

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA
2018/19**

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO

JUNI, 2018

YALIYOMO

SURA YA KWANZA	1
UTANGULIZI	1
1.1 Rejea	1
1.2 Maeneo ya Kipaumbele	1
1.3 Dhima ya Mpango	3
1.4 Mawanda yaliyoongoza Mpango	3
1.5 Ushirikishwaji wa Wadau	3
1.6 Mpangilio wa Kitabu	4
SURA YA PILI	5
HALI YA UCHUMI	5
2.1 Utangulizi	5
2.2 Mapitio ya Hali ya Uchumi	5
2.2.1 Uchumi wa Dunia	5
2.2.1.1 Uchumi wa Nchi Zilizoendelea	5
2.2.1.2 Uchumi wa Nchi Zinazoibukia na Zinazoendelea	5
2.2.2 Uchumi wa Afrika na Kanda	6
2.2.2.1 Uchumi wa Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki	6
2.2.2.2 Uchumi wa Nchi za Jumuiya ya SADC	7
2.2.2.3 Uchumi wa Nchi za Afrika Magharibi	7
2.2.2.4 Uchumi wa Nchi za Afrika Kaskazini	8
2.2.3 Uchumi wa Taifa	9
2.2.3.1 Pato la Taifa na Ukuaji wa Uchumi	9
2.2.3.2 Wastani wa Pato la kila Mtu	10
2.2.3.3 Mfumuko wa Bei	11
2.2.3.4 Sekta ya Nje	12
2.2.3.5 Sekta ya Fedha	13
2.2.3.6 Mwenendo wa Thamani ya Shilingi	14
2.2.3.7 Deni la Serikali	15
2.3 Idadi ya Watu na Mabadiliko ya Maisha	15
2.3.1 Ongezeko na Idadi ya Watu	15
2.3.2 Mwenendo wa Umaskini na Ustawi wa Maisha ya Jamii	16
2.3.2.1 Umiliki wa Samani/ Mali za Kudumu	17
2.3.2.2 Uwekaji wa Akiba	18
2.3.2.3 Misaada kwa Kaya/Familia Maskini	18
2.3.2.4 Upatikanaji wa Chakula	19
2.3.2.5 Upatikanaji wa Huduma za Jamii	19
SURA YA TATU	22
MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO	22
3.1 Utangulizi	22
3.2 Utekelezaji wa Bajeti na Mpango wa Maendeleo 2017/18	22
3.2.1 Utekelezaji wa Bajeti ya Maendeleo	22
3.2.2 Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo	23

3.2.2.1	Miradi ya Kielelezo -----	23
3.2.2.2	Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Msingi wa Uchumi wa Viwanda	27
3.2.2.3	Kufungamanisha Maendeleo ya Viwanda na Maendeleo ya Watu -----	36
3.2.2.4	Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji---	48
3.2.2.5	Kuimarisha Usimamizi wa Utekelezaji wa Mpango -----	60
3.2.2.6	Maeneo Mengine Muhimu kwa Ukuaji wa Uchumi na Ustawi na Taifa-----	62
3.2.3	Miradi ya Sekta Binafsi-----	64
3.2.4	Miradi ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi-----	66
3.2.5	Miradi Iliyofuatiliwa na Changamoto za Utekelezaji na Kinga-----	67
3.2.5.1	Miradi Iliyofuatiliwa -----	67
3.2.5.2	Changamoto za Utekelezaji na Kinga-----	77
SURA YA NNE -----		78
MIRADI NA SHUGHULI ZA KIPAUMBELE KWA MWAKA 2018/19-----		78
4.1	Utangulizi-----	78
4.2	Misingi ya Mpango kwa Mwaka 2018/19 -----	78
4.3	Matarajio katika Ukuaji wa Uchumi -----	78
4.3.1	Dhana Msingi-----	78
4.3.2	Shabaha na Malengo ya Uchumi Jumla -----	79
4.4	Miradi na Shughuli Zitakazotekelezwa -----	79
4.4.1	Miradi ya Kielelezo -----	79
4.4.1.1	Ujenzi wa Reli ya Kati-----	79
4.4.1.2	Kuboresha Shirika la Ndege Tanzania -----	79
4.4.1.3	Kuzalisha Umeme wa Maji Bonde la Mto Rufiji-----	79
4.4.1.4	Mradi wa Makaa ya Mawe Mchuchuma -----	80
4.4.1.5	Kiwanda cha Kufua Chuma cha Liganga -----	80
4.4.1.6	Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mkulazi -----	80
4.4.1.7	Kituo cha Biashara na Huduma Kurasini-----	80
4.4.1.8	Uanzishwaji wa Kanda Maalum za Kiuchumi -----	81
4.4.1.9	Mradi wa Kuchakata na Kusindika Gesi Asilia - Lindi -----	81
4.4.1.10	Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi kutoka Uganda hadi Tanzania -----	81
4.4.1.11	Kuongeza Rasilimali Watu Wenye Ujuzi Adimu na Maalum kwa Maendeleo ya Viwanda na Watu-----	81
4.4.2	Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Msingi wa Uchumi wa Viwanda -----	82
4.4.2.1	Uzalishaji Viwandani -----	82
4.4.2.2	Utafiti wa Teknolojia na Bidhaa za Viwandani -----	83
4.4.2.3	Kilimo -----	84
4.4.2.4	Mifugo -----	88
4.4.2.5	Uvuvi-----	89
4.4.2.6	Maliasili na Misitu -----	91
4.4.2.7	Madini-----	91
4.4.3	Miradi ya Kufungamanisha Maendeleo ya Viwanda na Maendeleo ya Watu -----	93

4.4.3.1	Elimu, Sayansi na Teknolojia -----	93
4.4.3.2	Afya na Maendeleo ya Jamii -----	99
4.4.3.3	Maji na Usafi wa Mazingira -----	101
4.4.3.4	Vijana na Ajira -----	103
4.4.3.5	Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo -----	103
4.4.3.6	Hifadhi ya Mazingira na Tabianchi-----	104
4.4.4	Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji -----	104
4.4.4.1	Miundombinu-----	104
4.4.4.2	Ardhi na Maeneo ya Uwekezaji na Biashara -----	114
4.4.4.3	Utalii, Biashara na Masoko -----	115
4.4.5	Kuimarisha Usimamizi na Utekelezaji wa Mpango -----	117
4.4.5.1	Utawala bora na Utawala wa Sheria -----	117
4.4.6	Maeneo Mengine Muhimu kwa Ukuaji wa Uchumi na Ustawi wa Taifa-----	118
4.4.6.1	Diplomasia ya Kiuchumi-----	118
4.5	Kuimarisha Ushiriki wa Sekta Binafsi-----	119
4.5.1	Mradi wa Kuimarisha Ushindani wa Sekta Binafsi – Ardhi -----	119
4.5.2	Miradi ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi-----	119
4.5.3	Mchango wa Serikali katika kuimarisha Ushiriki wa Sekta binafsi -----	120
4.6	Uwekezaji wa Mashirika na Taasisi za Umma -----	121
4.7	Hatua za Kuchochea Maboresho ya Uwekezaji -----	121
SURA YA TANO -----		122
UGHARAMIAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA 2018/19 -----		122
5.1	Utangulizi-----	122
5.2	Ukomo wa Bajeti ya Maendeleo kwa 2018/19 -----	122
5.3	Vyanzo vya Mapato kwa Bajeti ya Maendeleo ya mwaka 2018/19 -----	122
5.3.1	Vyanzo vya Mapato ya Ndani -----	122
5.3.2	Vyanzo vya Mapato ya Nje-----	123
5.3.3	Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi -----	123
5.3.4	Uwekezaji wa Mashirika ya Umma-----	123
5.3.5	Ugharamiaji wa Mpango kwa Kutumia Vyanzo Bunifu -----	124
SURA YA SITA -----		125
UFUATILIAJI, TATHMINI NA UTOAJI WA TAARIFA-----		125
6.1	Utangulizi-----	125
6.2	Misingi ya Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango -----	125
6.3	Tathmini ya Utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Miaka Mitano, 2016/17 – 2020/21 -----	125
6.4	Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango wa Mwaka 2018/19 -----	126
6.5	Utoaji Taarifa -----	126
6.6	Mgawanyo wa Majukumu katika Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango -----	127
6.6.1	Wizara ya Fedha na Mipango -----	127
6.6.2	Ofisi ya Rais – TAMISEMI-----	127
6.6.3	Sekta Binafsi-----	127

SURA YA SABA-----	128
VIHATARISHI VYA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA KINGA -----	128
7.1 Utangulizi-----	128
7.2 Vihatarishi vya Ndani na Mikakati ya Kukabiliana Navyo-----	128
7.3 Vihatarishi vya Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo -----	129
 KIAMBATISHO I:VIWANDA VILIVYOPO KATIKA HATUA YA UJENZI, UPANUZI NA UZALISHAJI MWAKA 2017/18 -----	130
 KIAMBATISHO II:UTEKELEZAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA WA MWAKA 2017/18-----	135
 KIAMBATISHO III:BAJETI YA FEDHA ZA MAENDELEO KWA MWAKA 2018/19 --	173
 KIAMBATISHO IV:RATIBA YA UTEKELEZAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA, 2018/19-----	185

SURA YA KWANZA

UTANGULIZI

1.1 Rejea

Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2018/19 ni wa tatu katika utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, 2016/17 – 2020/21. Malengo mahsusi ya Mpango huu ni: (a) Kuendeleza kasi ya ukuaji wa uchumi kwa kuongeza matumizi ya fursa na majaliwa ya kipekee ya nchi kwa tija; (b) Kuimarisha kasi ya utekelezaji wa Mpango wa Miaka Mitano, hasa kwa kutanzua changamoto za upatikanaji wa fedha na mitaji, ardhi na maeneo ya uwekezaji, na kuimarisha mipango miji na maendeleo ya makazi; (c) Kuongeza uzalishaji wa bidhaa za viwandani; (d) Kupanua fursa kuwezesha wananchi wengi kushiriki katika uwekezaji na uendeshaji biashara ili kuongeza uwezo wa nchi na wananchi kupambana na umaskini; (e) Kuimarisha ustawi na maendeleo ya jamii kwa kuongeza upatikanaji wa huduma bora za afya, elimu, maji na kinga kwa jamii na kaya maskini; (f) Kuongeza idadi ya rasilimali watu yenye ujuzi na weledi unaohitajika katika uendeshaji wa uchumi wa viwanda na kuimarisha upatikanaji wa teknolojia na ubunifu na hivyo kujenga uwezo wa nchi kushindana kibiashara; na (g) Kuongeza uzalishaji katika sekta asili (primary production) ili kukidhi mahitaji na usalama wa chakula na upatikanaji wa mazao ghafi kwa uzalishaji viwandani kwa bei itakayowezesha ushindani kimataifa.

Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2018/19 umezingatia Mkakati wa Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Miaka Mitano 2016/17 – 2020/21. Mkakati huo unaainisha hatua za utekelezaji na vigezo vya kupima ufanisi wa utekelezaji wa miradi kwa mwaka husika; hatua za kuchukuliwa kuwezesha upatikanaji wa fedha; mfumo wa usimamizi, ufuatiliaji na tathmini; na mfumo wa mawasiliano kwa nia ya kuleta uwianifu na ufanisi katika utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano. Mkakati huo, pamoja na mengine, unatumika kama rejea kwa taasisi katika kubainisha vipaumbele na hatua za utekelezaji katika Mpango na Bajeti kwa mwaka husika.

1.2 Maeneo ya Kipaumbele

Vipaumbele vya Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2018/19 vinatokana na maeneo manne ya kipaumbele ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2016/17 – 2020/21 ambayo ni:

1.2.1 Viwanda vya Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Msingi wa Uchumi wa

Viwanda: Lengo ni kuendelea kujenga viwanda vinavyotumia malighafi zinazopatikana nchini, hususan za kilimo, madini na gesi asilia. Katika eneo hili, miradi itakayopewa msukumo ni pamoja na: Mradi wa Makaa

ya Mawe Mchuchuma; Kiwanda cha Kufua Chuma cha Liganga; Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mkulazi; Ujenzi wa mtambo wa kusindika Gesi asilia kuwa kimiminika; uanzishwaji na uendelezaji wa Kanda Maalum za Kiuchumi ikiwemo Eneo la Uwekezaji la Kurasini; na kuweka sera na mikakati ya kupanua na kuimarisha shughuli za viwanda vidogo nchini.

1.2.2 Kufungamanisha Maendeleo ya Viwanda na Maendeleo ya Watu:

Eneo hili linalenga kuendeleza mafanikio ya ustawi wa maisha ya watazania. Msukumo utakuwa katika kuboresha upatikanaji wa huduma za afya hususan huduma za kibingwa; elimu na ujuzi; huduma za ustawi wa jamii; upatikanaji wa uhakika wa chakula na lishe bora; kuendelea kuimarisha upatikanaji wa huduma za maji safi na salama vijijini na mijini; kusimamia rasilimali za maji nchini; na kuimarisha usimamizi wa mazingira na mabadiliko ya tabianchi. Vile vile, Serikali itaendelea kuimarisha usimamizi wa utawala bora.

1.2.3 Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji:

Eneo hili linalenga kuendeleza ujenzi na ukarabati wa miundombinu, ikijumuisha miundombinu ya nishati, usafirishaji (reli, barabara, madaraja, viwanja vya ndege na bandari) na ununuzi na ukarabati wa ndege, meli na vivuko. Miradi iliyopewa msukumo wa kipekee katika eneo hili ni pamoja na: ujenzi wa bwawa na mtambo wa kufua umeme Rufiji (*Rufiji Hydro Power Project*); ujenzi wa Reli ya Kati kwa kiwango cha *Standard Gauge*; na kuboresha Shirika la Ndege Tanzania. Vile vile, Serikali itaendelea kuboresha mfumo wa ugawaji na usimamizi wa ardhi na mazingira ya kibiashara kwa ujumla ili kuvutia uwekezaji na kupanua masoko; na kuendeleza ushirikiano wa kikanda na kimataifa hususan kwa njia ya diplomasia ya kiuchumi.

1.2.4 Kuimarisha Usimamizi na Utekelezaji wa Mpango:

Hatua zitakazochukuliwa ni pamoja na kuboresha ufuatiliaji, tathmini na utoaji taarifa za utekelezaji wa Mpango, ikijumuisha: kuimarisha mfumo na taasisi za utekelezaji wa Mpango; kuweka mfumo utakaowezesha upatikanaji wa uhakika wa rasilimali fedha kwa maandalizi, utekelezaji, ufuatiliaji na tathmini ya miradi; na kuweka vigezo vya upimaji wa mafanikio ya utekelezaji.

Hatua zitakazochukuliwa katika maeneo hayo manne ya kipaumbele kwa mwaka 2018/19 zimeainishwa katika sura ya nne ya kitabu. Katika maeneo haya manne ipo miradi iliyopewa hadhi ya kuwa ya kielelezo ambayo utekelezaji wake unapewa msukumo wa kipekee ili kusaidia

kufikiwa kwa malengo ya Mpango.

1.3 Dhima ya Mpango

Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2018/19 unaendelea kuwa na dhima ile ile kama ilivyoainishwa katika Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, ambayo ni “***Kujenga Uchumi wa Viwanda ili Kuchochea Mageuzi ya Uchumi na Maendeleo ya Watu***”.

Kulingana na msingi wa uendeshaji wa uchumi nchini, Sekta Binafsi ndio mtekelezaji mkuu wa Mpango na ujenzi wa uchumi wa viwanda. Kwa mantiki hiyo, Mpango umeweka mikakati inayolenga kuimarisha ushiriki wa sekta binafsi katika utekelezaji wa Mpango, ikiwa ni pamoja na kuimarisha mikakati ya kubainisha maeneo yatakayovutia na hata kushawishi uwekezaji wa sekta binafsi, hususan vivutio bayana kwa wawekezaji katika maeneo ya kipaumbele; kuboresha zaidi mifumo rekebu; kuimarisha jukwaa la majadiliano kati ya Serikali na sekta binafsi (investors round-table); kufanya mapitio ya sheria ya uwekezaji wa ubia kati ya sekta ya umma na sekta binafsi; kuendeleza maboresho ya kimumo na kitaasisi kuhusiana na kuimarisha mitaji ya benki za maendeleo za ndani kujibu mahitaji ya mitaji kwa sekta binafsi.

1.4 Mawanda yaliyoongoza Mpango

Mawanda yaliyoongoza utayarishaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2018/19 ni azma ya kufikia malengo na mahitaji ya Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025; Sera na malengo ya kissekta; na utekelezaji wa Ilani ya Chama cha Mapinduzi ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2015. Vile vile, Mpango umezingatia makubaliano ya Kikanda (EAC na SADC), Agenda ya Maendeleo ya Afrika ya mwaka 2063; na ya kimataifa kama vile Agenda ya Dunia ya Malengo ya Maendeleo Endelevu ya mwaka 2030. Aidha, Mpango umezingatia mapitio ya hali ya uchumi kitaifa, kikanda na kimataifa kwa mwaka 2017 na mwelekeo kwa mwaka 2018, na hali halisi ya utekelezaji wa Mpango hadi Mei 2018.

1.5 Ushirikishwaji wa Wadau

Wadau walioshirikishwa katika maandalizi ya Mpango ni pamoja na Wizara, Idara Zinazojitegemea, Taasisi na Wakala wa Serikali pamoja na Sekta Binafsi. Waheshimiwa Wabunge walishirikishwa wakati wakichangia Mapendekezo ya Mpango yaliyowasilishwa Bungeni Novemba 2017 na kwa kupitia Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti na Kamati nyingine za Kissekta. Washirika wa maendeleo walishirikishwa kupitia majadiliano yaliyowezesha kufikia mafanikio juu ya maeneo ya ushirikiano ambayo yamewezesha kuandaliwa kwa Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo - DCF na pia, wakati wa kujadili misaada na mikopo mahsusi ya kissekta.

1.6 Mpangilio wa Kitabu

Kitabu cha Mpango kimegawanyika katika sura saba (7): Sura ya kwanza ni utangulizi; Sura ya pili inaainisha mapitio ya hali ya uchumi wa Dunia, Kikanda na Kitaifa kwa mwaka 2017; Sura ya tatu inahusu utekelezaji wa Mpango na baadhi ya miradi ya maendeleo kwa mwaka 2017/18; Sura ya nne inaainisha miradi na shughuli za kipaumbele kwa 2018/19; Sura ya tano inahusu ugharamiaji wa Mpango wa 2018/19; Sura ya sita inahusu mfumo na mpangilio wa ufuatiliaji, tathmini na utoaji taarifa ya utekelezaji; na Sura ya saba inabainisha vihatarishi katika utekelezaji wa Mpango na hatua za kuvikabili.

SURA YA PILI

HALI YA UCHUMI

2.1. Utangulizi

Sura hii imefanya uchambuzi wa hali ya uchumi wa Taifa katika mwaka 2017, ambapo viashiria muhimu vya uchumi kama kasi ya ukuaji wa pato la Taifa; kiwango cha pato la kila mtu; hali ya chakula; mfumuko wa bei; ongezeko la idadi ya watu na mwenendo wa ustawi kijamii; mwelekeo katika kupunguza umaskini; mwenendo wa sekta ya nje; mwenendo wa sekta ya fedha; deni la Serikali; na mapato na matumizi ya Serikali vimepitwa na kubainisha kuwa mwelekeo wa uchumi kitaifa ni mzuri. Uchambuzi huu umetanguliwa na mapitio ya hali ya uchumi duniani, kikanda na kitaifa kwa mwaka 2017.

2.2. Mapitio ya Hali ya Uchumi

2.2.1. Uchumi wa Dunia

Kwa mujibu taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), ya Aprili 2018, Uchumi wa dunia kwa mwaka 2017 ulikua kwa wastani wa asilimia 3.8 ikilinganishwa na ukuaji halisi wa asilimia 3.2 mwaka 2016. Makadirio kwa mwaka 2018 yanaonesha kuwa kasi ya ukuaji itaongezeka kufikia asilimia 3.9 kutokana na utekelezaji wa sera za kuchochea ukuaji wa uchumi katika mataifa yaliyoendelea, kupungua kwa kasi ya mfumuko wa bei na mwendelezo wa mageuzi ya kiuchumi duniani.

2.2.1.1. Uchumi wa Nchi Zilizoendelea

Uchumi kwa nchi zilizoendelea katika mwaka 2017 ulikua kwa wastani wa asilimia 2.3 ikilinganishwa na ukuaji halisi wa asilimia 1.7 mwaka 2016. Matarajio kwa mwaka 2018 ni ukuaji wa wastani wa asilimia 2.5 kufuatia hatua za maboresho ya sera za kodi nchini Marekani na kuongezeka kwa uzalishaji na mahitaji ya soko katika nchi za Ulaya.

2.2.1.2. Uchumi wa Nchi Zinazoibukia na Zinazoendelea

Ukuaji kwa nchi zinazoibukia na zinazoendelea kiuchumi unakadiriwa kukua kwa wastani wa asilimia 4.8 mwaka 2017 na matarajio ni kufikia asilimia 4.9 mwaka 2018. Ukuaji huu unatarajiwa kutokana na kuongezeka kwa uwekezaji na uzalishaji katika nchi ya India na baadhi ya nchi za Asia (Indonesia, Malaysia, Ufilipino, Singapore, na Thailand). **Jedwali Na. 2.1** linaonesha mwenendo wa ukuaji wa Pato la Dunia kuanzia mwaka 2014 hadi 2017 na matarajio ya mwaka 2018.

Jedwali 2.1: Ukuaji Halisi wa Pato la Dunia 2014-2017, na Matarajio 2018 – 2019

Uchumi/Mwaka	Halisi (Asilimia)				Matarajio (Asilimia)	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dunia	3.6	3.4	3.2	3.8	3.9	3.9
Nchi Zilizoendelea	2.1	2.2	1.7	2.3	2.5	2.2
Nchi Zinazoibukia na Zinazoendelea	4.7	4.3	4.4	4.8	4.9	5.1
Nchi Zinazoibukia Barani Asia	6.8	6.8	6.4	6.5	6.5	6.6
Nchi za Kusini mwa Jangwa la Sahara	5.1	3.4	1.4	2.8	3.4	3.7

Chanzo: Shirika la Fedha la Kimataifa, Aprili, 2018

2.2.2. Uchumi wa Afrika na Kanda

Kwa upande wa nchi za Afrika Kusini mwa Jangwa la Sahara, wastani wa kasi ya ukuaji wa uchumi ulikua kwa asilimia 2.8 mwaka 2017 kutoka asilimia 1.4 mwaka 2016. Matarajio ni kufikia wastani wa asilimia 3.3 mwaka 2018 kutokana na kuongezeka kwa shughuli za uchimbaji madini na uzalishaji wa mazao ya kilimo na bidhaa za viwandani.

2.2.2.1. Uchumi wa Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki

Uchumi wa Nchi za Ukanda wa Afrika Mashariki kwa mwaka 2017 ulikua kwa wastani wa asilimia 1.9 na unatarajiwa kuendelea kukua kwa kasi zaidi kufikia wastani wa asilimia 3.6 mwaka 2018 kutokana na maboresho yanayoendelea kufanyika, hususan, katika sera na taratibu za uwekezaji na uendeshaji biashara. Sanjari na maboresho ya sera, Serikali za nchi wanachama zimepanga kutekeleza miradi mikubwa na ya kimkakati ya uimarishaji wa miundombinu. Mojawapo ya miradi inayotarajiwa kutekelezwa ni ule wa bomba la mafuta ghafi kutoka Hoima (Uganda) hadi bandari ya Tanga (Tanzania). Katika mwaka 2017, uchumi wa Tanzania ulikua kwa kasi zaidi, ikilinganishwa na nchi nyingine katika Jumuiya hiyo, ambapo uchumi wake ulikua kwa wastani wa asilimia 7.1, ikifuatiwa na Rwanda asilimia 6.1, Kenya asilimia 4.8, Uganda asilimia 4.5 na Burundi asilimia 0.0. Uchumi wa Sudani Kusini ulipungua kwa asilimia 11.1. **Jedwali Na. 2.2** linaonesha mwenendo wa ukuaji halisi wa Pato la Taifa kwa nchi za Afrika Mashariki.

Jedwali 2.2: Ukuaji Halisi wa Pato kwa Nchi za Afrika Mashariki 2014 - 2017, na Matarajio 2018

Nchi	Halisi (Asilimia)				Matarajio (Asilimia)	Wastani wa Ukuaji Halisi
	2014	2015	2016	2017	2018	2014 - 2017
Tanzania	7.0	7.0	7.0	7.1	7.2	7.0
Kenya	5.4	5.7	5.8	4.8	5.5	5.4
Uganda	4.6	5.7	2.3	4.5	5.2	4.3
Rwanda	7.6	8.9	6.0	6.1	7.2	7.2
Burundi	4.5	-4.0	-1.0	0.0	0.1	-0.1
Sudani Kusini	2.9	-0.2	-13.8	-11.1	-3.8	-5.6
Wastani wa Ukuaji	5.3	3.9	1.1	1.9	3.6	

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), Aprili 2018

2.2.2.2. Uchumi wa Nchi za Jumuiya ya SADC

Uchumi wa nchi wanachama wa SADC ulikua kwa asilimia 2.8 mwaka 2017 ikilinganisha na ukuaji halisi wa asilimia 2.7 mwaka 2016. Aidha, kwa mwaka 2018, uchumi wa jumuiya ya nchi hizo unatarajiwa kukua kwa kasi ya asilimia 3.1 hususan kutokana na matarajio ya kuongezeka kwa uzalishaji wa mazao kufuatia mwenendo mzuri wa hali ya hewa katika mwaka 2017. **Jedwali Na. 2.3** linaonesha mwenendo wa ukuaji halisi wa Pato la Taifa mwaka 2014 hadi 2017 na makadirio ya mwaka 2018 kwa nchi za SADC.

Jedwali 2.3: Ukuaji halisi wa Uchumi wa Nchi za SADC 2014 – 2017 na Matarajio 2018

Nchi/Mwaka	Halisi (Asilimia)				Matarajio (Asilimia)
	2014	2015	2016	2017	2018
South Africa	1.8	1.3	0.6	1.3	1.5
Zimbabwe	2.8	1.4	0.7	3	2.4
Botswana	4.1	-1.7	4.3	2.2	4.6
Mozambique	7.4	6.6	3.8	2.9	3
Zambia	4.7	2.9	3.3	3.6	4
Namibia	6.4	6	1.1	-1.2	1.2
Tanzania	7	7	7	7.1	7.2
Angola	4.7	3	-0.8	0.7	2.2
DRC	9.5	6.9	2.4	3.4	3.8
Malawi	5.7	2.9	2.3	4	3.5
Swaziland	3.6	1.1	0	0.2	-0.9
Mauritius	3.6	3.5	3.9	3.9	3.9
Madagascar	3.3	3.1	4.2	4.1	5.1
Seychelles	4.5	5	4.5	4.2	3.3
Lesotho	3	2.5	3.1	3.1	1.7

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), Aprili 2018

2.2.2.3. Uchumi wa Nchi za Afrika Magharibi

Uchumi wa nchi za Afrika magharibi unategemea sana uchimbaji wa mafuta pamoja na shughuli za kilimo. Kwa mwaka 2017 uchumi wa nchi hizo ulikua kwa kasi ya wastani wa asilimia 5.1 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 4.4 mwaka 2016. Ukuaji huu ulitokana na kuongezeka kwa uzalishaji wa mafuta hasa kutoka nchi ya Nigeria, na kuongezeka kwa uzalishaji wa kilimo cha mazao katika nchi za Ghana na Senegal. **Jedwali Na. 2.4** linaonesha mwenendo wa ukuaji halisi wa Pato la Taifa kwa nchi za Afrika Magharibi.

Jedwali 2.4: Ukuaji Halisi wa Uchumi wa Nchi za Afrika Magharibi 2014 – 2017 na Matarajio 2018

Nchi/Mwaka	Halisi (Asilimia)				Matarajio (Asilimia)
	2014	2015	2016	2017	2018
Nigeria	6.3	2.7	-1.6	0.8	2.1
Liberia	0.7	0.0	-1.6	2.5	3.2
Ghana	4.0	3.8	3.7	8.4	6.3
Cape Verde	0.6	1.0	3.8	4.0	4.3
Bukina Faso	4.3	3.9	5.9	6.4	6.0
Guinea Bissau	1.0	6.1	5.8	5.5	5.5
Ivory Coast	8.8	8.8	8.3	7.8	7.4
Guinea	3.7	3.5	6.6	6.7	5.8
Sierra Leone	4.6	-20.5	6.3	3.5	3.5
Gambia	0.9	4.3	2.2	3.5	5.4
Mali	7.0	6.0	5.8	5.3	5.0
Niger	7.5	4.0	5.0	5.2	5.1
Senegal	4.1	6.5	6.7	7.2	7.0
Togo	5.9	5.7	5.1	4.4	4.9

Chanzo: Taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), Aprili 2018

2.2.2.4. Uchumi wa Nchi za Afrika Kaskazini

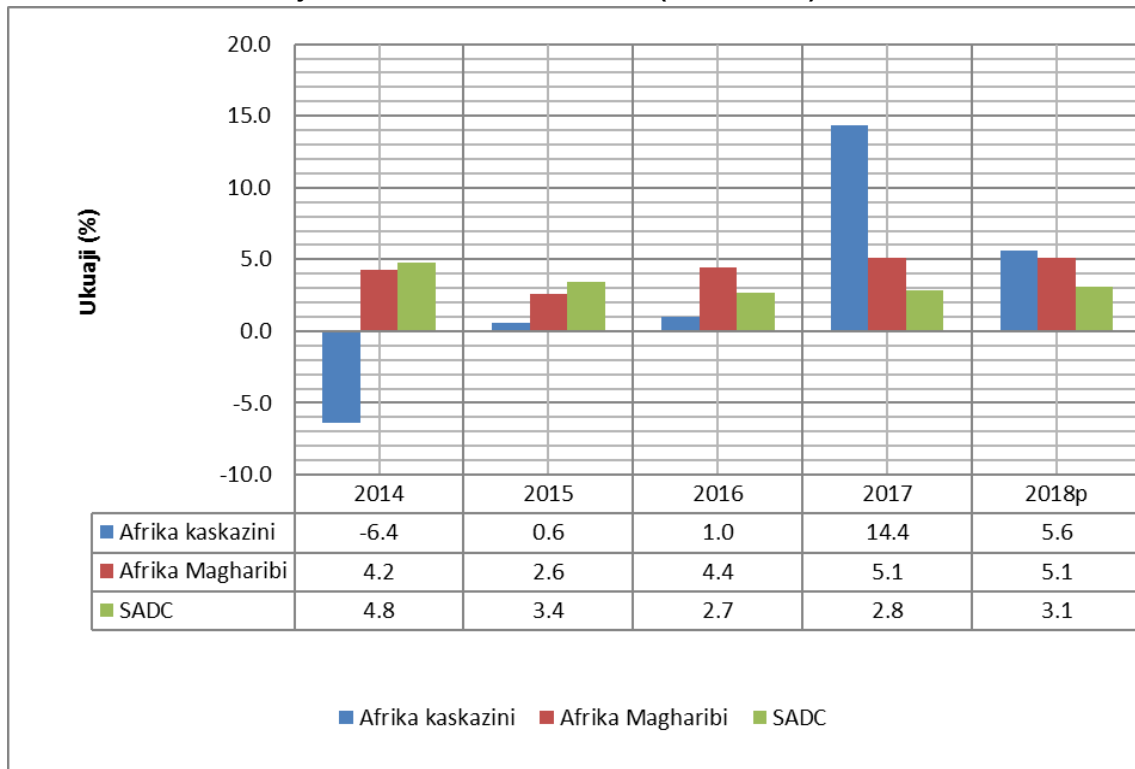
Mwenendo wa ukuaji wa uchumi kwa nchi za Afrika ya Kaskazini umekuwa wa kuridhisha, ambapo kwa mwaka 2017 ulikua kwa wastani wa asilimia 14.4 ikilinganishwa na asilimia 1.0 mwaka 2016. Aidha, uchumi wa nchi hizi unatarajiwa kukua kwa asilimia 5.6 mwaka 2018 kutokana na ongezeko kubwa la uzalishaji wa mafuta hasa katika nchi ya Libya na kuongezeka kwa uwekezaji wa moja kwa moja (FDI) katika baadhi ya nchi hizo. **Jedwali Na. 2.5** linaonesha mwenendo wa ukuaji halisi wa Pato la Taifa kwa nchi za Afrika Kaskazini.

Jedwali 2.5: Ukuaji halisi wa Uchumi wa Nchi za Afrika Kaskazini 2014 – 2017 na Matarajio 2018

Nchi/Mwaka	Halisi (Asilimia)				Matarajio (Asilimia)
	2014	2015	2016	2017	2018
Algeria	3.8	3.7	3.3	2.0	3.0
Egypt	2.9	4.4	4.3	4.2	5.2
Libya	-53.0	-13.0	-7.4	70.8	16.4
Morocco	2.7	4.5	1.2	4.2	3.1
Sudan	3.2	3.0	3.5	3.2	3.7
Tunisia	2.3	1.1	1.0	1.9	2.4

Chanzo: Taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), Aprili 2018

Kielelezo Na. 2.1: Ukuaji Halisi wa Uchumi Kikanda (2014 - 2017) na Makadirio 2018

Chanzo: Taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), Aprili 2018

2.2.3. Uchumi wa Taifa

2.2.3.1 Pato la Taifa na Ukuaji wa Uchumi

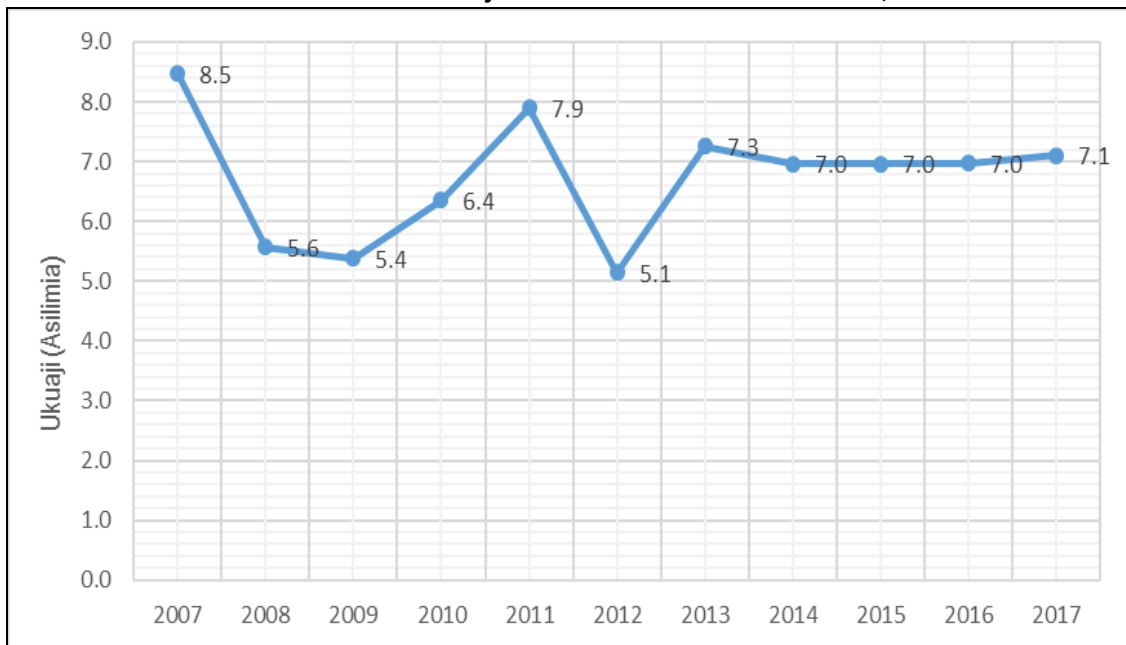
Mwaka 2017, thamani ya Pato la halisi la Taifa iliongezeka kufikia shilingi trilioni 50.5 kutoka shilingi trilioni 47.1 mwaka 2016. Hii ni sawa na ukuaji wa asilimia 7.1 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 7.0 mwaka 2016. Katika kipindi husika, shughuli za kiuchumi zilizokua kwa kasi kubwa ni pamoja na: Uchimbaji Madini na Mawe (asilimia 17.5); Usambazaji Maji (asilimia 16.7); Uchukuzi na Uhifadhi Mizigo (asilimia 16.6), Habari na Mawasiliano (asilimia 14.7) na Ujenzi (14.1). Sekta ya kilimo (ikijumuisha kilimo cha mazao, mifugo, uvuvi na misitu) ilikua kwa asilimia 3.6 ikilinganishwa na asilimia 2.1 mwaka 2016. Thamani ya shughuli za utawala ilipungua kwa asilimia 1.3.

Kuendelea kukua kwa uchumi wa Taifa kumechangiwa na sera imara za kuchochea ukuaji hususan ujenzi wa miundombinu wezeshi, upatikanaji wa maeneo na mitaji ya uwekezaji, uboreshaji wa utoaji huduma za msingi (elimu, afya, maji, umeme n.k). Ukuaji mkubwa katika shughuli ya uchimbaji wa madini na mawe umetokana na juhudi za Serikali katika kuimarisha udhibiti na usimamizi na hivyo kupunguza uwezekano wa utoroshaji wa madini ikijumuisha marekebisho ya Sheria ya Madini ya Mwaka 2010 na Kanuni zake za Mwaka 2018 yaliyobadilisha viwango vya tozo za mrabaha ambapo kwa madini ya

metali kiwango kilibadilika kutoka asilimia 4 hadi 6; na kwa madini ya vito ghafi kiwango kilibadilika kutoka asilimia 5 hadi 6. Ukuaji wa sekta ya kilimo ulitokana na kupatikana kwa mvua za kutosha katika maeneo ya uzalishaji wa mazao, kuendelea kuboresha miundombinu ya umwagiliaji, kuongeza upatikanaji wa pembejeo za kilimo, kuongeza huduma za ugani na kuboresha upatikanaji wa miundombinu ya hifadhi na masoko na hivyo kuongezeka kwa uzalishaji wa mazao mbalimbali ya kilimo ikiwemo idadi ya wanyama waliovunwa, mazao ya wanyama ambayo ni pomaja na maziwa, ngozi, mayai na mazao ya uvuvi na misitu. Ukuaji wa shughuli za kiutawala ulipungua kutokana na kushuka kwa gharama za mishahara kwa watumishi wa umma baada ya zoezi la ukaguzi wa vyeti na jitihada za kuimarisha uadilifu kazini.

Kwa upande wa mchango kissekta katika Pato la Taifa, shughuli za huduma ikijumuisha huduma za msingi katika jamii, utalii, ulinzi, habari na fedha zilichangia kwa asilimia 37.5 ikifuatiwa na shughuli za kilimo (asilimia 30.1) na shughuli za uzalishaji viwandani na ujenzi (asilimia 26.4).

Kielelezo Na. 2.2: Mwenendo wa Ukuaji Halisi wa Pato la Taifa Mwaka, 2007 – 2017

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

2.2.3.2 Wastani wa Pato la kila Mtu

Msukumo wa sera nchini ni kujenga uchumi jumuishi ili ukuaji wa uchumi uwe na manufaa kwa wananchi walio wengi. Wastani wa Pato la kila Mtu kwa mwaka 2017 uliongezeka hadi kufikia Shilingi 2,275,601, sawa na dola za Marekani 1,021 kutoka shilingi 2,086,168 sawa na dola za Marekani 958 mwaka 2016. Ongezeko hili bado ni dogo ikilinganishwa na ongezeko linalohitajika kuiwezesha Tanzania kufikia wastani wa kipato cha kila mtu cha

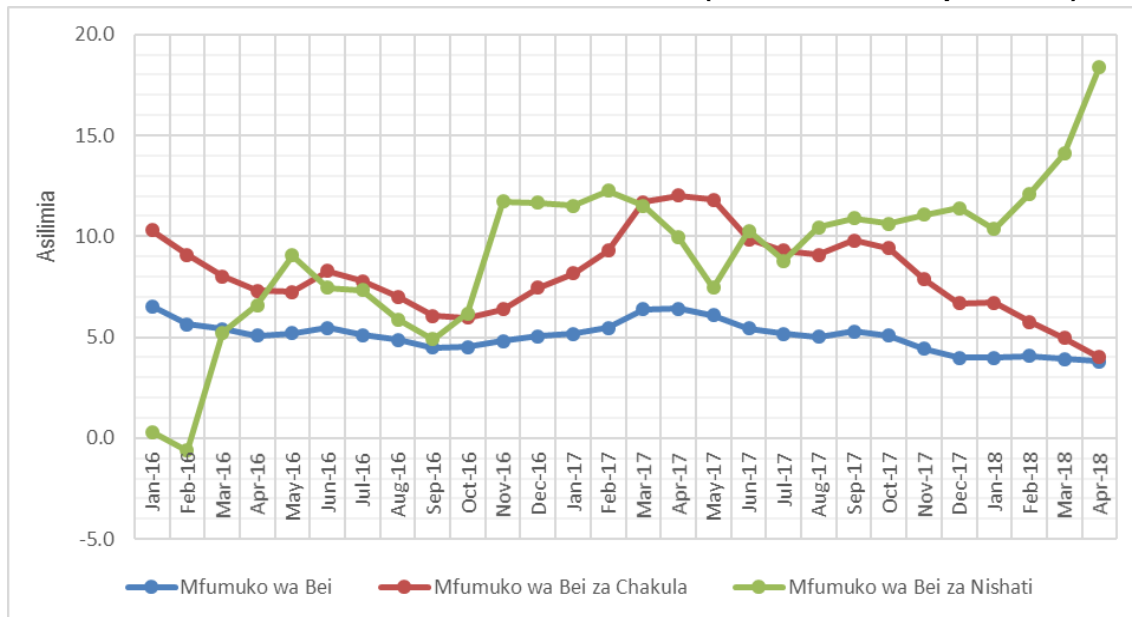
dola za Marekani 3,000 ifikapo mwaka 2025 kama ilivyoainishwa katika Dira ya Maendeleo ya Taifa 2025. Hivyo, zinahitajika juhudi za makusudi kuongeza uzalishaji na tija ili ukuaji wa uchumi uongezeke na maisha ya watu yaimarike.

2.2.3.3 Mfumuko wa Bei

Katika mwaka 2017, mwenendo wa mfumuko wa bei ulikuwa tulivu kutokana na kuimarika kwa upatikanaji wa chakula nchini, utulivu wa bei za nishati hasa mafuta katika soko la ndani na nje ya nchi na utekelezaji madhubuti wa sera za fedha na za bajeti. Wastani wa mfumuko wa bei (*annual average*) kwa mwaka 2017 ulikuwa asilimia 5.3 ikilinganishwa na wastani wa asilimia 5.2 mwaka 2016. Aidha, mwenendo wa Mfumuko wa bei ulipungua kutoka asilimia 5.2 mwezi Januari 2017 hadi kufikia asilimia 4.0 mwezi Desemba 2017. Vile vile, katika kipindi cha Januari hadi Aprili mwaka 2018 Mfumuko wa bei umeendelea kupungua toka asilimia 4.0 mwezi Januari hadi asilimia 3.8 mwezi Aprili mwaka 2018.

Mfumuko wa bei za chakula uliongezeka kutoka wastani wa asilimia 8.2 Januari 2017 hadi wastani wa asilimia 9.6 Desemba 2017 na kupungua kufikia asilimia 4.0 Aprili 2018. Mfumuko wa bei za nishati ulipungua kutoka wastani wa asilimia 11.5 Januari 2017 hadi asilimia 10.5 Desemba 2017 na kuongezeka kufikia asilimia 18.4 Aprili 2018. **Kielelezo Na. 2.3** kinaonesha mwenendo wa mfumuko wa bei kwa kipindi cha Januari 2016 hadi Aprili 2018.

Kielelezo Na. 2.3: Mwenendo wa Mfumuko wa Bei (Januari 2016 – Aprili 2018)

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Katika kipindi cha mwaka 2017, mwenendo wa mfumuko wa bei katika nchi za

ukanda wa Afrika Mashariki uliendelea kubaki katika wastani wa tarakimu moja isipokuwa kwa nchi ya Burundi. Kati ya nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki, Tanzania ilikuwa na wastani mdogo zaidi wa mfumuko wa bei wa asilimia 5.3 ikifuatiwa na Uganda ambayo ilikuwa wastani wa asilimia 5.6, Kenya asilimia 8.0, Rwanda asilimia 8.5, na Burundi asilimia 16.2. Hali hii ilichangiwa na mwenendo imara wa upatikanaji wa chakula katika ukanda huo pamoja na kutobadilika sana kwa bei za nishati ya mafuta katika soko la Dunia.

Jedwali Na. 2.6: Mfumuko wa Bei katika nchi za Afrika Mashariki, Januari 2017 hadi Desemba 2017

Nchi	Jan, 2017	Feb, 2017	Mac, 2017	Apr, 2017	Mei, 2017	Jun, 2017	Jul, 2017	Ago, 2017	Sept, 2017	Okt, 2017	Nov, 2017	Des, 2017	Wastani
Tanzania	5.2	5.5	6.4	6.4	6.1	5.4	5.2	5	5.3	5.1	4.4	4	5.3
Kenya	7.0	9.0	10.3	11.5	11.7	9.2	7.5	8.0	7.1	5.7	4.73	4.5	8.0
Uganda	5.9	6.7	6.4	6.8	7.2	6.4	5.7	5.2	5.3	4.8	4	3.3	5.6
Rwanda	12	13.4	13	12.9	11.7	9.4	8.1	7.2	7.1	5.3	1.6	-0.2	8.5
Burundi	12.9	20.9	21.1	19.4	18.8	15.1	13.5	13.9	15.3	17.6	15.3	10	16.2

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Taarifa za Nchi Husika

2.2.3.4 Sekta ya Nje

(a) Urari wa Malipo Yote

Urari wa malipo yote ulikuwa na ziada ya dola za Marekani milioni 1,649.5 mwaka 2017 ikilinganishwa na ziada ya dola za Marekani milioni 305.5 mwaka 2016. Ongezeko lilitokana na kupungua kwa nakisi ya urari wa malipo ya kawaida pamoja na kuongezeka fedha kwa ajili ya misaada ya maendeleo pamoja na mikopo kutoka nje.

(b) Urari wa Biashara ya Huduma

Urari wa biashara ya huduma ulikuwa na ziada ya dola za Marekani milioni 1,909.7 mwaka 2017, sawa na ongezeko la asilimia 38.8. Ongezeko hili, lilitokana na kuongezeka kwa mapato yatokanayo na shughuli za huduma kama vile usafirishaji na usafiri, hususan biashara ya utalii sambamba na kupungua kwa malipo ya usafirishaji kufuatia kupungua kwa uagizaji bidhaa kutoka nje. Mapato yatokanayo na huduma yaliongezeka hadi kufikia dola za Marekani milioni 3,927.6 kutoka dola za Marekani milioni 3,607.5 mwaka 2016. Ongezeko hili lilitokana na kuongezeka kwa mapato yanayotokana na huduma ya usafirishaji kufuatia kuongezeka kwa bidhaa zilizosafirishwa baina ya Tanzania na nchi jirani kulikotokana na kuongezeka kwa ufanisi katika bandari ya Dar es salaam pamoja na mapato kutokana na huduma ya utalii. Aidha, malipo ya huduma yalipungua kwa asilimia 9.6 hadi kufikia dola za Marekani milioni 2,017.9. Hii ilitokana na kupungua kwa malipo nje ya nchi yanayohusiana na usafirishaji, hususan mizigo.

(c) Akiba ya Fedha za Kigeni

Katika kipindi cha mwaka kinachoishia Desemba 2017, akiba ya fedha za kigeni ilifikia Dola za Marekani milioni 5,906.2 ikilinganishwa na Dola za Marekani milioni 4,325.6 katika kipindi kama hicho mwaka 2016. Kiasi hicho kilikuwa kinaweza kulipia gharama za kununua bidhaa na huduma kutoka nje kwa miezi 5.4 na hivyo kupita kiwango kilichowekwa katika hatua za mtangamano wa umoja wa Fedha wa Afrika Mashariki cha angalau miezi minne na nusu (4.5). Kuimarika kwa akiba ya fedha za kigeni kulitokana na jitihada za Benki Kuu kuendelea kununua fedha za kigeni kutoka katika soko la ndani, upatikanaji wa fedha za mikopo ya kibiashara (external non-concessional loans) na kushuka kwa gharama za uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje.

2.2.3.5 Sekta ya Fedha

(a) Ujazi wa Fedha na Karadha

Katika kipindi cha mwaka unaoishia Desemba 2017, ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3) uliongezeka kwa shilingi bilioni 1,833.4 kufikia shilingi bilioni 24,711.3 kutoka shilingi bilioni 22,877.9 Desemba 2016, sawa na ongezeko la asilimia 8.0. Ukuaji huu ulikuwa juu ya kiwango cha ukuaji wa asilimia 3.4 kwa mwaka ulioishia Desemba 2016. Mwenendo huu ulichangiwa zaidi na ongezeko la rasilimali katika fedha za kigeni kwenye Benki Kuu ya Tanzania ambazo zilikuwa kwa asilimia 41.7 Desemba 2017 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 0.7 kwa kipindi kama hicho mwaka 2016. Hii ilitokana na kuongezeka kwa ukuaji wa rasilimali za Benki Kuu kutokana na upatikanaji wa mikopo ya kibiashara kutoka nje ya nchi na kuongeza manunuzi ya fedha za kigeni katika soko la ndani.

(b) Mwenendo wa Mikopo ya Benki

Kiasi cha mikopo katika sekta binafsi kwa kipindi cha mwaka unaoishia Desemba 2017 kiliongezeka kwa shilingi bilioni 274.2 kufikia shilingi bilioni 16,883.1 kutoka bilioni 16,608.9 kilichotolewa mwaka ulioishia Desemba 2016. Kiasi hicho ni sawa na ukuaji wa asilimia 1.7 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 7.2 Desemba 2016. Mwenendo huu ulichangiwa na tahadhari zilizochukuliwa na benki za biashara kufuatia kuongezeka kwa mikopo chechefu pamoja na benki za biashara kupendelea zaidi kuwekeza katika dhamana za Serikali. Katika kipindi hicho, asilimia 19.6 ya mikopo yote kwa sekta binafsi ilielekezwa kwenye shughuli za biashara, asilimia 19.3 shughuli binafsi, asilimia 9.8 (viwanda) na asilimia 6.9 (kilimo). Hata hivyo, ukuaji wa mikopo kwenye shughuli nyingine ulipungua zikiwemo shughuli za uchukuzi na mawasiliano, na biashara.

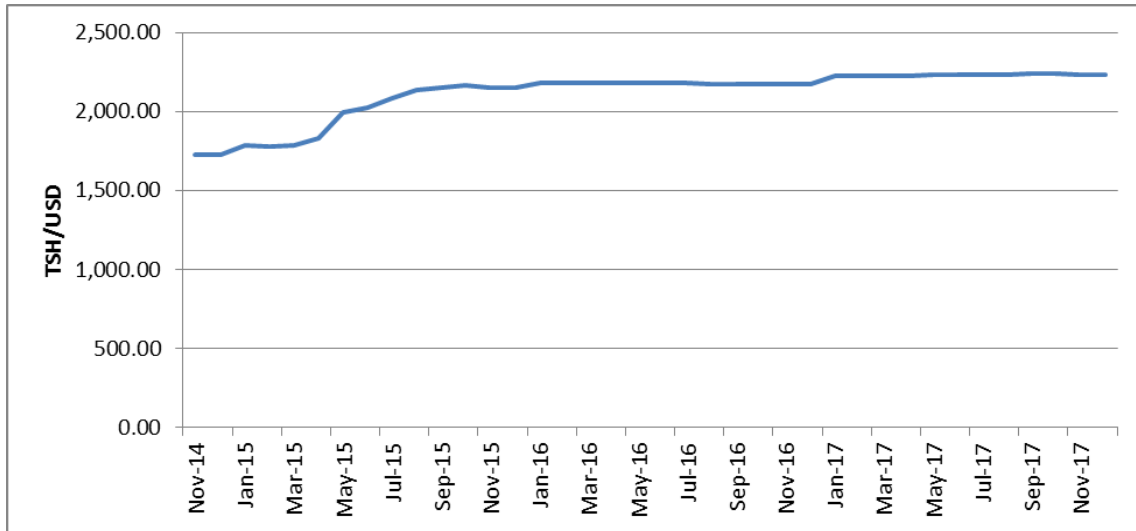
(c) Mwenendo wa Viwango vya Riba

Katika kipindi cha mwaka unaoishia Desemba 2017, viwango vya riba katika masoko ya fedha vimeendelea kutegemea nguvu ya soko na hali ya ukwasi unaotokana na sera za fedha na kibajeti. Wastani wa riba za amana za muda maalum uliongezeka hadi kufikia asilimia 9.62 mwezi Desemba 2017 kutoka wastani wa asilimia 8.78 Desemba 2016. Vile vile, viwango vya riba za mikopo ya hadi mwaka mmoja viliongezeka hadi kufikia asilimia 18.24 mwezi Desemba 2017 kutoka wastani wa asilimia 12.87 kwa mwezi Desemba 2016. Hii ilitokana na mabanki kuchukua tahadhari kubwa kwa wateja wanaoshindwa kurejesha mikopo kufuatia ongezeko la mikopo chechefu. Hata hivyo, riba katika soko la fedha baina ya benki ilipungua na kufikia wastani wa asilimia 3.26 Desemba 2017 kutoka asilimia 13.49 Desemba 2016. Viwango vya riba za amana za mwaka mmoja vilipungua kutoka asilimia 11.03 mwezi Desemba 2016 hadi asilimia 10.86 mwezi Desemba 2017. Kadhalika, riba kwenye dhamana za Serikali ilipungua kutoka asilimia 15.12 Desemba 2016 hadi asilimia 8.19 Desemba 2017. Hata hivyo, riba za mikopo inayotolewa na benki za biashara imebaki kuwa juu kutokana na benki hizo kuweka tahadhari kubwa kwa wateja wanaoshindwa kurejesha mikopo yao kwa wakati (risk premium). Aidha, Serikali imeyasisitizia mabanki yote na taasisi nyingine zinazofanya biashara ya kibenki nchini kuchukua hatua za makusudi kushusha viwango vya riba za mikopo hususan kwa kupunguza gharama za uendeshaji wa taasisi husika, kuzingatia kanuni za ukopeshaji, na kupunguza masharti ya dhamana za mikopo kwa vikundi vilivyosajiliwa.

2.2.3.6 Mwenendo wa Thamani ya Shilingi

Katika kipindi cha mwaka ulioishia Desemba 2017, mwenendo wa thamani ya shilingi ya Tanzania dhidi ya dola ya Marekani uliendelea kuwa wa kuridhisha. Katika kipindi cha mwezi Desemba 2017, Dola moja ya Marekani ilibadilishwa kwa wastani wa shilingi 2,228.86 ikilinganishwa na wastani wa shilingi 2,177.07 katika kipindi kama hicho mwaka 2016, ikiwa ni tofauti ya wastani wa shilingi 57.79. Mwenendo huu ulitokana na kuboreshwa kwa usimamizi, pamoja na utekelezaji wa sera thabiti za bajeti na za fedha (prudent fiscal and monetary policies) pamoja na mwenendo mzuri wa urari wa mapato ya fedha za kigeni. **Kielelezo Na. 2.4** kinaonesha kuzidi kupungua kwa kasi ya kushuka kwa thamani ya Shilingi dhidi ya Dola kwa kipindi husika.

Kielelezo Na. 2.4: Mwenendo wa Thamani ya Shilingi Dhidi ya Dola ya Marekani (Wastani wa mwezi husika)

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

2.2.3.7 Deni la Serikali

Hadi Machi 2018, deni la Serikali lilifikia dola za Marekani milioni 22,005.40 sawa na shilingi bilioni 49,728.03 ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 19,185.49 shilingi bilioni 42,883.59 Machi 2017. Kati ya hicho, deni la nje lilikuwa dola za Marekani 15,740.00 na deni la ndani dola za Marekani 6,265.41 sawa na shilingi bilioni 14,158.63. Ongezeko la deni lilitokana na kupokelewa kwa mikopo mipya kwa ajili ya kugharamia miradi ya maendeleo, malimbikizo ya riba na kushuka kwa thamani ya shilingi dhidi ya dola ya Marekani. Aidha, deni hilo bado ni himilivu kutokana na Tathmini ya uhimilivu wa deni iliyofanyika mwezi Novemba, 2017. Aidha, Serikali inaendelea kuchukua tahadhari kwa kukopa kwenye vyanzo vyenye masharti nafuu na kuhakikisha kuwa mikopo hiyo inaelekezwa kwenye miradi ya maendeleo.

2.3 Idadi ya Watu na Mabadiliko ya Maisha

2.3.1 Ongezeko na Idadi ya Watu

Kwa mujibu wa taarifa ya makadirio ya idadi ya watu ya mwaka 2018, Tanzania ina wastani wa ongezeko la watu la asilimia 3.1 kwa mwaka. Makadirio haya yamezingatia; wastani wa umri wa kuishi, viwango vya vifo miongoni mwa watoto wachanga, kasi ya uhamiaji na maambuzi ya virusi vya UKIMWI. Idadi ya watu inakadiriwa kuongezeka kutoka watu milioni 50.9 mwaka 2016 hadi watu milioni 52.6 mwaka 2017 na matarajio ni kufikia watu milioni 54.2 mwaka 2018. Kwa makadirio haya, Tanzania inaendelea kuwa miongoni mwa nchi zenye idadi kubwa ya watu ikitanguliwa na nchi za Nigeria, Ethiopia, Misri na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo. Katika kuhakikisha kuwa idadi ya watu

inaendana na kuongezeka kwa uzalishaji na tija katika uchumi, pana haja ya kuongza juhudi za kuimarisha uzalishaji na upatikanaji wa huduma mbalimbali za jamii zikiwemo; elimu msingi bila malipo, mafunzo na huduma za afya ya uzazi wa mpango, fursa za ajira, upatikanaji wa maji safi na miundombinu ya maji taka, miundombinu ya barabara, umeme vijijini pamoja na uboreshaji wa nyumba na makazi na usafi wa mazingira.

Kwa kuzingatia makadirio hayo, wastani wa umri wa kuishi umeongezeka kutoka wastani wa miaka 62.2 mwaka 2013 hadi miaka 64.4 mwaka 2017. Vile vile, kiwango cha vifo ghafi kwa kila watu 1,000 (*crude death rate*) kimeendelea kupungua kutoka wastani wa vifo 9.0 kwa kila watu 1,000 mwaka 2013 hadi vifo 7.2 mwaka 2017 na matarajio ni kuendelea kupungua hadi vifo 6.8 kwa mwaka 2018. Vile vile, kiwango cha vizazi ghafi kwa kila watu 1,000 (*crude birth rate*) kilipungua kutoka wastani wa vizazi 39.2 kwa kila watu 1,000 mwaka 2013 hadi vizazi 37.6 mwaka 2017 na matarajio ni kuendelea kushuka kufikia vizazi 37.2 mwaka 2018.

Wastani wa vizazi kwa wanawake kati ya miaka 15 hadi 49 ilipungua kutoka wastani wa watoto 5.3 mwaka 2013 hadi watoto 5.1 mwaka 2017. Aidha, vifo vya watoto wachanga vimepungua kutoka vifo 42.8 kwa vizazi hai 1,000 mwaka 2013 hadi kufikia watoto 34.5 mwaka 2017 na matarajio ni kuendelea kupungua kufikia 32.6 mwaka 2018. Jedwali Na. 2.7 linaonesha mwenendo wa ongezeko la watu na viashiria vya idadi ya watu, mwaka 2013 – 2018.

Jedwali Na. 2.7: Mwenendo wa Ongezeko la Watu na Viashia vya Idadi ya Watu, mwaka 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Idadi ya watu (Milioni)	46.2	47.8	49.4	50.9	52.6	54.2
Wastani wa Umri wa Kuishi	62.2	62.7	63.2	63.8	64.4	64.9
Kiwango cha Vifo Ghafi/Watu 1,000	9	8.5	8	7.6	7.2	6.8
Wastani wa Vizazi kwa Wanawake (15 - 49)	5.3	5.3	5.2	5.2	5.1	5.1
Kiwango cha Vizazi Ghafi/ watu 1,000	39.2	38.8	38.4	38	37.6	37.2
Wastani wa Vifo vya Watoto (wachanga)/ kila vizazi hai 1,000	42.8	40.5	38.4	36.4	34.5	32.6

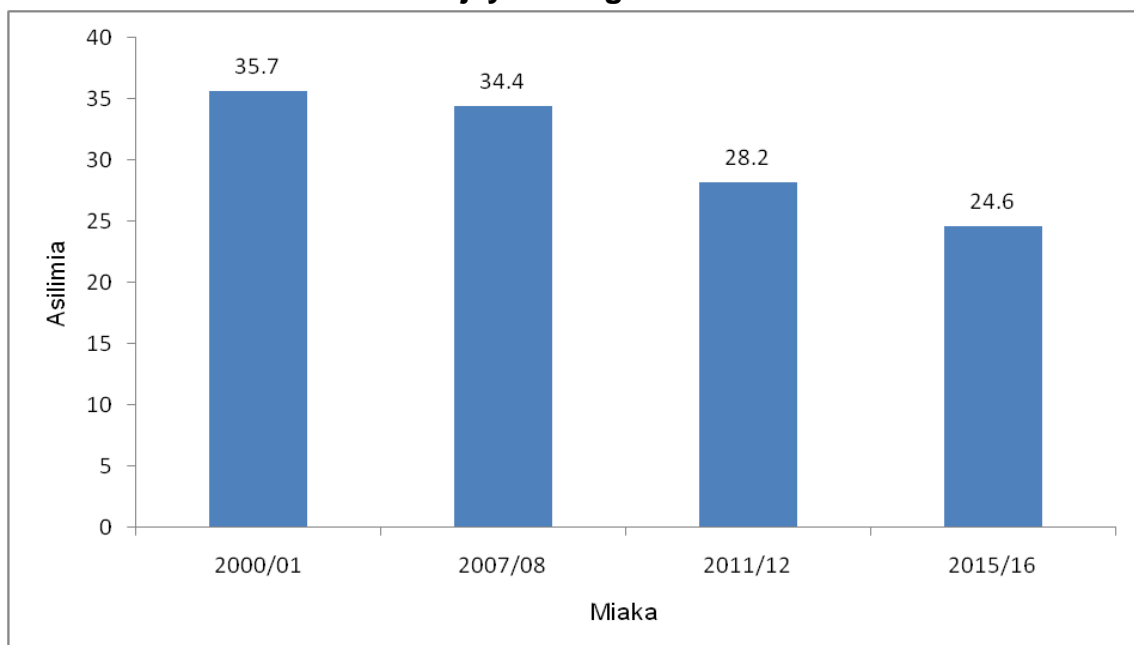
Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu, 2018

2.3.2 Mwenendo wa Umaskini na Ustawi wa Maisha ya Jamii

Serikali imeendelea kutekeleza sera na mipango madhubuti ya kuboresha maisha ya watu na kupunguza hali ya umaskini nchini. Kwa mujibu wa Taarifa ya Makadirio ya Benki ya Dunia ya 2015/16 kiwango cha umaskini kimeshuka kufikia asilimia 24.6 ukilinganisha na asilimia 28.2 ya mwaka 2011/12 kwa mujibu wa Utafiti wa Mapato na Matumizi ya Kaya (HBS) 2011/12. Wastani wa pato la kila mtu limeongezeka kutoka Shilingi 1,918,931 mwaka 2015 hadi 2,131,299 mwaka 2016 na kufikia shilingi 2,275,601 (dola za Marekani 1,021)

mwaka 2017. Malengo ya Serikali ni kuendelea kupunguza kiwango cha umaskini hadi kufikia asilimia 16.7 na asilimia 12.7 mwaka 2020 na 2025 kwa mtiririko huo. Serikali inaendelea na jitihada za kuboresha upatikanaji wa Takwimu mbalimbali hususan zitakazotoa viashiria vinavyotumika kutathmini mwenendo wa hali ya umasikini nchini kupitia Utafiti wa Mapato na Matumizi ya Kaya Binafsi wa mwaka 2017/2018 unaoendelea nchi nzima. Utafiti huu ambao hufanyika kila baada ya miaka mitano utatoa picha halisi ya hali ya umaskini nchini kwa sasa. **Kielelezo Na. 2.5** kinaonesha mwenendo wa viashiria vya umaskini nchini.

Kielelezo Na. 2.5: Idadi ya Watu (Asilimia) Wanaoishi chini ya Kiwango cha Mahitaji ya Msingi

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

2.3.2.1 Umiliki wa Samani/ Mali za Kudumu

Umiliki wa samani ni moja wapo ya kiashiria cha kutathmini hali ya umaskini katika ngazi ya kaya. Mali za kudumu ni pamoja na simu za mkononi, friji, pikipiki, magari, redio, baiskeli na ardhi. Utafiti mbalimbali zilizofanyika kati ya mwaka 2010 na 2016 zinaonesha kwamba idadi ya kaya zinazomiliki simu za mkononi zimeongezeka kutoka asilimia 45.4 mwaka 2010 hadi asilimia 78.1 mwaka 2016. Pia, idadi ya kaya zinazomiliki runinga, pikipiki, friji na magari zimeongezeka kwa kiasi kikubwa kati ya mwaka 2010 na 2016 ikiashiria kuwa kipato cha kaya kimeongezeka. Jedwali Na. 2.8 linaonesha kiwango cha umiliki wa samani/ mali za kudumu kati ya mwaka 2010 na mwaka 2016.

Jedwali Na. 2.8: Umiliki wa Samani/Mali za Kudumu

Mwaka	2010	2016
Simu za mkononi	45.4	78.1
Runinga	12.7	23.6
Pikipiki	2.9	7.3
Fiji	5.5	8.3
Magari	1.8	2.1
Redio	60	56.5
Baiskeli	43.1	29.6

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

2.3.2.2 Uwekaji wa Akiba

Serikali imeendelea na jitihada za kufanya uhamasishaji kwa wananchi kuanzisha na kujiunga na vyama vya ushirika. Kutokana na uhamasishaji huo, vyama vipya 161 vilianzishwa na hivyo kufikia jumla ya vyama vya ushirika 10,522 kwa mwaka 2016. Vyama vipya vilivyoanzishwa vinajumuisha vyama 125 vya Ushirika wa Akiba na Mikopo (SACCOS), vyama 29 vya Ushirika wa Masoko ya Mazao ya Kilimo na vyama vingine saba (7) vya Ushirika.

Vile vile, Ushirika wa Akiba na Mikopo uliendelea kutoa huduma za kifedha ambapo thamani ya hisa, akiba na amana ziliongezeka kwa asilimia 0.2 kutoka shilingi bilioni 377.67 mwaka 2015 na kufikia shilingi bilioni 378.3 mwaka 2016. Aidha, thamani ya mikopo iliyotolewa kwa wanachama kwa mwaka 2016 ilikuwa shilingi bilioni 854.3 kama ilivyokuwa mwaka 2015. Hata hivyo, mikopo iliyotolewa kwa wanachama na wananchi kwa ujumla kupitia benki za ushirika ilikuwa shilingi bilioni 6.4 kama ilivyokuwa mwaka 2015. Utafiti wa *Energy Access Situation Survey* wa mwaka 2016 unaonesha kuwa uwekaji wa akiba kwa njia ya mitandao ya simu kupitia mawakala uko juu zaidi ya njia zingine kwa asilimia 66 ukifuatiwa na Ushirika wa Akiba na Mikopo kwa asilimia 35 na mabenki kwa asilimia 14.

Jedwali Na. 2.9: Mgawanyo wa Huduma za Fedha (Asilimia) kwa Aina ya Makazi (2016)

	SACCOS	Mawakala wa simu (M-Pesa, Tigo Pesa)	Benki	ATM
Mjini	47	84	30	28
Vijijini	31	60	8	9
Jumla	35	66	14	14

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

2.3.2.3 Misaada kwa Kaya/Familia Maskini

Misaada kwa kaya maskini inaratibiwa na mfuko wa TASAF. Kupitia mfuko

huu, mwaka 2017 Serikali imefanikiwa kuwafikia wanufaika 1,100,000. Mfuko umeendelea kufanya jitada za kutambua kaya masikini ambapo hadi mwishoni mwa mwaka 2017 idadi kamili ya kaya masikini nchini ilikuwa 1,300,000. Hivyo mwaka 2017 mfuko ulitumia kiasi cha shilingi billioni 668.3 kulipa kaya 1,100,000 zenye idadi ya watu milioni 5.1 ikilinganishwa na kiasi cha shilingi billioni 455.8 zilizolipwa kwa kaya 1,100,000 zenye idadi ya watu milioni 5.0 mwaka 2016.

2.3.2.4 Upatikanaji wa Chakula

Katika msimu wa mwaka 2016/2017 uzalishaji wa mazao ya chakula ulikuwa tani 15,900,864 za chakula kwa mlinganisho wa nafaka. Kati ya kiasi hicho, tani 9,388,772 zilikuwa mazao ya nafaka na tani 6,512,092 zilikuwa mazao yasiyo ya nafaka. Wizara ya Kilimo ilifanya tathmini ya hali ya chakula nchini na kubainisha mahitaji ya chakula kwa mwaka 2017/18 ni tani 13,300,034 ambapo tani 8,457,558 ni mazao ya nafaka na tani 4,842,476 ni mazao yasiyo ya nafaka. Kwa kuzingatia tathmini hii nchi itakuwa na kiwango cha utoshelevu wa asilimia 120 ambapo kiwango hiki kinaonesha nchi itakuwa na ziada. Matokeo ya tathmini yamebainisha kuwa kutakuwa na ziada ya chakula kiasi cha tani 2,600,831 za mazao yote ya chakula. Katika mazao ya chakula kutakuwa na ziada ya tani 931,214 na mazao yasiyo ya nafaka tani 1,669,617.

Katika msimu wa mwaka 2016/17, uzalishaji wa mahindi ulikuwa tani 6,680,758 na ziada tani 1,273,259 ikilinganishwa na uzalishaji wa tani 6,148,699 kwa mwaka 2015/2016 na ziada ya tani 946,284. Inatarajiwa kuwa katika mwaka 2017/2018, hali ya upatikanaji wa chakula nchini itaendelea kuimarika kutokana na hali nzuri ya hewa inayochangia ongezeko la uzalishaji wa mazao ya chakula hususan mahindi katika mikoa ya Ruvuma, Njombe, Iringa, Katavi, Kigoma, Mbeya na Songwe.

2.3.2.5 Upatikanaji wa Huduma za Jamii

Serikali imeendelea kuchukua hatua mbalimbali katika kuboresha utoaji wa huduma za jamii, hususan huduma za elimu, afya ya jamii na upatikanaji wa umeme.

a) Afya

Shughuli za utoaji huduma za afya na ustawi wa jamii zimeendelea kuimarika nchini kutokana na utekelezaji wa programu mbalimbali za Afya; kusogeza huduma za afya karibu zaidi na wananchi kwa kujenga na kukarabati miundombinu ya afya ikiwa ni pamoja na zahanati na vituo vya afya; kuhakikisha upatikanaji wa dawa, wataalamu wa afya, na vifaa tiba; na kuboresha huduma za bima ya afya. Uhamasishaji na utoaji wa elimu ya vita dhidi ya Malaria umefanikiwa kupunguza kuenea kwa ugonjwa wa malaria

kutoka asilimia 14.4 mwaka 2015/16 hadi asilimia 7.3 mwaka 2017. Vile vile, idadi ya watu wanaomiliki vyandarua vyenye dawa imeongezeka toka asilimia 65.6 mwaka 2015/16 hadi asilimia 77.4 mwaka 2017. Matokeo ya maboresho ya huduma ya afya ni pamoja na kuongezeka kwa makadirio ya wastani wa umri wa kuishi wa mtanzania kutoka miaka 62.2 mwaka 2013 hadi miaka 64.4 mwaka 2017. Matarajio ni kuendelea kuboresha huduma za afya ili mwaka 2020 mtanzania aweze kuishi kwa wastani wa miaka 66.1. Kwa upande wa maambukizi ya UKIMWI, kwa watu wenye umri wa miaka 15 - 49 yameendela kupungua kutoka asilimia 5.8 mwaka 2007/08 hadi asilimia 4.8 mwaka 2016/17.

b) Maji

Katika kutekeleza Mpango wa Maendeleo ya Sekta ya Maji (WSDP), Serikali kwa kushirikiana na wadau wa maendeleo imejenga jumla vituo vya kuchotea maji 122,927 vijijini hadi kufikia Januari 2018. Kama vituo vyote hivi vingefanya kazi kikamilifu vingekuwa na uwezo wa kuhudumia asilimia 83.75 ya wakazi wa vijijini. Hata hivyo, kati ya vituo hivi, ni vituo 84,583 pekee ndivyo vinafanya kazi ambavyo vinaweza kuhudumia asilimia 56.9 ya wakazi wa vijijini. Serikali inatekeleza programu mbalimbali katika kuhakikisha kuwa vituo vyote vya maji ambavyo kwa sasa havifanyi kazi vinakarabatiwa na kuanza kufanya kazi kama ilivyokusudiwa.

Kwa upande wa mijini, idadi ya wakazi wanaotumia vyanzo vya maji safi na salama ya kunywa imeongezeka na kufikia asilimia 72 hadi mwaka 2017 (ikilinganishwa na asilimia 51.8 mwaka 2007). Aidha, idadi ya wakazi wanaoishi ndani ya umbali wa kilomita moja kutoka kwenye vyanzo vya maji safi na salama ya kunywa imeongezeka hadi kufikia asilimia 78 mwaka 2017 (ikilinganishwa na asilimia 57 mwaka 2007).

c) Elimu

Katika kuhakikisha shughuli za utoaji wa huduma bora ya elimu unaongezeka, Serikali ilijikita kwenye kutengeneza mazingira mazuri kama vile kuanzishwa kwa Sera ya Elimumsingi bila Malipo. Sera na mikakati madhubuti imechochea ukuaji katika nyanja ya elimu. Takwimu zinaonesha kuwa ongezeko la idadi ya wanafunzi waliojiandikisha kujiunga katika shule za Serikali na binafsi kuwa ni 9,317,791 mwaka 2017 ukilinganisha na 8,639,202 kwa mwaka 2016.

Vile vile, idadi ya shule za msingi zimeongezeka na kufikia 17,596 kwa mwaka 2017 ukilinganisha na 17,174 zilizokuwepo mwaka 2016, shule za sekondari zimeongezeka kutoka 4,759 mwaka 2016 kufikia shule 5,196 mwaka 2017. Serikali imeendelea kuongeza waalimu katika kipindi cha miaka mitano kutoka waalimu 189,487 kufikia 206,829 kwa mwaka 2016 (197,563 kwa mwaka 2017)

katika shule za msingi. Hali hii ya kuongezeka kwa idadi ya waalimu imechochea mafanikio katika kukuza uwezo wa kujua kusoma na kuandika kutoka asilimia 72.5 mwaka 2007/08 hadi kufikia asilimia 81.5 mwaka 2015/16.

Jedwali Na. 2.10: Kiwango cha Uandikishwaji katika Shule za Msingi, Tanzania Bara, 2011 – 2015

Ngazi ya elimu	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Shule za Serikali	8,200,651	8,019,748	8,033,926	7,994,675	8,011,229	8,342,284	8,969,110
Shule za Binafsi	162,735	227,424	197,987	227,992	287,053	296,918	348,681
Jumla	8,363,386	8,247,172	8,231,913	8,222,667	8,298,282	8,639,202	9,317,791

Chanzo: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

Jedwali Na. 2.11: Idadi ya Shule za Msingi, Sekondari na Vyuo vya Elimu, Tanzania Bara, 2007 – 2016

	2013	2014	2015	2016	2017
Shule za Msingi	16,343	16,538	16,899	17,174	17,596
Serikali	15,576	15,596	15,966	16,109	16,152
Binafsi	767	769	933	1,065	1,444
Shule za Sekondari	4,576	4,753	4,703	4,759	5,196
Serikali	3,528	3,692	3,593	3,614	3,643
Binafsi	1,048	1,061	1,115	1,145	1,553
Vyuo vya Elimu	106	126	126	148	126
Serikali	34	34	34	35	35
Binafsi	72	92	92	113	91

Chanzo: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

d) Upatikanaji wa Nishati ya Umeme

Jitihada za Serikali kusambaza umeme hasa kwa wakazi wa vijijini zimeendelea kwa kasi kupitia wakala wa usambazaji umeme vijijini (REA). Utafiti wa Energy Access Situation Survey wa mwaka 2016 umeonesha kuwa uwiano wa idadi ya watu wanaofaidika na huduma ya umeme nchini ilikuwa asilimia 67.5 mwaka 2016. Hata hivyo asilimia 68.4 ya kaya za vijijini zinategemea umeme wa jua na asilimia 34.5 zinategemea umeme wa unaozaishwa na TANESCO. Matarajio ni kuendelea kuongeza kasi ya uzalishaji na usambazaji wa umeme hasa unaotokana na gesi asilia ili kupunguza gharama za uzalishaji ili kukidhi mahitaji ya umeme katika ngazi ya kaya.

SURA YA TATU

MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO

3.1 Utangulizi

Sura hii inatoa mapitio ya utekelezaji wa miradi na bajeti ya maendeleo katika kipindi cha robo tatu (Julai 2017 hadi Machi 2018) ya mwaka 2017/18, ikiainisha rasilimali fedha zilizotengwa na kutumika katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo na hatua za utekelezaji wa miradi zilizofikiwa.

3.2 Utekelezaji wa Bajeti na Mpango wa Maendeleo 2017/18

3.2.1 Utekelezaji wa Bajeti ya Maendeleo

Katika mwaka 2017/18, Serikali ilitenga shilingi bilioni 11,999.59 kwa ajili ya utekelezaji wa bajeti ya maendeleo, sawa na asilimia 38 ya bajeti yote ya Serikali. Kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 8,969.75 ni fedha za ndani na shilingi bilioni 3,029.85 ni fedha za nje.

Hadi Aprili 2018, fedha za bajeti ya maendeleo zilizotolewa ni Shilingi bilioni 5,123.2, sawa na asilimia 42.7 ya bajeti ya maendeleo ambapo kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 775.8 ni fedha za nje ambapo shilingi bilioni 325.9 zilipokelewa kutoka kwa Washirika wa Maendeleo na kupelekwa moja kwa moja kwenye miradi ya maendeleo ya sekta za kilimo, afya, nishati, elimu, mazingira na maliasili na utalii inayotekelezwa na Wizara, Idara zinazojitegemea na Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Sehemu kubwa ya fedha zilizotolewa zilielekezwa katika kugharamia ujenzi wa miundombinu ya barabara, reli na viwanja vya ndege; shilingi bilioni 1,167.7 kulipia malimbikizo ya madai ya wazabuni, wakandarasi na watumishi wa umma; shilingi bilioni 409.9 kwa ajili ya kuendelea na utekelezaji wa miradi ya uzalishaji na usambazaji wa umeme; shilingi bilioni 618 kugharamia mikopo ya wanafunzi wa elimu ya juu na elimu-msingi bila ada; shilingi bilioni 156.1 kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maji; na shilingi bilioni 125.7 kwa ajili ya kununua dawa na vifaa tiba.

Katika kuhakikisha fedha zilizotengwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo zinapatikana, Serikali imeweka mikakati mbalimbali ikiwa ni pamoja na kukamilisha na kuidhinisha matumizi ya Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo na kuendelea na majadiliano na Washirika wa Maendeleo ili kuharakisha upatikanaji wa fedha za maendeleo zilizoahidiwa kwa wakati.

3.2.2 Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

3.2.2.1 Miradi ya Kielelezo

(a) Ujenzi wa Reli ya Kati

Kwa upande wa ujenzi wa kipande cha **Dar es Salaam – Morogoro (km 300)** hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa usanifu wa mradi na tathimini ya ardhi na mali; kukamilika kwa ujenzi wa kambi za Dar es Salaam (asilimia 99), Soga (asilimia 89) na Ngerengere (asilimia 67); kukamilika kwa asilimia 83 ya utengenezaji wa njia ya kuhudumia mradi; kuwasili kwa vifaa kwa ajili ya ujenzi (mitambo na magari 755) katika eneo la mradi; na kukamilika kwa asilimia 15 kwa kazi ya kujenga tuta la reli. Kwa ujumla, utekelezaji wa mradi huu umefikia asilimia 10.

Kwa upande wa ujenzi wa kipande cha **Morogoro – Makutupora (km 422)** hatua iliyofikiwa ni: kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi; kukamilika kwa malipo ya awali ya mkandarasi ambapo anaendelea na maandalizi ya kuanza kazi; na kuwekwa kwa jiwe la msingi na Mhe. Dkt. John Pombe Joseph Magufuli, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, tarehe 14 Machi, 2018; na taratibu za kutafuta fedha kwa ajili ya ujenzi wa sehemu za Makutupora - Tabora (km 295), Tabora - Isaka (km 133), Isaka - Mwanza (km 250), Tabora – Uvinza - Kigoma na Kaliua – Mpanda - Karema zinaendelea.

(b) Kuboresha Shirika la Ndege Tanzania

Hatua iliyofikiwa ni: kupokelewa kwa ndege moja ya aina Bombardier Q400; kukamilika kwa malipo ya asilimia 30 ya gharama kwa ndege mbili za aina ya CS 300 na kukamilika kwa malipo ya asilimia 52 kwa ndege moja kubwa aina ya Boeing 787.

(c) Mradi wa Kuzalisha Umeme wa Maji Rufiji - MW 2,100 (Rufiji hydro Power Project)

Hatua iliyofikiwa ni kuanza ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme msongo wa Kv 33 kutoka Dakawa hadi eneo la mradi na kufanya uchambuzi wa zabuni zilizowasilishwa na wakandarasi walionesha nia.

(d) Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari cha Mkulazi

(i) Shamba la Mkulazi I

Utafiti wa ubora ya udongo kwa Hekta 63,000 ulikamilika na kubaini kuwa Hekta 28,000 zinafaa kwa kilimo cha miwa. Maandalizi ya hekta 400 za kitalu cha mbegu yanaendelea ambapo hekta 20 zimeshasafishwa. Eneo lenye ukubwa wa hekta 20 kwa ajili ya ujenzi wa kiwanda limesafishwa. Mkandarasi wa ujenzi wa kiwanda amepatikana na mnamo mwezi Septemba 2017

mkataba wa ujenzi ulisainiwa. Kwa ushirikiano na Mamlaka ya Mawasiliano vijijini (UCSAF) wamewezesha ufungaji wa minara ya mawasiliano na sasa kampuni ya Vodacom imefanikisha mawasiliano.

(ii) Shamba la Mbigiri – Mkulazi II

Jumla ya Hekta 1,000 kati ya 1,200 zilizopangwa kulimwa kufikia tarehe 30 Juni 2018 zimelimwa ambapo hekta 860 zimepandwa muwa. Kufikia mwishoni mwa mwezi Juni 2018 lengo la kulima na kupanda hekta zote 1,200 litakuwa limefikiwa. Mpango wa kilimo cha miwa kwa wakulima binafsi umewezesha kusajili wakulima 1,200 wenye kumiliki hekta 3,763. Kuanzia uzinduzi wa mpango wa shamba darasa la Mkulazi mwezi Machi 2018, wakulima binafsi wamefanikiwa kulima hekta 800 kati ya 1,200 walizopanga kulima kufikia Juni 2018 na kufanikiwa kupanda hekta 650. Benki ya Azania imewawezesha wakulima binafsi kwa kuwapatia mkopo wa Shilingi 4.9 bilioni.

Mkandarasi wa ujenzi wa kiwanda amepatikana na mnamo mwezi Septemba 2017 mkataba wa ujenzi ulisainiwa. Uboreshaji wa miundombinu ya barabara, umwagiliaji na uzuiaji wa mafuriko imetekelezwa kwa ufanisi ambapo jumla ya kilomita 11.5 za barabara ya kiwango cha changarawe imejengwa pamoja na uchimbwaji wa visima 7 kwa ajili ya shughuli za ujenzi na umwagiliaji.

Mazungumzo na TRC kwa ajili ya kufufua reli itokayo Kidatu hadi Kilosa yamekamilika. Hii itasaidia kusafirisha miwa ya ziada inayoshindwa kuchakatwa kiwandani kutoka bonde la Kilombero na Ruaha mkuu. Ujenzi wa majengo ya ofisi, makazi, uzio wa kiwanda na ukarabati wa majengo yaliyokuwepo unaendelea. Maandalizi ya eneo litakalofungwa kiwanda yanaendelea.

(e) Mradi wa Kuchakata na Kusindika Gesi Asilia - Lindi

Serikali imeendelea kushiriki katika maandalizi ya mradi wa kusindika gesi asilia kuwa kimiminika ambapo hatua ya utekelezaji iliyofikiwa ni: kuendelea kwa majadiliano ya mkataba wa utekelezaji wa mradi; kukamilika kwa ukamilishaji wa uthamini wa eneo la mradi; na kukamilisha tafiti za kihandisi na uchaguzi wa teknolojia ya uzalishaji na usafirishaji wa gesi asilia kutoka baharini hadi nchi kavu.

(f) Uanzishwaji wa Kituo cha Biashara cha Kurasini

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kulipa fidia nyumba 3 ambazo hazikufanyiwa uthamini awali ni kukamilika kwa uthamini wa nyumba hizo tatu; upimaji wa maeneo na ramani ya mipango miji. Sambamba na na hilo, taratibu za upatikanaji wa hati ya eneo hilo uko hatua za mwisho. Aidha, timu ya wataalam ya kushauri njia bora za kutekeleza mradi imekamilisha kazi yake na imeshauri

uendelezaji wa eneo hilo kwa kuhusisha ujenzi wa viwanda (light industries) utakaoambatana na maghala ya kutunzia mizigo.

(g) Kanda Maalum za Kiuchumi

(i) Eneo Maalum la Uwekezaji la Bagamoyo

Hatua iliyofikiwa ni: makubaliano ya awali kati ya serikali na wawekezaji - kampuni za CMPort – China na State General Reserve Fund (SGRF) - Oman kuhusu uendelezaji wa mradi yamefikiwa na hatua inayoendelea ni majadiliano ya kina ya mikataba. Mbali na wawekezaji waliotajwa, makampuni mengine 12 yamepewa leseni kwa ajili ya kujenga viwanda katika eneo la Bagamoyo SEZ lililokwisha lipiwa fidia nje ya eneo lililotolewa kwa CMport na SGRF na kukamilika kwa mpango kabambe wa kuendeleza eneo la hekta 175 lililotengwa kwa ajili ya ujenzi wa kituo cha Teknolojia.

(ii) Eneo Maalum la Uwekezaji la Mtwara

Hatua iliyofikiwa katika utekelezaji ni: kupatikana kwa wawekezaji ambao ni Bahari Oilfields Service FPZ Ltd, Alistair company na Schlumberger watakaowekeza katika eneo la hekta 10; ujenzi wa miundombinu muhimu ya umeme na maji unaendelea.

(h) Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Mafuta Ghafi kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania)

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa sehemu ya kupakulia mafuta; kufanyika kwa ulipaji wa fidia kwa wananchi wa Chongoleani - Tanga watakaopisha eneo la mradi; na kukamilika kwa tathmini za *geological*, *geotechnical* na *geophysical* katika eneo la Chongoleani yatakapojengwa matenki na gati ya kupakia mafuta; kuridhiwa kwa maktaba wa Inter Governmental Agreement- IGA na Mabunge ya nchi za Tanzania na Uganda; kuendelea na majadiliano ya HGA; na maandalizi ya majadiliano ya mkataba wa ubia *Shareholding Agreement-SHA*.

(i) Makaa ya Mawe (Mchuchuma) na Chuma (Liganga)

Hatua iliyofikiwa ni majadiliano ya mfumo wa umiliki wa mitambo ya kutengeneza umeme baada ya mwekezaji kurejesha mtaji wake pamoja na bei ya mauziano ya umeme yalikuwa yamekamilika. Mfumo wa umiliki uliokubalika ni *Build, Own, Operate* (BOO) ambapo muwekezaji ataendelea kumiliki mitambo hiyo badala ya ule uliokuwa umependekezwa na TANESCO wa *Build, Own, Operate and Transfer* (BOOT). Majadiliano ya mauzo ya umeme (Power Purchase Agreement - PPA) yamefanyika na kufikia muafaka kuwa mwekezaji azalishe umeme wa kutumia mwenyewe (MW 250). Fidia na kuanza ujenzi wa kiwanda cha chuma vinasubiri kukamilika kwa mchakato wa tangazo la Serikali - GN kuhusu vivutio kuendana na Sheria ya *Natural Wealth*

and Resources Contract Act of 2017 na sheria ya Madini ya mwaka 2010 iliyofanyiwa marekebisho mwaka 2017.

(j) Kuongeza Idadi ya Wafanyakazi Wenye Fani na Ujuzi Maalum

Hatua ailiyofikiwa ni kama ifuatavyo:-

- i) **Chuo Kikuu cha Dodoma:** Watumishi 377 wapo masomoni katika ngazi ya shahada ya uzamivu (220), shahada ya uzamili (113), shahada ya kwanza (20), na stashahada na astashahada (24);
- ii) **Chuo Kikuu cha Ardhi:** watumishi waendeshaji 25 wapo katika mafunzo ngazi ya shahada ya uzamili; 12 shahada ya kwanza; 20 stashahada; wanataaluma 56 wanaendelea na mafunzo katika ngazi ya shahada ya uzamivu na 22 katika shahada ya uzamili;
- iii) **Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya:** watumishi 105 wapo masomoni katika ngazi ya shahada ya uzamivu (332), shahada ya uzamili (52), shahada ya kwanza (20), na stashahada (1);
- iv) **Tume ya Sayansi na Teknolojia (COSTECH):** watafiti 27 wapo masomoni katika ngazi ya shahada ya uzamivu (4) na shahada ya uzamili (23);
- v) **Hospitali ya Taifa Muhimbili:** wataalam 7 wapo masomoni nchini India katika fani za udaktari wa upandikizaji ini (4), uuguzi (2) na uhandisi vifaa tiba (1); wataalam wengine 16 wamepelekwa India katika mafunzo ya muda mfupi ambao wanajumuisha madaktari 10 na wauguzi 6;
- vi) **Taasisi ya Saratani ya Ocean Road:** wataalam 7 wapo mafunzoni katika vyuo mbalimbali vya ndani na nje ya nchi ambao wanajumuisha madaktari bingwa 2, wataalam wa tiba ya mionzi 2, medical physicist 2, na Bio-engineer 1;
- vii) **Hospitali ya Benjamini Mkapa – Dodoma:** wataalam 3 wa wapo kwenye mafunzo ya matibabu ya saratani kwa watoto wadogo katika Hospitali ya Taifa Muhimbili;
- viii) **Hospitali ya Afya ya Akili Mirembe:** watumishi 12 wapo masomoni katika fani za udaktari, fiziotherapia na maabara; na
- ix) **Wizara ya Afya na Ustawi wa Jamii:** Serikali imeendelea kuboresha rasilimali watu ya sekta ya afya kwa kugharamia mafunzo kwa watumishi 376 ndani na nje ya nchi katika ngazi ya shahada ya uzamili hususan madaktari bingwa katika fani za upasuaji, magojwa ya wanawake na uzazi, magonjwa ya watoto na radiologia.

Miradi mingine ni pamoja na:

i) Mradi wa Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Afya na Sayansi Shirikishi Muhimbili

Hatua iliyofikiwa katika ni kuendelea na ujenzi wa mabweni na majengo mengine ya kufundishia kwenye kampasi ya Mloganzila; wanafunzi 1,449

wamedahiliwa katika fani za sayansi ya afya katika ngazi mbalimbali za masomo ikijumuisha fani za udaktari, afya ya kinywa na meno, upasuaji, afya ya akili, ukunga, tiba ya mionzi na sayansi ya maabara ambapo stahada (308), shahada ya kwanza (897), uzamili (243) na uzamivu (1); kuendelea na ujenzi wa kituo mahiri cha magojwa ya moyo katika Kampasi ya Mloganzila; kuboreshwa jukwaa la kujifunzia kupitia TEHAMA (*E-learning platform*) kwa wanafunzi wa shahada mbalimbali; na kukamilika kwa mwongozo wa tiba na njia bora za kujikinga na VVU ili kuwezesha watoa huduma kutoa huduma kwa usahihi na umahiri.

ii) Hospitali ya Rufaa ya Benjamin Mkapa – Dodoma

Hatua iliyofikiwa ni kusimikwa mitambo ya uchunguzi wa magonjwa mbalimbali ikiwemo *MRI, CT-Scan, Mammography, General purpose X-ray, Fluoroscopy, Ultrasound* na *dental x-ray machine*; na kununuliwa kwa vifaa vya *DNA, Analyser, Dignator PCR* na *convectional PCR*; na ujenzi wa awamu ya II ya jengo la hospitali upo katika hatua ya ukamilishaji. Aidha, katika mwaka 2017/18, madaktari 146, wauguzi 58 na wakunga 51 walihitimu katika Chuo Kikuu cha Dodoma. Vile vile, chuo kimedahili wanafunzi wa mwaka wa kwanza 167 wa udaktari na wanafunzi 217 wa ukunga katika mwaka 2017/18.

3.2.2.2 Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Msingi wa Uchumi wa Viwanda

3.2.2.2.1 Uzalishaji Viwandani

(a) Uendelezaji wa Viwanda Vidogo – SIDO: Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa michoro kwa ajili ya ujenzi wa ofisi za kutoa huduma na kuongeza maeneo ya kufanyia kazi wajasiriamali katika mikoa ya Simiyu, Katavi na Geita na kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi wa ofisi hizo; ujenzi wa majengo ya kufanyia shughuli za viwanda kwa wajasiriamali wadogo (*industrial sheds*) katika mikoa ya Geita, Kagera, Mtwara, Njombe, Dodoma, Simiyu na Manyara unaendelea; kuwezesha uanzishwaji wa viwanda vipya vidogo vya aina mbalimbali 429 na kuzalisha ajira mpya 1,287; na kuhamasisha wajasiriamali 520 kushiriki katika ujenzi wa viwanda.

(b) Kituo cha Zana za Kilimo na Ufundi Vijijini (CAMARTEC): kazi zilizotekelezwa ni: kuendelea kubuni teknolojia na kutengeneza zana mbalimbali; kutumia matokeo ya utafiti wa mwaka 2016/17 kuhusu mahitaji ya zana za kilimo nchini na kuanza kushirikiana na wajasiriamali wa ndani kuendeleza ubunifu wao na kutengeneza zana za kilimo; kubuni na kutengeneza mashine 64 za kupandia mbegu za pamba, kusaga karanga, kukausha mbogamboga na kukata majani; ujenzi wa mitambo 55 ya biogesi pamoja na kutoa mafunzo na elimu ya utumiaji wa biogesi; na kukamilika kwa tafiti tatu zinazohusiana na matumizi ya nishati mbadala ya biogesi. Aidha,

kituo kimeandaa Kanuni za Majaribio ya Zana za Kilimo ambazo zimechapishwa kwenye Gazeti la Serikali Tarehe 23 Februari 2018. Hatua hiyo itasaidia kujenga uelewa na kuhamasisha jamii juu ya umuhimu wa kufanyia majaribio zana za kilimo.

(c) Ujenzi na Ukarabati wa Viwanda vya Kuchakata Ngozi: ukarabati wa majengo ya kiwanda cha ngozi na bidhaa za ngozi cha Karanga-Moshi unaendelea; zabuni kwa ajili ya ununuzi wa mitambo mipya itakayowezesha kiwanda kuzalisha jozi 400 za viatu kwa siku zipo katika hatua za mwisho; na eneo la ujenzi wa kiwanda kipya kitakachokuwa na uwezo wa kuchakata ngozi futi za mraba milioni 3.75 na kutengeneza jozi 4,000 za viatu kwa siku pamoja na bidhaa nyingine zinazotokana na ngozi limepatikana. Tafiti mbalimbali ikiwemo *Geotechnical & Topographical surveys, Environmental Impact and Social Assessment – EIA* zimefanyika na michoro ya majengo imeandaliwa.

(d) Mradi wa Magadi Soda – Bonde la Engaruka, Arusha: Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa zoezi la upimaji wa ardhi ya eneo la mradi na uthamini wa wa mali za wananchi ili kujua kiasi cha fidia kitakachohitajika; michoro ya matumizi ya matumizi ya ardhi iko hatua za mwisho kukamilishwa. Kampuni ya *Hi-Tech* ya Misri imeonesha nia kuwekeza na makubaliano ya mwanzo – *MOU* kati yake na NDC yamefanyika.

(e) Mradi wa Kuunganisha Matrika TAMCO-Kibaha: hatua iliyofikiwa ni kuunganishwa kwa jumla ya kuwasili nchini kwa *Semi Knocked Down* (SKD) za matrika 727 kati ya matrika 2,400 yaliyoainishwa katika mkataba kwa ajili ya kiwanda; matrika 148 na majembe (disc plough) 94 na kuhakikiwa ubora wake na CAMARTEC kabla ya kuuzwa kwa wakulima; ujenzi wa kiwanda cha kuunganisha matrika unaendelea na unategemea kukamilika mwezi Juni, 2018.

(f) Kiwanda cha Kutengeneza Matairi Arusha: hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa utafiti wa namna bora ya kufufua kiwanda kwa kuangalia mitambo iliyopo, teknolojia na uwezekano wa uwekezaji kutekelezwa na sekta binafsi. Utafiti unapendekeza Sekta binafsi kushiriki katika uwekezaji wa kiwanda hicho. Mpaka sasa, kamati maalum ya serikali inaendelea kupitia mpango wa kiwanda hicho ili kuamua utaratibu utakaofaa katika uwekezaji kwa kuzingatia maslahi mapana ya Taifa.

(g) Shirika la utafiti na Maendeleo ya Viwanda Tanzania (TIRDO): kazi zilizotekelezwa ni: kuendelea kuimarisha maabara kwa kuhakiki maabara za makaa ya mawe ili kufikia viwango vya kimataifa; kuendelea na jitihada za uanzishwaji na uhakiki wa maabara ya mafuta na gesi; kuwasilishwa kwa

maombi ya usajili wa maabara ya mazingira kwa mamlaka ya Uhakiki (SADCAS), kuendelea kutafuta fedha kwa ajili ya kununua vifaa na uhakiki wa maabara ya vifaa vya ujenzi; kuandaa na kuwasilisha kwa wafadhili andiko kwa ajili ya kutafuta fedha za kuanzisha maabara ya vipimo vya chuma kigumu (*iron and steel*); kutoa huduma za kitaalam viwandani; na kutoa huduma za upimaji wa uharibifu wa mazingira unaotokana na shughuli za uzalishaji viwandani na kutoa ushauri.

(h) Shirika la Uhandisi na Usanifu Mitambo (TEMDO): kazi zilizofanyika ni: maboresho ya karakana ya taasisi kwa kupata na kusimika mashine mpya tano; kukamilika kwa usanifu, uendelezaji na utengenezaji wa mashine tatu za kuchakata bidhaa za marumaru; kutembelea na kushauriana na wadau mbalimbali kwa lengo la kuhamasisha matumizi ya teknolojia zilizobuniwa kwa ajili ya uzalishaji wa mafuta yatokanayo na mbegu za alizeti; kukamilika kwa utengenezaji wa chasili cha mtambo wa uzalishaji umeme kutokana na nguvu za maji uitwao *crossflow Turbine* na usanifu wa mtambo wa kuzalisha umeme unaotokana na nguvu za maji uitwao *Reverse Pump Turbine*; kukusanywa kwa taarifa muhimu za makaa ya mawe yanayopatikana nchini na teknolojia zitakazotumia kutengeneza brikwiti za makaa ya mawe (*coal dust briquettes*) zitakazotumika kupikia.

3.2.2.2.2 Kilimo

(a) Kilimo cha Mpunga: hatua iliyofikiwa ni pamoja na: wakulima 820 kati ya wakulima 1,840 kupatiwa mafunzo juu matumizi ya mbegu bora na kuanzishwa kwa mashamba darasa 102; na jumla ya tani 10 za mbegu mama za mpunga zimezalishwa.

(b) Matumizi Bora ya Ardhi kwa Kilimo: hatua iliyofikiwa ni kuwezesha kupatikana kwa ardhi ya mashamba ya kilimo cha miwa ya Mkulazi (Morogoro Vijijini) lenye hekta 60,000, Bagamoyo hekta 10,000 na Mbigiri (Mvomero) ekari 12,000 ambayo yamekabidhiwa kwa wawekezaji; kuwezesha wananchi 400 wa kijiji cha Chanyumbu (Morogoro Vijijini) kupata hakimiliki za kimila; kuendelea na mradi wa matumizi endelevu ya ardhi katika lindimaji za mito Ruvu na Zigi; kutoa mafunzo kwa wakulima 8,800 juu ya kilimo cha makinga maji, upandaji wa miti na cha matuta katika kudhibiti mmomonyoko wa udongo.

(c) Hifadhi ya Chakula: hatua iliyofikiwa ni: ununuzi wa mahindi jumla ya tani 26,038.6 na kuongeza hifadhi ya mahindi kufikia tani 91,962.270 kutoka tani 65,923.67; na kuuza jumla ya tani 3,937.97 kwenye maeneo yaliyokuwa na upungufu wa chakula ikiwemo Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro. Tathmini ya hali ya chakula nchini kwa mwaka 2017/18 imebainisha kuwa katika msimu wa kilimo wa 2016/2017, uzalishaji wa mazao ya chakula ulikuwa tani

15,900,864 za chakula ambapo tani 9,388,772 ni za mazao ya nafaka na tani 6,512,092 ni za mazao yasiyo nafaka. Mahitaji ya chakula kwa mwaka 2017/18 ni tani 13,300,034 ambapo tani 8,457,558 ni mazao ya nafaka na tani 4,842,476 ni mazao yasiyo nafaka, hiyo kutakuwa na ziada ya chakula kiasi cha tani 2,600,831.

(d) Mafunzo na Huduma za Ugani: hatua iliyofikiwa ni jumla ya wanafunzi 1,956 sawa na asilimia 88.9 ya lengo wamedahiliwa katika vyuo vya kilimo kwa ufadhili wa Serikali. Kati ya hao ngazi ya astashahada ni wanafunzi 1030 na stashahada ni 926 ambapo shilingi milioni 972 zimetumika. Jumla ya wakulima 15,230 wamepatiwa mafunzo ya matumizi sahihi ya viuatilifu vya zao la pamba katika Halmashauri za Bariadi, Itilima, Maswa na Meatu (Simiyu); Kwimba, Sengerema na Buchosa (Mwanza); Igunga na Nzega (Tabora); Chato na Geita (Geita); na Bunda, Musoma Vijijini na Serengeti (Mara). Vile vile, mafunzo ya kilimo shadidi cha mpunga (System for Rice Intensification – SRI) yametolewa kwa wataalam 48 kutoka katika skimu za umwagiliaji 17 zilizopo katika Halmashauri za Kilombero, Mvomero, Kilosa, Ulanga na Morogoro. Aidha, kupitia maonesho ya sikukuu ya wakulima (Nane Nane) wadau mbalimbali wakiwemo wakulima wapatao 515,172 wamejifunza teknolojia mbalimbali za uzalishaji na usindikaji wa bidhaa na mazao ya kilimo.

(e) Tafiti za Kilimo: hatua ya utekelezaji iliyofikiwa ni ugunduzi wa aina 25 za mbegu mpya kwa mazao ya pamba (2), maharage (9), mahindi (3), karanga (3), njugumawe (2), tumbaku (5) na mpunga (1); kuzalisha mbegu mama zaidi ya tani 5.2 za pamba kilo 4,200 na mpunga kilo 1,050; na tani 98.9 za mbegu za awali za mazao ya pamba, viazi mvingo, mpunga, mahindi, ulezi, mtama, soya, na maharage; ugunduzi wa mbegu mpya za mazao mengine ikijumuisha miche 5,150 ya migomba, mihogo pingili 3,548,000 na vipandom 3,516,110 vya viazi vitamu; kushirikiana na *COSTECH* na *CIMMYT* kufanya utafiti wa ugunduzi wa mbegu za mahindi aina 6 zinazoonyesha kustahimili ugonjwa wa *Maize Lethal Necrosis Disease (MLND)*; na kuchora ramani za mtawanyiko wa magonjwa ya mazao nchini.

(f) Skimu za Umwagiliaji Mpunga: hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa usanifu wa kina na kuanza kwa mchakato wa kumpata mkandarasi kwa ajili ya ujenzi wa maghala 5 katika skimu za Msolwa - Ujamaa na Njage (Kilombero), Kigugu na Mbogo (Mvomero) na skimu ya Mvumi (Kilosa); kusainiwa kwa mikataba minne (4) kwa ajili ya kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa maeneo yatakayojengwa miundombinu ya umwagiliaji kwa skimu za Lwanyo (Mbarali), Ibanda (Sengerema), Luiche (Kigoma) na Gidahababieg (Hanang); na kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu kwa skimu 5 za Msolwa - Ujamaa na Njage (Kilombero); Kigugu na Mbogo (Mvomero) na skimu ya

Mvumi (Kilosa).

(g) Mafanikio mengine katika Sekta ya Kilimo ni pamoja na:

- (i) Uzalishaji wa mazao ya jamii kunde unakadiriwa kufikia tani 2,317,807;
- (ii) Kuzalishwa na kusambazwa kwa tani 11,500 za mbegu mpya za Pamba na ununuzi wa viuatilifu chupa 5,750,000;
- (iii) Kuzalishwa na kusambazwa kwa miche 1,163,758 ya kahawa;
- (iv) Kuanza ujenzi wa vihenge vya kisasa (silos) vyenye uwezo wa kuhifadhi tani 25,000 za mahindi ambavyo vitaongeza uwezo wa Wakala wa Hifadhi ya Chakula kuhifadhi tani 501,000 za nafaka;
- (v) Kukamilika kwa ujenzi wa skimu ya kisasa ya umwagiliaji Dakawa - Morogoro yenye jumla ya hekta 2,000; ujenzi wa barabara za mashambani kilomita 35 ambao umekamilika kwa asilimia 80 na ufungaji wa pampu za skimu unaendelea katika skimu ya Dakawa;
- (vi) Ujenzi wa skimu ya umwagiliaji Mafuruto - Iringa vijijini kukamilika kwa asilimia 90;
- (vii) Kuwezesha ununuzi wa pamoja wa mbolea tani 54,000 hivyo kuongeza kiasi cha mbolea kilichoingizwa nchini kufikia tani 229,839 ambazo zimesambazwa katika maeneo mbalimbali nchini;
- (viii) Kuandaliwa kwa Mkakati wa Kitaifa wa Usimamizi wa Mazao baada ya Mavuno wenye lengo la kupunguza upotevu wa mazao ya chakula katika mnyororo wa uzalishaji; na
- (ix) Kuongezeka kwa uzalishaji wa korosho kutoka tani 265,237 mwaka 2016/17 hadi kufikia tani 294,568.

3.2.2.2.3 Mifugo

(a) Kuimarisha Uzalishaji katika Sekta ya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: kuzalishwa kwa mitamba 590 kutoka katika mashamba ya Serikali na NARCO; kuanzishwa kwa vituo 154 vya kukusanyia maziwa kwenye maeneo yenye mfumo wa masoko unaounganisha viwanda vya kusindika maziwa; kuimarisha kituo cha uhamilishaji cha NAIC – Usa River kwa ununuzi wa madume bora 11; kukarabatiwa kwa maabara na kununua vifaa vya maabara (bailer, mtungi wa lita 2,000 wa kusafirishia kimiminika baridi cha nitrojeni, na mitungi 5 ya lita 50 kila moja ya kuhifadhia mbegu pamoja na kimiminika cha nitrojeni); kupatiwa mafunzo ya uhimilishaji kwa wataalam na wasimamizi wa vituo 9 vya uhimilishaji; kukarabatiwa kwa mnada wa Kirumi; kukamilika kwa mipango ya matumizi bora ya ardhi kwa vijiji **1,695**; na kutengwa kwa hekta milioni **2.545** kwa ajili ya ufugaji katika vijiji **741** vilivyoko katika mikoa **22** zimepatikana na kusambazwa.

(b) Magonjwa ya Milipuko na Magonjwa ya Tahadhari

Lengo la kuzalisha chanjo za mifugo limetekelezwa ambapo: Jumla ya chanjo dozi 16,107,900 za mdondo (I2), dozi 341,700 za kimeta, dozi 128,600 za chambavu na dozi 10,000 za *brucellosis* zimezalishwa; ng'ombe 70,260 wamepatiwa chanjo za ndigana kali na dawa za kuogesha mifugo; na dozi 1,020,000 za chanjo ya ugonjwa wa homa ya Mapafu ya ng'ombe (CBPP).

(c) Uwekezaji wa tija katika Ranchi za Taifa (NARCO)

Kazi zilizofanyika ni: ununuzi wa ng'ombe 1,175 kutoka kwa wafugaji wa asili kwa ajili ya kuendeleza programu ya unenepeshaji; kuchinja ng'ombe 2,488 walionenepeshwa; kutoa ushauri wa ufugaji bora kwa wawekezaji katika ranchi ndogo waliowekeza jumla ya ng'ombe 87,601, mbuzi 12,432 na kondoo 9,537.

(d) Vituo vya Utafiti, Ugani wa Mifugo na Mafunzo

Hatua iliyofikiwa ni: kusambazwa kwa teknolojia 27 za utafiti uliofanywa na TALIRI katika wilaya 41 nchini ambapo vijiji 135 vyenye jumla ya kaya 3,676 zilihusishwa; wafugaji 21500 na ng'ombe 7,401,661 wametambuliwa na ng'ombe 32,730 wamesajiliwa na kuwekewa alama (ear tag); na kutolewa kwa mafunzo ya utunzaji wa mifugo kwa wadau 1,991 katika mikoa ya Arusha, Manyara, Morogoro, Dodoma, Pwani, Mwanza, Kagera, Kilimanjaro, Mara, Iringa, Mbeya, Njombe, Rukwa, Songwe, Shinyanga, Singida na Tanga; na kudahiliwa kwa Wanafunzi 2,137 kati ya lengo la wanafunzi 2,600 katika ngazi ya cheti na diploma katika mwaka wa masomo 2017/18.

(e) Miundombinu ya Maji ya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: ujenzi wa mabwawa 2 ya Olyapasei (Kiteto) na Kwamaligwa (Kilindi), na lambo la Masusu (Ngorongoro). Ujenzi wa miundombinu hii inafanya jumla ya miundombinu iliyojengwa na kukarabatiwa kuwa mabwawa matatu (3), malambo 1,378, visima virefu 101, minada ya upili 12, minada ya mipakani 11 na minada ya awali 445.

(f) Maeneo ya Malisho

Hatua iliyofikiwa ni: kutengwa kwa hekta 10,378.53 za ardhi kwa ajili ya maeneo ya ufugaji kwenye vijiji 13 katika wilaya za Makete, Kilolo, Tanganyika, Mpanda na Kalambo; kuzalishwa kwa marobota 1,141,946 ya malisho kutoka kwenye mashamba ya Serikali na sekta binafsi; kufanyika kwa ukaguzi wa maeneo 72 ya kuzalisha, kuhifadhi na kukuza vyakula vya mifugo; kusajiliwa kwa viwanda 26 vya kutengeneza vyakula vya mifugo na maeneo matano (5) ya kuhifadhia na kuuza vyakula hivyo; na kutoa mafunzo kwa wakaguzi tisa (9) na watengenezaji 10 wa vyakula vya mifugo ili kuwajengea uwezo.

(g) Mfumo wa Utambuzi, Usajili na Ufuatiliaji Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: kuendelea kutekelezwa kwa zoezi la utambuzi kwa njia ya chapa ya moto kwa mifugo ya ng'ombe na punda katika halmashauri zote nchini, ambapo hadi kufikia mwezi Aprili, 2018 jumla ya ng'ombe 17,045,944 wamepigwa chapa ikiwa ni asilimia 98.0 ya lengo la kupiga chapa ng'ombe 17,390,090. Vile vile, jumla ya ng'ombe wa maziwa 58,214 wamevishwa hereni ambayo ni asilimia 7.4 ya lengo la kuvisha ng'ombe wa maziwa 782,995. Punda 57,797 wamepigwa chapa ikiwa ni asilimia 10.1 ya lengo la kupiga chapa punda 572,357. Mfumo huu utaimarisha usimamizi wa mifugo na kuchangia kwa kiasi kikubwa kumaliza migogoro kwa wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi.

3.2.2.2.4 Uvuvi

(a) Kuimarisha na Kuendeleza Ulinzi wa Rasilimali za Uvuvi

Hatua iliyofikiwa: Kuboreshwa kwa mfumo wa ukusanyaji Takwimu za meli na uvuvi wa samaki kwa kuanzisha Kanzidata; kuendelea kukusanya takwimu za uvuvi wa samaki aina ya Jodari na jamii zake unaofanyika katika Eneo la Ukanda wa Kiuchumi wa bahari; kuimarisha hifadhi ya bahari na maeneo tengefu kwa kutumia kamera zinazoweza kupiga picha ndani ya maji, maturubai viona mbali (binoculars), Radio Calls na GPS kupitia mradi wa usimamizi Shrikishi wa Rasilimali za Uvuvi Kusini Magharibi mwa Bahari ya Hindi (SWIOFish); kuongezeka kwa doria za anga na baharini kupitia programu ya IOC-SMARTFish na Mradi wa SWIOFish kwa kutumia ndege; kuendelea na taratibu za kufufua Shirika la Uvuvi Tanzania (TAFICO) ambapo kufikia Julai 2018, shirika litanza kufanya kazi na kuwezesha nchi yetu kuwa na meli za kitaifa (National Fleet) kwa ajili ya uvuvi wa Bahari Kuu ili kuongeza mchango wa Sekta ya Uvuvi katika pato la Taifa; na kuongezeka kwa uvunaji wa samaki kutoka tani 362,595 mwaka 2016 hadi tani 387,543 mwaka 2017 wenye thamani ya shilingi trilioni 1.74.

(b) Ukuzaji viumbe kwenye maji

Hatua iliyofikiwa: Kuimarisha na kuendeleza vituo vitano (5) vya ufugaji samaki wa maji baridi vya Ruhila (Songea), Mwamapuli (Tabora), Kingolwira (Morogoro), Nyegedi (Lindi) na Nyamirembe (Chato) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga; kuzalishwa kwa vifaranga vya samaki na kambamiti 15,119,757 katika vituo vya Serikali vya Ruhila na Kingolwira na vifaranga 14,924,569 katika sekta binafsi; kuimarishwa kwa vituo viwili (2) vya maji bahari vya Machui (Tanga) na Mbegani (Pwani) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga milioni tatu kwa kufunga mfumo wa maji baridi katika jengo la kituo cha Mbegani baridi katika jengo.

(c) Ujenzi wa Bandari ya Uvuvi wa Bahari

Hatua iliyofikiwa: kukamilika kwa taratibu za manunuzi za kumpata Mshauri Mwelekezi wa kufanya upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi ambapo Kampuni ya Sering Ingegneria ya Italy kwa kushirikiana na Kampuni ya Kitzania inayoitwa Doch Tanzania Limited zimekamilisha hatua za awali za kufanya kazi hii.

3.2.2.2.5 Maliasili na Misitu

(a) Mradi wa Kilombero and Lower Rufiji Wetlands Ecosystem Management (KILORWEMP): hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa Mpango wa Usimamizi na Uvunaji wa Misitu katika eneo la mradi Wilayani Ulanga na Halmashauri ya Kilombero kuandaa na kupitisha sheria ndogondogo zinazohusu maeneo ya hifadhi za jamii (Wildlife Management Areas - WMAs - 2), uhifadhi wa misitu uliojikita kwa jamii (Community Based Forest Management - CBFM - 6), na Vikundi vinavyosimamia mialo ya uvuvi, (Beach Management units - BMUs -8), uhifadhi wa maliasili uliojikita kwa jamii (Community Based Natural Resources Management - CBNRM) na usimamizi wa misitu.

(b) Mradi wa Kuimarisha Mtandao wa Hifadhi ya Misitu kwa Utunzaji wa Bioanuai Tanzania. Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa rasimu ya sheria mpya ya Mamlaka ya Hifadhi ya Wanyamapori Tanzania (TAWA) na marekebisho ya sheria za Mamlaka ya Hifadhi za Taifa (TANAPA), Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA), Taasisi ya Utafiti wa Wanyamapori Tanzania (TAWIRI) na kanuni za Jeshi USU, ushoroba na *buffer zone*; kutolewa kwa mafunzo ya jeshi USU kwa baadhi ya watumishi wa TAWA; kuimarisha doria kwa kununua vifaa mbalimbali; kuandaa michoro ya ujenzi wa malango, ofisi, nyumba za watumishi na vifaa vya huduma kwa watalii; kukamilika kwa ukarabati wa mabanda 27 ya watalii, maeneo 11 ya *picnic* na kambi za kulala wageni; kukamilika kwa ukarabati wa viwanja vidogo vya ndege 11; na kukamilika kwa ukarabati wa kilomita 49.3 za barabara kuu za hifadhi ya Ngorongoro.

(c) Mradi wa Kuwezesha Jamii Katika Usimamizi Shirikishi wa Misitu na Mabadiliko ya Tabia Nchi. Hatua iliyofikiwa ni: kutolewa kwa mafunzo ya utawala bora na ushiriki wa uhifadhi wa misitu na jinsi ya kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi kwa wanavijiji 294, watendaji na wenyeviti wa vijiji vya mtandao wa misitu Tanzania (MJUMITA); kukamilika kwa maandalizi ya mipango minne (4) ya usimamizi wa misitu na sheria ndogondogo; na kutolewa kwa mafunzo kwa timu ya uhakiki wa misitu.

Mafanikio mengine ni: kuendelea na ujenzi wa maktaba, maabara, mabweni, ukumbi wa mihadhara na ofisi za waalimu katika chuo cha misitu Olmotonyi; na

kuendelea kwa ujenzi wa maabara ya ufugaji nyuki.

3.2.2.2.6 Madini

Hatua ya utekelezaji iliyofikiwa ni:-

(a) Kuimarisha Usimamizi wa Shughuli za Madini:

- (i) Ununuzi wa vifaa vya kisasa vya maabara na kufundishia kwa vitendo katika chuo cha madini ili kuendana na mabadiliko ya kiteknolojia pamoja na kuandaa michoro ya ujenzi wa jengo la taaluma.
- (ii) Kuanza na kukamilika kwa mradi wa Ujenzi wa Ukuta wa Mererani.

(b) Kazi nyingine za maendeleo zilizotekelezwa ni:

- (i) Kutangazwa kwa zabuni za mradi wa dhahabu wa Buhemba; na mradi wa kokoto wa Ukena Zomosi ili kupata wabia ambao watashirikiana na Shirika la Madini la Taifa (STAMICO) katika kuendeleza miradi hiyo;
- (ii) Kukamilika kwa ukadiriaji wa mashapo ya dhahabu katika leseni za wachimbaji wadogo katika maeneo ya Mpanda (Kapanda-Sikitiko); Mara (Buhemba-Rwabasi); na Tanga (Mukulumuzi, Kiomoni na Kange);
- (iii) Kuendelea na uzalishaji katika mgodi wa Tanzanite One ambapo kiasi cha kilo 535.99 za tanzanite kilizalishwa. Kati ya hizo kilo 47 za *tanzanite* zenye thamani ya shilingi bilioni 1.8 sawa na dola za Marekani 820,000 ziliuzwa kwa njia ya mnada na zilizobaki zimehifadhiwa;
- (iv) Kufanya utafiti maalum wa uwepo wa madini ya jasi katika maeneo ya Makanya, Mwanga, Itigi, Msagali, Mpindiro, Mkomole, Bendera (Mkomazi), Mandawa, Mbaru na Manda ambapo matokeo yameonesha kuwa kuna madini ya jasi yenye ubora kwa matumizi mbalimbali;
- (v) Kutoa huduma za maabara ambapo jumla ya sampuli 9,423 za miamba, chorange, udongo, madini zilifanyiwa chunguzi za *chemical, petrology, mineralogy, mineral processing na geotechnical*. Vile vile, vyungu 3,974 (cupels) na 4,626 (crucibles) vilitengenezwa kwa ajili ya kuyeyusha sampuli za dhahabu; na
- (vi) Kufanya utafiti wa jiosayansi na uchorongaji kwa ajili ya kutambua wingi na tabia za mashapo katika maeneo sita ambayo Serikali imeamua kuanzisha vituo vya umahiri (Centers of Excellence) ambavyo ni Katente (Ushirombo), Itumbi (Chunya), D-Reef na Kapanda (Mpanda), Buhemba – (Musoma), Kyerwa (Kagera) na Kiomoni, Mukulumuzi, Kange (Tanga).

3.2.2.3 Kufungamanisha Maendeleo ya Viwanda na Maendeleo ya Watu

3.2.2.3.1 Elimu, Sayansi na Teknolojia

A. Elimumsingi

(a) Programu ya Kukuza Stadi za Kusoma, Kuandika na Kuhesabu

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kuandaa, kuchapa na kusambaza mitaala ya elimu ya awali, darasa la kwanza hadi la sita na vyuo vya ualimu ni: kukamilika kwa ufuatiliaji wa mtaala mpya wa elimu ya msingi kuanzia elimu ya awali hadi darasa la nne; kukamilika na kupitishwa kwa kiunzi cha uthibiti ubora wa shule; ununuzi wa pikipiki 2,894 kwa ajili ya ukaguzi wa shule; ununuzi wa magari 5 kwa ajili ya kuimarisha shughuli za uthibiti ubora wa shule; kukamilika kwa tathmini ya hali ya vyuo vya maendeleo ya wananchi 55 katika mikoa 26; na kukamilika kwa rasimu ya awali ya maudhui ya kieletroniki kwa ajili ya ufundishaji na ujifunzaji.

(b) Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu

Hatua iliyofikiwa kupitia program ya lipa kulingana na matokeo ni: kukamilika kwa michoro ya majengo na makadirio ya gharama za ujenzi (BOQ) kwa ajili ya ujenzi wa ofisi 50 za uthibiti wa ubora wa shule; kuendelea na ukarabati na ujenzi wa miundombinu ya vyuo 7 vya ualimu (Tandala, Nchingwea, Tarime, Kinampanda, Mandaka, Patandi na Ilonga) awamu ya pili ambao upo katika hatua mbalimbali na kuanza kujengwa upya chuo cha Ualimu cha Murutunguru; kuendelea na ujenzi wa mgahawa wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 400 kwa wakati mmoja katika chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine ambapo ujenzi umefikia asilimia 70; kununuliwa kwa magari 54 kwa ajili ya kuimarisha shughuli za uthibiti ubora wa shule na ufuatiliaji na tathmini; kukamilika kwa ujenzi wa ukumbi wa mihadhara katika Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 1,200 kwa wakati mmoja na ujenzi wa maabara kwa ajili ya ufundishaji wa walimu wa sekondari wanaofundisha masomo ya sayansi; na kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu katika shule 290 (msingi 180 na Sekondari 110) ikijumuisha madarasa 1,308 mabweni 129, nyumba za walimu 8, mabwalo 7, majengo ya utawala 10, maabara 4 na maktaba 1.

(c) Mradi wa Kuchapa Vitabu vya Kiada - Taasisi ya Elimu Tanzania

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kuchapa vitabu vya kiada vya darasa la IV na kidato cha I hadi cha IV, kuhariri mitaala ya elimu ya ualimu na moduli zake ni: kukamilika kwa uandishi wa aina 7 za vitabu vya kiada vya darasa la IV; kuboreshwa, kuchapishwa na kusambazwa shuleni kwa vitabu vyote vya kiada aina 17 vya darasa la I – III nakala 8,450,000; kuboreshwa kwa mihtasari ya masomo ya kidato cha I – IV kwa mtaala wa 2005 na 2009; kufanyika kwa

tathmini ya mitaala ya vitabu vya ziada 108 kampuni na watu binafsi; kuhaririwa na kutafsiriwa kwa moduli za mafunzo kazini kwa walimu wa elimu ya awali kutoka lugha ya kiingereza kwenda lugha ya Kiswahili; na kufanyika kwa utafiti katika mikoa 10 nchini kwa ajili ya kukusanya taarifa, maoni na mapendekezo ya kuboresha mtaala wa elimu ya ualimu ngazi ya cheti.

(d) Mradi wa Mamlaka ya Elimu Tanzania (TEA)

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kufadhili utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya sekta ya Elimu ni: kufanyika kwa upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa nyumba 8 za walimu wa sekondari; kutolewa kwa mkopo wa shilingi milioni 700 kwa Chuo Kikuu cha Mzumbe kwa ajili ya kukamilisha ujenzi wa ukumbi wa mihadhara; kuwezesha kwa ujenzi wa miundombinu kwa ajili ya wanafunzi wenye mahitaji maalum katika shule za msingi zilizopo katika halmashauri za Misungwi, Ngara, Bariadi, Singida Vijijini, Luidewa na shule za sekondari za wasichana za Rugambwa na Jangwani; kukamilika kwa ukarabati wa shule 10 kongwe za sekondari na kuendelea kwa ukarabati wa shule nyingine 7; ujenzi wa mabweni katika shule 11 za sekondari na shule 1 ya msingi unaendelea katika halmashauri mbalimbali nchini; kuandaliwa kwa miongozo ya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo; kuratibiwa kwa ujenzi wa nyumba 40 za walimu ambapo nyumba 15 zimekamiliwa; na kujengwa kwa madarasa 39 na miundombinu ya vyoo katika shule 26.

B. Elimu ya Ufundi na Ualimu

(a) Ujenzi na Ukarabati wa Vyuo vya Ufundi Stadi

Lengo lilikuwa kuendelea na ujenzi na ukarabati wa vyuo vya ufundi stadi, mabweni na kuendelea kusimamia mafunzo ya ufundi stadi. Hatua iliyofikiwa ni: ununuzi wa mitambo na vifaa vya kufundishia na kujifunzia uhandisi umeme katika vyuo vya ufundi stadi vya mkoa wa Mtwara na Chuo cha Ualimu wa Ufundi Stadi cha Morogoro ambapo ufungaji wa vifaa na mitambo hiyo unaendelea; kuendelea kwa ujenzi wa Chuo cha Mafunzo ya Ufundi Stadi cha Mkoa wa Njombe; na kukamilika kwa asilimia 80 kwa ujenzi wa karakana ya teknolojia ya ushonaji katika chuo cha ufundi stadi cha Mkoa wa Pwani.

Hatua nyingine ni kukamilika kwa asilimia 90 kwa ujenzi wa karakana ya utengenezaji wa samani katika Chuo cha Ufundi Stadi Dodoma; kukamilika kwa uezekaji wa karakana za useremala, umeme wa magari na jengo la utawala katika chuo cha mkoa Morogoro; kuendela kwa ujenzi wa chuo cha ufundi stadi cha wilaya (DVTC) Namtumbo na wa jengo la karakana ya umeme wa viwandani katika Chuo cha Ufundi Stadi cha Mkoa (RVTSC) Mwanza ambapo baadhi ya majengo yalikuwa katika hatua ya kuezeka; kukamilika kwa asilimia hamsini (50) kwa ujenzi wa uzio kwenye chuo cha ufundi stadi cha Dakawa na ukuta wa kuzuia mmomonyoko wa ardhi; na kuanza kwa ujenzi wa

chuo cha ufundi stadi cha mkoa cha Njombe ambapo upo katika hatua ya msingi; na kukamilika kwa michoro kwa ajili ya ujenzi wa vyuo vya wilaya za Chato na Nyasa.

(b) Mradi wa Chuo cha Ufundi Arusha

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni: kukamilika kwa ujenzi wa bwawa la kuvuna maji ya mvua, mifereji ya umwagiliaji na miundombinu ya umwagiliaji katika shamba la mafunzo ya umwagiliaji Oljoro; ununuzi wa vitabu vya fani za umeme, madini, ujenzi na umwagiliaji; kununuliwa kwa vifaa na mitambo ya kufundishia kwa ajili ya karakana 2 za uhandisi magari na karakana 1 ya useremala; kuanzishwa kwa programu 3 mpya za *Pipe Works, Oil and Gas Engineering* (Astashahada), na *Electrical and Automation Engineering* (Shahada); na kugharamia mafunzo kwa watumishi 54 ambapo watumishi 43 ni wa mafunzo ya muda mrefu na 11 mafunzo ya muda mfupi.

(c) Mradi wa Ukarabati wa Vyuo vya Ualimu

Hatua iliyofikiwa ni:

- (i) Chuo cha Ualimu Shinyanga:** kukamilika kwa ujenzi wa jengo la ghorofa 2 la nyumba za walimu lenye kuchukua familia 4; kuendelea na ujenzi wa majengo 2 ya bwani yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 152 kila moja na ujenzi wa uzio ambapo umekamilika kwa asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa majengo mawili ya madarasa, maktaba na ukumbi wa mihadhara ambapo umekamilika kwa asilimia 60.
- (ii) Chuo cha Ualimu Mpuguso:** kuendelea na ujenzi wa mabweni 2 yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 308, nyumba za walimu majengo 3 ya ghorofa na nyumba 1 ya kawaida kwa ajili ya familia 13 ambapo umekamilika kwa asilimia 85; na kuendelea na ujenzi wa maktaba, maabara, ukumbi wa mihadhara na ukumbi wa mikutano ambapo umekamilika kwa asilimia 62.
- (iii) Chuo cha Ualimu Kitangali:** kuendelea na ujenzi wa nyumba 11 za wakufunzi ambapo umekamilika kwa asilimia 68; kuendelea na ujenzi wa madarasa vyumba 16, maktaba, ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 240, na majengo mawili ya mabweni yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 308 ambapo umefikia asilimia 60.
- (iv) Chuo cha Ualimu Ndala:** kuendelea na ujenzi wa nyumba 5 za wakufunzi, majengo 2 ya ghorofa kwa ajili ya wakufunzi yenye uwezo wa kuchukua familia 8 ambapo umekamilika kwa asilimia 70; na kuanza kwa ujenzi wa chuo Awamu ya II unaohusisha mabweni 2 ya ghorofa, madarasa ghorofa 2, jengo la mihadhara, maktaba na maabara ambapo ujenzi upo katika hatua ya msingi.

(d) Mradi wa Kuimarisha Elimu na Stadi za Kazi ili Kuzalisha Ajira

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika na kuanza kutumika kwa mwongozo wa utekelezaji wa mradi; kukamilika kwa mfumo wa utekelezaji wa mfuko wa kukuza stadi za kazi na ujuzi; kuandaliwa kwa mfumo wa kugharamia wanafunzi wasio na uwezo kupata fursa ya kujiunga na vyuo vya ufundi kupitia Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu; na kuundwa kwa mabaraza ya kisekta ya stadi za kazi kwa kushirikiana na Taasisi ya Sekta Binafsi Tanzania –TPSF na Wizara za Kilimo, Ujenzi, Mawasiliano na Uchukuzi, Nishati na Maliasili na Utalii.

C. Elimu ya Juu

(a) Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu

Katika mwaka 2017/18, shilingi bilioni 427.55 zilitengwa kwa ajili ya mikopo na ruzuku kwa wanafunzi 124,884 ikijumuisha wanafunzi 29,328 wa mwaka wa kwanza na wanafunzi 95,556 wanaoendelea na masomo; na ruzuku kwa wanafunzi 2,261. Hatua iliyofikiwa ni mikopo ya shilingi bilioni 253.98 imetolewa kwa wanafunzi 122,623 wa elimu ya juu ikijumuisha wanafunzi 33,244 wa mwaka wa kwanza na wanafunzi 89,379 wanaoendelea na masomo. Aidha, ruzuku imetolewa kwa wanafunzi 351 wanaoendelea na masomo nje ya nchi.

(b) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kukamilisha kumbi za mihadhara, maabara na ofisi ni: kuendelea na ukarabati wa madarasa na ofisi katika ofisi za chuo za mikoani na kukamilika kwa ukarabati wa nyumba 6 za makazi, mabweni 16 na majengo 2 ya ofisi.

(c) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Dar es Salaam – Kampasi ya Dar es salaam

Hatua iliyofikiwa katika lengo la ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya majengo, maji safi na taka ni: kukamilika kwa asilimia 60 kwa ujenzi wa mfereji wa maji ya mvua katika mabweni mapya; na kuendelea na ukamilishaji wa kazi za nje za ujenzi wa jengo la maktaba lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 2,600, ukumbi wa mikutano wenye uwezo wa kuchukua washiriki 600, na *Conficius Institute* yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 500 kwa wakati mmoja.

(d) Mradi wa Ujenzi na Upanuzi wa Chuo Kikuu cha Mzumbe

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kujenga na ukarabati mabweni, kumbi za mihadhara, majengo ya taaluma, utawala na ofisi na miundombinu ya maji ni: kukamilika kwa ujenzi wa madarasa na jengo la utawala katika Kampasi ya Mbeya.

(e) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine - SUA

Hatua iliyofikiwa katika lengo la ukarabati wa kumbi za mihadhara, vyumba vya watumishi na maabara ni kuanza kwa ujenzi wa jengo la mihadhara la wanafunzi wa shahada ya uzamivu katika Shule Kuu ya Uchumi Kilimo na Masomo ya Biashara.

(f) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo cha Kumbukumbu ya Mwalimu Nyerere

Hatua iliyofikiwa katika lengo la ukarabati wa miundombinu ya madarasa na nyumba za walimu ni: kukamilika kwa ujenzi wa hosteli ya wanafunzi katika kampasi ya Kivukoni yenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 720 kwa wakati mmoja; na kununuliwa na kufungwa kwa vifaa vya kufundishia na viti visivyohamishika kwenye madarasa 5 katika Kampasi ya Kivukoni yenye uwezo wa kubeba wanafunzi 692 kwa wakati mmoja.

(g) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya

Hatua iliyofikiwa katika lengo la ukarabati miundombinu ya maktaba na tathmini za mali za wananchi katika kampasi ya Rukwa ni: kukamilika kwa michoro ya ujenzi wa chuo cha uhandisi na teknolojia; kuendelea na maandalizi ya taarifa ya upembuzi yakinifu; na kuendelea kwa ujenzi wa jengo la maktaba ambapo umekamilika kwa asilimia 57.

(h) Mradi wa Taasisi ya Teknolojia Dar es Salaam

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kukamilika kwa ujenzi wa jengo la DIT Teaching Tower na kufungwa vifaa vya TEHAMA na samani; na kuandaliwa kwa mitaala ya kuanzisha kozi mpya za shahada ya umahiri katika uhandisi wa Nishati Endelevu na stashahada ya kawaida ya teknolojia ya bidhaa za ngozi katika kampasi ya Mwanza.

(i) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ardhi

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kukamilika kwa ukarabati wa mabweni 5 yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 457; na kugharamia mafunzo kwa wanataaluma 56 wa shahada ya uzamivu na 22 wa shahada ya uzamili, watumishi waendeshaji 25 wa shahada ya uzamili, 12 wa shahada ya kwanza na 20 wa stashahada.

(j) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Dodoma

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kugharamia mafunzo kwa watumishi 377 katika shahada za uzamivu (220), uzamili (113), shahada ya kwanza (20), na astashahada (24).

(k) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Dar es Salaam (DUCE)

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kununuliwa vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya wanafunzi 47 wenye mahitaji maalum na kompyuta 55 kwa ajili ya mfumo wa mtandao wa taarifa za kijiografia, wafanyakazi na maabara ya wanafunzi.

(l) Mradi wa Ujenzi wa Taasisi ya Afrika ya Sayansi na Teknolojia ya Nelson Mandela – Arusha (NM-AIST)

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni: kufunguliwa kwa vituo vinne vya umahiri vya kimataifa ambavyo ni kituo cha umahiri katika ufundishaji endelevu kuhusu chakula na uhifadhi wa virutubisho na usalama wa chakula, kituo cha miundombinu ya maji na nishati endelevu, kituo cha TEHAMA Afrika Mashariki, na kituo cha ubunifu wa teknolojia na nishati, na zimeandaliwa program 2 za uzamili na uzamivu ambazo ni *PhD in Innovation and Management* na *MBA in Intellectual Property Right*.

(m) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa (MUCE)

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kukamilika kwa ujenzi wa ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 1200 kwa wakati mmoja, vyumba 20 vya ofisi za walimu na vyumba 2 vya kuhifadhi mitihani; watumishi 78 wamejengewa uwezo katika ngazi mbalimbali ambapo wataalam 67 na waendeshaji 11 wapo masomoni; kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za kibenki kwa ushirikiano na Benki ya CRDB litakaloweza upatikanaji wa huduma za kifedha kwa wanafunzi na watumishi; na kuanzishwa kwa program za shahada ya uzamili katika elimu kwa masomo ya Kemia, Baiolojia na Jiografia.

(n) Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Huria cha Tanzania

Hatua iliyofikiwa katika kuboresha miundombinu ya kufundishia na kujifunzia ni kutekelezwa kwa mpango wa kuunganisha mifumo ya kielektroniki ya Serikali kama vile Student Academic Registration Information System na kuwezesha malipo ya ada kufanyika kupitia mfumo wa Serikali wa *Government e-Pay Gateway*; na mafunzo ya shahada ya uzamili katika program za *Masters of Community Economic Development* na *Masters of Arts in Social Work* yametolewa ana kwa ana kupitia mfumo wa *Blended Learning Mode*.

(o) Mradi wa Ujenzi wa Maabara ya Mionzi ya Nguvu za Atomiki

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea kukamilisha Awamu ya Kwanza ya ujenzi wa maabara ya kisasa; Vituo 23 vinavyotumia mionzi kukaguliwa na kupatiwa ushauri wa maboresho ya usalama kwa watumiaji na mazingira; wafanyakazi

423 kutoka vituo 68 kupimwa kiasi cha mionzi; kusajiliwa kwa vituo vipya 56 vya watumiaji wa vyanzo vya mionzi; kutolewa kwa leseni 237 kwa wamiliki wa vyanzo vya mionzi; na kupokelewa kwa vifaa vya maabara kwa ajili ya usimamizi na udhibiti wa matumizi salama ya vyanzo vya mionzi.

(p) Mradi wa Kuimarisha Utafiti, Sayansi, Teknolojia na Ubunifu

Hatua iliyofikiwa ni kufadhiliwa kwa miradi 20 ya utafiti inayoendelea na kupokelewa kwa mawazo ya miradi 387 katika maeneo ya viwanda, TEHAMA, kilimo, afya, mazingira na maliasili; kuendelea na ukamilishaji wa ujenzi wa maabara ya utafiti katika Taasisi ya Utafiti wa Mifugo Tanga; watafiti 27 wamefadhiliwa katika ngazi mbalimbali za masomo (uzamili 23 na uzamivu 4); kuandaliwa kwa kiunzi cha kutathmini maombi ya uendelezaji wa ubunifu nchini kupitia mfuko wa Taifa wa Uendelezaji Sayansi na Teknolojia (MTUSATE); na kukamilika kwa vijarida vitatu (3) vya taarifa za kisera vinavyotoa ushahidi wa kisayansi katika maeneo ya uzuiaji wa uharibifu wa mazao baada ya mavuno, upunguzaji wa migogoro kati ya wakulima na wafugaji, na uvunaji wa mazao ya baharini (Zanzibar).

3.2.2.3.2 Huduma za Afya na Ustawi wa Jamii

A. Afya

(a) Mradi wa Kuimarisha Hospitali za Rufaa

- (i) Hospitali ya Rufaa KCMC:** kukamilika kwa ujenzi wa jengo la kutolea huduma za kliniki za Radilojia, kinywa na meno na huduma za kisasa za uzazi; kununuliwa kwa viti maalum vya wagonjwa na mashine maalum za x-ray za kinywa, kuongezwa kwa vyumba vya huduma kutoka vitatu (3) vya awali hadi vitano (5); na kufunguliwa kwa duka jipya la dawa na kuwezesha kwa upatikanaji wa dawa muhimu kwa wagonjwa.
- (ii) Hospitali ya Taifa Muhimbili:** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ukarabati wa jengo la upasuaji wa kina mama wajawazito na kuongeza vyumba vya upasuaji kutoka vyumba viwili (2) hadi vinne (4); usimikaji wa lift mbili (2) katika majengo ya Kibasila na Mwaisela; kukamilika kwa ukarabati na usimikaji wa mfumo wa hewa katika jengo la upasuaji wa kinywa; kukamilika kwa ukarabati wa jengo kuu la upasuaji lenye vyumba 8 vya upasuaji ambapo vyumba viwili (2) ni kwa ajili ya kupandikiza figo; kukamilika kwa ukarabati wa jengo la kusafisha figo lenye jumla ya vitanda 42 vya kuchujia damu; na kuanza kwa ujenzi wa jengo maalum kwa wagonjwa wanaolipia.
- (iii) Hospitali ya Rufaa Bugando:** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa jengo la idara ya tiba ya mionzi pamoja na kufungwa kwa mashine 2 za CT – Scan; kununuliwa kwa mashine ya kutibu mionzi ya ndani

-
- (Brachytherapy); kununuliwa na kusimikwa kwa mashine 6 kwa ajili ya vipimo vya damu, mashine mbili (2) za vipimo vya moyo, na mshine moja ya *ultrasound*.
- (iv) **Hospitali ya Rufaa Kanda ya Nyanda za Juu Kusini – Mbeya:** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa upanuzi wa jengo la uzazi na mtoto (RCH) katika kitengo cha wazazi Meta kwa kuongezwa vyumba vinne (4) na sehemu ya wagonjwa kusubiria huduma, na upanuzi wa eneo la mapokezi ya wagonjwa; kukamilika kwa ujenzi wa wodi za watoto; na ukarabati na upanuzi wa jengo la kutolea huduma za dharuara unaendelea.
- (v) **Taasisi ya Mifupa Muhimbili (MOI):** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa Jengo la MOI awamu ya III; ununuzi wa vifaa tiba mbalimbali, mitambo na mashine kwa ajili ya upasuaji; ununuzi wa mashine za maabara, mashine za radiologia ikiwemo CT-Scan na MRI; na ununuzi wa mitambo ya hewa, kufua umeme, na uchomaji taka zitokanazo na huduma za afya.
- (vi) **Taasisi ya Saratani Ocean Road:** hatua iliyofikiwa ni kununuliwa kwa kufungwa kifaa kiitwacho “*multi-leaf collimator*” katika mashine ya EQ80 kwa ajili ya kuboresha tiba za mionzi ya nje; kununuliwa kwa vyanzo vipya vya mionzi; kukamilika kwa ujenzi wa wodi binafsi; kukamilika kwa ukarabati wa sehemu tatu za wagonjwa kusubiria huduma; na kusimikwa kwa mashine mpya za tiba ya mionzi aina ya “*Linear Accelerator*” (LINAC) 2 na *CT Simulator*”.
- (vii) **Hospitali ya Rufaa ya Magonjwa ya Kifua Kikuu – Kibong’oto:** Hatua iliyofikiwa ni kuzinduliwa kwa jengo la kutolea huduma kwa waathirika mahali pa kazi; kutoa elimu kwa wataalam 239 kutoka mikoa mbalimbali nchini kwa ajili ya kuwajengea uwezo wa kuanzisha matibabu ya kifua kikuu sugu; na kuanzisha huduma za afya kwa wachimbaji madini na familia zao.
- (viii) **Hospitali ya Afya ya Akili Mirembe:** Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na ujenzi wa jengo la kuhudumia waathirika wa dawa za kulevya katika eneo la Itega ambapo mkandarasi anaendelea na kazi ya kukamilisha ujenzi.
- (b) **Mradi wa Kuboresha Upatikanaji wa Dawa, Vifaa Tiba na Vitendanishi:** Hatua iliyofikiwa ni kuendelea kuimarika kwa upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi katika vituo vya kutolea huduma za afya vya umma. Hali ya upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi katika Bohari ya Dawa (MSD) imefikia wastani wa asilimia 81 kwa dawa muhimu 135; na hali ya upatikanaji wa dawa, vifaa tiba, vitendanishi na chanjo imefikia wastani wa asilimia 92 kwenye vituo vya kutolea huduma za afya nchini.

(c) Mradi wa Kudhibiti Magonjwa ya Kuambukiza: Hatua iliyofikiwa ni kununuliwa kwa chanjo za kudhibiti magonjwa mbalimbali; kufungwa mashine mpya 5 zenye uwezo wa kupima sampuli nyingi kwa siku na kubainisha wingi wa virusi vya UKIMWI katika damu na utambuzi wa maambukizi kwa watoto waliozaliwa na kina mama wanaoishi na VVU, kina mama wajawazito 1,967,260 kupatiwa huduma za kuzuia maambukizi ya VVU kutoka kwa mama kwenda kwa mtoto; kununuliwa na kusambazwa kwa dawa za kifua kikuu na ukoma; kununuliwa na kusambazwa kwa mashine za “gene-expert” 189 katika wilaya zote nchini na mashine 5 katika hospitali binafsi 5 zilizopo Dar es Salaam kwa ajili ya ugunduzi wa kifua kikuu kupitia vipimo vya vinasaba; kuzinduliwa kwa matumizi ya dawa mpya za kifua kikuu kwa watoto; kufunguliwa kwa vituo vipya 41 vya kutoa matibabu kwa wagonjwa wa kifua kikuu sugu; kusambazwa kwa vyandarua 4,726,763 ili kudhibiti maambukizi ya malaria; kusambazwa kwa lita 236,420 za viuadudu vya kibailojia kwa ajili ya kuangamiza viluwiluwi vya mbu kwenye mazalia katika Halmashauri zote nchini; na kutolewa kwa chanjo ya kuzuia saratani ya mlango wa kizazi kwa wasichana.

(d) Kuimarisha Miundombinu ya Huduma za Afya: Hatua iliyofikiwa ni: ujenzi na ukarabati wa zahanati 28, vituo vya afya 21, hospitali ya wilaya 1 katika Wilaya ya Meatu na ya mkoa 1 katika Mkoa wa Simiyu.

B. Ustawi wa Jamii

(a) Uwezeshaji Wanawake Kiuchumi: Hatua iliyofikiwa ni uhamasishaji wanawake kujiunga na kuanzisha vikundi vya wanawake vya kiuchumi 88 vyenye jumla ya wanawake 1,517 na wanaume 290 katika Halmashauri za Wilaya ya Rombo - Kilimanjaro na Mvomero - Morogoro ambapo vimehamasishwa kujiunga na SACCOSS; vikundi vinne vyenye wajasiriamali wanawake 20 katika Halmashauri ya Mtwara kupatiwa stadi za ujasiriamali na uendeshaji biashara, utunzaji wa kumbukumbu za biashara, uwekaji akiba na marejesho baada ya kupatiwa mikopo ya shilingi milioni 69.0; na vikundi 4,365 vyenye wanawake wajasiriamali 39,449 katika Halmashauri 130 nchini kupatiwa mikopo ya shilingi bilioni 7.3 kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Wanawake.

(b) Programu ya Kikundi Mlezi: Hatua iliyofikiwa ni wanawake wajasiriamali 30 kuunganishwa na vikundi 25 vinavyofanya vizuri katika mikoa ya Pwani, Kigoma, Songwe, Katavi, Rukwa na Mbeya; wanawake 1,131 waliwezesha kwa kupatiwa mafunzo ya urasimishaji na uboreshaji wa bidhaa wanazozalisha na kuunganishwa na mamlaka za udhibiti na usimamizi katika uzalishaji bidhaa ikijumuisha TFDA, TBS na SIDO; na wanawake 1,183 kutoka mikoa 26 waliwezesha kushiriki katika maonesho ya biashara ya kitaifa na

kimataifa.

(c) Programu ya Uhai na Maendeleo ya Mtoto: Hatua iliyofikiwa ni Uelimishaji wa jamii na watoto kuhusu madhara ya mimba na ndoa za utotoni katika Mkoa wa Shinyanga ambapo wanafunzi 1,405 na walimu 283 walielimishwa; waendesha bodaboda 93 katika mkoa wa Mara (63), na Dodoma (30) kupewa elimu kuhusu haki na kutambua utu wa mtoto wa kike kwa lengo la kumlinda dhidi ya mimba za utotoni; kujengewa uwezo kwa maafisa upelelezi wa mikoa ya kipolisi 33, Polisi Makao Makuu ya Jeshi la Polisi (50) na Waratibu 417 wa Dawati la Jinsia na Watoto katika Jeshi la Polisi walijengewa uwezo wa kukabiliiana na ukatili dhidi ya watoto; kuelimishwa Maafisa Maendeleo na Ustawi wa Jamii 29 wa Halmashauri ya Jiji la Mbeya kuhusu malezi chanya ya watoto; Mabaraza 15 ya watoto katika mikoa ya Mtwara (2), Ruvuma (4), Kilimanjaro (3), Katavi (3) na Tanga (3) yaliundwa; na klabu za wasichana zilianzishwa katika shule 5 za Halmashauri ya Wilaya ya Tarime.

(d) Programu ya Uwezeshaji wa Huduma za Ustawi wa Jamii: Hatua iliyofikiwa ni wajumbe 300 wa timu za ulinzi na usalama wa mtoto katika halmashauri 15 kujengewa uwezo kuhusu ulinzi na usalama wa mtoto; halmashauri 6 kujengewa uwezo juu ya uanzishwaji wa programu ya marekebisho ya tabia kwa watoto waliokinzana na sheria na walio katika hatari ya kukinzana na sheria; watoto 126 katika halmashauri 10 kuwekwa katika mazingira ya kuwabadilisha kitabia kutoka katika mfumo rasmi wa ushughulikiaji makosa ya jinai; kujengewa uwezo kwa watoa huduma 600 kutoka halmashauri za Ubungo, Kigamboni, Temeke na Ilala kuhusu uanzishwaji na uendeshaji wa vituo vya kulelea watoto wadogo mchana; na watoto 35 katika Shule ya Maadilisho, kupatiwa huduma za msingi za ustawi wa jamii kwa watoto 73 katika Makao ya Taifa Kurasini na watoto 199 katika mahubusu tano.

3.2.2.3.3 Maji Safi na Maji Taka

(a) Miradi ya Kuboresha Huduma za Maji Vijijini.

Malengo katika mwaka 2017/18 ilikuwa ujenzi wa miundombinu ya kusambaza maji katika mikoa kame, ujenzi wa mradi wa Same – Korogwe – Mwanga, ujenzi wa mabwawa katika vijiji 10, upembuzi yakinifu na usanifu wa miradi ya maji katika halmashauri 5 na miradi ya pembeni mwa maziwa makuu. Hatua iliyofikiwa ni: kutekelezwa kwa miradi 1,493 ambayo imewanufaisha wananchi 21,321,500; kukamilika kwa asilimia 68 kwa mradi wa Same-Mwanga-Korogwe ujenzi ambapo miundombinu ya eneo la tekeo, mtambo wa kutibu na kusafisha maji, tanki la maji eneo la Kisangara na usambazaji maji ikiwemo tanki la mita

za ujazo 7,500 umekamilika; na kuundwa na kusajiliwa kwa Vyombo vya Kusimamia Uendeshaji na Matengenezo ya Miradi ya Maji Vijijini (COWSOs) 2,796 katika vijiji 3,435 katika Halmashauri mbalimbali.

(b) Miradi ya Kuboresha Huduma za Maji Dar es Salaam

Kazi zilizopangwa 2017/18 ni pamoja na kujenga na kukarabati miundombinu ya usambazaji maji, upanuzi wa bomba kuu la Ruvu Chini, ujenzi wa bomba la maji kutoka Kibamba – Mloganzila, kusambaza maji toka visima vya Kimbiji na Mpera, na kujenga mfumo wa maji taka na dampo la taka ngumu. Hatua iliyofikiwa ni: kuchimbwa kwa visima 19 ambapo kati ya hivyo 15 vimekamilika katika maeneo ya Kimbiji na Mpera na maji hayo yatasambazwa kwa wakazi wa maeneo ya Gongo la Mboto, Chanika, Pugu, Chamazi, Kitunda, Msongola, Vingunguti, Mkuranga, Uwanja wa Ndege, Vituka, Luzando, Mpera, Kitunda, Kinyerezi, Temeke, Kisarawe, Kibada, Kimbiji, Kigamboni, Tuangoma, Kongowe, Mbagala, Kurasini, Mtoni, Tandika, Keko na Chang’ombe pindi miundombinu ya usambazaji itakapojengwa; kukamilika kwa ulazwaji wa mabomba ya majisafi kilomita 138 katika maeneo ya Mbezi-Kiluvya; na kusainiwa mkataba wa kifedha kati ya Serikali ya Korea Kusini na Serikali ya Tanzania kwa ajili ya ujenzi wa miundombinu ya uondoaji majitaka utakaojengwa eneo la Jangwani ambao utakuwa na uwezo wa kusafisha lita milioni 200 za majitaka kwa siku.

(c) Mradi wa Maji Ziwa Victoria

Hatua iliyofikiwa ni: kuanza kwa ujenzi wa miundombinu ya maji katika miji ya Tabora, Uyui, Igunga, Nzega, Tinde na Sikonge; kukamilika kwa mradi wa kupeleka maji katika miji ya Mwadui, Kishapu, Kolandoto na Maganzo ambapo wakazi 115,000 wamenufaika; na kukamilika kwa kilomita 5 kati ya 24 katika ulazaji wa bomba la kusambaza maji katika miji ya Kagongwa na Isaka ambapo ujenzi umefikia asilimia 20.

(d) Miradi ya Kuboresha Huduma za Maji Mijini

Hatua ya utekelezaji iliyofikiwa katika kazi zilizopangwa za kukamilisha ujenzi wa miradi ya maji ya Musoma, Mtwara, Babati, Kigoma, Lindi, Sumbawanga, Mpanda na Bariadi ni: **Musoma - asilimia 98** na wakazi wa Manispaa ya Musoma wameanza kupata huduma ya majisafi na salama; na **Mpanda** - ujenzi wa kidakio (catchment area) na ulazaji wa bomba kuu lenye urefu wa kilomita 10 kutoka kwenye chanzo cha Kanoge umefikia wastani wa asilimia 65.

(e) Miradi Mikubwa ya Kitaifa

Hatua iliyofikiwa katika miradi ya Kitaifa ya Chalinze, Handeni, Makonde, Maswa, Wangingómbe na Masasi – Nachingwea ni: kukamilika kwa asilimia 73

ya utekelezaji wa mradi wa Chalinze inayojumuisha upanuzi wa kidakio, kujengwa kwa matanki ya kuhifadha maji, kulazwa kwa bomba kuu na upanuzi wa mtandao wa mabomba ya kusambaza maji; kununuliwa kwa pampu 10 za kusukuma maji kutoka kwenye visima ambapo na zitafungwa katika vituo mbalimbali katika mradi wa Makonde; na kukamilika kwa upembuzi yakinifu na katika mradi wa Mugango - Kiabakari ambapo usanifu wa kina wa mradi unaendelea na ujenzi unatarajiwa kuanza Julai 2018.

(f) Mradi wa Ujenzi wa Mabwawa ya Maji

Hatua iliyofikiwa katika kazi zilizopangwa za kulipa fidia na kuanza ujenzi wa mabwawa makubwa ya kimkakati ni: **Bwawa la Kidunda** - kukamilika kwa usanifu wa kina na uandaaji wa zabuni za kumpata mkandarasi wa ujenzi; na kuendelea na zoezi la utafutaji fedha kiasi cha Dola za Marekani milioni 215 kutoka kwa wafadhili na wawekezaji mbalimbali. **Bwawa la Ndembera** - kukamilika kwa uthamini wa mali za wananchi na kuidhinishwa na Mthamini Mkuu wa Serikali; **Bwawa la Farkwa** - kukamilika kwa usanifu wa kina na tathmini ya athari za mradi kwa mazingira na jamii na gharama ya mali na ardhi za wananchi watakaopisha mradi.

3.2.2.3.4 Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu

(a) Mfuko wa Maendeleo ya Vijana

Hatua iliyofikiwa katika lengo la kutoa mikopo kwa miradi ya vijana na wenye ulemavu ni kutolewa kwa mikopo yenye thamani ya shilingi milioni 775.3 kwa vikundi 129 vyenye wanachama 903 katika Halmashauri 36 nchini.

(b) Programu ya Kukuza Ujuzi

Hatua iliyofikiwa hadi Mei 2018 ni jumla ya vijana 7,817 kati ya lengo la watu 18,600 wamepatiwa mafunzo mbalimbali yakiwemo ya uanagenzi katika fani ya useremala, uashi, ufundi magari, uchongaji wa vipuri, ufundi bomba, vyuma, umeme, utengenezaji viatu, kutengeneza na kutumia kompyuta, mafunzo ya ushonaji, uwekaji wa terazo na vigae pamoja na ushonaji katika vyuo mbalimbali nchini; kutolewa kwa mafunzo ya vitendo kwa wahitimu vijana 168 kupitia viwanda na kampuni mbalimbali katika fani ya utengenezaji wa bidhaa za ngozi; na vijana **3,989** kati ya lengo la watu 7,500 wamepata mafunzo ya kurasimisha ujuzi walioupata nje ya mfumo rasmi wa elimu yaliyoendesha na VETA katika fani za ufundi magari, useremala, uashi, upishi na huduma za vinywaji na chakula.

3.2.2.3.5 Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo

Hatua iliyofikiwa ni: Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) kurusha jumla matangazo mubashara 124 kuhusu matukio ya Kitaifa na Kimataifa pamoja na

kuendelea na ununuzi wa vifaa vya kurushia matangazo mubashara; kukamilika kwa mfumo wa kidijitali ambao umeongeza ubora wa picha za televisheni kutoka asilimia 52 hadi 88 kwa ajili ya TBC1 na TBC2; na kukamilika kwa ununuzi wa magari 9 kwa ajili ya shughuli za utangazaji. Vile vile, ujenzi wa studio za kisasa za redio ya jamii mkoani Arusha umezinduliwa Machi 2018.

Vile vile, Uwanja wa Taifa umeboreshwa kwa kupandwa nyasi eneo la kuchezea na vyumba vya kubadilishia nguo wachezaji kuendana na viwango vya Shirikisho la Mpria wa Miguu Duniani (FIFA). Aidha, maandalizi ya ujenzi wa Eneo Changamani la Michezo mkoani Dodoma ambapo ekari 168 kati ya 328 zimesafishwa na kuandaliwa michoro ya uwanja.

3.2.2.3.6 Hifadhi ya Mazingira na Tabia Nchi

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilishwa kwa ujenzi wa ukuta wa bahari wa Barack Obama Road/Ocean Road; kutekelezwa kwa mradi wa kuhifadhi ardhi katika mradi wa usimamizi wa bonde la Ziwa Nyasa hususan katika halmashauri za wilaya za Makete, Ludewa, Mbinga, Nyasa na Kyela; kutoa elimu kwa umma kuhusu madhara ya kiafya na kimazingira yatokanayo na matumizi ya mifuko ya plastiki; na kukamilika kwa uchimbaji wa visima vya maji 10 na ujenzi wa miundombinu ya kuvuna maji ya mvua katika shule za Sekondari za Kingani na Matipwiri – Bagamoyo.

3.2.2.4 Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji

3.2.2.4.1 Miundombinu

A. Reli

(a) Mfuko wa Maendeleo ya Reli

Hatua iliyofikiwa ni: kuendelea kugharamia maandalizi ya ujenzi wa reli kwa kiwango cha *standard gauge*.

(b) Ukarabati wa Miundombinu ya Reli ya TAZARA

Hatua iliyofikiwa ni: kupatikana kwa mkandarasi na kutangazwa kwa zabuni kwa ajili ya ununuzi wa *Traction Motors* 42 pamoja na mitambo (*Dumper Truck, excavator and Drill Rig*).

B. Miundombinu ya Barabara na Madaraja

(a) Barabara zenye Kufungua Fursa za Kiuchumi

(i) Barabara ya Itoni – Mkiu – Ludewa – Manda (km 211): hatua iliyofikiwa ni kuendelea kwa ujenzi wa kiwango cha lami na zege katika

-
- sehemu ya Lusitu – Mawengi (km 50).
- (ii) **Barabara ya Tabora – Ipole – Koga – Mpanda (km 373):** hatua iliyofikiwa ni: kujengwa kilomita 22.6 kwa kiwango cha lami kwa upande wa sehemu ya Tabora – Sikonge (Usesula)(km30). Sehemu hii imekamilika kwa asilimia 79.1. Kwa sehemu ya Sikonge (Usesula)-Ipole-Koga-Mpanda (km 340) hatua iliyofikiwa ni kusainiwa kwa mikataba ya ujenzi kwa kiwango cha lami kwa upande wa sehemu ya Usesula-Komanga (Km 108) na barabara ya kuingia mji wa Sikonge (km7.5), Komanga-Kasinde (km 4.8) na Kasinde-Mpanda (km 108) na barabara ya kuingia mji wa Urwira (km 3.7).
- (iii) **Barabara ya Manyoni – Itigi - Tabora (km 259.7):** hatua iliyofikiwa ni kukamilisha ujenzi wa sehemu ya Tabora – Nyahua (km 85) na Manyoni - Itigi - Chaya (km 89.3) na kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa sehemu ya Nyahua – Chaya (km 85.4).
- (iv) **Barabara ya Mbeya – Makongolosi – Rungwa – Itigi – Mkiwa (km 528):** Hatua iliyofikiwa ni: kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi kwa kiwango cha lami kwa upande wa sehemu ya Chunya - Makongolosi (km 43) na kuendelea na taratibu za kupata mkandarasi kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango lami sehemu ya Mkiwa – Itigi – Noranga (km 56.9).
- (v) **Barabara ya Handeni – Kibereshi – Kijungu – Kibaya – Njoro – Olboloti – Mrijochini – Dalai – Bicha – Chambulo – Chemba - Kwa Mtoro - Singida (km 460):** Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa usanifu wa kina.
- (vi) **Barabara ya Dodoma – Babati (km 251.4):** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa barabara hii.
- (vii) **Barabara ya Masasi - Songea – Mbambabay (km 659.7):** hatua iliyofikiwa ni: kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi wa sehemu ya Mbinga - Mbambabay (km 66) na kuendelea na maandalizi ya ujenzi; kufikia asilimia 16 ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu Mtwara – Mnivata (km 50); kukamilika kwa kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa barabara ya Masasi - Nachingwea – Nanganga (km 91.0).
- (viii) **Ifakara – Lupiro - Mahenge/ Malinyi – Londo - Lumecha/ Songea (km 396):** Hatua iliyofikiwa ni : kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi wa sehemu ya Kidatu - Ifakara (km 66.9) na daraja la Ruaha Mkuu ambapo kazi za ujenzi kwa kiwango cha lami zinaendelea.

(b) Barabara Zinzounganisha Tanzania na Nchi Jirani

- (i) Barabara ya Makutano – Natta – Mugumu – Loliondo (km 239) na Loliondo - Mto wa Mbu (km 213):** Hatua iliyofikiwa ni: kufikia asilimia 54 ya ujenzi sehemu ya Makutano-Sanzate (km 50); kuendelea na maandalizi ya ujenzi sehemu ya Waso-Sale (km 49); na kuendelea na taratibu za kurudia kutangaza zabuni sehemu ya Natta - Mugumu (km 41.6) baada ya wazabuni wa awali kuwa na gharama za juu zaidi ya makisio ya gharama za mradi.
- (ii) Barabara ya Kigoma – Kidahwe – Uvinza – Kaliua – Tabora (Km 353.7):** hatua iliyofikiwa ni: kuendelea kwa malipo ya wakandarasi waliojenga miradi ya daraja la Kikwete, barabara za Kidahwe – Uvinza (km 76.6), Tabora – Ndonu (km 42) na Ndonu – Urambo (km 52); Kaliua – Kazilambwa (km 56) ; kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Urambo - Kaliua (km 28); na kusainiwa kwa makubaliano ya mikopo na mfuko wa OPEC pamoja na mfuko wa ABU-DHABI kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Uvinza - Malagarasi (km 51.1).
- (iii) Barabara ya Nyanguge – Musoma (km 185.5) na Mchepuo wa Usagara – Kisesa (km 17) na Bulamba – Kisorya (km 51):** hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ukarabati wa sehemu ya barabara ya Simiyu/Mara Border-Musoma (km 85.5); kukamilika kwa kazi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Usagara - Kisesa (km 17); kuendelea na maandalizi ya ukarabati wa sehemu ya Nyanguge-Simiyu/Mara Border (km 80); kukamilika kwa ujenzi asilimia 37.58 ya kazi za ujenzi sehemu ya Bulamba - Kisorya (km 51); kuendelea na taratibu za kumpata Mhandisi Mshauri wa kufanya mapitio ya usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa sehemu ya Nyamuswa – Bunda - Bulamba (km 55); na kuendelea na kazi ya ukarabati wa barabara ya Makutano - Sirari (km 83).
- (iv) Barabara ya Kidahwe – Kanyani – Kasulu – Kibondo – Nyakanazi (km 413):** Hatua iliyofikiwa ni: kufikia asilimia 56 ya ujenzi kiwango cha lami sehemu ya Kidahwe - Kasulu (km 63); kufikia asilimia 41 ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Nyakanazi-Kabingo (km 50); na kuanza maandalizi ya ujenzi sehemu ya Kabingo – Kibondo – Kasulu - Manyovu (km 300) na kuanza taratibu za kumpata mkandarasi kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Nduta – Kibondo - Kabingo (km 87.7).

-
- (v) **Barabara ya Marangu – Tarakea – Kamwanga/Bomang’ombe – Sanya Juu (Km 173):** Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi sehemu za Tarakea-Rongai-Kamwanga (km 32); Tarakea-Rombo Mkuu (km 32); na Marangu-Rombo Mkuu na Kilacha-Mwika (km 32); na kufikia kwa asilimia 43 ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Sanya Juu - Elerai (km 32.2).
- (vi) **Barabara ya Isaka – Lusahunga (km 242), Lusahunga – Rusumo (km 92) na Nyakasanza – Kobero (km 59):** Hatua iliyofikiwa ni: kufikia asilimia 61 ya kazi ya ukarabati kwa kiwango cha lami sehemu ya Ushirombo – Lusahunga (km 110); na kuendelea na kazi ya ukarabati sehemu korofi kwenye barabara ya Lusahunga - Rusumo (km 91) na Nyakasanza -Kobero (km 59).
- (vii) **Barabara ya Sumbawanga – Matai – Kasanga Port (km 112):** hatua iliyofikiwa ni: kufikia asilimia 76.1 kwa kazi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya barabara ya Sumbawanga – Matai - Kasanga Port (km 112); na kuendelea na maandalizi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Matai - Kasesya (km 50).
- (viii) **Barabara ya Sumbawanga – Mpanda – Kanyani - Nyakanazi (km 768):** hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa sehemu ya Sumbawanga - Kanazi (km 75), Kanazi – Kizi - Kibaoni (km 76.6) na Sitalike-Mpanda (km 36.9); na kufikia asilimia 43 ya utekelezaji wa miradi sehemu ya Mpanda - Mishamo (km 100), sehemu ya Mpanda – Ifukutwa – Vikonge (km 30). Aidha Serikali inaendelea kutafuta fedha za ujenzi sehemu ya Kibaoni - Sitalike (km 71).
- (ix) **Barabara ya Mwigumbi – Maswa – Bariadi – Lamadi (km 171.8):** Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa kiwango cha lami sehemu ya Mwigumbi - Maswa (km 50.3); na kuendelea kwa maandalizi ya kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Maswa - Bariadi (km 49.7).
- (c) **Barabara Kuu na za Mikoa**
Hatua iliyofikiwa ni kukarabatiwa jumla ya kilomita 17,055 za barabara kuu na mikoa. Aidha jumla ya madaraja 996 ya barabara kuu na za mikoa yalifanyiwa matengenezo.
- (d) **Barabara za Kupunguza Msongamano Jiji la Dar es Salaam (km 156.66)**
Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa kiwango cha lami sehemu

ya Kifuru-Malamba Mawili-Msigani (km 4) na Kimara Baruti-Msewe-Changanyikeni (km 2.6); kufikia asilimia 15 ya ujenzi sehemu ya Goba-Madale (km 5); kukamilika kwa km 4 sehemu ya Kibamba hadi Mlongazila; kufikia asilimia 15 ya ujenzi sehemu ya Kitunda - Kivule (km 3.2); kukamilika kwa km 3.5 ya barabara ya Ardhi – Makongo – Goba; kutangazwa kwa zabuni za ujenzi barabara ya Maji Chumvi - Chang’ombe – Barakuda (km 2.5), barabara ya Mwai Kibaki (km 9.1), Kawe round about - Garden Rd Junction (km 2.9) na kuendelea na taratibu za kutangaza zabuni za ujenzi sehemu ya Kongowe – Mjimwema - Kivukoni (km 25.1) na Mji Mwema – Kimbiji (km 27).

(e) Ujenzi wa Barabara za Juu

(i) Fly over TAZARA

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na utekelezaji wa mradi ambapo hadi Mei 2018 ujenzi umekamilika kwa asilimia 88.82.

(ii) Interchange ya Ubungo

Hatua iliyofikiwa ni mkandarasi anaendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabara za juu katika makutano ya Ubungo.

(iii) Fly overs katika makutano ya Changómbe, Magomeni, Mwenge, Tabata, KAMATA, Uhasibu, Mbezi Mwisho, Selander (Kinondoni Makaburini), Selander (Ali Hassan Mwinyi/ UN Road Jct na Morocco)

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na kazi za upembuzi yakinifu na usanifu wa kina.

(f) Madaraja Makubwa

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa madaraja ya Magufuli (Morogoro) na Kavuu (Katavi); kuendelea na ujenzi wa madaraja ya Sibiti (asilimia 68.58), Ruhuhu (asilimia 65), Mlalakuwa (asilimia 60), Mara (asilimia 81.3), Lukuledi (asilimia 70), Momba (asilimia 7.5); kuanza maandalizi ya ujenzi wa madaraja ya Salender, Wami, Simiyu, Kigongo,/Busisi, Sukuma, Mtera; na ununuzi wa vyuma vya madaraja ya dharura.

(g) Mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na hatua za kupata mkandarasi wa ujenzi awamu ya pili. Aidha, taratibu za kumpata mhandishi mshuari wa kufanya mapitio ya usanifu wa kina na usimamizi wa mradi wa awamu ya tatu unaendelea.

C. Usafiri Majini

(a) Vivuko

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa kivuko cha Magogoni – Kigamboni; kukamilika kwa ukarabati wa kivuko cha MV. Pangani II; kuendelea na ujenzi wa kivuko cha Kigogo – Busisi (asilimia 65); kuendelea na ujenzi wa maegesho ya kivuko cha Lindi – Kitunda (asilimia 95); kuanza maandalizi ya ujenzi wa kivuko kipya cha Kayenze – Bezi; na kuanza maandalizi ya kumpata mkandarasi wa ukarabati wa vivuko vya MV. Misungwi, MV. Sengerema na MV. Kigamboni.

(b) Ununuzi na Ukarabati wa Meli katika Maziwa Makuu.

Hatua iliyofikia ni: kupatikana kwa mkandarasi wa ukarabati wa MV Victoria na MV Butiama na kuendelea na taratibu za kutafuta mkandarasi kwa ajili ya ukarabati wa MV Liemba; kuendelea na uchambuzi wa zabuni kwa ajili ya ujenzi wa meli mpya katika ziwa Tanganyika; kuendelea na ujenzi wa meli mpya yenye uwezo wa kubeba abiria 200 na tani 200 za mizigo katika ziwa Nyasa; na kuendelea na taratibu za kumpata mkandarasi wa ujenzi wa meli mpya katika ziwa Victoria.

D. Bandari

(a) Bandari ya Dar es Salaam:

Kwa upande wa ujenzi wa gati Na. 1 – 7 na gati la kushushia magari (RoRo Berth) hatua iliyofikiwa ni: Kusainiwa kwa mkataba wa utekelezaji wa mradi; kukamilika kwa ujenzi wa makazi ya wahandisi, maabara ya ujenzi na kuwasili kwa mashine za ujenzi; kuendelea usanifu wa Gati Na. 1 - 3; na kuanza ujenzi wa gati la kuhudumia meli za magari (RoRo berth) kwa kujaza kifusi katika eneo la mradi la Gerezani Creek.

(b) Bandari ya Tanga

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na kazi ya kufanya upembuzi yakinifu wa kuboresha bandari, ujenzi wa gati Na. 2 na barabara ya kuingia katika gati namba 2. Kwa upande wa ujenzi wa gati la Chongeleani, hatua iliyofikiwa ni kufikia hatua ya mwisho ya majadiliano ya kuendeleza ujenzi wa gati hili kati ya mkandarasi wa ujenzi na Serikali mbili za Tanzania na Uganda.

(c) Bandari ya Mtwara

Hatua iliyofikiwa katika kazi zilizopangwa za ujenzi wa gati lenye urefu wa mita 300 kuboresha mfumo wa usalama wa meli na ukarabati gati Na. 3 na la Lindi ni: kukamilika kwa asilimia 20 ya ujenzi wa gati moja (multipurpose terminal) lenye urefu wa mita 300; na kukamilika kwa asilimia 90 ya ukarabati wa gati la

Lindi.

(d) Ujenzi wa Bandari Kavu Ruvu

Hatua iliyofikiwa ni: kuanza kwa ujenzi na kukamilika kwa asilimia 90 kwa kazi ya kufanya leveling.

(e) Bandari za Maziwa Makuu

- (i) Ziwa Victoria: kuanza ujenzi wa gati za Nyamirembe Chato na Magarine.
- (ii) Ziwa Tanganyika: kukamilika kwa asilimia 90 wa ujenzi wa gati la Kalya/Sibwesa.
- (iii) Ziwa Nyasa: kukamilika kwa asilimia 30 wa ujenzi wa gati la Ndumbi.

E. Usafiri wa Anga

Hatua iliyofikiwa ni: kufikia asilimia 72 ya ujenzi wa jengo la abiria pamoja na miundombinu yake katika kiwanja cha Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Julius Nyerere; kukamilika kwa ukarabati wa barabara ya pili ya kuruka na kutua ndege, barabara ya kiungio, upanuzi na ukarabati wa maegesho ya ndege pamoja na usimikaji wa taa na mitambo ya kuongezea ndege katika kiwanja cha kiwanja cha ndege cha Tabora; kukamilika kwa barabara ya kuruka na kutua ndege kwa mita 500 na upanuzi wa maegesho ya ndege, kufikia asilimia 65 ya ujenzi wa jengo la mizigo pamoja na jengo la kuongezea ndege katika kiwanja cha ndege cha Mwanza; kufikia asilimia 60 ya kazi ya kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina katika Kiwanja cha ndege cha Kimataifa cha Msalato; na kuendelea na ujenzi katika kiwanja cha Geita.

F. Teknolojia ya Habari na Mawasiliano

(a) Mradi wa Ujenzi wa Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano

Hatua iliyofikiwa katika kazi zilizopangwa za kuendelea na ujenzi wa Mkongo hadi makao makuu ya Wilaya, ujenzi wa miundombinu ya mtandao, na ujenzi wa vituo vya kuhifadhi taarifa Dodoma ni: kukamilika kwa ujenzi wa kilometa 3,040 katika miji ya Dar es Salaam, Mwanza, Arusha, Tanga, Moshi, Mbeya, Shinyanga, Musoma, Biharamulo, Morogoro na Dodoma; na kukamilika kwa taratibu za kumpata mshauri mwelekezi (TBA) kwa ajili ya uasimamizi wa ujenzi wa *Data Center* Dodoma.

(b) Mradi wa Anwani za Makazi na Postikodi

Hatua iliyofikiwa ni: kuendelea na kazi ya kuweka nguzo zinazoonisha majina ya mitaa katika Manispaa za Mkoa wa Dar es Salaam, Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma na Halmashauri ya Wilaya ya Chamwino; kuanza

kufanyika kwa maandalizi ya kuweka mfumo wa anwani za makazi na Postikodi katika Halmashauri zenye mkaao makuu 3 mikoa ya Morogoro, Mbeya, Kagera, Mwanza, Arusha, Tanga, Kilimanjaro, Shinyanga, Geita na Lindi; kutoa elimu ya uwekaji wa miundombinu ya Anwani za Makazi na kwa viongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa za Mikoa ya Songwe, Katavi, Mjini Magharibi, Wete, Kigoma, Tabora, Geita na Kagera; na kutengeneza mfumo wa kupata taarifa za Postikodi kutoka Hifadhi – Data kwa njia ya simu ya mkononi kwa mwananchi kupiga *152*00#.

G. Nishati

(a) Miradi ya Uzalishaji Umeme

- (i) Ujenzi wa Mradi wa Kinyerezi I Extension – MW 185:** hatua iliyofikiwa katika lengo la kujenga misingi ya mtambo na ununuzi wa vifaa vya kusimika mtambo ni: kukamilika kwa ujenzi wa misingi ya mitambo mikubwa ya kuzalisha umeme na transfoma; kukamilika kwa ujenzi wa misingi ya kituo cha kupoozea umeme; kukamilika kwa ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme ya msongo wa kV 220 kutoka mtambo wa Kinyerezi I na kuunga katika gridi ya Taifa.
- (ii) Mtambo wa Kinyerezi II – MW 240:** hatua iliyofikiwa katika lengo la mtambo wa kuanza kuzalisha MW 30 ni: kuzinduliwa kwa mradi na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe Dkt. John Pombe Magufuli tarehe 03 Aprili, 2018 na kufungwa kwa mitambo sita (6) ya *gas turbines* yenye uwezo wa kuzalisha jumla ya MW 168. Aidha, ufungaji wa mitambo miwili (2) yenye uwezo wa kuzalisha jumla ya MW 80.4 kwa kutumia mvuke inatarajiwa kukamilika mwezi Juni, 2018.
- (iii) Mto wa Malagarasi MW 45:** Hatua iliyofikiwa ni: kufanyika kwa uboreshaji wa tathimini ya fidia kwa wananchi watakaopisha mradi; kuanza upimaji na uthamini wa eneo la mradi wa njia ya kusafirisha umeme; na kupatikana kwa mshauri mwelekezi kwa ajili ya kusimamia utekelezaji wa mradi.
- (iv) Rusumo MW 80:** hatua iliyofikiwa katika lengo la kuendelea na utekelezaji wa mradi ni: kuanza ujenzi wa bwawa la kuhifadhi maji, kuanza ujenzi wa njia za kupitisha maji; kuanza ujenzi wa njia za kupitisha maji, kuanza ujenzi wa eneo la kusimika mitambo (power house) na kuanza ujenzi wa barabara za kuingia eneo la mradi pamoja na ofisi na nyumba za wafanyakazi.

(v) **Kakono MW 87:** Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa kazi ya kupima na kutathimini eneo la mradi; na kukamilika kwa taarifa kuhusu alama za mipaka na tathimini ya eneo la ujenzi wa kituo cha kuzalisha umeme pamoja na njia ya kusafirisha umeme. Mshauri mwelekezi kwa ajili ya kusimamia mradi ameshapatikana.

(b) **Miradi ya Usafirishaji na Usambazaji wa Umeme**

(i) **Mradi wa Umeme wa Msongo kV 220, Makambako – Songea**

Hatua iliyofikiwa ya lengo la kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya kusambaza na ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme ni: kukamilika kwa **asilimia** 95 kwa ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme kV 220 kutoka Makambako - Songea; kukamilika kwa asilimia 76 ya ujenzi wa vituo viwili (2) vya kupozea umeme; na usambazaji umeme kufikia **asilimia** 68.5 katika mikoa ya Ruvuma na Njombe.

(ii) **Mradi wa Msongo wa kV 400, North - West**

Hatua iliyofikiwa ni: kuendelea na upimaji, na tathimini ya maeneo kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya kupozea umeme vya Kigoma, Mpanda, Sumbawanga, na Tunduma; na kukamilisha taarifa za fidia kwa wananchi watakaopisha mradi Kutoka Kigoma hadi Nyakanazi.

(iii) **Mradi wa msongo wa kV 400 na Kv 220, North –East Grid (Dar-Tanga-Arusha)**

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilisha upimaji na tathimini ya mali za wanachi watakaopisha mradi kwa kipande cha kutoka Kinyerezi-Kiluvya-Chalinze hadi Segera

(iv) **Mradi wa njia ya kusafirisha Umeme wa Msongo wa Kv 220 ya Geita-Nyakanazi na usambazaji wa umeme katika vijiji vitakavyopitiwa na mradi**

Hatua iliyofikiwa ni: kufanyika kwa uhakiki wa mali zitakazoathiriwa na mradi; kupatikana kwa mkandarasi atakayejenga njia ya kusafirisha umeme; na kujengwa vituo vya kupoza umeme.

(v) **Mradi wa Msongo wa Kv 220 Bulyanhulu - Geita na Geita - Nyakanazi**

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa uhakiki wa fidia kwa wananchi watakaopisha mradi pamoja na kuwapata wakandarasi wa utekelezaji wa miradi.

(vi) Mradi wa Kusambaza Umeme Vijijini na Makao Makuu ya Wilaya

Hatua iliyofikiwa ya lengo la ujenzi wa km 31,828 za kV 33; km 100,421 za kV 0.4; kufunga transifoma 17,735 na kuunganisha wateja 977,043 ni: Kukamilika kwa asilimia 99 ya utekelezaji wa Awamu ya Pili ya Mradi kabambe wa usambazaji umeme vijijini (REA - II) kwa kufikisha miundombinu ya umeme katika vijiji 2,598 na kuunganisha wateja 178,641 kati ya wateja 250,000.

Kwa upande wa mradi wa REA III hatua iliyofikiwa ni kuunganishwa kwa jumla ya vijiji 51. Kwa upande wa mradi wa kuendeleza na kusambaza nishati kwenye maeneo yaliyo mbali na gridi pamoja na visiwa ambavyo ni vigumu kufikiwa na umeme wa gridi, kazi zilizofanyika ni kuendelea na kazi ya ujenzi wa miundombinu ya uasanbazaji na ufungaji wa mifumo ya nishati jadidifu.

(vii) Miradi ya Kujenga Miundombinu ya Usambazaji Gesi Asilia (CNG & Piped Natural Gas Distribution Networks) katika Mikoa ya Lindi na Mtwara

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi ambapo umefikia hatua za mwisho.

3.2.2.4.2 Ardhi na Maeneo ya Uwekezaji na Biashara

(a) Programu ya Umilikishaji wa Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni kupimwa na kupangwa kwa takribani asilimia 15 ya ardhi ya jumla nchini; kukamilisha vipande 800,000 katika wilaya za Kilombero, Ulanga na Malinyi; kuandaa mpango wa matumizi ya ardhi ya vijiji na kuanza kwa programu husika; kukamilika kwa ujenzi wa ofisi za ardhi katika wilaya za Kilombero (1), Ulanga (1) na Malinyi (1) pamoja na upimaji wa mipaka ya vijiji 21 katika wilaya za Ulanga (2) na Malinyi (19); kukamilika kwa uhakiki na upimaji wa vipande 37,984 vya ardhi kwa ajili ya kuandaa Hatimiliki za kimila; kukamilika kwa Hatimiliki za kimila 10,552 katika wilaya za Kilombero (9,312) na Ulanga (1,240); kukamilika kwa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 25 katika wilaya ya Kilombero (10), Ulanga (10) na Malinyi (5) na mipango kina katika maeneo ya makazi ya vijiji nane (8).

(b) Programu ya Kupanga na Kupima Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa taratibu za awali za uandaaji wa mpango kabambe wa mji wa Dodoma; kupima vipande 96,257 katika vijiji 41 ambapo Hati za Hakimiliki za kimila 20,5883 zimeandaliwa; na jumla ya viwanja 18,224 vimepimwa katika vijiji 20.

(c) Mradi wa Kuimarisha Mipaka ya Kimataifa

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa kipande cha mpaka cha kilometa 50 kutoka Ziwa Victoria hadi Sirari; kuendelea na upimaji wa mpaka wa Tanzania na

Uganda ambapo uwekaji wa alama na uandaaji wa ramani za msingi unaendelea; na kuendela na uimarishaji wa mpaka wa Kenya na Tanzania.

(d) Mfumo Jumuishi wa Taarifa za Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa usanifu na ujenzi wa Mfumo Jumuishi wa Taarifa za Ardhi - ILMIS toleo la pili na kufanyiwa majaribio; na kubadilishwa kwa michoro ya Mipango Miji (survey plans) na ramani kutoka mfumo wa anolojia kwenda dijitali.

3.2.2.4.3 Huduma za Fedha, Utalii, Biashara na Masoko

(a) Benki ya Maendeleo ya Kilimo

Hatua iliyofikiwa ni: Serikali kuendelea kuisaidia Benki ya Maendeleo ya Kilimo kukuza Mtaji kwa kuiwezesha kukopa fedha kiasi cha shilingi bilioni 103 kutoka Benki ya Maendeleo ya Afrika (AFDB) ili kuweza kuwanufaisha wakulima wengi zaidi.

(b) Benki ya Rasilimali Tanzania - TIB

Hatua iliyofikiwa ni: kutoa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 2.6 katika kipindi cha nusu mwaka 2017/18. Sekta zilizounufaika na mikopo hiyo ni pamoja na huduma (asilimia 42), usindikaji (asilimia 33), na viwanda (asilimia 24); na Serikali kuendelea kuiwezesha TIB kukuza mtaji wake ambapo hadi sasa benki ina mtaji wa kiasi cha shilingi bilioni 202.

(c) Benki ya Wanawake

Hatua iliyofikiwa ni: kutoa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 10.1 na kufungua jumla ya vituo 244 vya kutolea mikopo na mafunzo kwa wanawake wajasiriamali katika mikoa saba (7) ya Dar es Salaam (115), Mwanza (46), Dodoma (27), Mbeya (5), Iringa (9), Ruvuma (24) na Njombe (18) katika kipindi cha mwaka 2017/18. Vile vile, jumla ya wajasiriamali 6,237 kati yao wanawake ni 5,097 na wanaume 1,140 wamenufaika na mikopo ya benki hii kwa mwaka 2017/18.

(d) Utalii

Hatua iliyofikiwa ni: kuandaa utambulisho wa Tanzania Kimataifa (Destination Branding) kwa lengo la kuifanya Tanzania kuwa kituo cha utalii duniani kwa kuongeza wigo na idadi ya watalii na kutangaza vivutio vilivyopo nchini. Sambamba na hilo, Serikali imeanzisha mkakati wa kuanzisha chaneli maalum ya utalii pamoja na kupanga madaraja ya ubora wa huduma za malazi na chakula kwa viwango vya kati ya nyota moja hadi tano katika mikoa ya Arusha na Manyara. Jumla ya huduma za malazi na chakula 230 zilifanyiwa tathmini ambapo 178 zimekidhi vigezo na kupangwa katika daraja za ubora (10 –nyota tano; 19 – nyota nne; 65 – nyota tatu; 81 – nyota mbili; na 3 – nyota moja).

Huduma 18 za malazi na chakula zimedhitishwa bila kupewa daraja na 34 huduma za malazi na chakula hazikudhibitishwa kwa kwakukosa vigezo. Serikali kupitia Bodi ya Utalii ilifanikiwa kufanya onesho lililowakutanisha wafanyabiashara na mawakala wa utalii wa hapa nchini na wale wa kutoka Mauritius, India, Ethiopia, Romania, Urusi, Ujerumani, Ufaransa, Uingereza, Morocco, Kenya, Zambia, Malawi, Namibia, Nigeria, zimbabwe, uganda, na Rwanda. Kupitia onesho hilo Tanzania imeweza kuongeza wanunuzi wa safari kutoka 112 mwaka 2015 hadi 224 mwaka 2017, idadi ya nchi zilizoshiriki imeongezeka kutoka 25 mwaka 2015 hadi 36 mwaka 2017, na kampuni za uoneshaji zimeongezeka kutoka 110 hadi 145. Vile vile, Serikali imeendelea kutangaza utalii wa ndani ambapo kupitia mabasi ya usafirishaji wa abiria matangazo ya video ya vivutio vya ndani hutolewa. Kwa upande wa utalii wa nje, Serikali kwa kushirikiana na sekta binafsi imefanya maonyesho katika nchi za Uingereza, Uholanzi, India, Ujerumani, Urusi, China, Afrika Kusini, Dubai, na Uganda.

Serikali imeendelea kutoa uratibu, mafunzo na ufadhili kwa wadau mbalimbali. Katika mwaka 2017/18, Serikali kwa kushirikiana na kampuni ya sportpesa iliratibu ziara ya timu ya mpira wa miguu ya Everton inayoshiriki ligi kuu ya uingereza ambao walitembelea hifadhi ya Ngorongoro, Manyara na makumbusho ya Taifa – Dar es Salaam. Vivutio hivi vilitanganzwa katika tovuti ya timu hii. Wanamichezo kumi (10) mashuhuri wa filamu kutoka China waliandaa filamu ambayo ilirushwa katika vituo vya Televisioni nchini China ikionyesha vivutio vilivyopo katika maeneo ya Dar es Salaam, Pemba, Pori la Akiba Selous, Kreta ya Ngorongoro na hifadhi ya Serengeti.

(e) Biashara na Masoko

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea kuimarisha ushirikiano kati ya Serikali na Sekta Binafsi ambapo katika mwaka 2017/18 kulifanyika mikutano miwili ya ngazi za juu iliyohusisha Mawaziri wa Fedha na Mipango na wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji na viongozi wakuu wa taasisi za sekta binafsi nchini kwa lengo la kujadili na kuzitafutia ufumbuzi changamoto na kuboresha mazingira ya kufanyia biashara. Vile vile, Serikali imeendelea kufanya majadiliano pamoja na kushiriki katika mikutano mbalimbali kwa lengo la kukuza fursa za masoko na uwekezaji. Katika mwaka 2017/18, Serikali ilishiriki katika Mkutano wa Kamati ya Pamoja ya Biashara (JTC) kati ya Tanzania na India; na Mkutano wa Tatu wa Tume ya Pamoja ya Ushirikiano (JPC) kati ya Tanzania na Misri; na mkutano wa pamoja kati ya Tanzania na Kenya kwa lengo la kuondoa Vikwazo vya Kibiashara Visivyo vya Kiushuru (NTBs). Serikali imekamilisha mapitio ya Mkataba wa Biashara na Uchumi baina ya Tanzania na Urusi ambao umewasilishwa Urusi kwa ajili ya kuridhiwa pamoja na kukamilisha kukamilisha Mkataba wa Ushirikiano wa Kiuchumi na Biashara baina ya Tanzania na

Mauritius.

Serikali imeendelea kuboresha mazingira ya biashara ya kikanda ambapo kupitia vikao mbalimbali vya Jumuiya ya Afrika Mashariki, Serikali iliridhia kuondoa tozo ya Dola za Kimarekani 40 kwa ajili ya stika za kubandika kwenye magari yanayobeba bidhaa kutoka Bandari ya Dar es Salaam kupeleka nchi za Burundi, Rwanda na Uganda. Vile vile, Tanzania ilifanikiwa kuomba na kukubaliwa kutoza ushuru wa forodha wa asilimia 35 ya thamani ya bidhaa za mitumba ya nguo na ngozi inayotoka nje ya Afrika Mashariki. Hii inatokana na kusudio la Marekani la kutaka kuziondoa nchi za Tanzania, Rwanda na Uganda kwenye Mpango wa AGOA. Aidha, Tanzania ilifanikiwa ilifanikiwa kutetea na kukubaliwa kuendelea kutoza ushuru sukari ya viwandani asilimia 10 na ya majumbani asilimia 25 pamoja na asilimia 25 kwa bidhaa za karatasi za vifungashio (Pulp and Paper) zinazoingizwa nchini kutoka nchi za SADC kwa kipindi cha miaka mitatu (3) kuanzia mwaka 2017/18 hadi 2019/20. Hatua hizo zinalenga kulinda na kutoa fursa kwa viwanda vyetu vya sukari na karatasi kuweza kujipanga vyema kuhimili ushindani katika bidhaa hizo.

Biashara na Masoko ya Mipakani: Ujenzi wa Kituo cha Pamoja Mpakani cha Tunduma/Nakonde unaendelea vizuri ambapo kwa upande wa Tanzania ujenzi ulianza Novemba 2016, umekamilika kwa asilimia 75 na matarajio ni kukamilika mwaka 2018. Vile vile, Serikali kupitia TanTrade, BRELA, WMA, SIDO, na OR - TAMISEMI imetoa mafunzo katika mikoa ya Kagera, Mara na Mbeya yaliyolenga kuhamasisha uanzishwaji wa vikundi na kuvisajili kwa ajili ya kurasimisha biashara mipakani. Mafunzo yaliyotolewa yalihusu ujasiriamali na vipimo, urasimishaji wa biashara na umuhimu wa wafanyabiashara kuungana katika vikundi. Jumla ya vikundi 44 vilianzishwa na kusajiliwa rasmi katika mikoa hiyo. Kazi hii ni endelevu na itaihusisha mikoa mingine ya mipakani.

Mradi wa Kuwezesha Itifaki ya Biashara katika Jumuiya ya Kusini mwa Afrika (SADC Trade Related Facility): Mradi huu umepata ufadhili wa Euro million 1.4 kutoka Umoja wa Ulaya kwa lengo la kusaidia uendelezaji wa mnyororo wa uongezaji thamani hususan katika mazao ya kilimo; kuboresha usimamizi wa viwango; na uwezesaji.

3.2.2.5 Kuimarisha Usimamizi wa Utekelezaji wa Mpango

3.2.2.5.1 Utawala Bora na Utawala wa Sheria

(a) Taasisi ya Uongozi

Hatua iliyofikiwa ya lengo la kujenga uwezo wa wataalam wa taasisi za umma katika kufanya kufanya majadiliano ya mikataba mikubwa na mafunzo ya

stashahada za uzamili katika uongozi ni: moduli 8 za stashada ya uzamili ya uongozi ziliandaliwa na kutolewa kwa kushirikiana na chuo Kikuu cha Aalto, Finland; kozi 11 za mafunzo zilitolewa kwa viongozi 412; na makongamano 5 ya Kimataifa, Kikanda na Kitaifa yalifanyika kwa lengo la kuwaongezea viongozi maarifa na uzoefu; na kutekelezwa kwa Programu Jumuishi ya Usimamizi wa Rasilimali za Taifa hususan katika sekta za uziduaji (mafuta, gesi Asili, na Madini).

(b) Mfuko wa Mahakama

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa Mahakama za Wilaya za Bagamoyo, Ilala, Kigamboni, na Mkuranga na kuanza ujenzi wa Mahakama Kuu katika mikoa ya Kigoma na Mara; kuendelea na ujenzi wa Mahakama za Hakimu Mkazi katika mikoa ya Geita, Njombe, Katavi, Simiyu, na Lindi na Mahakama za Wilaya 16; kukamilisha ujenzi wa Mahakama za Mwanzo 8. kukamilika kwa ukarabati wa mahakama kuu ya Mbeya; na kuendelea na ukarabati wa makazi ya Jaji Mkuu pamoja na nyumba za kufikia majaji katika maeneo ya Mtwara, Kigoma na Musoma.

(c) Vitambulisho vya Taifa

Hatua iliyofikiwa ni: kusajili na kutambua jumla ya wananchi 14,048,493, wageni wakazi 13,254 na wakimbizi 6,289 katika mikoa yote Tanzania Bara na Zanzibar; kuendelea na uchukuaji picha na alama za kibaiolojia za wananchi katika mikoa yote nchini ili kutengeneza vitambulisho na kuvigawa kwa walengwa; kuunganishwa kwa mfumo wa utambuzi wa NIDA na taasisi nyingine 35; kukamilika kwa mtandao wa mawasiliano (fibre optic) kati ya ofisi za makao makuu na ofisi 117 za usajili za wilaya; kukamilika ujenzi wa kituo cha kutunzia kumbukumbu Kibaha (Pwani), kituo cha uokozi wakati wa majanga Kihonda (Morogoro) na ofisi 13 za usajili za wilaya Tanzania Bara na Zanzibar; na kuendelea kutoa elimu kwa wananchi kuhusu umuhimu wa kitambulisho cha Taifa.

(d) Mradi wa Uhamiaji Mtandao

Katika mwaka 2017/18, mradi wa uhamiaji mtandao umetekelezwa kwa awamu ya kwanza ambayo imejumuishwa ubunifu wa uzalishaji wa vitabu vipya vya pasipoti za kielektroniki, uwekaji wa miundombinu na mifumo ya uzalishaji wa pasipoti katika Ofisi za Uhamiaji Dar es Salaam na Zanzibar na mafunzo kwa watumiaji wa mifumo hiyo. Hatua iliyofikiwa ni kuanza utoaji wa pasipoti za kielektroniki za Tanzania na Afrika Mashariki katika makao makuu ya uhamiaji Dar es Salaam na Zanzibar.

3.2.2.6 Maeneo Mengine Muhimu kwa Ukuaji wa Uchumi na Ustawi na Taifa

3.2.2.6.1 Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa

Hatua iliyofikiwa ya lengo la kukarabati majengo ya ofisi na makazi ya balozi na watumishi katika balozi mbalimbali ni: ukarabati wa jengo la ofisi na makazi ya watumishi Kampala Uganda, makazi ya balozi Kinshasa, nyumba za ubalozi zilizopo Malawi na makazi ya balozi Brussels Ubeligiji na ukarabati wa miundombinu ya chuo cha Diplomasia.

3.2.2.6.2 Uboreshaji wa Mazingira ya uwekezaji kwa Sekta Binafsi

(a) Urahisi wa Kufanya Biashara Nchini

Ripoti ya Benki ya Dunia kuhusu urahisi wa kufanya biashara ya mwaka 2018 inaonesha Tanzania imeshuka kutoka nafasi ya 132 mwaka 2017 hadi nafasi ya 137 mwaka 2018 kati ya nchi 190 zilizofanyiwa tathmini. Kwa nchi za Afrika Mashariki, Tanzania imeshika nafasi ya nne baada ya nchi za Rwanda iliyokuwa ya **41**, Kenya ya **80**, na Uganda ya **122**. Hali hii imechangiwa na kasi ndogo ya maboresho. Kati ya vigezo kumi (10) vinavyotumika kupima ufanisi wa nchi katika mazingira ya biashara, Tanzania imefanya vizuri katika vigezo 3, ikiwa ni pamoja na:

- (i) **Upatikanaji wa umeme**, Tanzania imepata asilimia 73.96 mwaka 2018 ikilinganishwa na asilimia 70.52 mwaka 2017, kufuatia kuongezeka kwa upatikanaji wa umeme wa uhakika mijini na vijijini pamoja na kupunguza gharama za kuunganishwa;
- (ii) **Kulinda Wawekazaji Wadogo**, Tanzania ilipata asilimia 45.00 mwaka 2018 ikilinganishwa na asilimia 40.00 mwaka 2017. kutokana na kuboreshwa kwa sera na taratibu za umiliki, ambapo katika kigezo hiki imepata alama 7 mwaka 2018 ikilinganishwa na alama 2 kati ya kumi (10) mwaka 2017; na
- (iii) **Kulipa Kodi**, Tanzania ilipata asilimia 55.49 mwaka 2018 ikilinganishwa na asilimia 54.13 mwaka 2017 kwa kuzingatia vigezo vya ongezeko la mapato na idadi ya walipa kodi kufuatia kampeni ya uhamasishaji na urahisi wa kulipa kutokana na kuanzishwa utaratibu wa malipo ya kodi na tozo kwa njia ya mtandao.

Vigezo vingine ni vile vinaonyesha kuwa Tanzania imepata asilimia zilezile ilizopata mwaka 2017, hususan:

- (i) **Biashara Mipakani**; Tanzania ilipata asilimia 20.21 mwaka 2018 sawa na mwaka 2017. Lakini ikishuka kutoka nafasi ya 180 mwaka 2017 hadi nafasi ya 182 mwaka 2018 kuonesha kuwa washindani wake wameboresha zaidi katika eneo hili. Changamoto kwa Tanzania inatokana na uingizwaji wa bidhaa ambazo zinasajiliwa chini ya thamani yake halisi.

Hata hivyo, katika mwaka husika, Tanzania ilifanya vizuri katika kipengele cha idadi ya vituo vya kutolea huduma mipakani, ambapo viliongezeka pamoja na kuboresha utoaji wa huduma;

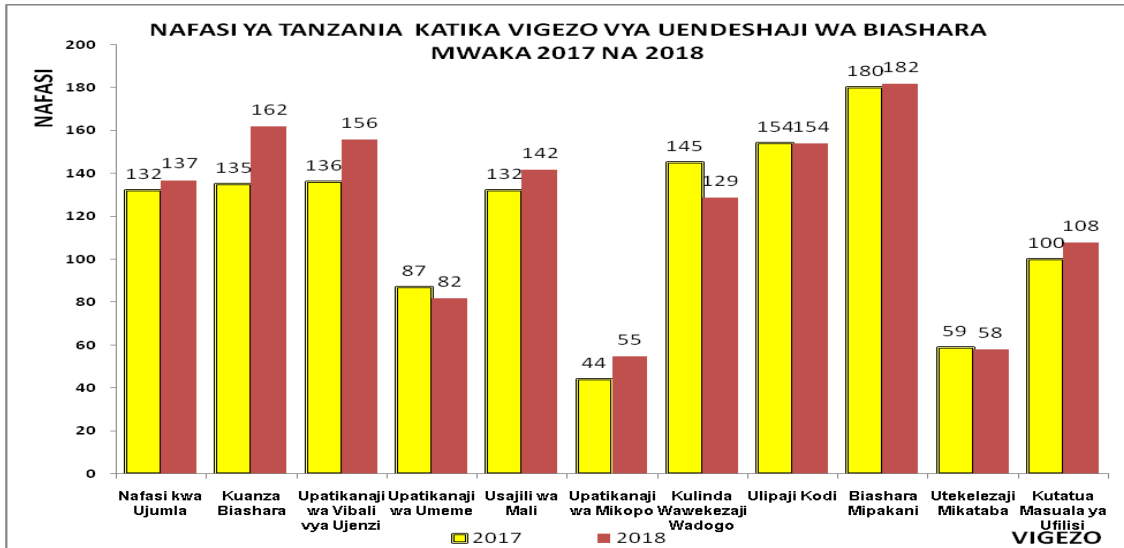
- (ii) **Utekelezaji wa Mikataba (Enforcing Contracts)** Tanzania ilipata asilimia 61.66 mwaka 2018 sawa na mwaka 2017 na imeendelea kuimarisha huduma za sheria kwa kufupisha mchakato usikilizaji wa mashauri mahakamani. Licha ya hali hii nafasi yake ilipanda kutoka ya 59 mwaka 2017 hadi ya 58 mwaka 2018; na
- (iii) **Upatikanaji wa Mikopo**, Tanzania ilipata asilimia 65.00 katika mwaka 2018 sawa na mwaka 2017, ambapo kwa mwaka 2018 ilishika nafasi ya 55 kutoka nafasi ya 44 mwaka 2017.

Vigezo ambavyo haikufanya vizuri na hivyo kushuka nafasi katika orodha hiyo ni:

- (i) **Urahisi wa Kuanzisha Biashara** hususan upatikanaji wa Vibali vya Ujenzi; na Kutatua Vikwazo Vinavyoweza Kusababisha Kufilisika (Resolving insolvency). Katika mwaka 2018 Tanzania ilipata asilimia 73.03 ikiwa ya 162 ikilinganishwa na asilimia 79.4 mwaka 2017 na ya 135 kwa upande wa kuanzisha na kufunga biashara na katika kupata vibali vya ujenzi ikawa ya 156 mwaka 2018. Hii ilichangiwa na gharama kubwa za kuanzisha na kuendesha biashara na uwekezaji kutokana na wingi wa kodi, ada na tozo zinazoendana na taratibu nyingi zenye urasimu;
- (ii) **Upatikanaji wa Vibali vya Ujenzi**, katika mwaka 2018 Tanzania ilipata asilimia 56.43 ikilinganishwa na asilimia 61.69 mwaka 2017. Kushuka katika kigezo hiki kumetokana na migongano ya sheria, kanuni na taratibu, muingiliano wa majukumu na wingi wa mamlaka za udhibiti katika kuidhinisha na kutoa hati, vibali na vyeti kwa ajili ya uwekezaji na biashara;
- (iii) **Usajili wa Mali**, katika mwaka 2018 Tanzania ilipata asilimia 50.13 ikilinganishwa na asilimia 51.37 mwaka 2017. Kushuka katika kigezo hiki kulitokana na ongezeko la gharama za usajili; na
- (iv) **kutatua Vikwazo Vinavyoweza Kusababisha Kufilisika (Resolving insolvency)**, Tanzania ilipata asilimia 39.52 mwaka 2018 ikilinganishwa na asilimia 41.04 mwaka 2017. Kushuka huku kulitokana na kuongezeka kwa gharama za kuanzisha, uendelezaji biashara na uwekezaji.

Ili kuboresha mazingira ya biashara na kuifanya Tanzania kufikia lengo la kuwa miongoni mwa nchi 100 za mwanzo kati ya nchi 190 ifikapo mwaka 2020/21. Serikali imechukua hatua za kupitia mfumo rekebu na miundo - taasisi kwa lengo la kuondoa migongano ya taratibu, kupunguza gharama na idadi ya tozo na pia idadi ya vituo vya huduma kwa kuanzisha utaratibu wa utoaji huduma za usajili, upatikanaji wa taarifa, na uwianifu wa taratibu za wawekezaji katika ofisi

moja, yaani, *One Stop Centre* kupitia Kituo cha Uwekezaji (TIC). Hatua nyingine ni pamoja na kurekebisha kiasi na tozo za ushuru wa mazao kupitia Sheria ya Fedha ya mwaka 2017. **Kielelezo Na. 3.1** linaonesha nafasi mbalimbali ambazo Tanzania imeshika katika vigezo vya uendeshaji biashara kwa mwaka 2017 na 2018.

3.2.3 Miradi ya Sekta Binafsi

Kwa upande wa sekta binafsi, mafanikio yaliyopatikana ni pamoja na kukamilika kwa ujenzi na kuzinduliwa kwa viwanda vya:

- (i) **Saruji:** kuzinduliwa kwa Kilimanjaro Cement na kuendeleza miradi ya viwanda ya *Mamba Cement Co. Ltd* (tani milioni 1.0) Mkoani Pwani na Mradi wa Kiwanda cha *Hengya Cement Co. Ltd* kitakachokuwa na uwezo wa kuzalisha tani milioni saba (7,000,000) za saruji mkoani Pwani. Miradi itakapokamilika itaongeza uzalishaji kutoka tani milioni 7.1 za sasa hadi kufikia tani milioni 11.28 na kutoa ajira 8000;
- (ii) **Marumaru:** Goodwill Ceramic Ltd cha Mkuranga kinachozalisha mita za mraba 80,000 kwa siku kimeanza kazi na kimeajiri watu 2,200 na kiwanda cha *Twyford Ltd kilichopo Chalinze* chenye uwezo wa kuzalisha mita za mraba 50,000 za vigae kimeanza uzalishaji na kimetoa ajira 860;
- (iii) **Chuma:** Kilua Steel-Mlandizi chenye uwezo wa kuzalisha tani 500,000 kwa mwaka na ajira 800; Lodhia Steel Industry Ltd chenye uwezo wa kuzalisha tani takriban 3,700 za nondo na mabomba kwa mwezi na kinaajiri wafanyakazi 231; Lake Steel and Allied Products Ltd kipo katika hatua ya kumaliza usimikaji wa mashine na kinatarajia kuanza uzalishaji katikati ya mwezi Juni, 2018;
- (iv) **Kusindika Matunda:** Elven Agri Co. Ltd chenye uwezo wa kukausha matunda tani 2,500, kusindika nyanya tani 1,000 kwa mwaka na ajira 300;

-
- (v) **Sigara:** Phillip Morris kina uwezo wa kutengeneza sigara milioni 400 kwa mwaka na kuajiri wafanyakazi 224;
 - (vi) **Umeme:** Kiwanda cha kuzalisha Mita za Umeme (LUKU) cha INHEMETER (T) kinatarajiwa kuzalisha mita 1,000,000 kwa mwaka na Baobab Energy Systems Tanzania Ltd (BEST) kinachotarajiwa kuzalisha mita za LUKU 500 kwa mwaka; TANELEC Limited kinachozalisha transfoma za umeme kimeongeza uwezo kutoka transfoma 10,000 hadi 14,000 kwa mwaka na kuajiri wafanyakazi hadi 300;
 - (vii) **Chokaa:** Neelkanth Lime Ltd kinazalisha tani 15,000 za chokaa kwa mwezi na kuajiri wafanyakazi 430, Dola za Kimarekani milioni 18.4 zinatarajiwa kutumika katika upanuzi utakao ongeza uwezo wa uzalishaji hadi tani 35,000 kwa mwezi na kuongeza ajira za moja kwa moja 1,500 na zisizo za moja kwa moja 2,500;
 - (viii) **Vinywaji:** Kiwanda cha Maji kinachomilikiwa na Kampuni ya Dodoma Innovation & Production Ltd kina uwezo wa kuzalisha chupa za maji 150,000 kwa siku na kutoa ajira 80 za moja kwa moja na 120 zisizo za moja kwa moja; Watercom Ltd kina uwezo wa kuzalisha lita milioni 67.5 za maziwa kwa mwaka ambapo kwa sasa kinazalisha lita milioni 3 kwa mwaka na kuajiri wafanyakazi 500. Tanga Fresh Ltd kinafanya upanuzi ili kuongeza wezo wa kusindika kutoka lita 50,000 lita 120,000 za maziwa kwa siku na kutoa ajira 200;
 - (ix) **Mafuta ya kula:** Mount Meru Millers Ltd kina uwezo wa kusindika mbegu za alizeti tani 300,000 kwa mwaka na kuzalisha mafuta tani 90,000 hadi 150,000 kwa mwaka na kutoa ajira 300 za moja kwa moja na 900 zisizo za moja kwa moja;
 - (x) **Vyakula, mbogamboga na matunda:** Elven Agri Co. Limited kina uwezo wa kinasindika tani 4 za matunda aina ya maembe, papai, ndizi na mananasi kwa siku; Sayona Fruits Limited uzalishaji wa majaribio unaendelea; kiwanda cha nyanya cha DABAGA kina uwezo wa kusindika tani 1,200 kwa mwezi na kutoa ajira za moja kwa moja zipatazo 100;
 - (xi) **Kusindika Chai:** UNILEVER Ltd kina uwezo wa kusindika majani ya chai tani 50 kwa siku na kuongeza uzalishaji hadi kufikia tani 150 kwa siku na kuajiri wafanyakazi 300; na
 - (xii) **Sabuni:** KEDS Tanzania Ltd chenye uwezo wa kuzalisha sabuni za unga kiasi cha tani 50,000 kwa mwaka, kimeanza uzalishaji na kiwanda cha Sabuni Industries Ltd ambacho sasa kinaitwa Murzah Wilmar Soap Industry kimefanyiwa ukarabati na kuanza uzalishaji.

Vile vile, viwanda vikubwa na vya kati (katika maeneo ya maalum ya kiuchumi) 111 vipo katika hatua mbalimbali za ujenzi, upanuzi na uzalishaji. Orodha ya

baadhi ya miradi ya viwanda inayotekelezwa na sekta binafsi kwa mwaka 2018 ipo katika **Kiambatisho I**.

3.2.4 Miradi ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

(a) Ujenzi wa Reli ya Mtwara – Mbamba Bay na Mchuchuma & Liganga

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa awali na kuendelea na taratibu za kumpata Mshauri wa Uwekezaji (Transaction Advisor) wa kuandaa andiko la kunadi mradi kwa mfumo wa ubia.

(b) Reli ya Tanga (Mwambani) – Arusha – Musoma.

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa kazi kwa kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali kwa kipande cha Tanga - Arusha (km 438) na kuendelea na kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali kwa kipande cha Arusha – Musoma (km 670). Zabuni kwa ajili ya kupata kumpata Mshauri wa Uwekezaji (Transaction Advisor) wa kuandaa andiko la kunadi mradi (Tanga (Mwambani) – Arusha – Musoma) kwa mfumo wa ubia imetangazwa.

(c) Mradi wa Dar es Salaam – Chalinze – Morogoro Expressway (km 200) Sehemu ya Dar es Salaam – Chalinze (km 144).

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na karabati barabara ya Mlandizi - Chalinze (km 44.24) ambapo km 12 zimekarabatiwa na kukamilika kwa kazi za upembuzi yakinifu na usanifu wa awali pamoja na utayarishaji wa nyaraka za zabuni. Aidha, taratibu za kumpata mwekezaji kwa mfumo wa PPP zinaendelea.

(d) Usafiri wa reli jijini Dar es Salaam

Hatua ya utekelezaji ni kuendelea na kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali wa ujenzi wa njia mpya za reli. Miundombinu ya reli iliyopo katika Jiji la Dar es Salaam inaendelea kuboreshwa kwa kujenga mchepuko wa njia ya reli kutoka “*Ilala block post*” hadi Stesheni ili kuepusha mwingiliano wa treni ya abiria kutoka Stesheni kwenda Ubungo na ile ya mizigo kutoka bandari ya Dar es Salaam.

(e) Bandari ya Mwambani-Tanga

Hatua ya utekelezaji ni: kuendelea na kazi ya kufanya mapitio ya upembuzi yakinifu ili kubaini kama mradi unaweza kutekelezwa kwa mfumo wa PPP.

(f) Bandari ya Bagamoyo

Hatua iliyofikiwa ni: kuendelea na majadiliano ya uendelezaji wa bandari kati ya Serikali na wawezakaji.

3.2.5 Miradi Iliyofuatiliwa na Changamoto za Utekelezaji na Kinga

3.2.5.1 Miradi Iliyofuatiliwa

Katika mwaka 2017/18, Wizara ya Fedha na Mipango ilitembelea miradi ya maendeleo katika Mikoa ya Dar es Salaam, Pwani, Morogoro, Mwanza, Mbeya, Iringa na Shinyanga ili kubaini hatua za utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa kuainisha mafanikio, changamoto na kufanya mashauriano ya namna bora ya kuongeza ufanisi katika utekelezaji wa miradi hiyo. Aidha, kwa miradi ya sekta binafsi, ililenga kupata taarifa za uwekezaji, ajira, mafanikio, changamoto na mipango yao ya baadaye kwa kuzingatia utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano (2016/17 – 2020/21) wenye dhima ya “Kujenga Uchumi wa Viwanda ili Kuchochea Mageuzi ya Uchumi na Maendeleo ya Watu”. Miradi iliyotembelewa ni pamoja na ifuatavyo:

(a) Kiwanda cha Goodwill Ceramic LTD - Pwani

Miradi huu unahusu kiwanda cha kutengeneza vigae kilichopo katika kijiji cha Mkiu, wilaya ya Mkuranga (Pwani). Kiwanda hiki kilisajiliwa rasmi na Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC) Septemba 2015 na kuanza uzalishaji Machi 2016. Kiwango cha uwekezaji katika kiwanda hiki kinakadiriwa kuwa kati ya Dola za Marekani milioni 43 hadi Dola Milioni 50 kwa awamu ya kwanza. Kiwanda kimetoa ajira za moja kwa moja kwa wafanyakazi wapatao 900. Kiwanda Asilimia 95 ya malighafi ya kiwanda hupatikana nchini katika mikoa ya Lindi, Pwani (Kisarawe na Mkuranga), Tanga na Dodoma. Vigae vinavyozalishwa na kiwanda hiki huuzwa ndani na nje ya nchi katika nchi za Kenya, Uganda, Rwanda, Burundi na Zambia.

Kiwanda kinakabiliana na changamoto zifuatazo: kiwango kikubwa cha vigae vilivyohifadhiwa kutokana na ushindani katika soko la ndani dhidi ya vigae vinavyoingizwa kutoka nchi za nje vikiwa na viwango vidogo vya kodi na ushuru; gharama kubwa za uzalishaji na hivyo kufanya bei ya bidhaa wanazozalisha kuwa kubwa isiyo shindani sokoni; ukosefu wa maji ya kutosha kwa ajili ya matumizi ya kiwanda; na kukosekana kwa umeme wa uhakika wa kuendesha kiwanda. Kiwanda hutumia umeme wa jenereta za gesi asilia ambao ni wastani wa MW 6 kwa siku.

(b) Eneo la Viwanda TAMCO – PWANI

Eneo la Viwanda la TAMCO lipo katika Wilaya ya Kibaha, Mkoa wa Pwani, lina ukubwa wa ekari 230. Eneo hili linaendelezwa na Shirika la Taifa la Maendeleo (NDC) kwa ajili ya kuvutia uanzishaji wa viwanda vipya. Aidha, kazi zinazohusika na uendelezaji wa eneo la TAMCO ni pamoja na kugawa viwanja na kuendeleza miundombinu ya msingi kama vile majengo (*industrial sheds*), barabara, na mifumo ya umeme, maji safi na maji taka. Eneo la Viwanda TAMCO limegawanywa kwa ajili ya viwanda vya aina nne:- viwanda vya uunganishaji magari ambavyo vimetengewa asilimia 28 ya eneo lote sawa na

ekari 64.4; viwanda vya dawa na vifaa tiba vimetengewa asilimia 19 ya eneo lote sawa na ekari 44; viwanda vya nguo asilimia 41 ya eneo lote sawa na ekari 94; na eneo kwa ajili ya huduma ni asilimia 12, sawa na ekari 27.8.

Katika eneo hili tayari kuna viwanda vilivyoanzishwa na kuendelezwa na wawekezaji mbalimbali ambao wanaendelea na uzalishaji, ikiwemo:- kiwanda cha kuunganisha matrekta ya URSUS - NDC; kiwanda cha kutengeneza betri za magari - China Boda Technical Group; Kiwanda cha Kuunda magari ya TATA- Kampuni ya Tata Africa Holdings (TZ) Ltd na Motor Hub East Africa Ltd; Kiwanda cha Kuunda magari ya YUTONG - Kampuni ya Benbros; kiwanda cha Viuadudu, Mbolea za kibailojia, Vyakula Lishe na Madawa ya mimea na wanyama - *Tanzania Biotech Products Ltd*; Kiwanda cha Kutengeneza Chanjo - Hester Bioscience Africa Limited; Kiwanda cha dawa ya Binadamu - Medal Investment; na kiwanda cha vifungashio cha Global Packaging Tanzania Ltd - Kampuni ya Ubia NDC na WANDE na huduma ya Warehouse na uzalishaji inayoendeshwa na JSN Magic Potion Ltd.

Katika utekelezaji wa mradi huu, ipo changamoto ya baadhi ya maeneo ya mradi kutokuwa tambarare hivyo kuathiri uvutiaji wa wawekezaji. Maeneo hayo yanahitaji kusawazishwa ili kuyafanya yavutie shughuli za uwekezaji, jambo ambalo ni la gharama kulitekeleza.

Baadhi ya Matrekta ya URSUS yaliyounganishwa tayari katika eneo la TAMCO, Kibaha

(c) Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mkulazi I – Morogoro

Mradi unahusisha kilimo cha miwa kwenye shamba lenye ukubwa wa hekta 63,000 kwa ajili ya kilimo cha miwa, ujenzi wa kiwanda cha kuzalisha sukari na makazi. Mradi wa shamba la miwa na kiwanda cha sukari cha Mkulazi I upo

katika Halmashauri ya Wilaya ya Morogoro Vijijini, mkoa wa Morogoro.

Changamoto za utekelezaji wa mradi huu ni pamoja na: mchakato wa manunuzi kuchukua muda mrefu kutokana na urasimu wa sheria ya manunuzi; na umbali wa chanzo cha maji kutoka eneo la mradi.

(d) Kiwanda cha Sukari na Kilimo cha Miwa – Gereza la Mbigiri Dakawa Morogoro (Mkulazi II)

Mradi ulianza mwaka 2016 na unatekelezwa kwa ubia kati ya Mifuko ya Hifadhi ya Jamii ya NSSF na PPF kupitia kampuni ya umiliki ya *Mkulazi Holding Company* ambapo kila mfuko unamiliki hisa asilimia 50. Mradi unahusisha kilimo cha miwa kwenye shamba la hekta 4,800, uendelezaji wakulima wa pembezoni mwa gereza (out growers), na ufufuaji wa kiwanda cha kuzalisha sukari ambacho kinatarajia kuzalisha tani 30,000 hadi 50,000 kwa mwaka sawa na asilimia 60 ya mahitaji ya miwa ya kiwanda. Aidha, mradi unajumuisha wakulima wa pembezoni (outgrowers) katika eneo lenye ukubwa wa hekta 3,000 kuzunguka mradi watakaotoa asilimia 40 ya mahitaji ya miwa ya kiwanda. Mradi huu utagharimu jumla ya Dola za Marekani milioni 49.7 na utakapokamilika utajiri wafanyakazi wa kudumu 435 na wa muda mfupi 1,066. Vile vile, mradi unatarajiwa kuajiri wastani wa wananchi 100,000 kupitia wakulima wa pembezoni (*outgrowers*).

Kazi ya kutengeneza mfumo wa umwagiliaji zikiendelea katika shamba la miwa la Mbigiri mkoani Morogoro

Mradi huu unakabiliwa na changamoto zifuatazo: utaratibu wa manunuzi usio rafiki kwa manunuzi ya haraka kwa baadhi ya vifaa vinavyotumika shambani hivyo kuchelewesha utekelezaji wa mradi; na ukame unaokwamisha kilimo cha miwa. Katika kipindi cha ukame, kampuni imelenga kutoa maji mto wami, kujenga hifadhi kubwa ya maji ya mita za ujazo milioni 9.0 na kuchimba visima virefu katika eneo la mradi. Changamoto nyingine ni mgogoro wa ardhi kuzunguka gereza kwa wananchi walioingia katika eneo la gereza na kujimilikisha maeneo ya gereza; wakulima wa pembezoni (outgrowers) kutojiunga pamoja katika vyama vya ushirika, kutofahamika iwapo eneo la

wakulima hao lipo, changamoto ya mikopo kwa wakulima hao na huduma za ugani; na gharama kubwa za mbegu bora za miwa kutoka kwa vituo bora vya uzalishaji wa mbegu za miwa.

Sehemu ya shamba la miwa Mbigiri iliyopandwa miwa.

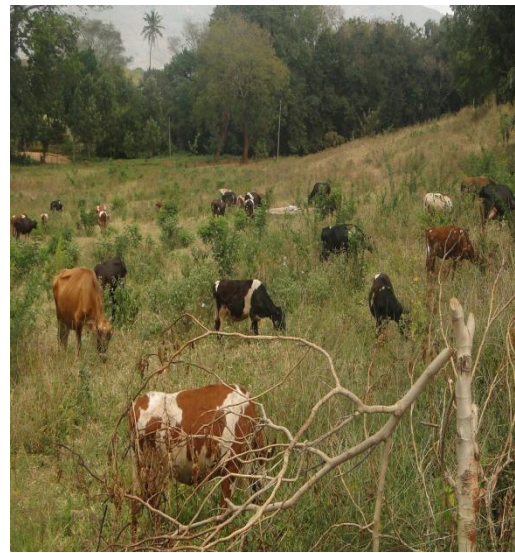
(e) Chuo cha Mafunzo ya Mifugo – Kampasi ya Morogoro

Chuo cha Mafunzo cha Mifugo Kampasi ya Morogoro ni miongoni mwa vyuo nane (8) ambavyo vipo chini ya Wakala wa Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo (LITA) katika Wizara ya Mifugo na Uvuvi. Chuo hiki kilianzishwa mwaka 1948 kwa ajili ya kutoa mafunzo ya kilimo na mwaka 1963 kilianza kutoa mafunzo ya ufugaji. Mwelekeo wa chuo ni kutoa huduma za mafunzo, ushauri na uzalishaji bora na uendelevu kwa sekta za umma na binafsi zinazokidhi soko la ushindani ifikapo 2025 kwa: kutoa wataalam mahiri katika fani ya mifugo (uzalishaji na afya ya mifugo) wenye uwezo wa kujiajiri na kuajiriwa; kuwapa wateja uwezo wa stadi mbalimbali kwa kutumia mbinu shirikishi na kutoa huduma bora.

Idadi ya wanafunzi imekuwa ikiongezeka mwaka hadi mwaka kutoka 41 mwaka 2001 hadi 232 mwaka 2007/08, 417 mwaka 2015/16 na 342 mwaka 2016/17. Vile vile, chuo kimepata mafanikio ya ongezeko la mifugo kutoka ng'ombe 49 (mwaka 2008) hadi ng'ombe 99 (mwaka 2017); nguruwe 11 (mwaka 2008) hadi 100 (mwaka 2015); kuku wa mayai 135 (mwaka 2008) hadi 500 (mwaka 2015).

Shamba la chakula cha mifungo katika chuo cha Mafunzo ya Mifugo - Kampasi ya Morogoro

Baadhi ya Ng'ombe wanaofungwa na chuo cha Mafunzo ya Mifugo - Kampasi ya Morogoro

Chuo kinakabiliwa na changamoto zifuatazo:- Ukosefu wa fedha za maendeleo; ukosefu wa maji ya kutosha kwa ajili ya matumizi ya mifugo na mazao; eneo dogo la malisho; uchakavu wa miundombinu ya majengo (maabara, madarasa, mabanda ya mifugo) na kutokufanyika kwa ukarabati na ujenzi wa majengo mapya kutokana na uhaba wa rasilimali fedha.

(f) Ujenzi wa Bwawa la Kidunda – Morogoro

Bwawa la Kidunda lina ujazo wa mita za ujazo 190,000 na eneo lenye ukubwa wa mita za mraba 55. Ujenzi wa bwawa hili unalenga kudhibiti ujazo wa maji katika mto Ruvu kwa kipindi cha mwaka mzima. Bwawa hili liko chini ya Mamlaka ya Maji Safi na Salama Dar es Salaam (DAWASA). Mradi huu unahusisha ujenzi wa ukingo wa kimo cha mita 21 na umbali wa kilomita moja baina ya milima (miinuko) miwili (2); ujenzi wa barabara ya kuingilia (access road) yenye urefu wa km 75 kwa kiwango cha changarawe; kuhamisha makazi ya watu (resettlement) watakaoathiriwa na mradi pamoja na kulipa fidia kwa wananchi 2603 kwa kaya 800. Shughuli zilizotekelezwa mpaka sasa ni pamoja na:- maandalizi ya makazi mapya kwa ajili ya watakaopisha mradi na kukamilika kwa uthamini wa mali za wananchi watakaopisha mradi ambapo fidia ililipwa na sehemu, hivyo bado kuna baadhi ya wananchi wanaosubiri kulipwa fidia ili waweze kuhamishiwa kwenye makazi mapya ambayo yameandaliwa.

Changamoto kubwa katika mradi huu ni upungufu wa fedha ikilinganishwa na mahitaji yaliyoainishwa katika mpango kazi na mtiririko wa mahitaji ya fedha wa kila mwaka.

(g) Mradi wa ujenzi wa reli ya kati kwa kiwango cha Standard Gauge Dar es Salaam – Morogoro (km 205)

Mradi huu unahusisha ujenzi wa reli ya kati kwa kiwango cha standard gauge kutoka Dar es Salaam hadi Morogoro (km 205); ujenzi wa njia za michepuko (km 95); na ujenzi wa kiwanda cha kutengeneza mataruma katika eneo la Soga. Mradi huu una lengo la kuongeza ufanisi katika usafirishaji wa njia ya reli ikiwemo kuongeza kiwango cha mizigo itakayosafirishwa na kupunguza muda unaotumika kusafirisha abiria.

(h) Mradi wa Ujenzi wa Jengo la Saratani katika Hospitali ya Rufaa ya Bugando

Lengo la Mradi ni kuboresha utolewaji wa huduma za matibabu ya Saratani katika Hospitali ya Rufaa ya Bugando kwa ajili ya wananchi wa mikoa ya Kanda ya Ziwa. Mradi huu ulipangwa kutekelezwa kwa awamu mbili. Awamu ya kwanza ilihusu ujenzi wa wodi ya kulaza wagonjwa wa saratani na awamu ya pili ni ujenzi wa jengo la kutolea huduma ya mionzi kwa ajili matibabu ya saratani.

Moja ya mashine za mionzi ikiwa imesimikwa tayari kwa kutoa huduma

Mradi unakabiliwa na changamoto za: madai ya Mkandarasi aliyetekeleza mradi awamu ya kwanza ambayo yamefikia kiasi cha shilingi milioni 324.23; kukwama kuanza kwa utekelezaji wa mradi awamu ya pili kutokana na fedha kutopatikana; na hospitali kushindwa kusimika mashine mbili za mionzi zilizotolewa msaada kutoka nchi wafadhili kutokana na gharama kubwa za usimikaji wa mashine hizo.

(i) Mradi wa Ujenzi wa Meli Ziwa Victoria

Mradi huu unahusisha ujenzi wa Meli yenye uwezo wa kubeba abiria 1,200 na mizigo tani 400. Kwa sasa mradi upo katika hatua ya manunuzi (procurement

processes) na ujenzi wa meli utachukua muda wa miaka miwili. Meli hiyo itakuwa na urefu wa meta 100 na upana wa mita 19 hivyo itahitaji ujenzi wa gati zitakazoendana na ukubwa huo.

(j) Ujenzi wa Kivuko Kipya cha Busisi

Mradi huu unalenga kusaidia wananchi kukabiliana na changamoto ya usafiri kwa njia ya maji. Ujenzi wa kivuko hiki unaendelea katika karakana ya mkandarasi aitwaye Songoro Marine jijini Mwanza. Aidha, ujenzi wa kivuko hiki utakamilika ndani ya mwaka mmoja. Kivuko hicho kinatarajiwa kuchukua abiria 1200 pamoja na tani 250 za mizigo. Gharama za mradi huu ni shilingi bilioni 8.7 ambapo hadi sasa Serikali imetoa kiasi cha salimia 10. Mradi huu unakabiliwa na changamoto ya upatikanaji wa fedha za kutosha kwa wakati.

Shughuli za ujenzi wa kivuko kipya cha Busisi zikiwa zinaendelea.

(k) Mradi wa Upanuzi wa Mtandao wa Usafirishaji maji Kutoka Ziwa Victoria Hadi Mji wa Kishapu kupitia Mji wa Maganzo, Konandoto na Mgoi wa Almasi wa Mwadui (KASHWASA)

Mradi huu unatokana na tatizo la kubwa la uhaba wa maji katika miji ya Kishapu na Maganzo ambalo lilisababishwa na kutokuwepo na vyanzo vya uhakika vya maji katika miji hiyo. Katika kutatua tatizo hilo, Serikali kupitia Wizara ya Maji na Umwagiliaji ilianzisha mradi wa upanuzi wa mradi wa mtandao wa usafirishaji maji kutoka Ziwa Victoria hadi hadi katika miji ya Maganzo na Kishapu na Mgoi wa Almasi wa Mwadui.

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa mradi wa kupeleka maji katika miji ya Mwadui, Kishapu, Kolandoto na Maganzo ambapo wakazi 115,000 wamenufaika; na kukamilika kwa kilomita 5 kati ya 24 katika ulazaji wa bomba la kusambaza maji katika miji ya Kagongwa na Isaka ambapo ujenzi umefikia asilimia 20.

Tangi la kupokea maji katika mji wa Kishapu lenye ukubwa wa meta za ujazo 1,200 pamoja na ujenzi wa mfumo wa usambazaji maji unaoendelea.

(I) Ujenzi wa Jengo la ghorofa 10 la Chuo cha DIT (DIT Teaching Tower Complex)

Mradi wa DIT Teaching Tower Complex ulianza kutekelezwa mwaka 2008 na ulitarajiwa kukamilika baada ya mwaka mmoja yaani mwaka 2009. Mkandarasi aliyepewa kazi hii ni Tanzania Building Works (TBW) Ltd na Mshauri wa mradi ni Bureau for Industrial Cooperation (BICO) kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam. Gharama za awali za mradi zilikuwa ni TSh. 5,875,582,720.00 ambapo utekelezaji wa mradi ulianza kama ilivyopangwa. Kwa ujumla lengo la mradi ni kuongeza udahili wa wanafunzi wapatao 984 na ofisi za waalimu 46. Jengo hili ni la ghorofa 10 na mradi umekamilika na kuzinduliwa.

Mwonekano wa jengo la ghorofa 10 la Chuo cha DIT kwa sasa.

Mradi unakabiliwa na changamoto ya kuongezeka gharama kutokana na utekelezaji wa mradi kuchukua muda mrefu na pia bei za vifaa vya ujenzi kubadilika.

(m) Kampuni ya Wakulima wa Chai Mwakaleli

Kampuni ya Wakulima wa Chai Rungwe ilianzishwa mwaka 2000 ikiwa na hisa asilimia 25 za chama cha wakulima wadogo wadogo wa chai Rungwe na asilimia 75 za Kampuni ya kufungasha chai Tanzania (TATEPA). Mwaka 2010 chama cha wakulima wadogo wa chai Rungwe kilinunua hisa nyingine asilimia 5 za Kampuni ya wakulima wa chai na hivyo kufanya jumla ya hisa zake kuwa asilimia 30 kwa kusaidiwa na TATEPA. Kampuni ya wakulima wa chai wilayani Rungwe ina viwanda viwili ambavyo ni Katumba na Mwakaleli. Katumba ina eneo kubwa kwa ajili ya kilimo cha chai. Kiwanda cha katumba kipo karibu na barabara ya lami ambayo ni muhimu kwa ajili ya usafirishaji wa chai na huduma nyinginezo. Kiwanda cha Katumba kinafanya kazi kwa mwaka mzima wakati kiwanda cha Mwakaleli hufungwa kipindi cha msimu wa kiangazi. Uzalishaji katika viwanda vyote viwili vya Katumba na Mwakaleli uliongezeka kutoka tani 600 za chai kwa mwaka 2000 hadi kufikia zaidi ya tani 5000 mwaka 2011.

Jengo la Kiwanda cha Chai Mwakaleli

Kampuni imeajiri maafisa ugani kwa ajili ya kutoa huduma kwa wakulima wa chai ikiwa ni pamoja na kuwapatia wakulima madawa, mbolea, mbegu za chai, mikopo midogo midogo, ukusanyaji wa majani ya chai mara kwa mara, kuwapatia wakulima vifaa vya kuvunia chai kwa lengo la kuongeza uzalishaji na kuwafundisha wakulima kuhusu mbinu bora za uzalishaji.

Ukaushaji wa Majani ya Chai Kiwandani Mwakaleli.

Kiwanda kinakabiliwa na changamoto zifuatazo: baadhi ya kampuni kununua chai kutoka kwa wakulima wadogo kinyume na taratibu hivyo kuleta changamoto za ugawaji wa pembejeo na gharama za uzalishaji; ubovu wa barabara za mitaani hususan wakati wa mvua na hivyo kupunguza uwezo wa ukusanyaji majani ya chai; ugumu wa kufanya ufuatiliaji wa ubora wa chai kutokana na kutokuwa na uhakika wa soko hali inayosababisha chai

inayozalishwa na kampuni kuwa na ushindani mdogo kwenye soko la dunia; na uwepo wa kodi nyingi na tozo kwenye makampuni ya chai; na upungufu wa maafisa ugani kwa ajili ya kutoa huduma za kitaalamu kwa wakulima.

(n) Mradi wa Ujenzi wa Daraja la Magufuli katika Mto Kilombero kwenye Barabara ya Mikumi – Ifakara - Mahenge

Mradi wa ujenzi wa Daraja la Kilombero kwenye barabara ya Mikumi – Ifakara – Mahenge umetekelezwa na mkandarasi M/S Chaina railway 15 group Cooperation kutoka nchini China. Ujenzi ulihusisha mita 384 za Daraja pamoja na kilometa 9.142 za barabara ya kulifikia daraja kwenye barabara ya Mikumi – Ifakara – Mahenge. Mradi umegharimu jumla ya shilingi 53,214,395,756.87 ambapo fedha hizo zimetolewa na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Ujenzi wa daraja hili umechukua miezi 55 kukamilika.

Daraja la Magufuli likiendelea kutoa huduma baada ya kukamilika

3.2.5.2 Changamoto za Utekelezaji na Kinga

Changamoto za utekelezaji wa Mpango ni pamoja na:

- (i) Mikopo na misaada kutopatikana kwa wakati na kutofikiwa kwa malengo ya mapato mengine. Hatua zilizochukuliwa ni: kuimarisha ushiriki wa wadau hususan washirika wa maendeleo kwa kufikia muafaka wa taratibu za kufuata kupitia Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo (Development Corporation Framework – DCF); na
- (ii) Ushiriki mdogo wa Sekta Binafsi katika miradi ya kipaumbele. Hatua iliyochukuliwa ni kuweka mpango kabambe wa kuboresha mazingira ya uendeshaji biashara ili kuchochea ushiriki mpana wa Sekta Binafsi; kubainisha miradi itakayotekelezwa kwa mfumo wa ubia; kuwa na mfumo shirikishi wa majadiliano na wabia na kuweka taratibu zitakazoongeza upatikanaji wa mikopo kwa sekta binafsi.

SURA YA NNE

MIRADI NA SHUGHULI ZA KIPAUMBELE KWA MWAKA 2018/19

4.1 Utangulizi

Mpango wa Maendeleo wa Mwaka 2018/19 ni wa tatu katika hatua za utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Miaka Mitano 2016/17 – 2020/21 wenye dhima ya “Kujenga Uchumi wa Viwanda ili kuchochea Mageuzi ya Uchumi na Maendeleo ya Watu”. Hivyo, Mpango wa Maendeleo wa Mwaka 2018/19 utaendelea kutekeleza miradi ya kipaumbele iliyoainishwa katika Mpango wa Maendeleo wa Miaka Mitano, ukiainisha malengo ya utekelezaji kwa mwaka 2018/19.

4.2 Misingi ya Mpango kwa Mwaka 2018/19

Katika kufikia malengo ya ukuaji wa uchumi yaliyoainishwa, Mpango umezingatia baadhi ya misingi iliyozingatiwa katika kuweka malengo ya uchumi jumla na kissekta katika kipindi cha muda wa kati (2018/19 - 2020/21) ambayo ni pamoja na:

- (a) Kuendelea kuimarisha na kudumisha amani, usalama, utulivu na utangamano ndani ya nchi na nchi jirani;
- (b) Kuimarisha uchumi jumla na ustawi kiuchumi na kijamii, hususan, katika viashiria muhimu kama vile Pato la Taifa, ukusanyaji wa mapato ya ndani, upatikanaji wa fedha za kigeni na mfumuko wa bei;
- (c) Kuendelea kuimarisha na kutengamaza upatikanaji wa huduma za msingi kwa ustawi wa maisha na maendeleo ya watu;
- (d) Kuendelea kuimarisha mazingira ya uwekezaji na uendeshaji biashara nchini, hususan upatikanaji wa miundombinu na huduma za kiuchumi, mitaji na rasilimali watu yenye ujuzi; na
- (e) Kuendelea kuimarisha Sekta ya Madini ili iweze kuchangia kikamilifu katika Pato la Taifa.

4.3 Matarajio katika Ukuaji wa Uchumi

4.3.1 Dhana Msingi

Ili kufikia misingi na malengo ya Mpango wa mwaka 2018/19, shughuli zimepangwa kwa kuzingatia dhana msingi zifuatazo:

- (a) Kuwepo kwa hali nzuri ya hewa;
- (b) Utulivu wa kisiasa na kijamii nchini na nchi jirani;
- (c) Kuzidi kuimarika kwa uchumi kikanda na kimataifa; na
- (d) Utulivu wa bei za mahitaji muhimu ya nchi kwa uendeshaji wa uchumi, hususan, mafuta na gesi.

4.3.2 Shabaha na Malengo ya Uchumi Jumla

Shabaha na malengo ya uchumi jumla katika kipindi cha mwaka 2018/19 ni kama ifuatavyo:-

- (a) Ukuaji wa Pato Halisi la Taifa kufikia asilimia 7.2 mwaka 2018 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 7.1 mwaka 2017;
- (b) Kudhibiti kasi ya mfumuko wa bei kuendelea kubaki katika wigo wa tarakimu moja kati ya asilimia 5 hadi 8;
- (c) Mapato ya kodi kuwa asilimia 13.6 ya Pato la Taifa mwaka 2018/19;
- (d) Matumizi ya Serikali kufikia asilimia 24.5 mwaka 2018/19 kutoka matarajio ya asilimia 23.0 mwaka 2017/18;
- (e) Nakisi ya bajeti kufikia asilimia 3.2 ya Pato la Taifa mwaka 2018/19 kutoka matarajio ya asilimia 2.1 mwaka 2017/18; na
- (f) Kuwa na akiba ya fedha za kigeni cha kutosheleza mahitaji ya uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje kwa kipindi kisichopungua miezi minne.

4.4 Miradi na Shughuli Zitakazotekelezwa

4.4.1 Miradi ya Kielelezo

Katika kufikia malengo na shabaha tarajiwa za Mpango wa Maendeleo wa Mwaka 2018/19, msukumo unaelekezwa katika kuendelea kutekeleza Miradi ya Kielelezo ifuatayo:

4.4.1.1 Ujenzi wa Reli ya Kati

Shilingi trilioni 1.5 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za mradi huu. Shughuli zitakazotekelezwa ni pamoja na: ujenzi wa reli kutoka Dar es salaam - Morogoro (km 300); ujenzi wa reli kutoka Morogoro - Makutupora (km 422); na kuanza ujenzi wa reli ya Isaka - Rusumo (km 371).

4.4.1.2 Kuboresha Shirika la Ndege Tanzania

Shilingi bilioni 495.6 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya: ununuzi wa ndege moja aina ya *Dreamliner – Boeing 787 - 8*; ununuzi wa ndege moja mpya aina ya *Q400*; na kulipa bima, gharama za uendeshaji wa ndege (start up cost), mafunzo ya marubani, wahandisi na wahudumu pamoja na ulipaji wa madeni.

4.4.1.3 Kuzalisha Umeme wa Maji Bonde la Mto Rufiji

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni ujenzi wa kambi na ofisi za wafanyakazi; ujenzi wa bwawa (main dam and spillways); na ujenzi wa njia kuu za kupitisha maji (tunnels) ambapo shilingi bilioni 700 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.1.4 Mradi wa Makaa ya Mawe Mchuchuma

Shilingi bilioni 5 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kurejea tathmini ya mali za wananchi watakaopisha eneo la mradi na kulipa fidia, kupitia upya vivutio kwa ajili ya uwekezaji; kuelimisha wananchi kuhusu faida za mradi katika Mkoa wa Njombe; na kuratibu na kufuatilia kazi za miradi.

4.4.1.5 Kiwanda cha Kufua Chuma cha Liganga

Shilingi bilioni 5 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kulipa fidia kwa wananchi watakaopisha eneo la mradi, kusimamia ujenzi wa miundombinu wezeshi, kulipa tozo ya ardhi na kufanya utafiti wa faida za kiuchumi za mradi.

4.4.1.6 Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mkulazi

(a) Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mkulazi I

Upandaji wa Hekta 4,000 za miwa utanza Desemba 2018 kutokana na hekta 400 za kitalu cha mbegu, mbegu kutoka kigongoni na kilombero. Shughuli za kilimo pamoja na ujenzi wa nyumba za makazi utaendelea katika mwaka 2018/19. Ujenzi wa kiwanda cha sukari chenye uwezo wa kuchakata tani 5,000 (kinachoongezeka kufikia tani 8,000) za miwa kwa siku nao unategemewa kuendelea na unatarajiwa kukamilika mwezi Oktoba 2019 na kuanza uzalishaji wa sukari katika mwaka wa fedha wa 2019/20. Kukamilika kwa kiwanda hiki kutawezesha uzalishaji wa megawati 30 za umeme kutokana na mabaki ya miwa. Usanifu wa upelekaji umeme katika shamba namba 217 liliolo Ngerengere umekamilika na TANESCO inatarajia kufikisha umeme katika mwaka 2018/19.

(b) Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mbigiri - Mkulazi II

Shughuli zitakazotekelezwa ni kulima na kupanda miwa katika Hekta 2,400 za shamba la Mbigiri; zoezi la uchimbaji wa malambo ya kuhifadhi maji utakamilika na jumla ya mita za ujazo 5,000,000 zinategewa kuhifadhiwa. Ujenzi wa kiwanda cha kusindika sukari chenye uwezo wa kuchakata tani 1,500 (kinachoongezeka kufika tani 2,500) za miwa kwa siku unatarajiwa kukamilika mwezi Desemba 2018 na kuanza uzalishaji ndani ya mwaka huu (2018/19). Kukamilika kwa kiwanda hiki kutawezesha uzalishaji wa megawati 3 za umeme kutokana na mabaki ya miwa.

4.4.1.7 Kituo cha Biashara na Huduma Kurasini

Shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa, shughuli zitakazotekelezwa ni kukamilisha malipo ya fidia kwa wakazi watatu (3) ambao nyumba zao hazikuthaminiwa awali baada ya kurukwa na Mthamini Mkuu wa Serikali wakati wa zoezi la Uthamini; na kuwezesha kuanza ujenzi na uendelezaji wa mradi.

4.4.1.8 Uanzishwaji wa Kanda Maalum za Kiuchumi

Kipaumbele kimewekwa katika kuharakisha utekelezaji wa kanda zilizoainishwa katika Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano kama miradi ya kielelezo ambapo shughuli zitakazotekelezwa ni:-

(i) Eneo Maalum la Uwekezaji Bagamoyo

Shilingi bilioni 6.63 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kufanya usanifu wa kina na ujenzi wa miundombinu ya ndani katika eneo la kituo cha Teknolojia Bagamoyo; na kuandaa nyaraka za kisheria kwa ajili ya mradi wa Bagamoyo SEZ. Aidha, shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa kukamilisha hatua zote za utwaaji wa Ardhi na kupima na kupata hatimiliki ya eneo lililokwisha lipiwa fidia katika eneo la Bagamoyo SEZ.

(ii) Eneo Maalum la Uwekezaji Kigoma

Kuratibu usanifu wa kina na ujenzi wa miundombinu ya ndani ya eneo la mradi; kupima viwanja na kupata Hatimiliki ya eneo; kutangaza eneo kwa ajili ya kupata wawekezaji.

(iii) Eneo Maalum la Uwekezaji la Mtwara

Usanifu na ujenzi wa barabara (access road) kufika eneo la mradi.

(iv) Eneo maalum la Uwekezaji Ruvuma

Kukamilisha ulipaji wa fidia; upembuzi yakinifu na kuandaa mpango kabambe; kupima na kupata hatimiliki ya eneo; na kutangaza eneo kwa ajili ya kupata wawekezaji.

4.4.1.9 Mradi wa Kuchakata na Kusindika Gesi Asilia - Lindi

Shilingi bilioni 6.5 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kulipa fidia kwa wananchi watakaopisha ujenzi wa mradi; kuendelea na majadiliano ya HGA; na kufanya usanifu wa Awali wa Kihandisi kwa ajili ya ujenzi wa kiwanda cha LNG.

4.4.1.10 Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi kutoka Uganda hadi Tanzania

Shilingi bilioni 54.2 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kukamilisha majadiliano ya HGA na SHA; kukamilisha usanifu wa kina wa kihandisi; na kuwalipa fidia wananchi watakaopisha mradi.

4.4.1.11 Kuongeza Rasilimali Watu Wenye Ujuzi Adimu na Maalum kwa Maendeleo ya Viwanda na Watu

Shughuli zilizopangwa ni kuendelea kusomesha wataalam katika fani adimu za mafuta na gesi, madaktari bingwa katika nyanja za moyo, figo na ubongo nje ya nchi na katika vyyo vya ndani vifuatavyo: Chuo Kikuu cha Afya na Sayansi Shirikishi Muhimbili na Hospitali ya Rufaa ya Benjamin Mkapa – Dodoma. Vile vile, juhudi zitafanywa kuhamasisha utafiti na ubunifu.

4.4.2 Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Msingi wa Uchumi wa Viwanda

4.4.2.1 Uzalishaji Viwandani

(a) **Kiwanda cha Kuunganisha Matrekta – TAMCO, Kibaha:** shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni pamoja na: Kusimamia shughuli za kiwanda; kuratibu mauzo; kuratibu ujenzi wa viwanda vipya; kugharamia uingizaji wa vifaa bandarini na kuvipeleka kwenye eneo la mradi; na kusimamia uanzishwaji wa maeneo mengine nane ya kufanya matengenezo ya matrekta nchini na kulipa tozo ya ardhi ambapo shilingi bilioni 2 fedha za ndani zimetengwa.

(b) **Eneo la Viwanda vya Nguo TAMCO:** shughuli zitakazotekelezwa ni kuendeleza eneo la viwanda TAMCO ili kuruhusu ujenzi wa viwanda mbalimbali. Kazi zitakazotekelezwa ni kuratibu ujenzi wa mtandao wa barabara za ndani ya eneo la mradi; kujenga uzio kuzunguka eneo la mradi; kusanifu na kujenga bwawa la maji taka (oxidation ponds) na kusimamia shughuli za ujenzi ambapo shilingi bilioni 11 fedha za ndani zimetengwa.

(c) **Mradi wa Magadi Soda - Bonde la Engaruka:** Katika mwaka 2018/19, shilingi bilioni 2 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kuratibu na kulipa fidia kwa wananchi watakaopisha eneo la mradi; kufanya utafiti wa faida za kiuchumi za mradi; kusimamia ujenzi wa miundombinu wezeshi; kulipa tozo ya ardhi; na kutangaza eneo kwa ajili ya kupata wawekezaji.

(d) **Kufufua Kiwanda cha General Tyre – Arusha:** shughuli zitakazotekelezwa ni kuandaa taarifa ya kina ya upembuzi yakinifu ambayo inaweza kuvutia taasisi za fedha na kutangaza eneo kwa ajili ya kupata wawekezaji na kulipa tozo ya ardhi ambapo shilingi milioni 200 fedha za ndani zimetengwa.

(e) **Maeneo mengine maalumu ya uwekezaji**

Kukamilisha malipo ya fidia katika maeneo ya SEZ yaliyokwishafanyiwa uthamini ambapo malipo ya jumla ya Shilingi bilioni 9.716 yatafanyika kama ifuatavyo: Tanga SEZ - Shilingi bilioni 3.4; Kigoma SEZ - Shilingi bilioni 2.6; Ruvuma SEZ - Shilingi bilioni 2.9; na Manyoni SEZ - Shilingi bilioni 7.5.

(i) **Eneo Maalum la Uwekezaji Tanga**

Shughuli zitakazotekelezwa ni usanifu wa kina wa ujenzi wa miundombinu wezeshi; tathimini ya athari za mazingira; na kuandaa mkataba wa utekelezaji wa mradi.

(ii) **Eneo Maalum la Uwekezaji Bunda**

Shughuli zitakazotekelezwa ni usanifu wa kina wa ujenzi wa miundombinu wezeshi; kufanya tathimini ya athari za mazingira; na upimaji wa maeneo

(iii) Eneo Maalum la Uwekezaji Dodoma

Shughuli zitakazotekelezwa ni kulipa fidia; kufanya tathimini ya athari za mazingira na kufanya utafiti wa faida za kiuchumi za mradi ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(iv) Eneo Maalum la Uwekezaji Benjamin William Mkapa

Shughuli zitakazotekelezwa ni kukarabati mifumo ya uhifadhi na upitishaji wa maji na kujenga upya ukuta ulioanguka na kuweka kamera za ulinzi katika eneo hilo ambapo shilingi bilioni 2.37 fedha za ndani zimetengwa.

(v) Eneo la viwanda Kigamboni

Shughuli zitakazotekelezwa ni usanifu wa kina wa ujenzi wa miundombinu ya ndani na kuratibu ulipaji wa fidia kwa wananchi watakaopisha maeneo ya mradi ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(f) Kongano la Viwanda vya Ngozi – Dodoma: shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi wa kongano la viwanda vya ngozi na bidhaa za ngozi mkoani Dodoma. Shughuli zitakazotekelezwa ni: upembuzi yakinifu na kuandaa Mpango wa Biashara; kuandaa Mpango Kabambe (Master Plan); kuandaa *Layout Plan and Detailed Design*; kufanya tathimini ya athari ya mazingira; kuandaa hadidu za rejea za kuwapata wataalam waelekezi; na kusimamia na kuratibu shughuli zote za mradi kabla ya kuanza ujenzi wa baadhi ya majengo ya kufanyia shughuli za viwanda (industrial sheds) ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.2.2 Utafiti wa Teknolojia na Bidhaa za Viwandani

(a) Kituo cha zana za Kilimo na Ufundi Vijijini - CAMARTEC: Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendeleza utafiti wa teknolojia za zana za kilimo; kukuza wazalishaji wa ndani wanaojihusisha na zana za kilimo; kusimamia utekezaji wa kanuni za majaribio na ukaguzi wa zana za kilimo na teknolojia za ufundi vijijini; kujenga miundombinu ya utafiti; na kuhakiki ubora wa zana za kilimo nchini ambapo shilingi bilioni 3.0 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Shirika la Utafiti na Maendeleo ya Viwanda Tanzania - TIRDO: shughuli zitakazotekelezwa ni kubuni teknolojia itakayowezesha makaa ya mawe kutumika majumbani pamoja na kuendesha utafiti; kuanzisha na kuhakiki maabara ya mafuta na gesi asilia na maabara ya vipimo vya chuma ngumu; kukamilisha mchakato wa kuhakiki (*Accreditation*) na kuboresha maabara ya chakula, mazingira, kemia, na maabara ya vifaa vya kihandisi ili ziweze kufikia viwango vya kimataifa; kuhuisha teknolojia ya kutumia *sensor* kufuatilia uzalishaji viwandani kwa wajasiriamali; na kutoa mafunzo kwa wadau

mbalimbali wa sekta ya ngozi kuhusu utunzaji wa mazingira. Shilingi bilioni 3.0 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Shirika la Uhandisi na Usanifu wa Mitambo –TEMDO: shughuli zitakazotekelezwa ni kutoa huduma za kiufundi kwa viwanda; kujenga miundombinu ya kiatamizi cha teknolojia na biashara; kuendelea na uboreshaji wa karakana na ofisi ya usanifu pamoja na miundombinu ya taasisi kwa ujumla; kupitia upya sheria iliyoanzisha taasisi ya TEMDO; kubuni na kuendeleza chasili cha mtambo wa kukausha mazao ya kilimo; kubuni na kuendeleza chasili ya kusindika chai; kubuni na kuendeleza utengenezaji wa mtambo wa kuweka baridi (*cold room*); kubuni na kuendeleza chasili cha mtambo mdogo wa kutengeneza brikwiti kutokana na vumbi la makaa ya mawe; kufanya utafiti ili kubainisha mahitaji ya soko katika teknolojia na huduma za kitaalam; kuanzisha na kuwezesha mpango wa kusambaza viwanda nchini kwa utaratibu wa kuwanda kimoja kila wilaya (One District One Factory - ODOF); na kuhawilisha teknolojia na kuhamasisha uzalishaji wa kibiashara wa mitambo iliyobuniwa. Fedha zilizotengwa ni shilingi bilioni 4.0 fedha za ndani.

(d) Uendelezaji wa Viwanda Vidogo – SIDO: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kujenga miundombinu ya viwanda katika mikoa ya Morogoro, Mara, Shinyanga, Lindi, Kagera, Songea, Sumbawanga na Singida; kujenga majengo ya viwanda katika mikoa ya Morogoro, Kagera, Simiyu, Katavi na Njombe; kujenga ofisi tatu (3) za kutolea huduma katika mikoa ya Morogoro, Songwe na Katavi ambapo shilingi bilioni 11.834 fedha za ndani zimetengwa; kusaidia kuanzisha viwanda vidogo 1,320 chini ya mkakati wa ODOP; kuboresha vituo vya kuendeleza teknolojia vya Arusha, Mbeya na Shinyanga kwa kununua mashine za kisasa kwa ajili ya kuzalisha teknolojia za kisasa za wajasiriamali kwa minajili ya kuendeleza ujasiriamali nchini shilingi 3.6 bilioni; na kununua mashine za teknolojia za kutengeneza vifungashio kwa ajili ya bidhaa za wajasiriamali ambapo shilingi 1.4 bilioni. Vile vile, shilingi bilioni 10.0 zimetengwa kwa ajili ya kutunisha Mfuko wa Maendeleo wa Wajasiriamali – NEDF ambao unatoa mikopo kwa wajasiriamali wadogo na wa kati kwa ajili ya kuanzisha na kuendeleza viwanda vidogo.

4.4.2.3 Kilimo

(a) Kilimo cha Mpunga: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuzalisha tani 10 za mbegu bora mama za mpunga; kuhamasisha matumizi ya mbegu bora za mpunga; kuboresha miundombinu ikiwemo barabara za mashambani; ujenzi wa maghala pamoja na mitambo ya usindikaji; upanuzi wa miundombinu ya umwagiliaji ambapo jumla ya hekta 8,182 zitajengwa na kukarabatiwa kote nchini. Vile vile, elimu itaendelea kutolewa kwa wakulima kwa mfumo wa shamba darasa ambao utamsaidia mkulima kuongeza uzalishaji kutoka

wastani wa tani 2.5 hadi kufikia tani 6.5 kwa hekta ambapo shilingi milioni 200 fedha za ndani na shilingi bilioni 9.284 fedha za nje zimetengwa.

(b) Kilimo cha Mahindi: shughuli zitakazotekelezwa ni kupeleka teknolojia za kilimo kwa wakulima; kuhakikisha upatikanaji wa pembejeo za kilimo kwa wakati zikiwemo mbegu bora, mbolea na madawa; kuwaelimisha wakulima kuhusu matumizi sahihi ya pembejeo; na kuimarisha masoko ya zao la mahindi kwa kujenga miundombinu ya masoko hususan maghala kwa lengo la kupata bei nzuri na kuongeza thamani; kuimarisha udhibiti wa visumbufu vya mimea na mazao pamoja na udhibiti wa magonjwa ambapo shilingi bilioni 28.6 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Kilimo cha Miwa: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuimarisha miundombinu ya wakulima wadogo wa miwa katika maeneo mbalimbali nchini; kuimarisha upatikanaji wa pembejeo ikiwa ni pamoja na mbolea na viuatilifu; kuhamasisha uanzishwaji wa mashamba na viwanda vipya vya sukari na kuimarisha upatikanaji wa huduma za mafunzo na ugani; na kuweka mazingira bora kwa ajili ya kuvutia uwekezaji katika viwanda vipya vya sukari nchini ambapo shilingi bilioni 5.1 zimetengwa.

(d) Kilimo cha Chai: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuzalisha miche bora ya chai inayohimili ukame; utafiti wa umwagiliaji wa gharama nafuu kwa wakulima wadogo wa chai; Kuendelea kutoa elimu kwa wakulima wa chai juu ya kilimo bora; Kuziba mapengo kwenye mashamba ambayo yana nafasi kubwa; Kuwekeza kwenye umwagiliaji ili kuongeza uzalishaji wakati wa kiangazi; kuimarisha matumizi ya vipando bora vya chai; Kuongeza uwekezaji katika viwanda vya kusindika chai na kufufua mashamba ya chai yaliyotelekezwa. Fedha zilizotengwa ni shilingi bilioni 1.88.

(e) Kilimo cha Kahawa: shughuli zitakazotekelezwa ni kuongeza maeneo ya uzalishaji wa kahawa; kuongeza uzalishaji na usambazaji wa miche ya kahawa ipatayo milioni 10 kwa wakulima na kuimarisha huduma za ugani na upatikanaji wa pembejeo ambapo shilingi 4.4 zimetengwa.

(f) Kilimo cha Pamba: shughuli zitakazotekelezwa ni kuongeza uzalishaji wa mbegu bora za pamba aina ya UKM08 ambapo zitazalishwa tani 40,000; kutenga maeneo maalum ya kuzalisha mbegu bora; kutoa elimu kwa wakulima juu ya kanuni bora za uzalishaji wa pamba ili kuongeza tija; kutoa vitendea kazi vitakavyorahisisha utendaji na kuhamasisha uzalishaji katika mikoa ya Morogoro, Tanga, Kilimanjaro, Pwani na Iringa ambapo shilingi bilioni 6.1 zimetengwa.

(g) Kilimo cha Tumbaku: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kutambua na kupanda aina mpya za tumbaku ambazo zinapendwa na wanunuzi wengi wakubwa katika soko la dunia; kudhibiti na kusimamia ubora wa viuatilifu kabla ya kusambazwa kwa wakulima; kuimarisha usimamizi wa masoko; kuhamasisha wakulima zaidi kutumia kanuni bora za kilimo; kuongeza uzalishaji wa zao la tumbaku ikiwa ni pamoja na kuimarisha kilimo cha mkataba; na upatikanaji wa pembejeo kwa wakati na masoko ya uhakika ambapo shilingi bilioni 3.7 zimetengwa.

(h) Upatikanaji wa Pembejeo: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuweka mfumo endelevu wa kuongeza upatikanaji na matumizi ya pembejeo za kilimo kwa: kununua viuatilifu kwa ajili ya kudhibiti milipuko ya mimea na mazao; kuhamasisha ujenzi wa miundombinu ya kuhifadhia mbolea; kutoa mikopo ya mitambo ya mashambani (matrekta) 57; mikopo 34 kwa ajili ya pembejeo za kilimo na mifugo; kutoa elimu kwa wafanyabiashara wa mbolea (Mawakala) kuhusu ununuzi wa mbolea kwa pamoja (bulk procurement) kutoka kwa wasambazaji wakubwa; kutoa elimu kwa wakulima kuhusu umuhimu wa matumizi ya pembejeo; kuhamasisha makampuni ya mbegu kuzalisha mbegu bora; kupitisha, kuidhinisha na kutangaza aina mpya za mbegu; na kuimarisha, kufuatilia na kutathmini upatikanaji na matumizi ya pembejeo za kilimo ambapo shilingi bilioni 17.3 zimetengwa.

(i) Ujenzi na Ukarabati wa Miundombinu ya Umwagiliaji

shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kupitia usanifu wa Michoro, kufanya mchakato wa utoaji wa zabuni na kuanza ujenzi wa Miundombinu ya Umwagiliaji wa Skimu ya Ngoni ikiwa ni pamoja na Bwawa la Kalebe; kutoa mafunzo kwa wakufunzi (ToT) na kuanzisha mashamba darasa 158 (Mchele 28, Pamba 50, muhogo 30, mtama 30 & ndizi 20) kwa ajili ya kutoa mafunzo ya vitendo ya kilimo kwa wakulima viongozi na Maafisa Ugani katika Mikoa ya Geita, Simiyu, Mwanza, Mara, Kagera, Tabora, Shinyanga na Mikoa ya Pwani ambapo shilingi bilioni 21 fedha za ndani na shilingi bilioni 13.7 fedha za nje zimetengwa.

(j) Vyu vya Mafunzo ya Kilimo: shughuli zitakazotekelezwa ni kuimarisha vyuo vya mafunzo kuweza kudahili wanafunzi 2,300 wa mafunzo ya kilimo katika ngazi ya astashahada na stashahada; kukarabati na kujenga miundombinu katika vyuo saba vya mafunzo ya kilimo ikiwemo ofisi, madarasa, mabweni, maabara, maktaba, nyumba za watumishi; na kuimarisha mashamba darasa; kukarabati na kutoa vitendea kazi kwenye vituo vitano vya wakulima; kuandaa mtaala wa stashahada ya matumizi bora ya ardhi katika mfumo wa moduli; na kuhuisha mtaala wa stashahada ya mboga, maua, na matunda ambapo shilingi bilioni 8.5 fedha za ndani zimetengwa.

(k) Tafiti za Kilimo: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kutafiti mbegu bora zinazotoa mazao kwa wingi, na kustahimili mabadiliko ya tabia nchi na magonjwa; kubuni na kusambaza teknolojia za kuchanganyia viinilishe kwa bidhaa zinazozalishwa viwandani; kuboresha na kuimarisha miundombinu ya utafiti kwa kukarabati nyumba, ofisi na maabara katika vituo 7 vya utafiti; kujenga makao makuu ya taasisi mpya ya utafiti wa kilimo nchini – TARI; kufanya utafiti wa udongo katika maeneo mbalimbali ya kanda za ikolojia ili kuainisha tabaka za rutuba ya udongo; na kuchora ramani kuonyesha tabaka hizo kwa maeneo kwa ajili ya kusaidia maamuzi katika uwekezaji wa mazao mbalimbali kwenye maeneo husika ambapo shilingi bilioni 1.23 fedha za ndani zimetengwa.

(l) Maghala na Kuboresha Hifadhi ya Taifa ya Chakula: shughuli zitakazotekelezwa ni kujenga miundombinu 18 ya ukaushaji na hifadhi ya mazao ya mahindi na karanga katika Halmashauri za Wilaya za Sikonge, Chemba, Kondoa, Chamwino, Manispaa ya Dodoma na Kiteto ili kupunguza madhara ya sumu kuvu; kujenga maghala 15 ya kimkakati na kukarabati maghala 33 katika mikoa ya Singida, Mwanza, Kigoma, Manyara, Simiyu, Tanga na Tabora; kuimarisha mfumo wa upatikanaji wa taarifa za uzalishaji mazao ya chakula na hali ya chakula nchini; kujenga maghala yenye uwezo wa kuhifadhi jumla ya tani 60,000 na vihenge vya kisasa (*silos*) vyenye uwezo wa kuhifadhi tani 190,000 hivyo kuongeza uwezo wa Hifadhi ya Taifa ya chakula kufikia 501,000 ambapo shilingi bilioni 12.02 fedha za ndani na shilingi bilioni 6.83 fedha za nje zimetengwa. Vile viule, shilingi bilioni 15 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya ununuzi wa mahindi.

(m) Kuimarisha Maendeleo ya Ushirika: mradi unalenga kuimarisha masuala ya utawala bora na uwajibikaji katika vyama vya ushirika; kujenga na kuimarisha uwezo wa kiuchumi na kiushindani katika vyama vya ushirika kwa kuhimiza na kusimamia mfumo wa stakabadhi ghalani; kuratibu mikataba kati ya Bodi ya Mazao Mchanganyiko na vyama vya ushirika ili kuwezesha vyama kuuza mazao ya wakulima kwa bei yenye tija; na kuimarisha uwezo wa Tume ya Ushirika kutoa huduma kwa wadau.

(n) Mashamba ya Uwekezaji: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuwezesha upatikanaji wa mashamba ya uwekezaji katika mikoa ya Rukwa, Katavi, Lindi, Kigoma, Geita, Ruvuma, Kagera, Mtwara na Tabora; kuandaa mpango-kina wa matumizi endelevu ya ardhi ya kilimo katika vijiji vinavyozunguka mashamba makubwa ya kibiashara ya Pangani, Bagamoyo, Mkulazi (Morogoro vijijini), Lukulilo, Muhoro, Tawi (Rufiji) na Kitengule (Karagwe); na kuanzisha mfumo wa kanzidata ya ardhi ya kilimo; kuweka mpango kina wa matumiza bora ya ardhi na upatikanaji wa hati miliki za kimila

kwa pori tengefu la Loliondo; Kuanzisha mashamba darasa yatakayoainisha teknolojia mbalimbali za kuhifadhi udongo na maji mashambani kwenye Halmashauri nne zilizo katika vyanzo vya mito ya Ruvu na Pangani na Kufanya tathmini ya udongo na uchumi wa kijamii katika maeneo yaliyoainishwa katika Halmashauri tatu za mikoa ya Singida na Morogoro na kufanya mpango kina wa matumizi bora ya ardhi ambapo shilingi bilioni 1 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.2.4 Mifugo

(a) Miundombinu ya Uzalishaji na Masoko: shughuli zitakazotekelezwa ni kukarabati minada mitatu (3) ya mifugo ya upili ya Murusagamba (Ngara), Mutukula (Missenyi) na Buhigwe (Buhigwe); kujenga minada mipya miwili (2) ya mipakani ya Longido na Kirumi na kukarabati minada ya upili ya Nyamatala na Kasesya; kuimarisha mashamba matano (5) ya kuzalisha mitamba ya Sao Hill, Kitulo, Ngerengere, Nangaramo na Mabuki kwa kununua mitamba 1000 aina ya boran, madume bora aina ya Friesian 100 ili kuongeza idadi ya Ng'ombe wazazi na kuboresha malisho na miundombinu ya maji; kuendelea kuzalisha mitamba 1,000,000 kwa mwaka na kufanya uhimilishaji (Artificial Insemination-AI) katika ng'ombe milioni 3 (massive AI) kwa ajili ya kuongeza uzalishaji maziwa ili kukidhi mahitaji; kuimarisha kituo cha Taifa cha uhimilishaji cha NAIC USA River, Arusha kwa kununua vitendea kazi kama vile *semen analyzer (CASA)*, *minibus*, *disc plough*, pampu ya umwagiliaji, vifaa vya ofisi, kukarabati mabanda ya madume na kuendeleza malisho ambapo shilingi bilioni 3.39 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Vituo vya Utafiti, Mafunzo na Ugani wa Mifugo: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuiwezesha Wakala wa vyo vya mafunzo ya Mifugo - LITA kutoa mafunzo ngazi ya astashahada na stashahada kwa wanafunzi 2,700, kukarabati na kuimarisha uendeshaji wa vitengo vya uzalishaji katika Kampasi nane (8) za wakala, kuchimba Visima 20 katika Kampasi ya Buhuri na Morogoro, kununua trekta kwa ajili ya Kampasi ya Kikulula, na kukarabati kiwanda cha kuchakata maziwa cha Kampasi ya Tengeru kwa ajili kutengeneza bidhaa mbalimbali za maziwa; kuiwezesha TARILI kuhudumia mifugo 5000 (ng'ombe, mbuzi, kondoo, kuku na punda) waliopo katika vituo saba nchini, kuibua, kutafiti na kusambaza ng'ombe bora wa nyama 100 katika vituo vya Mpwapwa, Kongwa, Mabuki na West Kilimanjaro, kutafiti na kuzalisha mitamba bora 200 ya ng'ombe wa maziwa katika vituo vinne vya utafiti na mitamba bora 400 ya ng'ombe wa nyama katika vituo vitatu (3) vya utafiti na kuiwezesha TALIRI kutekeleza mradi wa kuboresha Mbari za Kuku wa Asili Afrika (*Afrika Chicken Genetic Gain-ACGG*) kwa ufadhili wa Taasisi ya *Bill & Mellinda Gates Foundation* ambao unatekelezwa kwa pamoja na nchi tatu za Ethiopia, Tanzania na Nigeria kwa miaka mitano (5) ambapo shilingi bilioni

0.452 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Usimamizi wa Ardhi na Upatikanaji wa Malisho: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kumilikisha maeneo 25 kwa wafugaji na kuyatangaza kwenye Gazeti la Serikali; kuainisha na kutenga maeneo ya ufugaji katika vijiji 10 vya Wilaya za Kilosa, Ngorongoro, Mvomero, Hanang, Kilombero, Iramba, Kiteto na Rufiji; kuyatambua maeneo yaliyotengwa kwa ufugaji katika vijiji 25, kuyaweka na kuyasajili katika mpango.

(d) Tiba na Udhhibiti wa Magonjwa ya Mifugo: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuhamasisha matumizi ya dawa za kuogesha mifugo na kutoa chanjo dhidi ya Ndigana Kali ili kudhibiti kupe na magonjwa wayaenezayo; kuendelea kudhibiti Mbung'o na Ndorobo kwa kununua vitendea kazi ili kutokomeza ugonjwa wa Malale na Ndigana kwa Binadamu na Mifugo katika Mikoa ya Katavi, Kigoma, Manyara, Rukwa na Tabora; kuratibu upatikanaji wa chanjo dhidi ya ugonjwa wa Kimeta; kuratibu upatikanaji na usambazaji wa chanjo ya Kichaa cha Mbwa na kutoa elimu kwa wananchi; na kuendelea kutekeleza Mpango Mkakati wa Kuzuia na Kudhibiti Magonjwa hatarishi yaambukizwayo kwa binadamu kupitia wanyama ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Kuimarisha Sekta ya Nyama na Maziwa: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuongeza na kuimarisha vituo 50 vya kukusanyia maziwa katika maeneo yanayozalisha maziwa katika mikoa ya Geita (Bukombe na Chato); Iringa (Mufindi na Mafinga); Mara (Bunda); Mbeya (Rungwe na Busokelo); Morogoro (Mvomero); Njombe (Makete na Ludewa); Pwani (Chalinze na Mkuranga); Rukwa (Kalambo); Ruvuma (Mbinga na Madaba); Simiyu (Meatu); Shinyanga (Kahama) na Tanga (Kilindi); na kufanya sensa ya mifugo na uvuvi ili kuboresha takwimu za sekta ya mifugo na uvuvi kupitia awamu ya pili ya programu ya ASDP.

4.4.2.5 Uvuvi

(a) Kusimamia na Kuendeleza Uwekezaji katika Sekta ya Uvuvi: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kujenga na kukarabati miundombinu ya uvuvi ikiwemo vituo vitano (5) vya kudhibiti ubora; kufufua Shirika la Uvuvi (TAFICO) kwa kukunua meli mbili (2) za uvuvi; na kuimarisha mfumo wa usimamizi wa pamoja wa taarifa zinzohusu uvuvi kulingana na matakwa ya kikanda ambapo shilingi bilioni 0.673 fedha za ndani na shilingi bilioni 3.4 za nje zimetengwa.

(b) Bandari ya Uvuvi

mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kufanya upembuzi yakinifu wa

ujenzi wa bandari ya uvuvi ambayo itajengwa kati ya Mtwara, Kilwa, Tanga na Pwani kutegemeana na taarifa ya upembuzi yakinifu ili kuiwezesha Serikali kusimamia uvuvi wa Bahari Kuu na kupata mapato zaidi yatokanayo na uvuvi ambapo meli zinazovua zitalazimika kutia nanga katika bandari hiyo ambapo shilingi milioni 500 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Kuimarisha Tafiti, Huduma za Ugani na Mafunzo ya uvuvi: shughuli zilizopangwa kutekelezwa na Wakala wa Elimu na Mafunzo ya Uvuvi (FETA) ni kujenga madarasa na kumbi za mihadhara katika kampasi za wakala Mikindani (Mtwara), Gabimori (Musoma) na Mwanza *south*; kuongeza udahili wa wanafunzi wa Astashahada na Stashahada kutoka 1,072 hadi 1,500 kwa mwaka; kutoa elimu na mafunzo ya uvuvi, uchakataji na ufugaji samaki kwa nadharia na vitendo; kujenga maabara nne katika kampasi za Mbegani (Bagamoyo), Nyegezi (Mtwara), Kibirizi (Kigoma), na Mikindani (Mtwara); kuanzisha Kampasi mpya za Kagera na Mbaba Bay (Nyasa) ili kupanua wigo wa kuwafikia wateja; na kununua na kukarabati mashine na mitambo ya kuwezesha utoaji wa elimu na mafunzo ya kisasa ya uvuvi na ufugaji wa samaki. Vile vile, TAFIRI itakarabati mabwawa mawili (2) katika kituo cha Mwanza na kuchimba mabwawa mengine mawili (2) mapya na kukarabati mabwawa madogo 10 ya kulelea vifaranga (Nursery Ponds).

(d) Ufugaji Samaki: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuimarisha na kuendeleza vituo vitano (5) vya ufugaji samaki wa maji baridi vya Ruhila (Songea), Mwamapuli (Tabora), Kingolwira (Morogoro), Nyengedi (Lindi) na Nyamirembe (Chato) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga milioni 10. Aidha, itaendeleza vituo viwili (2) vya ufugaji samaki wa maji bahari vya Machui (Tanga) na Mbegani (Pwani) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga milioni 3; kuzalisha na kupandikiza vifaranga vya samaki milioni 5 katika malambo na mabwawa ya asili 10 na kwenye skimu tano za umwagiliaji miwa na mpunga katika vituo vya Bukoba, Kilimanjaro, Mwanza na Mara ambapo shilingi bilioni 0.37 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Kuimarisha na Kuendeleza Ulinzi wa Rasilimali za Uvuvi na Mazingira: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kufanya doria za anga na za baharini za jumla ya saa 144 ili kudhibiti vitendo vya uvuvi haramu katika Ukanda wa Kiuchumi wa bahari ya Tanzania; kushirikiana na nchi wanachama wa kamisheni ya usimamizi wa Uvuvi wa Samaki aina ya Jodari katika Bahari ya Hindi ambapo shilingi bilioni 1.326 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.2.6 Maliasili na Misitu

(a) Mradi wa Kilombero and Lower Rufiji Wetlands Ecosystem Management (KILORWEMP): mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: usimamizi endelevu wa ikolojia ya ardhi oevu ya Bonde la Mto Kilombero na Mto Rufiji kwa kuboresha maisha ya watu na kuhakikisha kunakuwepo na uchumi endelevu; na kuimarisha uwezo wa kusimamia kiendelevu sera, sheria na miongozo mbalimbali ya ikolojia ya ardhi oevu ya bonde la Mto Kilombero na Mto Rufiji ambapo shilingi bilioni 1.5 fedha za nje zimetengwa.

(b) Mradi wa Kuimarisha Mapori Tengefu na Vitengo vya Kupambana na Ujangili Nchini: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuboresha miundombinu ya barabara, viwanja vya ndege, nyumba za watumishi 58 za *grade* A, B, na C katika mapori ya Chome, Magamba, Mkingu, Minziro, Udzungwa na Rungwe; kukarabati jumla ya km 8,232, makalvati 5,000 na madaraja na ofisi kwenye mapori 36 ya akiba na kuboresha huduma za jamii zikiwemo maji na vituo vya afya. Kuongeza uwezo wa askari wanyamapori katika kulinda na kusimamia uhifadhi wa wanyamampori kwa kuwapatia mafunzo kuhusu uhifadhi na kununua magari na radio ambapo shilingi bilioni 1.4 fedha za nje zimetengwa.

(c) Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Maliasili (Sustainable Management of Natural Resources): mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kuimarisha usimamizi na uhifadhi endelevu wa maliasili katika wilaya za Loliondo, Serengeti na Pori la Akiba Selous utakaotekelezwa kwa ushirikiano kati ya Serikali za Tanzania na Ujerumani shilingi bilioni 11,9 fedha za nje zimetengwa.

(d) Mradi wa Kusaidia Uendelezaji wa Misitu Binafsi na Mnyororo wa Thamani (Private Plantation Forestry and Value Chain): mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kujenga mazingira wezeshi ya kuendeleza misitu binafsi; kuwezesha utayarishaji wa mipango ya matumizi bora ya ardhi; na kuwezesha vikundi vinavyojishughulisha na kilimo cha miti kwa kutoa elimu ya shughuli mbadala za kiuchumi zaidi ya upandaji miti. Mradi huu utatekelezwa kwa ushirikiano kati ya Serikali za Tanzania na Finland. Mradi utawezesha vikundi 120 kupanda jumla ya hekta 4,000 za miti na kuendesha mafunzo katika kituo cha Mafinga ili kuwajengea wananchi uwezo wa kupanda na kuendeleza misitu mabapo shilingi bilioni 5.95 fedha za nje zimetengwa.

4.4.2.7 Madini

(a) Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Rasilimali za Madini (Sustainable Management of Mineral Resources Project - SMMRP): shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendelea na ukarabati wa ofisi za madini Bariadi,

Bukoba, Melerani, Musoma, Songea, Mpanda, Handeni, Kigoma na Chunya; kuendelea na ujenzi wa ofisi za STAMICO - Dodoma na jengo la elimu Chuo cha Madini Dodoma; kujenga vituo saba (7) vya umahiri vya mafunzo katika Mikoa ya Geita, Kagera, Katavi, Lindi, Mara, Mbeya na Tanga; kuboresha mfumo maalum wa kielektroniki wa utoaji leseni na ukusanyaji wa maduhuli (Flexi Cadastre); na kuhamasisha shughuli za uongezaji thamani madini kwa kutoa mafunzo ya usanifu wa madini ya vito (lapidary) kwa Watanzania 36 kupitia Kituo cha Jiolojia Tanzania (TGC), kumpata mwekezaji katika ujenzi wa *smelter* na *refinery* ya madini ya metaliki na kukamilisha Muswada wa Sheria ya uongezaji thamani madini na kanuni zake (The Mineral Value Addition Act and Regulations); na kutenga maeneo 11 kwa ajili ya wachimbaji wadogo ambapo shilingi bilioni 6.6 fedha za ndani na bilioni 2.5 fedha za nje zimetengwa.

(b) Mradi wa Tanzania Extractive Industries Transparency Initiatives (TEITI): shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kukamilisha na kutoa kwa Umma taarifa ya malipo ya kodi kutoka kampuni za madini, mafuta na gesi asilia kwa mwaka 2016/17; kuendelea kujenga uwezo wa wananchi kuhoji ufanisi katika ukusanyaji na matumizi ya mapato yatokanayo na rasilimali za madini, mafuta na gesi asilia; na kuanzisha rejista ya taarifa na majina ya watu wanaomiliki hisa katika kampuni za madini, mafuta na gesi asilia ambapo shilingi bilioni 1.5 fedha za ndani na milioni 321 fedha za nje zimetengwa.

(c) Ujenzi wa *Smelters* na *Refineries*: mradi unalenga kukamilisha zabuni ya kumpata mkandarasi wa kujenga mitambo itakayofanikisha uongezaji thamani wa madini nchini.

(d) Ujenzi wa Vituo vya Umahiri: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kuendeleza vituo vya umahiri (Centers of Excellence) katika maeneo ya Katente (Ushirombo), Itumbi (Chunya), D-Reef na Kapanda (Mpanda), Buhemba – (Musoma), Kyerwa (Kagera) na Kiomoni, Mukulumuzi, Kange (Tanga) na Mkwanyule, Lindi. Malengo ya vituo hivi ni kuwafundisha wachimbaji wadogo namna bora ya kuendesha shughuli zao za uchimbaji kwa lengo la kuongeza uzalishaji na tija na hivyo kuongeza kipato na kupunguza umaskini ambapo shilingi milioni 100 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Mradi wa dhahabu wa Buhemba: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kununua mtambo wa kuzalisha dhahabu kwa kuchakata mabaki ya dhahabu (Gold tailings) na kufanya shughuli za awali na uchorongaji katika eneo la mashapo ya mwamba mgumu (Hard rock recourse) ambapo shilingi bilioni 8.6 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.3 Miradi ya Kufungamanisha Maendeleo ya Viwanda na Maendeleo ya Watu

4.4.3.1 Elimu, Sayansi na Teknolojia

A. Elimu ya awali, Msingi na Sekondari

(a) **Ukarabati na Upanuzi wa Maktaba za Mikoa:** shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni upanuzi wa maktaba ya chuo cha Ukutubi na Uhifadhi Nyaraka cha Bagamoyo na jengo la maktaba ya Dodoma; na kuanza ujenzi wa maktaba za mikoa ya Singida na Shinyanga ambapo shilingi bilioni 2.5 fedha za ndani zimetengwa.

(a) **Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu (Programu ya Lipa Kulingana na Matokeo katika Elimu):** mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kutoa motisha kwa Halmashauri zote kutokana na utekelezaji wa vigezo vya programu (EP4R), ufuatiliaji na tathmini ya uendeshaji wa programu; kutoa motisha kwa shule za msingi na sekondari zilizofanya vizuri na zilizoongeza kiwango cha ufaulu katika mitihani ya Taifa ya Darasa la Saba na Kidato cha Nne mwaka 2018; kujenga madarasa 2000 na miundombinu yake katika shule za msingi na sekondari; kujenga mabwalo katika shule 85 za sekondari zilizopanuliwa kwa ajili ya kudahili wanafunzi wa kidato cha tano; kununua vifaa vya maabara awamu ya II kwa shule 1,800 za sekondari za wananchi; kukarabati shule kongwe 25 za sekondari; ukarabati na upanuzi wa vyuo 8 vya ualimu (Bustani, Vikindu, Mtwara Kawaida, Mtwara Ufundi, Singachini, Monduli, Bunda, na Katoke); na kununua magari 20 kwa ajili ya vyuo vya ualimu ambapo shilingi bilioni 140 zimetengwa.

(b) **Ukarabati wa Vyuo vya Ualimu:** shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi na ukarabati wa vyuo 4 vya Ualimu vya Shinyanga, Mpuguso, Ndala na Kitangali ambapo shilingi bilioni 12.37 fedha za ndani zimetengwa.

(c) **Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu ya Msingi (MEM) – Kuimarisha Mafunzo ya Stadi za Kusoma, Kuandika na Kuhesabu:** shughuli zitakazotekelezwa ni kufanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa mikakati ya Sekta ya Elimu; kufanya tathmini ya mwisho ya pamoja ya utekelezaji wa shughuli za programu za LANES na Sekta ya Elimu; kuimarisha kitengo cha tathmini na ufuatiliaji cha Wizara katika ukusanyaji wa takwimu za programu; na kununua na kusambaza vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa wanafunzi wenye mahitaji maalum ambapo shilingi bilioni 4.0 zimetengwa.

(d) **Mradi wa Huduma ya Maji, Elimu ya Afya na Usafi wa Mazingira Shuleni - SWASH:** mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kujenga

miundombinu ya maji na vyoo katika shule za msingi 500; kufanya uhakiki na ufuatiliaji wa miundombinu itakayojengwa kwa kuzingatia mwongozo wa SWASH kwa kushirikiana na wadau wa programu hiyo; na kutoa elimu kuhusu utumiaji wa mwongozo wa SWASH kwa wathibiti ubora wa shule na waratibu wa SWASH wa Halmashauri na Mikoa ambapo shilingi bilioni 17.03 zimetengwa.

(e) Mamlaka ya Elimu Tanzania: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kujenga nyumba 15 za walimu katika shule za sekondari zilizo kwenye mazingira magumu na maeneo yasiyofikika kwa urahisi; ujenzi wa madarasa 300 kwenye shule za msingi 60 zenye uhitaji mkubwa; ujenzi wa mabweni 10 ya wanafunzi wa kike katika shule za sekondari zilizo kwenye mazingira magumu kufikika; na kufanya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ambapo shilingi bilioni 9.75 fedha za ndani zimetengwa.

B. Elimu ya Ufundi na Ualimu

(a) Ujenzi na Ukarabati wa Vyuo vya Ufundi Stadi: shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi wa chuo cha ufundi stadi cha Kagera; ujenzi wa karakana 2 za ufundi wa zana za kilimo na ufundi wa uungaji vyuma katika chuo cha ufundi stadi Arusha; kuanza ujenzi wa vyuo vya ufundi stadi katika Wilaya za Chunya, Kilindi, Nyasa na Ukerewe; kukamilisha ujenzi wa madarasa 2 na mabweni 2 katika chuo cha ufundi stadi cha Wilaya ya Makete; kuweka vifaa vya mafunzo kwenye karakana ya Useremala katika chuo cha ufundi stadi VETA Dodoma; na kuboresha teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA) katika usimamizi wa elimu na mafunzo ya ufundi stadi (VETMIS) ambapo shilingi bilioni 39.492 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Kuimarisha Elimu ya Ufundi na Mafunzo ya Ufundi Stadi na Elimu ya Ualimu: shughuli zitakazotekelezwa ni kukamilisha ujenzi wa chuo cha Ufundi Stadi cha Mkoa wa Njombe; kuanza ujenzi wa vyuo vya ufundi stadi vya mikoa ya Simiyu, Geita, na Rukwa; na kuanza ujenzi katika vyuo 6 vya Ualimu vya Dakawa, Mpwapwa, Kleruu, Marangu, Tabora na Butimba ambapo shilingi bilioni 29.95 fedha za ndani na shilingi bilioni 14.99 fedha za nje zimetengwa.

(c) Chuo cha Ufundi Arusha: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kukamilisha ukarabati na ufungaji vifaa katika karakana 5 kwa ajili ya mafunzo ya uhandisi mitambo, useremala na uhandisi magari kwa vitendo; kujenga bweni 1 la wanafunzi wa kike lenye uwezo wa kulaza wanafunzi 250 kwa mara moja; kujenga na kukarabati miundombinu ya madarasa, maabara na karakana katika vituo vya mafunzo vya Kikuletwa na Oljoro; na kukamilisha ufungaji wa mtandao wa *internet* katika majengo yote ya chuo kutoka katika

Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano ili kuboresha utoaji mafunzo kupitia TEHAMA ambapo shilingi bilioni 2.895 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Kuendeleza Elimu ya Ualimu: mradi unalenga kutekeleza shughuli zifuatazo: kununua vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa vyuo 35 vya ualimu na vifaa vya Elimu Maalum kwa vyuo vya Patandi, Mtwara Ufundi na Mpwapwa; kuimarisha mifumo ya TEHAMA na kununua vifaa vya TEHAMA kwa vyuo vya ualimu na kuviunganisha na Mkongo wa Mawasiliano wa Taifa; kuendelea na ujenzi wa chuo cha Ualimu Kabanga; na kukarabati maktaba za vyuo 8 vya Ualimu (Bustani, Vikindu, Mtwara Kawaida, Mtwara Ufundi, Murutunguru, Monduli na Bunda); kutoa mafunzo ya TEHAMA kwa wanafunzi 821; kutoa mafunzo kazini kwa wakufunzi 323; kuandaa kanzidata ya mfumo wa mawasiliano na utoaji taarifa za Elimu ya Ualimu; kuwezesha programu ya Hisabati ya Korogwe na kutoa mafunzo kwa walimu 200 wa somo la Hisabati wa shule za msingi na sekondari; kutoa ufadhili kwa wahitimu 500 wa vyuo vikuu wa fani za sayansi, kilimo, na ufundi kusomea postgraduate diploma ya ualimu; na kutoa ufadhili kwa wakufunzi wa Chuo cha Ualimu Patandi kujiendeleza katika ngazi ya Shahada ya Pili katika Elimu Maalum ambapo shilingi bilioni 20.241 zimetengwa.

(e) Kuimarisha Taasisi ya Elimu Tanzania: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuboresha mtaala wa kidato cha kwanza hadi cha nne na mtaala wa Elimu ya Ualimu ngazi ya cheti na stashahada; kuendelea na uandishi wa vitabu vya kiada kwa kidato cha kwanza hadi cha sita, na moduli/vibutu vya Elimu ya Ualimu na kuandaa maudhui ya kielektroniki kwa darasa la kwanza na la pili; kutoa mafunzo kazini kwa walimu wa elimu msingi kwa kutumia mtaala ulioboreshwa; kurusha hewani vipindi vya vikaragosi kwa lengo la kuwawezesha wanafunzi wa elimu ya awali, darasa la kwanza na la pili kukuza stadi za Kusoma, Kuandika na Kuhesabu (KKK); kuandika vitabu vya hadithi vya shule za msingi, kufanya uhakiki na tathmini ya vitabu vya ziada na maudhui ya kielektroniki; na kuandika na kuchapa mtaala, mihtasari na moduli za mafunzo kwa ngazi ya Cheti na Stashahada ya Ualimu ambapo shilingi bilioni 40 fedha za ndani zimetengwa.

C. Elimu ya Juu

(a) Mikopo kwa Wanafunzi wa Elimu ya Juu: shughuli itakayotekelezwa ni kutoa mikopo kwa wanafunzi 123,285 wa elimu ya juu wenye kukidhi vigezo. Kati ya hao, wanafunzi wa mwaka wa kwanza ni 40,544 na wanafunzi 82,741 wanaendelea na masomo ambapo shilingi bilioni 427.554 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa

(MUCE): shughuli itakayotekelezwa ni kukamilisha ujenzi wa maabara ya sayansi na kompyuta ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Dar es Salaam (DUCE): shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni ujenzi wa jengo la makazi ya wanataaluma watafiti; na ujenzi wa madarasa na kuweka mifumo ya kiusalama na miundombinu ya TEHAMA ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Ujenzi wa Chuo Kikuu cha Mwl. Julius Nyerere cha Kilimo na Teknolojia: shughuli zitakazotekelezwa ni kuandaa michoro na mpango wa matumizi ya ardhi; kupima ardhi na kufuatilia upatikanaji wa hati miliki za ardhi ya chuo kwa Kampasi za Butiama, Rorya, na Serengeti ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Ukarabati na Ujenzi wa Chuo Kikuu Mzumbe: mradi unalenga kuendeleza ujenzi na kuweka samani kwenye jengo la madarasa na utawala katika Kampasi ya Mbeya ambapo shilingi bilioni 2.5 fedha za ndani zimetengwa.

(f) Ujenzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Ardhi: mradi unalenga kukamilisha ujenzi wa jengo la Ardhi na kuliunganisha na mfumo wa maji; kuendelea na ujenzi wa maabara itakayokuwa na matumizi zaidi ya moja; na kukarabati karakana, nyumba za watumishi na madarasa ambapo shilingi bilioni 2.5 fedha za ndani zimetengwa.

(g) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Afya na Sayansi Shirikishi Muhimbili: shughuli itakayotekelezwa ni kukamilisha ujenzi wa Kituo Mahiri cha magonjwa ya moyo awamu ya kwanza katika kampasi ya Mloganzila ambapo shilingi bilioni 1.8 fedha za ndani zimetengwa.

(h) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi: mradi unalenga kujenga maktaba yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 2,500 kwa wakati mmoja ambapo shilingi bilioni 2 fedha za ndani zimetengwa.

(i) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo cha Kumbukumbu ya Mwalimu Nyerere: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanza ujenzi wa jengo la maktaba lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 2,500 kwa wakati mmoja katika Kampasi ya Kivukoni; na bweni la wanafunzi katika Kampasi ya Zanzibar ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(j) Taasisi ya Afrika ya Sayansi na Teknolojia ya Nelson Mandela – Arusha: mradi unalenga kuanza ujenzi wa hosteli yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 500 kwa wakati mmoja ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(k) Jengo la kufundishia Chuo cha Teknolojia Dar es Salaam: mradi unalenga kuweka samani za ndani, miundombinu na vifaa vya TEHAMA katika jengo jipya la *DIT Teaching Tower ambapo* shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa. Vile vile, shilingi milioni 400 kutoka vyanzo vya mapato ya ndani ya taasisi zimetengwa kwa ajili ya kukamilisha upanuzi wa jengo la maktaba.

(l) Upanuzi wa Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kukamilisha ujenzi wa jengo la maktaba lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 2,500 kwa wakati mmoja. Vile vile, shilingi milioni 412.6 kutoka vyanzo vya mapato ya ndani ya taasisi zimetengwa kwa ajili ya kufanya tathmini ya mali za wananchi katika eneo ambalo limeainishwa kuongezwa katika Kampasi ya Rukwa; kuanzisha bustani ya mimea kwa matumizi ya kitaaluma na kuboresha ustawi wa mazingira ya chuo; kujenga jengo la vyumba 2 vya madarasa vyenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 600 kwa wakati mmoja; kuunda gari dogo kwa ajili ya kubebea mizigo midogo midogo; na kuunda mashine kwa ajili ya kupukuchua mazao mbalimbali ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa.

(m) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo: mradi unalenga kujenga na kukarabati miundombinu ya chuo ambapo shilingi bilioni 8.0 zimetengwa.

(n) Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Dar es Salaam: katika mwaka 2018/19, shilingi bilioni 2 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya upanuzi wa hosteli za Dkt. John Pombe Joseph Magufuli.

D. Ujuzi na Utafiti

(a) Kukuza Stadi za Kazi kwa Ajili ya Shughuli za Kuzalisha na Kukuza Uchumi: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendelea na utekelezaji wa Mfuko wa Kukuza Stadi za Kazi kwa kutoa ruzuku kwa ushindani kwa vyuo vya ufundi nchini; kuendelea kutoa ruzuku za masomo ya ufundi kupitia Skimu za Vocha za Mafunzo (Trainee Voucher Scheme) kwa vijana 7000 wasio na uwezo wa kujiendeleza; kuviwezesha vyuo 20 vya Maendeleo ya Wananchi kutoa mafunzo ya ufundi kwa kuvikarabati na kuvinunulia vifaa; kuzijengea uwezo taasisi za VETA, NACTE na TCU wa kusimamia ubora ya elimu ya ufundi na stadi za kazi; na kuimarisha vyuo vya VETA na Elimu ya Ufundi kwa kuvinunulia vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya kuendesha mafunzo

ya Uanagenzi (Apprenticeship).

(b) Mfuko wa Utafiti na Maendeleo wa COSTECH: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanzisha na kuendeleza atamizi za ubunifu katika Halmashauri za miji ya Mbeya na Dodoma kwa lengo la kukuza ubunifu kwa vijana 50; kuwatambua wagunduzi na wabunifu nchini na kuwawezesha kuendeleza ubunifu na ugunduzi wao kupitia mfuko wa MTUSATE; kufadhili miradi 20 ya ubunifu; kuhamasisha matumizi ya teknolojia mpya kama Bioteknolojia, Nanoteknolojia, Mekatroniksi na Bigata; kuandaa vipindi na makala 42 zinazohusu masuala ya sayansi, teknolojia na ubunifu (STU) na kuzisambaza kupitia radio na televisheni; kuanzisha na kuendeleza kumbi za ubunifu katika Chuo Kikuu cha Dar es salaam na Taasisi ya Teknolojia Dar es Salaam kwa lengo la kuchochea uanzishwaji wa kampuni za kiteknolojia ili kukuza ubunifu na kuongeza ajira kwa vijana ambapo shilingi bilioni 9.68 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Ujenzi wa Maabara ya Mionzi ya Nguvu za Atomiki: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanza ujenzi wa maabara Awamu ya II; kuendelea na ukaguzi wa migodi 6 inayofanya kazi; kuendelea kukagua vituo 150 vyenye vyanzo vya mionzi; kuendelea kusajili vituo 1,045 vyenye vyanzo vya mionzi; kufanya kaguzi katika vituo 120 vinavyotoa mionzi isiyoainishwa; na kufungua ofisi za Tume ya Nguvu za Atomiki katika kanda ya kati mkoani Dodoma, kanda ya nyanda za juu kusini mkoani Mbeya, na kanda ya ziwa mkoani Mwanza ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Programu ya Kukuza Ujuzi Nchini: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kukuza ujuzi na stadi za kazi katika viwanda, kilimo-biashara, utalii, usafirishaji, TEHAMA, madini, mafuta na gesi. Vijana 10,500 wanaohitimu katika ngazi mbalimbali za elimu watapatiwa mafunzo ya vitendo kazini; mafunzo ya kuongeza tija na ufanisi mahali pa kazi; mafunzo ya ujuzi wa kujiajiri kwa vijana walio kwenye sekta isiyo rasmi pamoja na kurasimisha ujuzi uliopatikana nje ya mfumo rasmi wa mafunzo ambapo shilingi bilioni 15 fedha za ndani zimetengwa.

E. Vyuo vya Maendeleo ya Wananchi

(a) Upanuzi na Ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo ya Wananchi - FDCs: mradi unalenga kujenga na kukarabati miundombinu katika vyuo 28 vya maendeleo ya wananchi ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani na bilioni 10 fedha za nje zimetengwa.

4.4.3.2 Afya na Maendeleo ya Jamii

A. Afya

(a) Mradi wa Kupunguza Vifo vya akina Mama Vinavyotokana na Uzazi: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni: ujenzi wa vituo 12 vya damu salama katika Mikoa 12; ukarabati na ujenzi wa wodi maalum kwa ajili ya watoto wachanga (Neonatal Care Units) katika Hospitali za Rufaa za Mikoa 7; na upanzi wa wodi za wazazi na kutenga vyumba vya wagonjwa ahututi wanaotokana na uzazi katika hospitali za Rufaa za mikoa 5 ambapo shilingi bilioni 12.2 fedha za ndani zimetengwa.

Vile vile, shilingi bilioni 6.0 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kukamilisha malipo ya mchango wa Serikali katika mradi mkubwa wa hospitali ya Taifa Muhimbili (First Health Rehabilitation Project) utakaotekelezwa kwa mkopo kutoka Benki ya Maendeleo ya Afrika (AfDB).

(b) Mradi wa Kuboresha Hospitali za Rufaa: katika mwaka 2018/19, shilingi bilioni 30.0 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya ukarabati wa miundombinu ya kutolea huduma za tiba katika Hospitali za Rufaa za Mikoa, kuanzishwa na kuboresha vitengo vya dharura (Emergency Units) katika Hospitali za Rufaa za mikoa, ujenzi wa hospitali mpya za mikoa katika mikoa ya Katavi, Njombe, Geita, Simiyu, Songwe na Mara.

(c) Mradi wa Ununuzi na Usambazaji wa Dawa: katika mwaka 2018/19, shilingi bilioni 240 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya ununuzi na usambazaji wa Dawa, Chanjo, Vifaa, Vifaa Tiba na Vitendanishi kwa ajili ya Vituo vya Umma vya kutolea huduma za afya nchini.

(d) Taasisi ya Saratani Ocean Road: mradi unalenga shilingi kununua mtambo wa uchunguzi wa saratani – *PET SCAN* ambapo bilioni 14.5 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Hospitali ya Rufaa Mbeya: mradi unalenga shilingi kuendelea na ujenzi wa jengo la gorofa la kusimika vifaa vya uchunguzi vya *X – ray* na kununua vifaa tiba ambapo bilioni 5.0 fedha za ndani zimetengwa.

(f) Taasisi ya Tiba ya Moyo ya Jakaya Kikwete: mradi unalenga kununua vifaa tiba ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa.

(g) Hospitali ya Rufaa Mtwara: mradi unalenga kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya hospitali ya kanda ya Kusini Mtwara ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(h) Hospitali ya Rufaa Kibong'oto: shughuli zitakazotekelezwa ni kujenga jengo na kununua mashine ya CT - SCAN kwa ajili ya uchunguzi wa kifua kikuu na kujenga mtambo wa kuzalisha hewa ya Oxygen ambapo shilingi bilioni 1.9 fedha za ndani zimetengwa.

(i) Hospitali ya Rufaa Bugando: shughuli itakayotekelezwa ni kununua mashine ya CT – SCAN kuboresha huduma za uchunguzi ambapo shilingi milioni 500 fedha za ndani zimetengwa.

(j) Hospitali ya Rufaa KCMC: mradi unalenga kununua mashine ya CT – SCAN ili kuboresha huduma za uchunguzi ambapo shilingi milioni 500 fedha za ndani zimetengwa.

(k) Hospitali ya Taifa ya Afya ya Akili Mirembe: shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi wa jengo la huduma za Uangalizi Maalum (ICU) na ukarabati wa wodi ambapo shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa.

(l) Hospitali ya Taifa Muhimbili: mradi unalenga kuendelea na ujenzi wa jengo la kutolea huduma za wagonjwa wa kulipia ili kuongeza mapato ya Hospitali ambapo shilingi bilioni 20.0 fedha za ndani zimetengwa.

(m) Taasisi ya Mifupa Muhimbili (MOI): shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa mkopo wa ujenzi kwa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya kununua mitambo, kununua vifaa tiba kwa ajili ya jengo jipya la Taasisi na ununuzi wa vipandikizi (implants) ambapo shilingi bilioni 8.0 fedha za ndani zimetengwa.

(n) Taasisi ya Utafiti ya Magonjwa ya Binadamu (NIMR): shughuli itakayotekelezwa ni kugawanya (partition) jengo la maabara ambapo shilingi milioni 200 fedha za ndani zimetengwa.

(o) Udhhibiti Magonjwa ya Kuambukiza: mradi unalenga kuimarisha huduma za kupambana na kudhibiti magonjwa ya kuambukiza pamoja na utoaji wa chanjo na kutoa mchango wa Serikali kwa shirika la GAVI ambapo shilingi bilioni 30.0 fedha za ndani zimetengwa.

(p) Kuimarisha Vyuo vya Mafunzo ya Afya: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendelea na upanuzi na ujenzi wa majengo na ukarabati wa vyuo vya mafunzo ya afya vya uuguzi vya Nachingwea, Kibondo, Kagemu, Kondoa, Same na Kiomboi; Vyuo vya mafunzo ya maafisa afya vya Bombo Tanga, Mpwapwa na Ngudu Mwanza; vyuo vya Maafisa Tabibu vya Kibaha, Tanga na Chuo cha maabara cha Singida ambapo shilingi bilioni 8.0 fedha za ndani zimetengwa.

B. Maendeleo ya Jamii

(a) Ukarabati na Ujenzi wa Vyuo vya Maendeleo ya Jamii: mradi unalenga kukarabati majengo na miundombinu katika Vyuo vya Maendeleo ya Jamii vya Mlale, Uyole na Misungwi ambapo shilingi milioni 550 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Uwezeshaji Wanawake – UNDP: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kufanya tathmini ya utendaji wa Dawati la Jinsia katika Wizara, Idara zinazojitegemea na Wakala; kufanya tathmini ya utekelezaji wa masuala ya jinsia katika sekta tano; kuanzisha kanzidata ya jinsia; na kuandaa ripoti ya nchi kwa miaka miwili ya utekelezaji wa Mkataba wa Kimataifa wa Kuondoa Aina Zote za Ubaguzi Dhidi ya Wanawake ambapo shilingi milioni 413.845 fedha za nje zimetengwa.

(c) Maendeleo ya Awali ya Mtoto: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuhamasisha uanzishwaji na uimarishaji wa vituo vya jamii vya maendeleo ya awali ya mtoto katika Halmashauri 186; kuratibu uanzishwaji na utendaji wa mabaraza ya watoto katika mikoa yote 26 ya Tanzania Bara; na kuwezesha programu za kuzuia ukatili dhidi ya watoto ambapo shilingi bilioni 1.2 fedha za nje zimetengwa.

(d) Kuwezesha Huduma za Ustawi wa Jamii: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuboresha majengo na miundombinu katika makazi ya Wazee na mahabusu za Watoto na kuimarisha shughuli za ulinzi wa mtoto nchini ambapo shilingi milioni 950 fedha za ndani na bilioni 1.8 fedha za nje zimetengwa.

4.4.3.3 Maji na Usafi wa Mazingira

(a) Kuboresha Huduma za Maji Dar es Salaam

Shilingi bilioni 19.5 fedha za ndani na bilioni 43.0 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya:-

- (i) Kujenga matenki na kulaza mabomba ya kusambaza maji kutoka mitambo ya Ruvu Chini na Ruvu Juu katika Jiji la Dar es Salaam na miji ya Kibaha, Bagamoyo na maeneo ya Mkuranga;
- (ii) Kukarabati miundombinu ya usambazaji maji ili kupunguza upotevu wa maji katika jiji la Dar es Salaam;
- (iii) Upanuzi wa mtambo wa bomba kuu la kusambaza maji na ujenzi wa matenki ya Kimara na ulipaji wa fidia kwa wakazi wanaopisha ujenzi huo; na
- (iv) Kuanza ukarabati na ujenzi wa miundombinu ya uondoaji maji taka katika Jiji la Dar es Salaam kwa kujenga mabwawa ya kutibia maji taka katika maeneo ya Mbezi Beach, Jangwani na Kurasini.

(b) Mradi wa Maji wa Kimbiji na Mpera

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya usambazaji maji kutoka visima vya Kimbiji na Mpera hususan maeneo yanayohudumiwa na DAWASA ambayo hayana mtandao wa mabomba hususan Kigamboni, Temeke, Mbagala na Mkuranga ambapo shilingi bilioni 10.0 fedha za ndani na bilioni 4.1 fedha za nje zimetengwa.

(c) Maji kutoka Ziwa Victoria

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kujenga bomba kuu la maji kutoka ziwa Victoria kwenda miji ya Nzega, Igunga, Tabora na Sikonge; na kukamilisha usambazaji maji katika miji ya Tinde, Kagongwa, Isaka; Kwimba, Malampaka, Sumve, Malya, Kishapu, Kolandoto na Maganzo ambapo shilingi bilioni 7.5 fedha za ndani na bilioni 20.0 fedha za nje zimetengwa.

(d) Miradi ya Maji ya Kitaifa

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kufanya usanifu, kukamilisha upanuzi na ukarabati wa miundombinu ya maji katika maeneo yanayohudumiwa na miradi ya kitaifa ya Makonde (Mtwara), Wanging'ombe (Njombe), Chalinze (Pwani), Mugango-Kiabakari (Mara), na *Handeni Trunk Main* ambapo shilingi bilioni 5.8 fedha za ndani na bilioni 6.5 fedha za nje zimetengwa.

(e) Mradi wa Maji Masasi - Nachingwea

Shilingi bilioni 2.0 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya ujenzi wa mtambo wa kusafisha maji katika mradi huu.

(f) Kuboresha Huduma za Maji Vijijini

Shilingi bilioni 162 fedha za ndani na bilioni 92.7 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya kutekeleza miradi ifuatayo:

- (i) Kukamilisha ujenzi wa miradi inayoendelea kwa kila halmashauri na kuanza ujenzi wa miradi mipya katika halmashauri zote.
- (ii) Bomba ya miradi ya kitaifa kwenda vijiji mbalimbali, kukarabati mradi wa maji wa Ntomoko na kujenga miundombinu ya maji katika maeneo ya Dodoma, Singida, Shinyanga, Tabora, Arusha, Pwani, Manyara, Mtwara na Songwe;
- (iii) Kujenga miundombinu ya kusambaza maji kutoka visima vilivyochimbwa na kukarabati mabwawa na miradi isiyofanya kazi katika halmashauri; na
- (iv) Kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya maji katika mradi wa Same - Mwangi na Korogwe.

(g) Kuboresha Huduma za Maji Mijini

Shilingi bilioni 56.7 fedha za ndani na bilioni 26.9 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya kutekeleza miradi ifuatayo:

- (i) Upanuzi wa miundombinu iliyopo na kukamilisha shughuli

-
- zinazoendelea za miradi ya maji katika miji mikuu ya mikoa mipya ya Geita (Geita), Simiyu (Bariadi), Njombe (Njombe), Katavi (Mpanda) na Songwe (Vwawa); na
- (ii) Ujenzi, upanuzi na ukarabati wa miundombinu ya maji katika miji midogo, miji mikuu ya wilaya itakayoweza kuunganisha wateja wanya 110,000 na kujenga magati ya maji 272.

(h) Ujenzi wa Mabwawa ya Kimkakati

Bwawa la Kidunda: shilingi bilioni 3.0 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kulipa fidia na kuanza hatua za awali za ujenzi wa bwawa. **Farkwa na Ndembera:** shilingi bilioni 10 kwa ajili ya kulipa fidia na kuanza ujenzi.

4.4.3.4 Vijana na Ajira

(a) Mfuko wa Maendeleo ya Vijana

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuwapatia vijana mitaji na mikopo yenye masharti nafuu kupitia SACCOS katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF)

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kutekeleza miradi ya ajira za muda 292,188 kwa kaya maskini; kuhawilisha ruzuku kwa ajili ya kunusuru kaya maskini 1,100,000 kwa Halmashauri za Tanzania Bara na Tanzania Visiwani; na kukamilisha utambuzi na uandikishaji wa kaya maskini katika maeneo ya vijiji 4,408, mitaa 1,189 na Shehia 96 ambazo hazikufikiwa awali ambapo shilingi bilioni 3.0 fedha za ndani na bilioni 71.3 fedha za nje zimetengwa.

4.4.3.5 Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo

(a) Upanuzi wa Usikivu wa Shirika la Habari Tanzania (TBC)

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanza ujenzi wa jengo la utangazaji na utawala Makao Makuu Dodoma; kuanzisha chaneli ya utalii kwa ajili ya kutangaza maliasili nchini; na kununua magari 11 ya utangazaji, utafutaji na uandishi wa habari ambapo shilingi bilioni 5.0 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Programu ya Urithi wa Ukombozi wa Bara la Afrika

Shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kuendelea na ukarabati wa Makao Makuu ya Programu na kufanya utafiti na kuhifadhi nyaraka kidijiti katika maeneo yaliyotumika katika harakati za Ukombozi wa Bara la Afrika.

(c) Ujenzi wa Eneo Changamani la Michezo

Shilingi bilioni 1.5 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kuanza ujenzi wa uwanja wa ndani na jumba la maonesho la michezo Dar es Salaam na kuendelea na ujenzi wa kiwanja cha mpira wa miguu Dodoma.

(d) Ujenzi wa Chuo cha Michezo cha Malya

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa fidia ya ardhi kwa wananchi watakaohamishwa kupisha mradi na kujenga vituo vitatu vya shule za michezo ambapo shilingi milioni 150 zimetengwa.

4.4.3.6 Hifadhi ya Mazingira na Tabianchi

Shughuli za hifadhi na usimamizi wa mazingira zimetengewa shilingi bilioni 3.0 fedha za ndani na bilioni 2.06 fedha za nje kwa ajili ya kuendeleza uhifadhi endelevu wa bonde la Ziwa nyasa na Tanganyika; kuimarisha Mfuko wa Taifa wa Hifadhi ya Mazingira; na kujenga uwezo wa mifumo ya usimamizi endelevu wa ardhi na rasilimali asili.

4.4.4 Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji

4.4.4.1 Miundombinu

A. Reli

(a) Mfuko wa Maendeleo ya Reli

Shilingi bilioni 252.639 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya ujenzi wa reli mpya kwa kiwango cha *standard gauge* na ukarabati wa reli iliyopo.

B. Barabara na Madaraja

(a) Barabara zenye kufungua Fursa za Kiuchumi

(i) Barabara ya Kidatu – Ifakara – Lupiro - Mahenge /Malinyi - Londo - Lumecha/Songea (km 499)

Shughuli iliyopangwa kutekelezwa ni kuendelea na ujenzi sehemu za Kidatu - Ifakara (km 68) ambapo shilingi milioni 900 fedha za ndani na shilingi bilioni 15.7 fedha za nje zimetengwa.

(ii) Barabara ya Tabora - Ipole - Koga - Mpanda (km 370)

Shilingi bilioni 11 fedha za ndani na shilingi bilioni 47.2 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami kwa sehemu za Tabora -Sikonge (km 30), Usesula - Komanga (km 115.5), Komanga – Kasinde (km 112.8) na Kasinde – Mpanda (km 111.7).

(iii) Barabara ya Makutano - Natta - Mugumu/Loliondo - Mto wa Mbu (km 185)

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami kwa sehemu za Makutano - Sanzate (km 50) na Waso - Sale Jct (km 50) na kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Sanzante – Natta – Mugumu (km 85) ambapo shilingi bilioni 23.8 fedha za ndani zimetengwa.

-
- (iv) **Barabara ya Manyoni - Itigi – Tabora (km 259.7)**
Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa sehemu yya madai ya Makandarasi na Wahandisi Washauri wa ujenzi wa sehemu za Manyoni – Itigi – Chaya (km 89.35) na Tabora - Nyahua (km 85); kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami wa sehemu ya Nyahua – Chaya (km 85.4) ambapo shilingi bilioni 14.8 fedha za ndani na shilingi bilioni 13.1 fedha za nje zimetengwa.
- (v) **Barabara ya Itoni – Ludewa - Manda (km 211)**
Shilingi bilioni 13 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kuendelea na ujenzi wa barabara kwa kiwango cha zege sehemu ya Lusitu – Mawengi (km 50).
- (vi) **Barabara ya Handeni - Kibereshi – Kibaya - Singida (km 460)**
Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanza ujenzi wa barabara ya Handeni - Kibereshi – Kibaya - Singida ambapo shilingi bilioni 1.0 fedha za ndani zimetengwa.
- (vii) **Barabara ya Dodoma – Iringa (km 267.1)**
Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya michepuo ya Iringa (Iringa Bypass 7.3) ambapo shilingi bilioni 3 fedha za ndani zimetengwa.
- (viii) **Barabara ya Dodoma – Babati (km 243.80)**
Shilingi 4.3 fedha za ndani na shilingi bilioni 1.5 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi na Wahandisi Washauri wa ujenzi wa sehemu za Dodoma - Mayamaya (km 43.65), Mayamaya - Mela (km 99.35), Mela - Bonga (km 88.80) na kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya mchepuo wa Babati (Babati Bypass km 12).
- (ix) **Barabara ya Mbeya - Makongolosi - Rungwa – Itigi - Mkiwa (km 171.9)**
Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa sehemu ya madai ya makandarasi na Mhandisi mshauri wa barabara wa sehemu ya Mbeya - Lwanjilo (km 36) na sehemu ya Lwanjilo – Chunya (km 36); kuendelea na ujenzi wa sehemu ya Chunya – Makongolosi (km 43); na kuanza ujenzi wa sehemu ya Itigi - Mkiwa - Noranga (km 56) ambapo shilingi bilioni 16.8 fedha za ndani zimetengwa.
- (x) **Barabara ya Kigoma - Kidahwe - Uvinza – Kaliua - Tabora (km 389.7)**
Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa sehemu ya malipo ya Makandarasi waliojenga miradi ya Daraja la Kikwete katika Mto wa Malagarasi na barabara za maingilio (km 48), barabara za Kidahwe – Uvinza (km 76.6), Ndonu – Urambo (km 52), Tabora – Ndonu (km 42) na Kaliua -Kazilambwa (km 56) na kuendelea na ujenzi sehemu ya Urambo –Kaliua (km 28); kuanza ujenzi wa kwa kiwango cha lami

-
- sehemu ya Uvinza - Malagarasi (km 51.1) na sehemu ya Kazilambwa - Chagu (km 42) ambapo shilingi bilioni 30.9 fedha za ndani na shilingi bilioni 8.3 fedha za nje zimetengwa.
- (xi) Barabara ya Mtwara – Mingoyo – Masasi – Songea – Mbamba Bay (km 1,470.9)**
- Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kulipa sehemu ya mwisho ya madai ya Makandarasi na wahandisi washauri wa ujenzi wa sehemu za Tunduru - Matemanga (km 59), Matemanga - Kilimasera (km 68.2) na Kilimasera - Namtumbo (km 60); kuendelea na ujenzi wa barabara za Mbinga - Mbamba Bay (km 66); Mtwara – Mnivata (km 50); kufanya maandalizi ya ujenzi wa barabara za Masasi - Nachingwea (km 45), Nanganga – Ruangwa - Nachingwea (km 107), Likuyufusi –Mkenda (km 122.5), Kitui - Lituhi (km 90) na ukarabati wa barabara ya Mtwara – Mingoyo – Masasi (km 200); na kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa kwa ajili ya kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya Nachingwea – Liwale (km 130) ambapo shilingi bilioni 35.6 fedha za ndani na shilingi bilioni 26.2 fedha za nje zimetengwa.
- (b) Barabara Zinzounganisha Tanzania na Nchi Jirani**
- (i) Barabara ya Sumbawanga – Matai - Kasanga Port (km 112)**
- Mradi unalenga kujenga barabara ya Sumbawanga - Matai - Kasanga Port (km 112) na kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Matai – Kasesya (km 50) ambapo shilingi bilioni 8.5 fedha za ndani zimetengwa.
- (ii) Barabara ya Marangu - Tarakea - Rongai - Kamwanga /Bomang’ombe - Sanya Juu (km 330.31)**
- Mradi unalenga kulipa madeni ya mkandarasi na mhandisi mshauri wa barabara ya KIA - Mererani; kuendelea na ujenzi wa barabara za Arusha – Moshi - Holili (sehemu ya Sakina-Tengeru na mchepuo wa Arusha – km 56.51) Sanya Juu – Kamwanga (sehemu ya Sanya Juu – Alerai, km 32), Kwa Sadala – Masama - Machame Junction (km 16), Kiboroloni – Kikarara – Tsuduni - Kidia (km 10.8), Kijenge - Usa River (km 20); na kuendelea na maandalizi ya upanuzi wa sehemu ya Tengeru – Moshi – Himo (km 105) pamoja na ujenzi wa mizani ya Himo ambapo shilingi bilioni 18.1 fedha za ndani na shilingi bilioni 15.7 fedha za nje zimetengwa.
- (iii) Barabara ya Isaka - Lusahunga (km 533)**
- Mradi unalenga kulipa sehemu ya madai ya mkandarasi na mhandisi mshauri wa sehemu ya Isaka - Ushirombo (km 132); kuendelea na ukarabati sehemu ya Ushirombo - Lusahunga (km 110) na ujenzi wa kituo cha Pamoja cha Ukaguzi cha Nyakanazi; kuanza ukarabati wa sehemu ya Lusahunga – Rusumo (km 91); kuanza upembuzi yakinifu na

-
- usanifu wa kina wa barabara ya Nyakahura – Kumubuga - Murusagamba na Kumubuga – Rulele - Kabanga Nickel (km 141) ambapo shilingi bilioni 28 fedha za ndani na shilingi bilioni 22.5 fedha za nje zimetengwa.
- (iv) **Barabara ya Sumbawanga - Mpanda – Nyakanazi (km 517.4)**
Mradi unalenga kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi na Wahandisi washauri wa sehemu za Sumbawanga – Kanazi (km 75), Kanazi - Kizi – Kibaoni (km 76.60) na Sitalike – Mpanda (km 36); kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya Mpanda – Ifukutwa – Vikonge (km 30); kuanza maandalizi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Kibaoni – Sitalike (km 71) na Vikonge – Magunga – Uvinza (km 159); kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Namanyere – Katongoro - New Kipili Port (km 64.5) ambapo shilingi bilioni 24.85 fedha za ndani zimetengwa.
- (v) **Barabara ya Nyanguge – Musoma, na Michepuko ya Usagara – Kisesa na Bulamba – Kisorya (km 495.9)**
Mradi unalenga kulipa sehemu ya madai ya mkandarasi wa barabara ya Simiyu/Mara Border – Musoma (km 85.5); na Usagara – Kisesa (Mwanza Bypass km 17); kuendelea na ujenzi wa barabara ya Nansio – Kisorya – Bunda - Nyamuswa (sehemu ya Kisorya – Bulamba (km 51); ukarabati wa barabara ya Makutano – Sirari (km 83) na upanuzi wa barabara ya kwenda uwanja wa ndege wa Mwanza (km 12); kufanya mapitio ya usanifu wa kina kwa sehemu ya Nyamuswa – Bunda - Bulamba (km 55), kuanza maandalizi ya ujenzi wa barabara ya Musoma – Makojo – Busekela (km 92) na ukarabati wa sehemu ya Nyanguge - Simiyu/Mara Border (km 100.4) ambapo shilingi bilioni 20.2 fedha za ndani na shilingi bilioni 2 fedha za nje zimetengwa.
- (vi) **Barabara ya Mwigumbi – Maswa - Bariadi – Lamadi (km 171.8)**
Mradi unalenga kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi na Wahandisi Washauri wa barabara ya Bariadi - Lamadi (km 71.8) na Mwigumbi - Maswa (km 50) pamoja na kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Maswa - Bariadi (km 49.7) ambapo shilingi bilioni 20 fedha za ndani zimetengwa.
- (vii) **Barabara ya Kidahwe - Kasulu – Kibondo - Nyakanazi (km 413)**
Mradi unalenga kuendelea na ujenzi kwa sehemu za Kidahwe – Kasulu (km 63) na Nyakanazi – Kakonko (km 50); kuanza ujenzi sehemu ya Nduta – Kibondo – Kabingo (km 61.84) na barabara ya kupitia Kibondo mjini ambapo shilingi bilioni 25.2 fedha za ndani zimetengwa.
- (viii) **Barabara ya Usagara - Geita - Buzirayombo – Kyamyorwa (Km 230)**
Mradi unalenga kulipa sehemu ya malipo ya Makandarasi kwa sehemu ya Uyovu - Bwanga (km 43), kuendelea na ujenzi wa barabara ya

-
- Bwanga - Biharamulo (km 67), kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya Geita - Bulyanhulu Jet (km 58.3) na Bulyanhulu Jet - Kahama (km 61.7) ambapo shilingi bilioni 18 fedha za ndani zimetengwa.
- (c) **Barabara za Mikoa**
Mradi unalenga ujenzi wa km 36.51 za barabara za mikoa kwa kiwango cha lami; na ukarabati wa km 606 .12 kwa kiwango cha changarawe ambapo shilingi bilioni 35.012 fedha za ndani zimetengwa.
- (d) **Barabara za Kupunguza Msongamano jijini Dar es Salaam (km 169.66)**
Shilingi bilioni 20.15 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi na wahandisi washauri wa miradi ya Kimara - Kilungule – External (km 9), Mbezi – Malambamawili – Kinyerezi - Banana (km 14) sehemu ya Kifuru – Malambamawili - Msigani (km 4), Tegeta – Kibaoni - Wazo Hill – Goba - Mbezi (Morogoro road) sehemu ya Mbezi Mwisho – Goba (km 7), Tangi Bovu - Goba (km 9), Kimara Baruti – Msewe - Changanyikeni (km 2.6), Kibamba – Kisopwa – Kwembe - Makondeko (km 14.66) sehemu ya Kibamba – Mloganzila (km 4), Ardhi – Makongo - Goba (km 9) sehemu ya Goba - Makongo; kuendelea na ujenzi wa barabara za Kimara – Kilungule - External (km 9), sehemu ya ya Kimara – Kilungule - Majichumvi (km 6); Mbezi – Malambamawili – Kinyerezi – Banana (km 14), sehemu – Msigani (km 2) na Tegeta Kibaoni - Wazo Hill – Goba (km 13), sehemu ya Madale - Goba (km 5); kuendelea na kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa barabara ya Banana – Kitunda – Kivule - Msongola (km 14.7); kuanza ujenzi wa barabara za Kibamba – Kisopwa – Kwembe – Makondeko (km 14.66), sehemu ya Mloganzila - Mloganzila Citizen (km 4); Maji Chumvi - Chang’ombe – Barakuda (km 2.5) na Mji Mwema - Kimbiji; na kuanza upanuzi wa barabara ya Mwai Kibaki (km 9.1) na Kongowe - Mji Mwema - Kivukoni (km 25.1).
- (e) **Miundombinu ya Mabasi Yaendayo Haraka (km 42.9)**
Shilingi bilioni 5 fedha za ndani na shilingi bilioni 41.8 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya kuanza ujenzi wa miundombinu ya Mabasi yaendayo haraka awamu ya pili, ya tatu na nne.
- (f) **Ujenzi wa Barabara za Juu (Flyover) jijini Dar es Salaam**
Mradi unalenga kuendelea na ujenzi wa ‘fly over’ ya TAZARA, *Interchange* ya Ubungo pamoja na kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya kuboresha makutano ya barabara katika maeneo ya

KAMATA, Magomeni, Mwenge, Tabata/Mandela, Morocco, Buguruni makutano ya barabara za Kinondoni/Ally Hassan Mwinyi na Kenyata na Selander (AH Hassan Mwinyi/UN Road Jet) na kuanza maandalizi ya ujenzi wa Mabey *Flyovers* katika jiji la Dar es Salaam, Dodoma na Mwanza ambapo shilingi milioni 500 fedha za ndani na shilingi bilioni 50.3 fedha za nje zimetengwa.

(g) Barabara za Vijijini na Mijini

Shughuli zitakazotekelezwa ni matengenezo ya kawaida ya barabara za changarawe na udongo (km 13,163.89); matengenezo ya sehemu korofi (km 6,201.22); matengenezo maalum (km 3,925.94); ukarabati wa madaraja, mifereji na makalavati; matengenezo ya kawaida kwenye barabara za lami (km 54.72); ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami (km 34.2); na kujenga uwezo wa Wahandisi, kuimarisha maabara na kununua vifaa ambapo shilingi bilioni 272.642 zimetengwa.

(h) Ujenzi wa Madaraja

(i) Ujenzi wa Madaraja Makubwa

Shughuli zitakazotekelezwa ni kulipa sehemu ya madai ya makandarasi na wahandisi washauri wa ujenzi wa daraja la Magufuli (Morogoro), daraja la Kavuu (Katavi); kuanza ukarabati wa daraja la Kirumi (Mara); kuendelea na ujenzi wa madaraja ya Magara (Manyara), Sibiti (Singida), Ruhuhu (Ruvuma), Momba (Rukwa), Mlalakuwa (Dar es Salaam), Lukuledi (Lindi), Mara (Mara) na Mkenda (Ruvuma); kuanza ujenzi wa madaraja ya *New Wami* (Pwani), Selander (Dar es Salaam), Msingi (Singida), Sukuma (Mwanza), Simiyu (Mwanza); kuendelea na upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa daraja la Kigongo/Busisi (Mwanza); kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa daraja la Mtera (Dodoma) na Malagarasi Chini (Kigoma); na ununuzi wa vyuma vya ujenzi wa madaraja ya dharura ambapo shilingi bilioni 30.3 fedha za ndani na shilingi bilioni 16.7 fedha za nje zimetengwa.

(ii) Daraja la Nyerere na Barabara Unganishi (km 6.9)

Shughuli zitakazotekelezwa ni kuendelea na ujenzi wa barabara unganishi za Kigamboni (Daraja la Nyerere) – Vijibweni (km 1.5), kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara za Tungi – Kibada (km 3.8) na Kibada – Mjimwema (km 1.6) ambapo shilingi bilioni 5.5 fedha za ndani zimetengwa.

C. Usafiri Majini

(a) Ujenzi wa Maegesho ya Vivuko: shughuli zitakazotekelezwa ni

upanuzi wa maegesho ya Kigamboni, ujenzi wa maegesho ya Bwina, Bukondo na Zumacheli katika kivuko cha Chato - Nkome, ujenzi wa maegesho ya Nyamisati - Mafia na ujenzi wa jengo la abiria na ofisi ya kivuko cha Lindi - Kitunda ambapo shilingi bilioni 1.67 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Ununuzi wa Vivuko Vipya: shughuli zitakazotekelezwa ni kukamilisha malipo ya ununuzi wa kivuko kipya cha Magogoni - Kigamboni, kuendelea na ujenzi wa kivuko kipya cha Kigongo - Busisi, ununuzi wa kivuko kipya cha Nyamisati - Mafia na ununuzi wa vifaa vya karakana za TEMESA ambapo shilingi bilioni 9.06 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Ukarabati wa Vivuko: shughuli zitakazotekelezwa ni kukamilisha malipo ya kazi ya ukarabati wa kivuko MV Pangani II, MV Sengerema, MV Kigamboni na MV Misungwi ambapo shilingi bilioni 2.26 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Ununuzi na Ukarabati wa Meli katika Maziwa Makuu: shughuli zitakazotekelezwa ni kuendelea na ujenzi wa meli mpya katika ziwa Victoria na Tanganyika; na kuendelea na ukarabati wa meli za MV Victoria, MV Butiama, MV Liemba, MV Umoja, MV Serengeti na MV Songea ambapo shilingi bilioni 20.0 fedha za ndani zimetengwa.

D. Bandari

Mamlaka ya Bandari Tanzania imetenga shilingi bilioni 549.143 kwa ajili ya kutekeleza miradi ifuatavyo:-

- (a) Bandari ya Dar es Salaam:** kuendelea na kazi ya kuboresha Gati Na. 1 hadi 7; na kuongeza kina na upana wa lango la kuingilia na kutokea meli, pamoja na kuongeza kina cha sehemu ya kugeuzia meli.
- (b) Bandari ya Tanga:** kukamilisha kwa ukarabati na kuongeza kina cha Gati Namba 2, ukarabati wa barabara kuelekea lango Na. 2 na kukamilisha mapitio ya upembuzi yakinifu wa ujenzi wa bandari ya Mwambani.
- (c) Bandari ya Bagamoyo:** kukamilisha maandalizi ya ujenzi wa bandari.
- (d) Bandari ya Mtwara:** kuendelea na ujenzi wa gati moja lenye urefu wa mita 300, kuboresha mfumo wa usalama, kukarabati barabara na maegesho ya kuhudumia shehena, kuboresha maegesho ya meli na kukarabati eneo la gati Na.3.
- (e) Bandari za Maziwa Makuu:** kukamilisha ujenzi na ukarabati wa magati katika Ziwa Victoria, Tanganyika na Nyasa pamoja na miundombinu ya usalama.
- (f)** Kuendelea na ujenzi wa bandari kavu katika eneo la Ruvu

E. Usafiri wa anga

- (a) **Ujenzi wa jengo jipya la abiria (Terminal III) katika kiwanja cha ndege cha Kimataifa cha Julius Nyerere:** mradi unalenga kuendelea na ujenzi wa jengo jipya la abiria (Terminal III), kuanza ukarabati wa jengo la pili la abiria na kulipa fidia kwa wananchi waliohamishwa kupisha utekelezaji wa mradi ambapo shilingi bilioni 26.2 fedha za ndani na shilingi bilioni 40.986 fedha za nje zimetengwa.
- (b) **Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa Kilimanjaro:** mradi unalenga kufanya usanifu wa kina na kuanza ukarabati wa barabara ya kuruka na kutua ndege, ujenzi wa barabara ya kiungio, usimikaji wa taa za kuongozea ndege na ukarabati wa maegesho ya magari ambapo shilingi bilioni 2.5 fedha za ndani zimetengwa.
- (c) **Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Msalato:** mradi unalenga kuendelea na usanifu wa kina na kuanza maandalizi ya ujenzi, kulipa fidia kwa mali zitakazoathiriwa na utekelezaji wa mradi ambapo shilingi bilioni 2.41 fedha za ndani na shilingi bilioni 3.1 fedha za nje zimetengwa.
- (d) **Kiwanja cha Ndege Mwanza:** mradi unalenga kuanza ujenzi wa jengo jipya la abiria, kuendelea na upanuzi wa maegesho ya ndege, ujenzi wa jengo la mizigo, uzio wa kiwanja pamoja na maegesho ya ndege za mizigo, ujenzi wa jengo la kuongozea ndege, kituo cha umeme, maegesho ya magari, kusimika taa za kuongozea ndege na ujenzi wa mfumo wa kuondoa maji ya mvua kiwanjani ambapo shilingi bilioni 15.55 fedha za ndani zimetengwa.
- (e) **Kiwanja cha Ndege Kigoma:** mradi unalenga ujenzi wa jengo la abiria, maegesho ya ndege, usimikaji wa taa na mitambo ya kuongozea ndege, ujenzi wa jengo la kuongozea ndege, maegesho ya magari na barabara ya kuingia na kutoka pamoja na uzio wa usalama ambapo shilingi bilioni 1.410 fedha za ndani na milioni 960.75 fedha za nje zimetengwa.
- (f) **Kiwanja cha Ndege Tabora:** mradi unalenga kufanya utekelezaji wa awamu ya III ya mradi inayohusisha ujenzi wa jengo la abiria, jengo la kuongozea ndege, barabara ya kuingia kiwanjani na maegesho ya magari na kulipa sehemu ya madai ya mkandarasi na mhandisi mshauri wa awamu ya II ya mradi inayohusisha ukarabati wa barabara ya pili ya kuruka na kutua ndege, ujenzi wa barabara ya kiungio pamoja na jengo la uchunguzi wa hali ya hewa ambapo shilingi bilioni 1.495 fedha za ndani na shilingi bilioni 8.89 fedha za nje zimetengwa.
- (g) **Kiwanja cha Ndege Mtwara:** mradi unalenga kufanya ukarabati wa barabara ya kuruka na kutua ndege, viungio pamoja na maegesho ya ndege, kusimika taa na mitambo ya kuongozea ndege pamoja na ujenzi wa barabara ya kuingilia kiwanjani na maegesho ya magari ambapo shilingi bilioni 12.84 fedha za ndani zimetengwa.

-
- (h) **Kiwanja cha Ndege Sumbawanga:** mradi unalenga kulipa fidia kwa mali zitakazoathiriwa na utekelezaji wa mradi na kuanza ujenzi wa barabara ya kuruka na kutua ndege, viungio, maegesho ya ndege, ujenzi wa jengo la abiria, ujenzi wa jengo la kuongozea ndege, jengo la uchunguzi wa hali ya hewa, barabara ya kuingia kiwanjani, maegesho ya magari na usimikaji wa taa na mitambo ya kuongozea ndege ambapo shilingi bilioni 1.44 fedha za ndani na shilingi bilioni 11 fedha za nje zimetengwa.
- (i) **Kiwanja cha Ndege Shinyanga:** mradi unalenga ujenzi wa barabara ya kutua na kuruka ndege, viungio, maegesho ya ndege, jengo la abiria, jengo la kuongozea ndege, jengo la uchunguzi wa hali ya hewa, barabara ya kuingia kiwanjani, maegesho ya magari na usimikaji wa taa na mitambo ya kuongozea ndege pamoja na kujenga uzio wa usalama ambapo shilingi bilioni 2.6 fedha za ndani na shilingi bilioni 12.6 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya.
- (j) **Uendelezaji wa Viwanja vya Ndege vya Mikoa:** mradi unalenga ujenzi wa viwanja vya ndege vya mikoa ya Geita, Iringa, Ruvuma, Lindi, Tanga, Mara, Simiyu pamoja na kiwanja cha Lake Manyara; kukarabati viwanja vingine vya mikoa na jengo la abiria pamoja na kukamilisha ulipaji wa fidia kwenye kiwanja cha ndege cha Dodoma ambapo shilingi bilioni 39.96 fedha za ndani na shilingi 22.48 zimetengwa.

F. Teknolojia ya Habari na Mawasiliano

- (a) **Mfumo wa Anwani za Makazi na Postikodi:** mradi unalenga kusimamia utekelezaji, uendeshaji na uendelezaji wa mradi ili kufikisha huduma za Mkongo hadi Makao Makuu ya Wilaya na watumiaji wa mwisho, ujenzi wa kituo cha data Dodoma na Zanzibar pamoja na ujenzi wa Muundombinu wa Mawasiliano ya Mitandao “*Public Key Infrastructure*” ambapo shilingi bilioni 4 fedha za ndani zimetengwa.
- (b) **Ujenzi wa Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano:** mradi unalenga kuendelea na kuratibu utekelezaji wa Mpango wa Anwani za Makazi na Postikodi katika miji yote Tanzania Bara na Zanzibar ambapo shilingi bilioni 10 fedha za ndani zimetengwa.
- (c) **Mradi wa Ujenzi wa Kituo cha Kutengeneza Vifaa vya TEHAMA:** mradi unalenga kufanya upembuzi yakinifu wa mradi wa kituo cha kutengeneza vifaa vya TEHAMA kutokana na TEHAMA zinazofikia mwisho wa matumizi; kufanya maboresho ya kituo cha kutengeneza programu za TEHAMA; na kununua samani za kituo cha kutengeneza programu za kompyuta ambapo shilingi milioni 650 fedha za ndani zimetengwa.

G. Nishati

(a) Miradi ya Kuzalisha Umeme

Miradi ifuatayo imepangwa kutekelezwa:

- (i) **Ujenzi wa Mradi wa Kinyerezi I Extension – MW 185:** ufungaji wa mitambo na kukamilisha ujenzi wa kituo cha kupozea umeme ambapo shilingi bilioni 164 fedha za ndani zimetengwa;
- (ii) **Mradi wa Kuzalisha Umeme wa Rusumo wa MW 80:** kuendelea na ujenzi wa bwawa la kuhifadha maji; kukamilisha miundombinu ya barabara za kiungia eneo la mradi; kuendelea na ujenzi wa njia za kupitisha maji; na eneo la kusimika mitambo na kukamilisha ujenzi wa kambi ya kudumu ya wafanyakazi ambapo shilingi bilioni 3 fedha za nje zimetengwa.
- (iii) **Mtwara Power Project (MW 300):** kukamilisha upembuzi yakinifu; kumtafuta mshauri mwelekezi; na kuandaa nyaraka za zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi ambapo shilingi bilioni 4 fedha za nje zimetengwa.
- (iv) **Somanga Fungu MW 330:** kukamilisha taratibu za kumpata mkandarasi na mshauri mwelekezi wa mradi; na kuanza utekelezaji wa mradi ambapo shilingi bilioni 4.5 fedha za nje zimetengwa.
- (v) **Mradi wa Kakono- MW 87:** ulipaji wa fidia kwa wananchi watakaopisha mradi; kumpata mtaalam mshauri wa kufanya utafiti zaidi wa kijiolojia na haidrolojia; na kutayarisha zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi wa ujenzi wa kituo na miundombinu ya kusafirisha umeme ambapo shilingi bilioni 2 fedha za ndani na shilingi bilioni 2.05 fedha za nje zimetengwa.
- (vi) **Umeme wa Jotoardhi – Ngozi (Mbeya):** kuajiri mshauri mwelekezi wa kuandaa mpango kazi na kusimamia uchorongaji wa visima vya utafiti; kufanya tathmini ya ardhi hitajika na kulipa fidia; kuajiri mkandarasi wa uchorongaji; na ujenzi wa miundombinu ya barabara na maji ambapo shilingi bilioni 32.50 fedha za ndani na shilingi bilioni 7.70 ni fedha za nje zimetengwa.

(b) Miradi ya Usafirishaji na Usambazaji wa Umeme

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni pamoja na:

- (i) **Njia ya Kusafirisha Umeme ya Msongo wa kV 220 Makambako – Songea:** kukamilisha ujenzi wa vituo vya kupozea umeme, ujenzi wa njia ya umeme wa Msongo wa kV 220; na kazi ya kuunganisha wateja ambapo shilingi bilioni 7 fedha za ndani na shilingi bilioni 6 fedha za nje zimetengwa;
- (ii) **North West Grid Extension kV 400 Transmission Line (Mbeya – Sumbawanga – Mpanda - Kigoma – Nyakanazi):** ulipaji fidia kwa wananchi watakaopisha mradi, kukamilisha majadiliano na wafadhili wa

-
- mradi kuwapata wakandarasi watakaotekeleza mradi na kuanza kwa utekelezaji wa mradi ambapo shilingi bilioni 31.2 fedha za ndani na shilingi bilioni 2.2 ni fedha za nje zimetengwa;
- (iii) **North West Grid Extension kV 220 (Geita – Nyakanazi):** kulipa fidia kwa wananchi watakaopisha mradi ambapo shilingi shilingi bilioni 1.6 fedha za nje zimetengwa;
 - (iv) **Mradi wa msongo wa kV 400 na Kv 220, North–East Grid (Dar-Tanga-Arusha):** shilingi bilioni 34.8 fedha za ndani na shilingi bilioni 13 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya utekelezaji wa mradi; na
 - (v) **Mradi wa msongo wa KV 220 Bulyanhulu – Geita:** shilingi bilioni 5 fedha za nje zimetengwa kwa ajili ya utekelezaji wa mradi.

(c) Mradi wa Kusambaza Umeme Vijijini na Makao Makuu ya Wilaya: mradi unalenga kukamilisha usambazaji wa umeme vijijini Awamu ya II hususan katika mkoa ya Kilimanjaro na Singida; kusambaza umeme vijijini Awamu ya III ikijumuisha usambazaji umeme katika maeneo ambayo yameshafikiwa na miundombinu ya umeme, usambazaji umeme vijijini Awamu ya Tatu - mzunguko wa kwanza, usambazaji umeme katika vijiji vilivyopo pembezoni mwa mkuza wa njia ya msongo wa kV 400 kutoka Iringa hadi Shinyanga, uendelezaji wa nishati jadidifu na usambazaji wa umeme katika vijiji vilivyopo pembezoni mwa miji ambapo shilingi bilioni 375.38 fedha za ndani na shilingi bilioni 36.70 fedha za nje zimetengwa.

4.4.4.2 Ardhi na Maeneo ya Uwekezaji na Biashara

(a) Programu ya Umilikishaji wa Ardhi: mradi unalenga kuandaa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 35 katika wilaya za Kilombero, Ulanga na Malinyi mkoani Morogoro; kuandaa mipango-kina ya matumizi ya ardhi katika maeneo ya makazi ya vijiji 50; kupima vipande vya ardhi 120,000 na kuandaa hati za hakimiliki za kimila (CCRO's) katika wilaya za Kilombero, Ulanga na Malinyi; Kutayarisha mipango kina ya vitovu vya makazi ya vijiji 30 (detailed planning of village centres) na kupima viwanja 15,000 na kuwapatia wananchi hati za hakimiliki za kimila za viwanja hivyo; kukamilisha ujenzi wa ofisi za ardhi za Wilaya 3 za Ulanga, Malinyi na Kilombero; na kuhuisha Sera ya Maendeleo ya Makazi ya mwaka 2000 ambapo shilingi bilioni 10 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Programu ya Kupanga na Kupima Ardhi: mradi unalenga kuimarisha Mfuko wa Fidia; kutoa hatimiliki za kimila 500,000; na kupima mipaka ya vijiji 500 pamoja na kuviandalia mipango ya matumizi ya ardhi ambapo shilingi bilioni 8.0 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Mradi wa Kuimarisha Mipaka ya Kimataifa: mradi unalenga kuimarisha mipaka 4 ya kimataifa kwa kusimika na kupima vigingi (Tanzania -

Kenya; Tanzania - Zambia; Tanzania – Burundi; Tanzania - DRC/Burundi/ Zambia); na kujenga uwezo wa kitengo cha upimaji majini kwa kukusanya na kutunza taarifa za upimaji majini katika eneo la nje ya ukanda wa kiuchumi baharini ambapo shilingi bilioni 7.4 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.4.3 Utalii, Biashara na Masoko

(i) Utalii

Serikali itaendelea kufanya ukaguzi wa Mawakala wa biashara za utalii katika kanda nne na kufanya tathmini na kutoa madaraja kwa huduma za malazi na chakula kwa daraja la nyota katika mikoa ya Kilimanjaro, Tanga na Mwanza. Vile vile, Serikali itaendelea kutoa elimu katika kanda nne za utalii kuhusu kanuni, sheria na miongozo ya uendelezaji biashara ya utalii na kubainisha vivutio vipya vya Utalii katika mikoa ya Simiyu, Geita, Kigoma, Kagera, Tanga na Manyara.

(a) Mradi wa Uendelezaji wa Utalii katika Ukanda wa Kusini - REGROW.

Shughuli zitakazotekelezwa ni pamoja na kuboresha usimamizi na uhifadhi wa rasilimali za maliasili katika Ukanda wa Kusini wa Hifadhi za Taifa za wanyama za Ruaha, Udzungwa, Mikumi, na sehemu ya kaskazini ya mbuga ya Selous.

(b) Mradi wa ujenzi wa Theme Park Dar es Salaam: shilingi milioni 500 fedha za ndani zimetengwa kwa ajili ya kuongeza wigo wa utalii kwa kuboresha na kutangaza vivutio kama vile malikale, historia na utalii wa kiutamaduni kwa kukuza tasnia ya utalii na kutoa burudani kwa watanzania na wageni kutoka nje.

(ii) Biashara

(a) Mradi wa Kuboresha Taasisi ya TanTrade: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni pamoja na kuboresha mazingira ya biashara na kuwezesha upatikanaji wa masoko ya ndani na nje na kuwawezesha wajasiriamali wa Tanzania kutangaza bidhaa zao.

(b) Kuboresha mazingira ya biashara kwa:

- i) Kufanya majadiliano ya kibiashara kati ya Tanzania na nchi nyingine, Kikanda na Kimataifa kwa lengo la kupanua fursa za masoko na uwekezaji;
- ii) Kuendelea kushirikiana na kuhamasisha jumuiya ya wafanyabiashara juu ya fursa za masoko ya upendeleo ambayo Tanzania inanufaika;
- iii) Kukamilisha mapitio ya Sheria ya *Anti-dumping and Countervailing Measures*;
- iv) Kutekeleza Mkataba wa Shirika la Biashara Duniani (WTO) kuhusu

-
- uwezeshaji wa Biashara; na
- v) Kuimarisha kamati za kitaifa za kusimamia urahisishaji wa biashara nchini ambazo ni pamoja na Kamati ya kusimamia Uondoaji wa Vikwazo vya Kibishara visivyokua vya kiushuru (NTBs), Kamati ya Urahisishaji Biashara (*National Trade Facilitation Committee*), Kamati ya usimamizi wa masuala ya Afya za Binadamu, Wanyama na Mimea (*National SPS Committee*), na Kamati ya Vikwazo vya Biashara vya Kiufundi (*National TBT Committee*).

(c) Mradi wa Kukuza Shughuli za Kibiashara Katika Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika – SADC: shughuli zitakazotekelezwa ni pamoja na kuboresha mazingira ya kufanyia biashara kwa kupitia na kupunguza vikwazo visivyo vya kikodi

(iii) Masoko

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni pamoja na:

- (a) Kuboresha na kukuza masoko ya bidhaa za ndani kwa kuongeza thamani ya bidhaa za Kilimo na Mifugo;
- (b) Kuendelea kufanya mapitio na kuondoa tozo kero, ada zinazojirudia na kurasimisha majukumu ya taasisi za udhibiti kwa lengo la kuondoa mwingiliano wa majukumu ya taasisi za umma;
- (c) Kuhakikisha huduma za usajili wa biashara zinafanyika kupitia mitandao ya kompyuta (*Online registration*) na usajili wa makampuni ufanyike kwa muda mfupi kadiri iwezekanavyo;
- (d) Kuhamasisha matumizi ya mfumo wa stakabadhi za mazao ghalani pamoja na kuhamasisha sekta binafsi kujenga maghala;
- (e) Kuunganisha wazalishaji na masoko kwa kuwahamasisha wakulima kuzalisha na kuunganisha na viwanda vya usindikaji;
- (f) Kuanzisha matumizi ya Mfumo wa Stakabadhi za Ghala kwa maeneo yote yanayozalisha zao la korosho, kuanzisha matumizi ya Mfumo huo kwa mazao ya ufuta, mbaazi, mahindi na nafaka;
- (g) Kuunganisha Mfumo wa Stakabadhi za Ghala na soko la mazao na bidhaa (*commodity exchange*);
- (h) Kutafiti na kutafuta masoko mapya ndani na nje ya nchi hususan katika nchi za Afrika Mashariki, DRC, China, Mashariki ya Kati, Mashariki ya mbali, Ulaya, na nchi nyingine;
- (i) Kuhamasisha matumizi ya Vituo maalum vya kuuzia mazao;
- (j) Kuimarisha biashara na masoko ya mipakani kupitia ujenzi na kuboresha Vituo vya Pamoja Mipakani - OSBP; Kutoa elimu kwa jamii ya wafanyabiashara kuhusu fursa na taratibu za kufanya biashara ya mipakani (cross border trade) na kuwezesha wafanyabiashara hususan wadogo kufanya biashara ya mipakani kwa urahisi kwa kuboresha

-
- mazingira ya biashara kwa kushirikiana na mamlaka nyingine mpakani;
- (k) Kuhamasisha na kuwezesha wananchi kutangaza bidhaa na huduma za Tanzania kwa kuwapatia mabanda wakulima, wajasiriamali na wafanyabiashara wadogo na makundi maalum kutangaza bidhaa kupitia maonesho ya ndani na nje ya nchi; na
 - (l) Kuimarisha na kuboresha mfumo wa ukusanyaji wa taarifa za masoko.

4.4.5 Kuimarisha Usimamizi na Utekelezaji wa Mpango

4.4.5.1 Utawala bora na Utawala wa Sheria

(a) Kuharakisha Azma ya Serikali Kuu Kuhamia Dodoma

Programu ya Uboreshaji Utendaji Kazi katika Utumishi wa Umma: mradi unalenga kuimarisha shughuli za Serikali Mtandao hususan miundombinu ya TEHAMA ili kuunganisha taasisi zilizopo Dodoma na Dar es Salaam; kujenga uwezo wa kitaasisi na kiutendaji; na kuboresha na kukuza matumizi ya TEHAMA katika utoaji huduma ambapo shilingi bilioni 4.0 fedha za ndani zimetengwa.

(b) Miradi ya Mfuko wa Bunge

Ujenzi wa Miundombinu ya Bunge: mradi unalenga kuanza ujenzi wa nyumba ya makazi ya Naibu Spika eneo la Kilimani - Dodoma na nyumba ya makazi ya Katibu wa Bunge – Dodoma, kuanzisha Bunge Mtandao na kituo cha kurusha matangazo ya redio na luinga ya Bunge ambapo shilingi bilioni 3.7 fedha za ndani zimetengwa.

Mradi wa Ukarabati wa Majengo ya Bunge: mradi unalenga kukarabati sehemu ya ndani ya Ukumbi Mpya wa Bunge, ukumbi wa Msekwa na majengo ya ofisi za Bunge ambapo shilingi bilioni 1.3 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Utoaji Haki na Huduma za Kisheria

Mradi unalenga kuanza ujenzi wa Ofisi tatu (3) za Mwanasheria Mkuu wa Serikali katika mikoa; kuimarisha mfumo wa uandishi na urekebu wa sheria; kutoa mafunzo ya kitaaluma kwenye maeneo mapya ya uendeshaji wa mashauri ya jinai, usimamizi wa madai, usuluhishi, katiba na mikataba; na ununuzi wa vitendea kazi kwa ajili ya ofisi za mikoa, wilaya na makao makuu ambapo shilingi bilioni 2 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Vitambulisho vya Taifa

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuendelea na usajili na utambuzi wa watu nchi nzima ambapo wananchi, wageni wakazi na wakimbizi wapatao

milioni 25 wanatarajiwa kusajiliwa na kutambuliwa; kuendelea kuunganisha Mfumo wa Vitambulisho vya Taifa na Mifumo ya taasisi nyingine ili iweze kusomana kwa lengo la kurahisisha utoaji wa huduma; na kuunganisha mtandao wa mawasiliano kati ya ofisi za usajili za wilaya 33 na makao makuu ambapo shilingi bilioni 15.0 fedha za ndani zimetengwa.

(e) Mradi wa Uhamiaji Mtandao

Mradi unalenga ujenzi wa makao makuu ya Uhamiaji Dodoma ambapo shilingi bilioni 10.0 zimetengwa. Shughuli nyingine zilizopangwa ni utekelezaji wa awamu ya tatu hadi ya nne ya mradi. Awamu pili itahusu uwekaji wa mifumo ya kutolea viza za kielektroniki kwa wageni wanaotaka kuingia nchini, kuweka mfumo wa kuzalisha vibali vya kuishi nchini vya kielektroniki na uwekaji mifumo ya uzalishaji wa pasipoti katika mikoa yote nchini. Katika awamu ya tatu mradi utatekeleza huduma ya maombi ya pasipoti pamoja na viza za kuingilia nchini katika balozi zetu nje ya nchi. Awamu ya nne mradi utatekeleza mfumo wa udhibiti wa uingiaji na utokaji nchini katika mipaka yetu.

(f) Mradi wa Mfuko wa Mahakama

Shughuli zitakazotekelezwa ni ujenzi wa majengo ya Makao Mkauu ya Mahakama ya Tanzania mjini Dodoma; kuendelea na ujenzi wa mahakama nchi nzima ikijumuisha Mahakama Kuu 2 zinazoendelea kujengwa katika mikoa ya Kigoma na Mara, na kuanza ujenzi katika mikoa ya Morogoro, Mwanza, Dodoma na Singida; ujenzi wa mahakama za Wilaya 32 na Mahakama za Mwanzo 20; kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika utoaji wa huduma za kisheria kwa kufunga mfumo wa kielektroniki wa utunzaji wa kumbukumbu, usikilizaji wa mashauri, ukusanyaji wa takwimu za mashauri na kutoa taarifa mbalimbali za kimahakama; na kuwajengea uwezo watumishi ili kuendeleza vipaji vya ubunifu, kuimarisha weledi na kuongeza tija ambapo shilingi bilioni 15.0 fedha za ndani zimetengwa.

4.4.6 Maeneo Mengine Muhimu kwa Ukuaji wa Uchumi na Ustawi wa Taifa

4.4.6.1 Diplomasia ya Kiuchumi

Mradi unalenga ukarabati wa jengo la ofisi ya Balozi Muscat Oman, ukarabati wa majengo ya makazi ya watumishi wa Ubalozi Lusaka Zambia, ujenzi wa nyumba ya makazi ya watumishi wa Ubalozi na ukarabati wa majengo ya ubalozi Uingereza, ukarabati wa jengo la ofisi ya balozi Berlin Ujerumani, ukarabati wa majengo matatu ya watumishi wa ubalozi Burundi, ukarabati wa jengo la ofisi ya Ubalozi na makazi ya Balozi katika nchi za Sudan, Rwanda na Marekani, ununuzi wa jengo la ofisi ya ubalozi na ukarabati wa chuo cha Diplomasia Dar es Salaam ambapo shilingi bilioni 10.4 fedha za ndani

zimetengwa. Vile vile, Serikali itaendelea kusimamia na kuratibu Sera ya Mambo ya nje kwa kuweka msisitizo kwenye diplomasia ya uchumi kuelekea Tanzania ya viwanda; kuvutia fursa za uwekezaji katika sekta mbalimbali ikiwemo ya biashara pamoja na kutangaza vivutio vya utalii; kufuatilia mwelekeo wa siasa na uchumi duniani na kutathmini matokeo yake kwa siasa ya mambo ya nje ya Tanzania; kuratibu utekelezaji wa makubaliano ya kikanda, kimataifa na mashirika ya kimataifa; kufungua Balozi mpya na Konseli Kuu; na kuongeza mshikamano na jumuiya za wataanzania wanaoishi ughaibuni.

4.5 Kuimarisha Ushiriki wa Sekta Binafsi

4.5.1 Mradi wa Kuimarisha Ushindani wa Sekta Binafsi – Ardhi

Shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kujenga ofisi ndogo za kuhifadha mfumo huo kwa awamu katika halmashauri; kununua vifaa vya TEHAMA; na kubadilisha nyaraka za ardhi kuwa za kielektroniki.

4.5.2 Miradi ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

Serikali itaendelea kuibua na kuendeleza miradi ya ubia kati ya sekta ya umma na sekta binafsi pamoja na kutoa mafunzo, ushauri na maelekezo ya namna ya kutekeleza miradi ya ubia katika ngazi ya Wizara, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi na Mashirika ya Umma.

Serikali inategemea kufanya upembuzi yakinifu katika miradi ifuatayo kuona kama kuna uwezekano wa kutekeleza miradi hiyo kwa utaratibu wa ubia. Miradi hiyo ni kama ifuatayo:

(a) Reli ya Tanga (Mwambani) – Arusha – Musoma

Mradi unalenga kukamilisha upembuzi yakinifu na usanifu wa awali wa njia ya reli ya *standard Gauge* kati ya Arusha - Musoma, pamoja na matawi ya kwenda Engaruka na Minjingu ambapo shilingi bilioni 2 zimetengwa.

(b) Usafiri wa reli jijini Dar es Salaam

Mradi unalenga kukamilisha upembuzi yakinifu na usanifu wa awali wa ujenzi wa njia mpya za reli jijini Dar es Salaam zikiwemo zile za kwenda maeneo ya Pugu kupitia uwanja wa ndege wa Julius Nyerere, Mbagala/Chamazi, Luguruni/Kibaha na Bunju/Bagamoyo ambapo shilingi bilioni 1.5 fedha za ndani zimetengwa.

(c) Ujenzi wa Reli kati ya Mtwara – Mbamba Bay na Mchuchuma na Liganga.

Mradi unalenga kuanza utekelezaji wa miradi ikiwa ni pamoja na kuajiri

mtaalam atakayeandaa nyaraka na kusaidia kutafuta fedha kwa ajili ya ujenzi ambazo shilingi bilioni 3 fedha za ndani zimetengwa.

(d) Bandari ya Mwambani - Tanga: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kukamilisha mapitio ya upembuzi yakinifu kwa ajili ya kupata wawekezaji wa ujenzi.

(e) Somanga Fungu MW 320: kupata mkandarasi na kuanza ujenzi wa mradi.

(f) Mpango Kabambe wa Usambazaji wa Gesi Asilia Nchini: shughuli zilizopangwa kutekelezwa ni kuwapata wabia kutoka sekta binafsi; kufanya majadiliano ya uendeshaji na uwekezaji; kuunda kampuni za pamoja za ubia; na kuanza utekelezaji wa mradi.

Miradi mingine itakayofanyiwa upembuzi yakinifu wa kubaini uwezekano wa kutekelezwa kwa utaratibu wa PPP ni pamoja na: mradi wa uzalishaji wa madawa muhimu na vifaa tiba (MSD). Vile vile, kuendelea kusimamia utekelezaji wa mradi wa uendeshaji wa Huduma ya Usafiri jijini Dar Es Salaam Awamu ya kwanza (Dar - Rapid Transit Project - Phase1) ambao upo katika hatua ya uendeshaji chini ya Kampuni binafsi ya UDART kama mtoa huduma wa muda; kumpata mtoa huduma wa kudumu atakayenunua na kuendesha mabasi 165; na kuifanyia marekebisha Sheria ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi.

4.5.3 Mchango wa Serikali katika kuimarisha Ushiriki wa Sekta binafsi

Kwa lengo la kuiwezesha sekta binafsi, mikakati mbalimbali itatumika, ikiwa ni pamoja na:-

- (a) kuimarisha mikakati ya kuvutia uwekezaji na vivutio vya kipekee kuwezesha sekta binafsi kuwekeza katika maeneo ya kipaumbele, hususan viwanda;
- (b) kuboresha zaidi mfumo rekebu wa meza ya majadiliano kati ya Serikali, sekta binafsi na wawekezaji (investors round-table) kwa nia ya kubaini kwa haraka matakwa ya wawekezaji, vikwazo vya uendeshaji vilivyopo kuwezesha sekta binafsi kuwekeza katika maeneo ya kipaumbele ya Mpango;
- (c) kuendeleza maboresho ya kimifumo na kitaasisi kwa lengo la kuboresha huduma na mwitiko wa sekta ya umma katika kutolea ufumbuzi mahitaji ya sekta binafsi;
- (d) Kuwezesha upatikanaji wa ardhi yenye hatimiliki kwa wawekezaji; na
- (e) Kuhusisha Sekta binafsi katika kutekeleza miradi ya sekta ya maji kwa mfumo wa ubia kati ya Serikali na sekta binafsi (PPP).

4.6 Uwekezaji wa Mashirika na Taasisi za Umma

Serikali itaendelea kuhamasisha Mifuko ya Hifadhi ya Jamii na mashirika ya umma kuwekeza katika maeneo ya kipaumbele hususan viwanda. Mashirika ya Umma yanahusishwa katika uwekezaji wa miradi mikubwa ikiwemo ya miundombinu (bandari, barabara, mawasiliano, reli na ujenzi wa viwanja vya ndege), nishati, na maeneo mengine ya kimkakati (viwanda vya chuma, madini, makaa ya mawe).

4.7 Hatua za Kuchochea Maboresho ya Uwekezaji

Serikali itaendelea kuwezesha ushiriki mkubwa wa sekta binafsi katika utekelezaji Mpango wa Maendeleo. Kwa kuzingatia hili na ili kuchochea ushiriki wa sekta binafsi katika maendeleo, Serikali itachukua hatua mbalimbali, ikiwa ni pamoja na:

- (a) Kuweka sera, sheria na taratibu zinazoweza ushiriki wa sekta binafsi, ama moja kwa moja au kwa ubia na sekta ya umma, ikiwemo Sera ya Maendeleo ya Sekta Binafsi;
- (b) Kupima na kutenga ardhi ya uwekezaji;
- (c) Kujenga miundombinu wezeshi mfano barabara, umeme, maji, reli na kuifikisha katika maeneo na shughuli za wawekezaji; na
- (d) Kuboresha sera, sheria, na taratibu zilizokuwa kikwazo kwa wawekezaji na wafanyabiashara.

SURA YA TANO

UGHARAMIAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA 2018/19

5.1 Utangulizi

Sura hii inaelezea mfumo wa ugharamiaji utakaotumiwa kwa utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2018/19. Hatua za makusudi zimeainishwa kutumika katika kuongeza makusanyo ya fedha za utekelezaji kwa kuzingatia vyanzo vilivyoainishwa katika Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano (2016/17 – 2020/21). Vyanzo hivyo vinajumuisha mapato ya ndani, misaada na mikopo, mchango wa Sekta Binafsi na ubia kati ya sekta ya Umma na Binafsi. Aidha, mbinu bunifu zimebainishwa kwa lengo la kuongeza ufanisi katika kutumia fedha za ndani kuvutia ushiriki mpana wa wawekezaji binafsi na taasisi za fedha za ndani na nje ya nchi.

5.2 Ukomo wa Bajeti ya Maendeleo kwa 2018/19

Katika mwaka 2018/19, Serikali imetenga shilingi bilioni 12,000.273, sawa na asilimia 37 ya bajeti yote kwa ajili ya matumizi ya maendeleo, ikiwa ni ongezeko la shilingi bilioni 11.7 ikilinganishwa na bajeti ya maendeleo kwa mwaka 2017/18. Kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 9,876.393 sawa na asilimia 82.3 ni fedha za ndani na bilioni 2,130.880 sawa na asilimia 17.7 ni fedha za nje. Fedha hizo zitatokana na vyanzo mbalimbali vya mapato ya ndani, misaada na mikopo. Kiasi kilichotengwa na Serikali hakihusishi uwekezaji wa moja kwa moja wa Sekta Binafsi na ubia kati sekta ya Umma na Binafsi.

5.3 Vyanzo vya Mapato kwa Bajeti ya Maendeleo ya mwaka 2018/19

Katika kufanikisha utekelezaji wa Mpango, Serikali kwa kushirikiana na wadau mbalimbali wa Maendeleo ikiwemo sekta binafsi, itahakikisha rasilimali fedha zinapatikana kutoka vyanzo mbalimbali ili kutekeleza Mpango. Rasilimali fedha ya kugharamia Mpango itapatikana kutoka katika vyanzo vya ndani na vya nje vya mapato, ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi; uwekezaji wa mashirika ya umma; na taasisi za ndani za fedha.

5.3.1 Vyanzo vya Mapato ya Ndani

Katika kuhakikisha fedha zinapatikana kutoka katika chanzo hiki, Serikali imeweka mikakati mbalimbali ya kuboresha ukusanyaji wa mapato ya ndani ikiwa ni pamoja na: kuendelea kusimamia dhana ya kulipa kodi kwa hiari kwa kuimarisha Mkakati Shirikishi wa Mawasiliano na Walipa kodi na kuboresha utaratibu wa utozaji kodi ya mapato kwa wafanyabiashara wadogo unaojulikana kama '*presumptive taxation scheme*'; kupanua wigo wa kodi kwa kusajili walipakodi wapya kwa mujibu wa sheria hususan kodi ya mapato, na kodi ya ongezeko la thamani; kuendelea na ufuatiliaji wa mara kwa mara wa

matumizi ya mifumo ya ulipaji kodi ya kielektroniki (EFD); kuendelea kuwajengea uwezo watumishi wa TRA ili kukabiliana na tatizo la uhamishaji faida (*transfer pricing*) unaofanywa na makampuni yenye mitandao ya kimataifa kwa lengo la kukwepa au kupunguza kodi; kuendelea na zoezi la kuunganisha Wizara, Idara, Taasisi na Mashirika ya Umma katika Mfumo wa Serikali wa kielektroniki wa ukusanyaji wa mapato (*Government e-Payment Revenue Gateway System*) ili kuongeza ufanisi na kudhibiti upotevu wa mapato ya Serikali; kuendelea kufanya uthamini wa mkupuo wa majengo na kusimamia ulipaji ili kuongeza mapato yatokanayo na kodi ya majengo; na kuendelea kurasimisha miliki za ardhi kwa lengo la kuongeza mapato.

5.3.2 Vyanzo vya Mapato ya Nje

Vyanzo vya mapato ya nje vinahusisha misaada na mikopo ya nje. Kwa upande wa misaada, Serikali na Washirika wa Maendeleo wamekubaliana kutumia Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo (Development Cooperation Framework-DCF) ambao unatoa mwelekeo wa ushirikiano kati ya Serikali na Washirika wa Maendeleo na kuhakikisha fedha za Washirika wa maendeleo zinapatikana kama ilivyoahidiwa na hivyo kuleta ufanisi katika utekelezaji wa mipango ya maendeleo. Kwa upande wa mikopo ya nje, Serikali itaendelea kukopa kutoka nchi marafiki, mashirika na taasisi za kifedha za Kimataifa kwa kuzingatia ukomo wa uhimilivu wa deni la Taifa, ili kufanikisha ugharamiaji wa miradi mikubwa hususan ya miundombinu.

5.3.3 Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

Ugharamiaji wa miradi ya ubia kati ya sekta za umma na binafsi utatekelezwa kwa kuzingatia Sheria ya Ubia Na. 18 ya mwaka 2010 pamoja na marekebisho yake ya mwaka 2014. Serikali itaendelea kuimarisha mfuko wa kuwezesha maandalizi ya miradi ya ubia kati ya sekta za umma na binafsi (PPP Facilitation Fund) ili kugharamia uandaaji wa upembuzi yakinifu kwa miradi inayotarajiwa kutekelezwa. Vile vile, Serikali itahamasisha wadau wa sekta binafsi kushiriki kikamilifu katika uwekezaji kwa ubia na sekta ya umma.

5.3.4 Uwekezaji wa Mashirika ya Umma

Serikali itaendelea kutumia Mashirika ya Umma katika kugharamia miradi ya maendeleo. Katika kuongeza mapato yatokanayo na Mashirika ya Umma Serikali itahakikisha inasimamia matakwa ya Sheria ya Fedha ya Mwaka 2015 na Sheria ya Bajeti Namba 11 ya Mwaka 2015. Hii ni pamoja na kuhakikisha kwamba taasisi na mashirika ya umma yote yenye wajibu wa kuwasilisha asilimia 15 ya mapato ghafi, yanawasilisha mapato hayo kwenye Mfuko Mkuu wa Serikali. Vile vile, Serikali itaendelea kusimamia na kuhakikisha kuwa Serikali inapata gawio stahiki kwa uwekezaji wake katika mashirika ya umma. Aidha, Serikali itaendelea kuhakikisha Bodi za wakurugenzi wa Mashirika ya

Umma zinaimarishwa kwa kuteua wajumbe wa bodi wenye sifa zinazohitajika kulingana na majukumu ya taasisi husika.

5.3.5 Ugharamiaji wa Mpango kwa Kutumia Vyanzo Bunifu

Katika jitihada za kutanzua changamoto za upatikanaji wa rasilimali fedha kwa ajili ya utekelezaji wa Mpango, njia mbalimbali za upatikanaji wa rasilimali fedha zimeainishwa katika Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, 2016/17 – 2020/21 na Mkakati wa Utekelezaji wa Mpango 2016/17 – 2020/21. Katika mwaka 2018/19 Serikali kwa kushirikiana na wadau itaendelea kufanyia kazi njia hizo ili matumizi yake yaimarishwe au yaanze. Njia hizo ni pamoja na: kuimarisha utekelezaji wa miradi kwa njia ya ubia kati ya Serikali na Sekta Binafsi; kuimarisha kwa kuongeza kiwango cha fedha zinazotolewa katika Mfuko wa Uwezeshaji wa miradi ya ubia; uuzaji wa Dhamana za Serikali katika Masoko ya Kimataifa ili kusaidia upatikanaji wa mikopo kwa riba na gharama nafuu kwa ajili ya kugharamia miradi mikubwa ya maendeleo hususan miundombinu na viwanda; na kuiwezesha nchi kuboresha matumizi ya Mifuko ya kimataifa ya Mabadiliko ya Tabia Nchi ili kupata fedha za kugharamia maendeleo na kujenga uwezo wa Taifa kuhimili mabadiliko ya Tabia nchi.

SURA YA SITA

UFUATILIAJI, TATHMINI NA UTOAJI WA TAARIFA

6.1 Utangulizi

Ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa za utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2018/19 utazingatia Mfumo wa Ufuatiliaji na Tathmini wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Miaka Mitano. Mfumo huo unaainisha majukumu ya ufuatiliaji, taratibu za usimamizi na uratibu ili kuwezesha taarifa za utekelezaji kutolewa kwa wakati ambazo hutumika kufanya tathmini na kupima mafanikio. Mfumo unasisitiza kujengwa kwa uwezo wa uchambuzi ili kutoa taarifa za uhakika zitakazowasaidia wafanya maamuzi na pia kutaarifu umma kuhusu mafanikio na changamoto ili kuhamasisha jamii kujituma zaidi katika kufikia malengo ya Mpango. Mfumo huo pia unaainisha njia mbalimbali za kukusanya taarifa zikiwemo ukaguzi, mapitio, tafiti na matumizi ya mfumo ya takwimu. Malengo makuu ya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo ni kuimarisha mfumo jumuishi wa utekelezaji katika ngazi zote Serikalini, ili kupata matokeo chanya ya matumizi ya rasilimali katika kutekeleza Mpango.

6.2 Misingi ya Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango

Katika kufanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa Mpango ya Maendeleo kwa Mwaka 2018/19, Serikali imejielekeza:

- (i) Kufanya mapitio ya muda wa kati (mid term review) ya utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, 2016/17 – 2020/21;
- (ii) Kuendelea kufanya ufuatiliaji wa hatua za utekelezaji katika maeneo ya miradi ya vipaumbele vya Mpango na kufanya tathmini ili kuongeza tija katika utekelezaji wa miradi;
- (iii) Kuratibu na kutoa miongozo kwa Wizara, Idara Zinazojitegemea, Taasisi na Wakala za Serikali, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhusu namna bora ya kuongeza ufanisi katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo; na
- (iv) Kuendelea kujenga mfumo imara wa ufuatiliaji na tathmini kitaifa. Jitihada katika eneo hili zinajumuisha kuwezesha wadau kujadili hatua za maandalizi ya miradi na utekelezaji na kufikia muafaka wa: majukumu ya kila mdau; mpangilio wa muda wa utekelezaji; vipaumbele katika mgao wa rasilimali za utekelezaji; na kuainisha viashiria na shabaha za kupima ufanisi wa utekelezaji.

6.3 Tathmini ya Utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Miaka Mitano, 2016/17 – 2020/21

Katika mwaka 2018/19, Serikali itafanya tathmini ya muda wa kati wa

utekelezaji wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano. Tathmini hii itakuwa msingi wa kupima utekelezaji halisi wa Mpango, kuainisha changamoto za utekelezaji na hatimaye Serikali kuchukua hatua stahiki katika kutatua changamoto hizo. Tathmini hii itafanyika kupitia wachambuzi huru ili kuongeza tija na uwajibikaji katika matokeo ya mapitio hayo. Wizara ya Fedha na Mipango itakuwa mratibu wa zoezi hilo. Mapitio hayo yatashirikisha watekelezaji wa miradi ya maendeleo katika ngazi zote za Serikali, taasisi za elimu na utafiti, Washirika wa Maendeleo, sekta binafsi na maoni ya wananchi wote kwa ujumla. Matokeo ya tathmini hiyo yatatoa mapendekezo ya hatua zinazotakiwa kuchukuliwa ili kuhakikisha malengo ya Mpango yanafikiwa kama yalivyopangwa.

6.4 Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango wa Mwaka 2018/19

Wizara ya Fedha na Mipango itaratibu ufuatiliaji na tathmini ya Mpango kwa kushirikiana na Wizara, Idara Zinazojitegemea, Taasisi na Wakala za Serikali zinazotekeleza miradi ya maendeleo. Katika kufanikisha utekelezaji wa mapendekezo yatakayotolewa katika ufuatiliaji na tathmini hiyo, mfumo utakuwa kama ifuatavyo:

- (i) Kamati Maalum ya Ushauri (steering committee) imeundwa na Makatibu Wakuu wachache na inawajibika kwa Kamati ya Kitaalam ya Makatibu Wakuu (IMTC) katika majukumu yake. Kamati hii ina jukumu la msingi la kuishauri Serikali namna bora ya kutanzua changamoto zitakazojitokeza katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ili kupata matokeo tarajiwa; na
- (ii) Wizara ya Fedha na Mipango kama Sekretarieti ya Kamati Maalum na jukumu la kufanya kazi za msingi za ufuatiliaji na tathmini na kutoa mapendekezo kwa Kamati hiyo.

6.5 Utoaji Taarifa

Mfumo wa utoaji taarifa kwa wananchi na wadau mbalimbali unazingatia Mkakati wa Mawasiliano wa Mpango wa Pili wa Maendeleo wa Miaka Mitano ambao umekusudia kufikia malengo yafuatayo: Kujenga uelewa kwa wananchi kufahamu Mpango na wajibu wao katika kuutekeleza; utoaji wa taarifa kuhusu mafanikio ya utekelezaji wa Mpango; changamoto na mbinu zitakazotumika kwa pamoja ili kuzitatua na kuhakikisha kuwa malengo ya Mpango yanafikiwa.

Katika mwaka 2018/19 Serikali itaendelea kutumia njia mbalimbali ili kuhakikisha kuwa wadau wanaelewa mipango ya Serikali na majukumu yao katika kutekeleza Mpango. Wadau watapewa taarifa kupitia vyombo vya habari ikiwemo luringa, redio, magazeti na tovuti baada ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2018/19 kuidhinishwa na Bunge.

6.6 Mgawanyo wa Majukumu katika Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango

6.6.1 Wizara ya Fedha na Mipango

Wizara ya Fedha na Mipango itaendelea kuwa mratibu wa ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo. Wizara ya Fedha na Mipango pia itafanya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya Kielelezo, miradi ya Kitaifa ya kimkakati na miradi mingine muhimu kwa ukuaji wa uchumi na maendeleo ya watu. Katika kutekeleza majukumu haya, Wizara ya Fedha na Mipango itashirikiana na Wizara, Idara Zinazojitegemea, Taasisi na Wakala za Serikali kupitia vitengo vya ufuatiliaji na tathmini. Malengo ya Serikali ni kupata thamani halisi ya fedha zilizotumika katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ili kufanikisha lengo la kuboresha hali ya maisha ya watu hususan maskini.

Wizara, Idara Zinazojitegemea, Taasisi na Wakala za Serikali zina wajibu wa kuratibu na kusimamia ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo katika sekta husika. Katika kutekeleza jukumu hilo, zitatakiwa kuandaa na kuwasilisha Wizara ya Fedha na Mipango, mipango-kazi na mtiririko wa mahitaji ya rasilimali fedha pamoja na ratiba ya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi itakayotekelezwa mwaka 2018/19 kabla ya tarehe 1 Julai, 2018; kuzingatia Mwongozo wa Usimamizi wa Uwekezaji wa Umma, 2015 ambao unaainisha masuala muhimu ya kuzingatiwa katika hatua za ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo na kuandaa taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa kila robo mwaka na kuwasilishwa kabla ya tarehe 15 ya mwezi wa kwanza wa robo mwaka inayofuata. Ratiba ya utekelezaji wa Mpango imeainishwa katika Kiambatisho III.

6.6.2 Ofisi ya Rais – TAMISEMI

Ofisi ya Rais – TAMISEMI ina jukumu la kuratibu ufuatiliaji na tathmini, kuchambua taarifa za ufuatiliaji na tathmini na kutoa maeneo ya kuboresha utekelezaji wa miradi ya maendeleo inayotekelezwa katika ngazi za Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa.

6.6.3 Sekta Binafsi

Sekta binafsi ina wajibu wa kutoa taarifa sahihi za uwekezaji na utekelezaji wa miradi ya maendeleo inayoisimamia ili kuiwezesha Serikali kuwa na taarifa sahihi za uwekezaji na mchango wa sekta binafsi katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo nchini. Hivyo, Sekta Binafsi itashirikiana na Serikali kufanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo inayotekeleza na kutoa takwimu sahihi.

SURA YA SABA

VIHATARISHI VYA UTEKELEZAJI WA MPANGO NA KINGA

7.1 Utangulizi

Sura hii inabainisha vihatarishi vilivyojitokeza katika utekelezaji wa Mpango wa maendeleo wa mwaka 2017/18 na hatua zilizochukuliwa kukabiliana navyo. Vile vile, inaainisha vihatarishi vya nje na ndani vinavyoweza kujitokeza na hivyo kuathiri utekelezaji wa miradi ya maendeleo na hatimaye Mpango mzima. Hatua za kukabiliana navyo pia zimeainishwa.

7.2 Vihatarishi vya Ndani na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

Vihatarishi vya ndani ni vile vinavyoweza kujitokeza ndani ya nchi. Vihatarishi hivi na mikakati ya kukabiliana navyo vimebainishwa katika Jedwali Na. 7.1.

Jedwali Na. 7.1: Vihatarishi vya Ndani na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

NA	VIHATARISHI	MIKAKATI YA KUKABILIANA NAVYO
1.	Upungufu wa rasilimali fedha	<ul style="list-style-type: none">• Serikali kuendelea kubuni vyanzo vipya vya mapato kwa ajili ya ugharamiaji wa miradi ya maendeleo pamoja na kuimarisha nidhamu katika usimamizi wa fedha za miradi ya maendeleo.• Majadiliano kuhusu mikopo na misaada kwa ajili ya miradi ya maendeleo kufanyika mapema ili misaada hiyo ipatikane kwa wakati.
2.	Umiliki wa ardhi na usimamizi wa migogoro	<ul style="list-style-type: none">• Serikali kuhakikisha uwepo wa mipango na usimamizi wa matumizi bora ya ardhi na mipango miji inayoendana na kasi ya ukuaji wa miji na shughuli za maendeleo ili kurahisisha utoaji wa huduma za kijamii.• Mikoa na Halmashauri kuendelea kutenga maeneo kwa ajili ya uwekezaji.
3.	Ushiriki mdogo wa sekta binafsi	<ul style="list-style-type: none">• Kuimarisha na kuendelea na majadiliano ya mara kwa mara kati ya Serikali na Sekta Binafsi katika kutatua changamoto za uwekezaji.• Kuendelea kuweka mazingira wezeshi ya biashara ili kupunguza gharama za uwekezaji.• Kuendelea kuboresha huduma za kifedha ili kuwezesha upatikanaji wa mikopo kwa ajili ya uwekezaji wa sekta binafsi.
4.	Kasi ya ongezeko la idadi ya watu	Kuendelea kuboresha upatikanaji wa elimu ya afya ya uzazi wa mpango, maji safi na salama na kukuza fursa za ajira nchini hususan kwa vijana.
5.	Uhalifu wa Kimtandao	<ul style="list-style-type: none">• Kuimarisha mfumo wa matumizi ya mitandao kupitia mamlaka za usimamizi kwa kila taasisi kuwa na anuani yake na yenye usimamizi madhubuti.• Kuendelea na utambuzi wa raia, kutoa vitambulisho vya Taifa na anuani za makazi.
6.	Uharibifu wa Mazingira na	<ul style="list-style-type: none">• Kuhamasisha matumizi ya teknolojia sahihi katika uzalishaji ili kukabiliana na uharibifu wa mazingira.

NA	VIHATARISHI	MIKAKATI YA KUKABILIANA NAVYO
	mabadiliko ya tabianchi	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kushirikisha wananchi na wadau katika hatua za utekelezaji wa miradi, hususan kuhusu suala la utunzaji wa mazingira. • Kujenga uwezo wa kitaasisi katika kuimarisha mifumo itakayosaidia sekta mbalimbali kuchukua tahadhari za kuzuia na kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabia nchi.

7.3 Vihatarishi vya Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

Vihatarishi vya nje ni vile ambavyo hutokea nje ya mipaka ya nchi au uwezo wa mamlaka ya nchi. Vihatarishi hivyo na mikakati ya kukabiliana navyo ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 7.2.

Jedwali Na. 7.2: Vihatarishi vya Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

NA	VIHATARISHI	MIKAKATI YA KUKABILIANA NAVYO
1.	Mtikisiko wa kiuchumi kikanda na kimataifa	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na jitihada za kupunguza utegemezi kwa kuwianisha mapato na matumizi. • Kuongeza mapato ya ndani na kuharakisha urasimishaji wa sekta isiyo rasmi.
2.	Matukio asilia	Kuimarisha mifumo ya kutambua majanga mapema na kuchukua tahadhari pamoja na kutekeleza miradi ya kuhimili athari za matukio asilia.
3.	Siasa za kimaeneo ikiwemo vita na migogoro	Kujenga uwezo wa majadiliano na ushiriki katika kuzuia matukio yanayoweza kuondoa amani pindi yanapotishia kutokea kimataifa na kikanda.

KIAMBATISHO I

VIWANDA VILIVYOPO KATIKA HATUA YA UJENZI, UPANUZI NA UZALISHAJI MWAKA 2017/18

NA.	JINA LA MRADI WA VIWANDA	BIDHAA	MKOA	HATUA ILIYOFIKIWA
1.	Sholumbo Traders	Nyaya za umeme	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
2.	The Best 5G Company Ltd	Viatu	Pwani	Ujenzi unaendelea
3.	Konia Global Co. Ltd	Mabati/Bidhaa za Chuma	Pwani	Ujenzi unaendelea
4.	Sunshare Company Ltd	Mabati	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
5.	T-better Industrial Park	Pikipiki	Pwani	Ujenzi unaendelea
6.	Ham Enterprises company Ltd	Chakula cha Kuku.	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
7.	Sahebu Zaman Investment Ltd	Sabuni	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
8.	We Recycle Ltd	Plastic Kavu iliyosagwa	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
9.	Sea Horse East Africa Ltd	Fibre Glass.	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
10.	Seifi Impex Ltd	Vyombo vya Plastiki	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
11.	Mai Meals Ltd	Maji ya Chupa	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
12.	Mpole Coating Company Ltd	Rangi	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
13.	Dam Plastic Ltd	Mifuko ya Plastiki	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
14.	Manish Homeland Nefes Industries Ltd	Bidhaa za Plastiki	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
15.	Darling Company Ltd	Nywele za bandia	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
16.	Kaderes	Kahawa/ Maharage	Kagera	Usimikaji wa Mitambo
17.	Victoria Edibles Ltd	Nyanya	Kagera	Majengo yamekamilika
18.	Kiwanda cha maziwa	Bidhaa za maziwa	Katavi	Hatua za Ujenzi wa awali
19.	Kiwanda cha kukamua alizeti	Mafuta ya Alizeti	Katavi	Ujenzi wa awali
20.	Nguru Hills Ranch	Nyama iliyosindika	Morogoro	Ujenzi unaendelea
21.	L&B Industrial Company Limited	Magunia	Mwanza	Ujenzi unaendelea
22.	Teddy Cold Store	Kugandisha Samaki	Mwanza	Ujenzi unaendelea
23.	Osmazuberi Ndibalema	Nyama	Mwanza	Ujenzi unaendelea
24.	Kamal Oil Refinery	Vilainishi	Pwani	Ujenzi unaendelea
25.	Kamal Agro	Bidhaa za Nafaka	Pwani	Ujenzi unaendelea
26.	Phiss Turney	Bidhaa za Ngozi	Pwani	Ujenzi unaendelea

NA.	JINA LA MRADI WA VIWANDA	BIDHAA	MKOA	HATUA ILIYOFIKIWA
27.	Inova Company Ltd	Betri	Pwani	Ujenzi unaendelea
28.	Tube Limited	Vifaa vya Ujenzi	Pwani	Ujenzi unaendelea
29.	Eco Consumer Products	Vipodozi na Vifungashio	Pwani	Uzalishaji umeanza
30.	African Dragon Enterprises	Roller za Mabati	Pwani	Ujenzi unaendelea
31.	Huateng Metallurgical Co.	Nondo	Pwani	Ujenzi unaendelea
32.	Europlast Ltd	PVC	Pwani	Ujenzi unaendelea
33.	Sabra Plastic Factory	Bidhaa za plastiki	Pwani	Ujenzi unaendelea
34.	Zaid Hamdoon Hamad /Magma	Bidhaa zitokanazo na petroli	Pwani	Ujenzi unaendelea
35.	Natural Ripe Kilimanjaro Co. Ltd	Vyakulab vya asili vilivyosindikwa	Pwani	Ujenzi unaendelea
36.	Horus International	Madini ya shaba yaliyochambuliwa na kusafishwa	Pwani	Ujenzi unaendelea
37.	Santile Industries Ltd	Maji ya kunywa	Pwani	Ujenzi unaendelea
38.	Neelkanth Salt Co Ltd	Chumvi	Pwani	Ujenzi unaendelea
39.	Goodwill Ceramics Tanzania Ltd	Vigae	Pwani	Ujenzi unaendelea
40.	Supermeals Co. Ltd	Maji	Pwani	Ujenzi unaendelea
41.	Dolin Investment Co Ltd	Viatu	Pwani	Ujenzi unaendelea
42.	R.K.Chudasama	Matela/magodoro	Pwani	Ujenzi unaendelea
43.	Sumry Enterprise Co. Ltd	Magodoro	Pwani	Ujenzi unaendelea
44.	Ben Ismail Company Ltd	Mito na Magodoro	Dar es Salaam	Ujenzi unaendelea
45.	Everwell Cable Co. Ltd	Nyaya za Umeme	Pwani	Ujenzi unaendelea
46.	Fujian Hexingang Industry (T) Ltd	Nondo na Bidhaa za Chuma	Pwani	Ujenzi unaendelea
47.	Johnson Non	Samaki waliosindika	Pwani	Ujenzi unaendelea
48.	Lugoba Tan Turkey Stone Quarry	Kokoto	Pwani	Ujenzi unaendelea
49.	Sayona Fruits Ltd	Juisi ya Matunda	Pwani	Ujenzi unaendelea
50.	Equator Suma JKT Co Ltd	Matrekta	Pwani	Ujenzi unaendelea
51.	TC Industries	Plastiki	Pwani	Ujenzi unaendelea
52.	Keds Tanzania Co. Ltd	Sabuni.	Pwani	Kinazalisha sabuni
53.	Kiwanda cha kuunganisha Matrekta (URSUS	Matrekta ya aina (model) 6 katika mfumo wa "Semi Knocked Down" (SKD) na "Completely Knocked Down" (CKD)	Pwani	Ujenzi unaendelea

NA.	JINA LA MRADI WA VIWANDA	BIDHAA	MKOA	HATUA ILIYOFIKIWA
54.	Twyford Tanzania Ceramic Co.Ltd	Vigae (tiles)	Pwani	Kinazalisha mita za mraba 50,000 za marumaru kwa siku
55.	Ceramics Company Ltd	Vigae (tiles)	Pwani	Kinazalisha mita za mraba 80,000 za marumaru kwa siku.
56.	Lodhia Gypsum	Chokaa (Gypsum Powder)	Pwani	Ujenzi unaendelea
57.	Lodhia Steel Industries	Bidhaa za Chuma	Pwani	Ujenzi unaendelea
58.	Lake Steel and Allied Products	Bidhaa za Chuma	Pwani	Ujenzi unaendelea
59.	Sayona Fruits Ltd	Matunda yaliyosindikwa	Pwani	ujenzi unaendelea
60.	Kiwanda cha Sukari Mbigiri	Sukari	Morogoro	Ujenzi unaendelea
61.	Oxygen Production Ltd	Hewa ya oksijeni	Tanga	Ujenzi unaendelea
62.	Lake Gas	Gesi za majumbani	Tanga	Ujenzi unaendelea
63.	Mogas Tz Ltd	Vilainishi	Tanga	Ujenzi unaendelea
64.	Sungura Cement	Saruji	Tanga	Ujenzi unaendelea
65.	Kilindi Industrial Cooperation Society	Unga wa nafaka	Tanga	Ujenzi unaendelea
66.	Al Kafir Co. Ltd	Nyama iliyosindikwa	Dodoma	Ujenzi unaendelea
67.	Fudar Enterprise Co	Nyama iliyosindikwa	Dodoma	Ujenzi unaendelea
68.	S and Y Group Meat Co. Ltd	Nyama iliyosindikwa	Dodoma	Ujenzi Unaendelea
69.	Ali Allaba Company Ltd	Nyama iliyosindikwa	Bagamoyo	Ujenzi unaendelea
70.	Xinghua International Ltd	Nyama iliyosindikwa	Shinyanga	Ujenzi unaendelea
71.	Chobo Investment Ltd	Nyama iliyosindikwa	Mwanza	Uzalishaji umeanza
72.	Manispaa ya Iringa	Nyama iliyosindikwa	Iringa	Ujenzi umekamilika
73.	BIMJIANG Company Ltd-	Nyama iliyosindikwa	Shinyanga	Ujenzi unaendelea
74.	Hua Cheng	Ngozi iliyosindikwa	Dodoma	Uzalishaji Haujaanza
75.	Xing Hua Investment	Ngozi iliyosindikwa	Shinyanga	Uzalishaji Haujaanza
76.	Jafra Investment & suppliers Ltd	Mabomba na Vifaa vya plastiki	Pwani	Ujenzi unaendelea
77.	Inhermeter Ltd	Mita za LUKU	Dar es salaam	Ujeni umekamilika
78.	Dabaga	Nyanya zilizosindikwa	Iringa	Upanuzi unaendelea
79.	Kiwanda cha Chai Unilever	Majani ya Chai	Iringa	Ujenzi upo hatua za mwisho
80.	Prince Pharmaceuticals Co. Ltd	Dawa za Binadamu	Mwanza	Uzalishaji umeanza

NA.	JINA LA MRADI WA VIWANDA	BIDHAA	MKOA	HATUA ILIYOFIKIWA
81.	Victoria Polybags	Vifungashio	Mwanza	Uzalishaji umeanza
82.	Ndikile	Magodoro	Mwanza	Uzalishaji umeanza
83.	Lakairo	Magunia (Steelwire) na Pipi	Mwanza	Uzalishaji umeanza
84.	Beda	Vifungashio	Mwanza	Uzalishaji umeanza
85.	Mwanza Plastics	Mabomba ya Maji (PVC)	Mwanza	Uzalishaji umeanza
86.	Zongi Plumbing	Mabomba ya Maji	Mwanza	Uzalishaji umeanza
87.	Mihan gas Co Ltd	Gesi ya Mitungi	Mwanza	Uzalishaji umeanza
88.	Sayona drinks Ltd	Soda, Juisi na Maji ya Kunywa	Mwanza	Uzalishaji umeanza
89.	Mount Meru Millers	Alizeti	Singida	Uzalishaji umeanza
90.	San Hao	Kutengeneza Gypsum	Pwani	Ujenzi unaendelea
91.	Abode power Co. Ltd	Betri za Magari	Pwani	Ujenzi unaendelea
92.	Maxiama Co Ltd	Sufuria	Pwani	Uzalishaji umeanza
93.	Aminatha Mafuta Processing	Mafuta na Vilainishi		Ujenzi umekamilika
94.	Budget movers Co Ltd	Kuunganisha Mabasi	Pwani	Ujenzi umekamilika
95.	Tanzania Portland Cement Co Ltd	Saruji	Dar es Salaam	Kinazalisha tani 1,400,000 kwa mwaka
96.	Tanga Cement Co. Ltd	Saruji	Tanga	Upanuzi umekamilika na kinazalisha tani 979,380 kwa mwaka
97.	Mbeya Cement Co. Ltd	Saruji	Mbeya	Upanuzi umekamilika na kinazalisha tani 350,000 kwa mwaka
98.	Lake Cement Co. Ltd	Saruji	Kigamboni	Kinazalisha tani 510,000 kwa mwaka
99.	Lee Building Materia Co. Ltd	Saruji	Lindi	Kinazalisha tani 240,000 kwa mwaka
100.	ARMY Cement Co. Ltd/ Maweni Limestone Co. Ltd	Saruji	Pwani	Kinazalisha 375,000 kwa mwaka
101.	Camel Cement Co. Ltd	Saruji	Dar es Salaam	Kinazalisha tani 150,000 kwa mwaka
102.	Dangote Cement Industry	Saruji	Mtwara	Kinazalisha tani 2,250,000 kwa mwaka
103.	Moshi Cement Co. Ltd	Saruji	Kilimanjaro	Kinazalisha tani 900,000 kwa

NA.	JINA LA MRADI WA VIWANDA	BIDHAA	MKOA	HATUA ILIYOFIKIWA
				mwaka
104.	Kisarawe Cement Co. Ltd	Saruji	Pwani	Kinazalisha tani 45,000 kwa mwaka
105.	Fortune Cement Co. Ltd	Saruji	Pwani	Kinazalisha tani 75,000 kwa mwaka
106.	Chang Jiang Cement Co. Ltd	Saruji	Mtwara	Kinazalisha tani 100,000 kwa mwaka
107.	Kilimanjaro Cement Co. Ltd	Saruji	Tanga	Kinazalisha tani 300,00 kwa mwaka
108.	Arusha Cement Co. Ltd	Saruji	Arusha	Kinazalisha tani 250 kwa mwaka
109.	Kahama Oil mills	Mafuta, Plastiki, Chuma, Mabati na Mabomba (PVC)	Shinyanga	Kimezinduliwa na mhe. Rais Machi, 2018

UTEKELEZAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA WA MWAKA 2017/18

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
Miradi ya Kielelezo			
4281	Ujenzi wa reli mpya ya kati kwa kiwango cha kimataifa Dsm – Tabora – Isaka - Mwanza.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa reli ya kutoka Dar es Salaam hadi Morogoro (Km 300); • Kukamilisha taratibu za upatikanaji wa fedha na manunuzi ya mkandarasi kwa kipande cha Morogoro hadi Makutupora (Km 336), Makutupora hadi Tabora (Km 294), Tabora hadi Isaka (Km 133) na Isaka hadi Mwanza (Km 249); • Kupata eneo la ardhi kati ya Mpiji na Soga (Pwani) lenye ukubwa wa hekta 1,000 kwa ajili ya kuunganishia na kuanzishia treni ndefu; • Kukamilisha ulipaji wa fidia eneo la ekari 500 Buhongwa (Mwanza) kwa ajili ya kuunganishia na kupokelea treni ndefu (Marshalling yard); • Kukamilisha upatikanaji wa ardhi eneo la hekta 516 Ihumwa (Dodoma) kwa ajili ya kituo kikubwa cha treni za mizigo na makasha. 	<p>Sehemu ya Dar es salaam – Morogoro</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa usanifu wa mradi na uelekeo (alignment) • Kukamilisha kazi ya kutathmini ardhi na mali zilizopo na kuandaa taarifa itakayowasilishwa kwa Mthamini Mkuu wa Serikali • Ujenzi wa kambi tatu (3) za Dar es Salaam imekamilika kwa asilimia 99, Soga asilimia 89 na Ngengere asilimia 67; • Upimaji wa ardhi itakapopita njia ya reli (Topographical Survey) umekamilika kwa asilimia 95; • Njia ya kuhudumia mradi (kupitisha mitambo, watu na vifaa vya ujenzi) imetekelezwa kwa asilimia 83; • kuwasili kwa vifaa kwa ajili ya ujenzi (mitambo na magari 755) katika eneo la mradi • Kukamilisha kazi ya kusafisha eneo la mradi kwa asilimia 59.1; • Kukamilisha kazi ya ujenzi wa tuta la reli kwa asilimia 15; • Kukamilisha utafiti wa Ardhi itakayobeba misingi ya madaraja pamoja na makalveti ya kuvukia watu, wanyama na baiskeli kwa asilimia 10; • Kukamilisha utafiti wa ardhi litakapojengwa tuta la reli kwa asilimia 58.1; na • Kusainiwa kwa mkataba kwa kati ya RAHCO na Kampuni ya Yapi Merkezi ya Uturuki.
	Reli ya Makutupora - Mwanza (Km 678) na Isaka – Rusumo (Km 371)	Kuendelea kukamilisha taratibu kutafuta fedha za ujenzi vipande vya Makutupora – Tabora (Km 295), Tabora – Isaka (Km 133), Isaka – Mwanza (Km 250) na Isaka – Rusumo (Km 371).	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na taratibu za kutafuta fedha kwa ajili ya ujenzi

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4294	Ununuzi wa Ndege Mpya kwa Ajili ya Kampuni ya Ndege Tanzania (ATCL)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuboresha kampuni ya Ndege Tanzania (ATCL) kwa kununua ndege mpya, kulipa madeni muhimu pamoja na gharama za awali 	<ul style="list-style-type: none"> • Ndege mbili (2) aina ya CS 300 zililipiwa asilimia 30 ya gharama na ndege kubwa kulipwa kwa 52% ya gharama aina ya Boeing 787 • kupokelewa kwa ndege moja ya aina Bombardier Q400
3161	Mradi wa Liganga <i>Vanadium, Titanium</i> na chuma	<p>Kufuatilia na kuratibu utekelezaji wa mradi ikiwa ni pamoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ulipaji wa fidia; • Kusimamia ununuzi wa mitambo na mashine; • Kuwezesha mizigo kupokelewa bandarini na kupelekwa kwenye eneo la mradi; • Kuthaminisha mali za wananchi walio kwenye njia ya msongo wa umeme wa Mchuchuma - Liganga; • Kusimamia ujenzi wa mgodi wa chuma, kiwanda cha chuma na msongo wa umeme wa Mchuchuma – Liganga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kupitia na kuchambua vivutio kwa ajili ya mwekezaji, ili kujiridhisha kama vinaendana na mabadiliko ya sheria ya madini (2010) na masharti ya sheria mpya za <i>Natural Wealth and Resources Permanent Sovereignty Act of 2017</i> na <i>Natural Wealth and Resources Contract Act of 2017</i>.
3160	Mradi wa makaa ya mawe Mchuchuma	Kuratibu na kufuatilia uwekezaji wa mradi.	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa majadiliano ya mfumo wa umiliki wa mitambo ambapo mfumo utakuwa <i>Build, Own, Operate (BOO)</i>; • Kukamilika kwa majadiliano ya mauzo ya ambapo mwekezaji atazalisha (250MW) kwa matumizi yake; • Kupitia na kuchambua vivutio kwa ajili ya mwekezaji, ili kujiridhisha kama vinaendana na mabadiliko ya sheria ya madini (2010) na masharti ya sheria mpya za <i>Natural Wealth and Resources Permanent Sovereignty Act of 2017</i> na <i>Natural Wealth and Resources Contract Act of 2017</i>
3176	Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi kutoka Uganda hadi Tanzania	Kumaliza upembuzi yakinifu wa mradi na kuanza kwa majadiliano kati ya nchi na wawekezaji	<ul style="list-style-type: none"> • kufanyika kwa ulipaji wa fidia kwa wananchi wa Chongoleani - Tanga watakaopisha eneo la mradi; • kukamilika kwa tathmini ya Geological, Geotechnical na Geophysical katika eneo la Chongoleani yatakapojengwa matenki na gati ya kupakia mafuta. • kuridhiwa kwa maktaba wa Inter Governmental Agreement-IGA na Mabunge ya nchi za Tanzania na Uganda • kuendelea na majadiliano ya HGA pamoja na maandalizi ya majadiliano ya mkataba wa ubia Shareholding Agreement-

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			SHA
	Mradi wa Kusindika Gesi Asilia (LNG Project)	Kukamilisha majadilino ya utekelezaji wa mradi kati ya nchi na wawekezaji	<ul style="list-style-type: none"> kukamilika kwa uthamini wa eneo la mradi; Kukamilisha tafiti za kihandisi na uchaguzi wa teknolojia ya uzalishaji na usafirishaji wa gesi asilia kutoka baharini hadi nchi kavu.
4933	Mradi wa kuendeleza kituo cha biashara na usafirishaji Kurasini	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilisha malipo ya fidia kwa wakazi watatu (3) ambao nyumba zao hazikuthaminiwa awali Kuwezesha utekelezaji wa mradi 	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilika kwa uthamini wa nyumba ambapo fidia inayohitajika ni Sh. 441,295,000; Kukamilika kwa upimaji wa eneo; Kuendelea na taratibu za kupata hati miliki ambazo zipo katika hatua za mwisho.
Miradi ya Kukuza Uchumi na Ujenzi wa Masingi wa Uchumi wa Viwanda			
6260	Kuunganisha Matrekta, TAMCO, Kibaha	Kugharamia uingizaji wa vifaa bandarini na kuvipeleka kwenye maeneo ya mradi; kuajiri wafanyakazi; kufanya mafunzo; kuanzisha vituo katika maeneo mengine 8 nchini; na kulipia tozo ya ardhi, kusimamia na kutathmini shughuli za mradi	<ul style="list-style-type: none"> matrekta 724 kati ya matrekta 2400 yamewasili matrekta 420 yameunganishwa,.
	Viwanda vya Nguo - TAMCO	<ul style="list-style-type: none"> Kuandaa na kujenga mfumo wa barabara za ndani katika Mradi wa Nguo na Mavazi wenye eneo la ekari 95 za viwanda, TAMCO-Kibaha. Kujenga tanki la kuhifadhia maji safi. Kuweka miundombinu ya maji safi na maji taka. Kujenga mabwawa ya maji taka. Kusimamia na kutathimini shughuli za mradi. 	Maandalizi ya Mpango Kabambe mpya wa eneo la ekari 95 zilizotengwa kwa ajili ya viwanda vya nguo na mavazi baada ya marekebisha ya ramani ya mji yapo katika hatua za mwisho
	TEMDO	<ul style="list-style-type: none"> Kujenga uwezo wa Taasisi katika kubuni, kuendeleza na kusambaza teknolojia mbalimbali kwa kuboresha miundombinu Kuboresha, kuendeleza na kuhamasisha utengenezaji na utumiaji kibiashara wa mitambo ya kusindika mafuta ya kula yatoakanayo na mbegu za mafuta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kutoa huduma za kitaalam katika viwanda mbalimbali katika mikoa ya Arusha, Kilimanjaro, Dodoma na Singida. Viwanda vilivyopewa huduma hizo ni pamoja na machinjio Dodoma, TBL Moshi, Banana, ESAMI na Atomic Energy. Kutengeneza na kusimika viteketezi vya taka ngumu za hospitali katika Halmashauri ya Mafinga, Arusha, Handeni na Chuo cha Tiba cha Zanzibar.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Kuendeleza na kuhamasisha utengenezaji kibiashara wa teknolojia za kuzalisha bidhaa za marumaru. • Kubuni, kuendeleza na kuboresha teknolojia za kuteketeza taka ngumu • Kubuni na kuendeleza teknolojia jadidifu hususan mtambo wa kuzalisha umeme kutokana na nguvu ya maji, upepo na jua. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kutengeneza na kusimika mashine ya kutengeneza kuni za briketi za mpunga kwa ajili ya mteja aliyeko Mwanza.
1210	Mradi wa kufufua kiwanda cha General Tyre na mashamba ya mpira	Kutafuta wawekezaji katika mradi huo.	Utafiti wa namna bora ya kufufua Kiwanda cha Matairi Arusha kwa kuangalia mitambo iliyopo, teknolojia na uwezekano wa uwekezaji kufanywa na sekta binafsi umekamilika
6260	CAMARTEC	<ul style="list-style-type: none"> • Kutafiti na kuendeleza teknolojia mbalimbali za kilimo na ufundi vijijini. • Kujenga Maabara kwa ajili ya majaribio ya zana za Kilimo nchini. • Kufanya tafiti ya mahitaji ya zana za kilimo na teknolojia ili kuboresha utendaji kazi • Kushirikiana na wajasiriamali na wabunifu katika kuendeleza ubunifu, na utengenezaji wa zana za kilimo. 	Kubuni na kutengeneza mashine za kupandia mbegu za pamba; mashine za kukata majani; mashine za kukaushia mbogamboga; na mashine za kusaga karanga; na kufanya tafiti za majiko na matumizi ya biogesi
1119	Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Rasilimali za Madini (<i>Sustainable Management of Mineral Resources Project-SMMRP</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati ofisi za Madini za Bariadi, Bukoba, Mwanza, Musoma, Songea, Mpanda, Handeni, Kigoma na Chunya; • Ujenzi wa Ofisi za STAMICO; na Chuo cha Madini Dodoma. • Kuanzisha vituo saba (7) vya mafunzo ya uchenjuaji • Kuanzisha mfumo maalumu utakaunganisha taarifa mbalimbali za makusanyo ya maduhuli kutoka za Wakala wa Jiolojia Tanzania, STAMICO na TRA. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa kwa vifaa vya maabara na kufundishia katika Chuo cha Madini ili kuendana na mabadiliko ya kiteknolojia. • Kuandaa michoro ya ujenzi wa jengo la Taaluma katika chuo cha Madini.
3152	Mradi wa Tanzania Extractive Industries Transparency Initiatives (<i>TEITI</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha na kutoa kwa Umma Ripoti ya Malipo ya Kodi kutoka Kampuni za Madini, Mafuta na Gesi Asilia kwa Mwaka 2016/17; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa Ripoti ya Malipo ya Kodi kutoka kwenye Kampuni za Madini, Mafuta na Gesi Asilia kwa mwaka 2015/16; na • Sheria zinazohusu uwekaji wazi wa majina ya wamiliki wa hisa

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> Kuendelea kujenga uwezo wa wananchi wa kuhoji ufanisi katika ukusanyaji na matumizi ya mapato yatoakanayo na Rasilimali za Madini, Mafuta na Gesi Asilia, Kuanzisha Rejista ya taarifa na majina ya watu wanaomiliki hisa katika Kampuni za Madini, Mafuta na Gesi Asilia 	katika Makampuni ya Madini, Mafuta na Gesi asilia kupitiwa na Mtaalamu Elekezi
3160	Mradi wa Kiwira Coal Mines and 200 MW Power Plant.	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilisha upembuzi yakinifu wa mradi; Kununua vifaa vya uchimbaji na kuanza uchimbaji wa makaa ya mawe katika kilima cha Kabulo; Kufanya tathmini ya mali zilizopo katika mgodi wa Kiwira. 	Kuzalishwa kwa tani 1,445 za makaa ya mawe ambapo tani 480.9. zimeuzwa
1118	Mradi wa Ujenzi na ukarabati wa Ofisi za Madini	Kukarabati ofisi za madini Dodoma na Dar es salaam.	Kuendelea na ukarabati wa Ofisi za Madini zilizopo katika Wakala wa Jiolojia Tanzania (GST).
4486	Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Kilimo	Kufundisha wanafunzi 2,200 ngazi ya Astashahada na Stashahada	Jumla ya wanafunzi 1,956 wamedahiliwa kwa ufadhili wa Serikali
		<ul style="list-style-type: none"> Kuwezesha wakulima 1,500,000 kutumia mbolea na mbegu bora za mahindi na mpunga; kuzalisha miche bora ya chai milioni 10 na ya kahawa milioni 12; Kusambaza viatilifu kwa zao la korosho na pamba 	<ul style="list-style-type: none"> Tani 11,500 za mbegu mpya ya pamba ya UKM08 zilizalishwa na zimesambazwa Kununua na kusambaza chupa 5,750,000 za viuatilifu kwa zao la Pamba Kuzalisha na kusambaza miche ya kahawa 1,163,758; Hekta 847 za chai zimepandwa katika Wilaya za Njombe na Mufindi.
		<ul style="list-style-type: none"> Kutafiti teknolojia za kilimo kwa kuzingatia mnyororo wa thamani kwa mazao ya kupitia mifuko ya utafiti ya kanda (ZARDEF)) 	<ul style="list-style-type: none"> Kugunduliwa kwa aina mbili (2) za mbegu bora za maharage (Uyole nyeupe na Uyole 16) ambazo ni kinzani kwa magonjwa Kuchora ramani za mtawanyiko wa magonjwa haya. Kugunduliwa kwa aina mbili (2) za mbegu bora za mpunga UR321 na UR319 na kuwasilishwa TOSCI kwa ajili ya majaribio na kuthibitishwa Kugunduliwa kwa Mbegu bora ya migomba ambayo ni kinzani kwa magonjwa

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> Kuwezesha wakala wa Chakula nchini (NFRA) kununua, kuhifadhi na kusambaza nafaka kwenye maeneo yenye upungufu wa chakula 	Kununuliwa kwa mahindi tani 18,181.8
4496	Kuongeza Tija na Uzalishaji wa Zao la Mpunga (Expanded Rice Production Project-ERPP)	<ul style="list-style-type: none"> Kuboresha mfumo wa upatikanaji wa mbegu bora za Mpunga kuelimisha wakulima kupitia mashamba darasa 100 ya mbegu bora 11 katika wilaya 7 za mkoa wa Morogoro Kujengea uwezo Wakala wa Mbegu za kilimo (ASA) kupitia ujenzi wa Maabara ya Udhhibiti wa Mbegu 	<ul style="list-style-type: none"> Jumla ya wakulima 820 wameelimishwa juu ya mbegu bora 11 kupitia mashamba darasa Kupatikana kwa mkandarasi wa kujenga Maabara ya kudhibiti ubora wa mbegu Usajili wa Mashamba ya Mbegu za Mpunga unaendelea kupitia TOSCI
		Kukamilisha usanifu na kujenga hekta 1649 za miundombinu ya umwagiliaji katika skimu 5 za Wilaya ya Mvomero, Kilosa na Kilombero	Kukamilika kwa usanifu wa ujenzi wa skimu 5 na kuanza kwa mchakato wa kupata wakandarasi
		Kukamilisha usanifu na kujenga kilometa 15 za barabara za mashambani katika skimu za Njage (7)-Kilombero na Mvumi (8)-Kilosa	Kukamilika kwa usanifu wa barabara zenye urefu kilomita 15 katika skimu za Njage na Mvumi na kuanza kwa mchakato wa kumpata makandarasi wa kujenga barabara
		Kukamilisha usanifu na kujenga maghala 5 ya kuhifadhi Mpunga katika skimu 5 za Wilaya ya Mvomero, Kilosa na Kilombero	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilisha usanifu wa maghala 5 na kuanza mchakato wa kumpata mkandarasi wa kujenga
		Kusafisha na kuchanganua aina 3 za mbegu bora za mpunga	Aina 3 za mbegu bora za mpunga (TXD 306 (3 tani), TXD 85 (1 tani), TXD 88 (1.5 tani) zimesafishwa
		Kuzalisha tani 10 za mbegu za awali na mama za mpunga katika kituo cha KATRIN	<ul style="list-style-type: none"> Mbegu mama na mbegu za awali tani 7.25 zimezalishwa ambazo ni: TXD306 (4.0tani), TXD85 (0.5tani), TXD88 (1.2 tani), Tai (0.2 tani) na Komboka (0.2 tani). Mbegu nyingine ni kama NERICA1 (0.2.5 tani), NERICA4 (0.3tani), NERICA2 (0.2 tani), NERICA7 (0.3tani), na WAB450-12-2-BL1-DV4 (0.1 tani).
4486	Kuimarisha Uzalishaji katika Sekta ya Mifugo	<ul style="list-style-type: none"> Kuimarisha uzalishaji na usambazaji wa mitamba na mbegu bora kwenye mashamba ya mifugo Kuimarisha vituo vya uhimilishaji vya NAIC Usa River na Sao Hill 	<ul style="list-style-type: none"> Kuzalishwa kwa jumla ya mitamba 590 kutoka katika mashamba ya serikali na NARCO; Kuanzishwa kwa vituo 154 vya kukusanyia maziwa kwenye maeneo yenye mfumo wa masoko unaounganisha viwanda vya kusindika maziwa;

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Kujenga minada ya upili miwili mipakani (Longido na Kirumi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuimarisha kituo cha uhamilishaji cha NAIC – Usa River kwa ununuzi wa madume bora 11; • Kukarabatiwa kwa maabara na kununua vifaa vya maabara (boiler, mtungi wa lita 2,000 wa kusafirishia kimiminika baridi cha nitrojeni, na mitungi 5 ya lita 50 kila moja ya kuhifadha mbegu pamoja na kimiminika cha nitrojeni) na kupatiwa mafunzo ya uhamilishaji kwa wataalam na wasimamizi wa vituo 9 vya uhamilishaji; na • Kukarabatiwa kwa mnada wa Kirumi
	Magonjwa ya Milipuko na Magonjwa na Kipaumbele	Kuzalisha chanjo za mifugo katika kituo cha kibaha na kudhibiti kupe na magonjwa wayaenezao (Ndigana Kali)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuzalishwa kwa chanjo dozi 16,107,900 za mdondo (I2), dozi 341,700 za kimeta, dozi 128,600 za chambavu na dozi 10,000 za brucellosis; • Kuzalishwa kwa ng'ombe 70,260 wamepatiwa chanjo za ndigana kali na dawa za kuogesha mifugo; • Upatikanaji na usambazaji wa dozi 1,020,000 za chanjo ya ugonjwa wa homa ya Mapafu ya ng'ombe (CBPP).
	Kuimarisha na kuendeleza ulinzi wa rasilimali za uvuvi	<ul style="list-style-type: none"> • Kujenga na kukarabati miundombinu ya uvuvi katika vituo vya ulinzi wa rasilimali za uvuvi • Kuiwezesha Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFIRI) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuimarisha hifadhi ya bahari na maeneo tengefu kwa kutumia kamera zinazoweza kupiga picha ndani ya maji, maturubai viona mbali (binoculars), Radio Calls na GPS; • Kuongeza doria za anga na baharini; • Kuendelea na taratibu za kufufua Shirika la Uvuvi Tanzania (TAFICO) ambapo kufikia Julai 2018, shirika litanza kufanya kazi na kuwezesha nchi yetu kuwa na meli za kitaifa (National Fleet) kwa ajili ya uvuvi wa Bahari Kuu ili kuongeza mchango wa Sekta ya Uvuvi katika pato la Taifa; • kuongezeka kwa uvunaji wa samaki kutoka tani 362,595 mwaka 2016 hadi tani 387,543 wenye thamani ya shilingi trilioni 1.74 mwaka 2017.
	Ufugaji wa viumbe kwenye maji	<ul style="list-style-type: none"> • Kujenga na kuboresha mabwawa matano katika vituo vya ufugaji samaki katika maji baridi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuimarisha na kuendeleza vituo vitano (5) vya ufugaji samaki wa maji baridi vya Ruhila (Songea), Mwamapuli (Tabora), Kingolwira (Morogoro), Nyegedi (Lindi) na Nyamirembe (Chato) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga; • kuzalisha jumla ya vifaranga vya samaki na kambamiti 15,119,757 katika vituo vya Serikali vya Ruhila na Kingolwira na vifaranga 14,924,569 kutoka sekta binafsi;

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<ul style="list-style-type: none"> kuimarisha vituo viwili (2) vya maji bahari vya Machui (Tanga) na Mbegani (Pwani) kwa ajili ya kuzalisha vifaranga milioni tatu kwa kufunga mfumo wa maji baridi katika jengo la kituo cha Mbegani
4497	Upanuzi wa hifadhi za chakula	<ul style="list-style-type: none"> Ujenzi wa ghala moja kwa ajili ya hifadhi ya mahindi katika Halmashauri ya Wilaya ya Songea Kununua, kuhifadhi na kusambaza nafaka kwenye maeneo yenye upungufu wa chakula. Ujenzi wa maghala manne yenye uwezo wa kuhifadhi tani 1000 kila moja Kuweka vifaa vya ghala katika mikoa ya Mwanza, Singida, Kigoma na Manyara. 	<ul style="list-style-type: none"> Ununuzi wa mahindi jumla ya tani 26,038.6 Kuongeza hifadhi ya mahindi kufikia tani 91,962.270 kutoka tani 65,923.67; Ununuzi wa jumla ya tani 3,937.97 kwenye maeneo yaliyokuwa na upungufu wa chakula ikiwemo Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro.
4701	Ujenzi wa Bandari ya Uvuvi	<ul style="list-style-type: none"> Ujenzi wa bandari kubwa ya uvuvi 	<ul style="list-style-type: none"> kukamilika kwa taratibu za manunuzi za kumpata Mshauri Mwelekezi wa kufanya upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa bandari ya uvuvi wa bahari ambapo Kampuni ya Sering Ingegneria ya Italy kwa kushirikiana na Kampuni ya Kitanzania inayoitwa Doch Tanzania Limited zimefanikiwa katika hatua za awali za kufanya kazi hii. Kuwekwa kwa saina ya makubaliano ifikapo mwisho wa mwezi Mei, 2018
4811	Mradi wa Usimamizi Endelevu wa Maliasili (Sustainable Management of Natural Resources)	<ul style="list-style-type: none"> Ujenzi wa ofisi sita za misitu ya Hifadhi za Mazingira Asilia (Chome, Magamba, Minziro, Mkingu na Udzungwa); na vituo 15 katika hifadhi hizo; Kuandaa na kutekeleza makubaliano ya usimamizi wa pamoja; Kuimarisha miundombinu ya utalii ikolojia; na kutangaza vivutio vya utalii katika hifadhi 12 za mazingira asilia. 	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilika kwa rasimu ya sheria mpya ya Mamlaka ya Hifadhi ya Wanyamapori Tanzania (TAWA) na marekebisha ya sheria za Mamlaka ya Hifadhi za Taifa (TANAPA), Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA), Taasisi ya Utafiti wa Wanyamapori Tanzania (TAWIRI) na kanuni za Jeshi USU, ushoroba na buffer zone; Kutolewa kwa mafunzo ya jeshi USU kwa baadhi ya watumishi wa TAWA; Kuimarisha doria kwa kununua vifaa mbalimbali; Kuandaa michoro ya ujenzi wa malango, ofisi, nyumba za watumishi na vifaa vya huduma kwa watalii; Kukamilika kwa ukarabati wa mabanda 27 ya watalii, maeneo 11 ya picnic na kambi za kulala wageni;

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ukarabati wa viwanja vidogo vya ndege 11; • Kukamilika kwa ukarabati wa kilomita 49.3 za barabara kuu za hifadhi ya Ngorongoro.
4631	Mradi wa Kuimarisha Mtandao wa Hifadhi ya Misitu kwa Utunzaji wa Bioanuai Tanzania.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kuboresha miundombinu ya vyuo vya misitu; • Kujenga uwezo wa watumishi wa halmashauri za wilaya na Taasisi zisizo za kiserikali katika kutoa huduma za mipango na shughuli za Usimamizi Shirikishi wa Misitu; • Kurekodi vipindi 100 vya redio katika Wilaya za Bagamoyo, Kilombero, Kiteto na Same. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kutolewa kwa mafunzo ya utawala bora na ushiriki wa uhifadhi wa misitu na jinsi ya kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi kwa wanavijiji 294, watendaji na wenyeviti wa vijiji vya mtandao wa misitu Tanzania (MJUMITA); • Kukamilika kwa maandalizi ya mipango minne (4) ya usimamizi wa misitu na sheria ndogondogo; • Kutolewa kwa mafunzo kwa timu ya uhakiki wa misitu; • Kuendelea na ujenzi wa maktaba, maabara, mabweni, ukumbi wa mihadhara na ofisi za waalimu katika chuo cha misitu Olmotonyi; na • Kuendelea kwa ujenzi wa maabara ya ufugaji nyuki.
4809	Kilombero and Lower Rufiji Wetlands Ecosystem Management (KILORWEMP)	<ul style="list-style-type: none"> • Kutekeleza usimamizi endelevu wa ikolojia ya ardhi oevu ya Bonde la Kilombero na Mto Rufiji kwa kuboresha maisha ya wananchi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa Mpango wa Usimamizi na Uvunaji wa Misitu katika eneo la mradi Wilayani Ulanga • Kuandaa sheria ndogondogo zilizopitishwa na Halmashauri ya Kilombero maeneo ya hifadhi za jamii
	SIDO-Kujenga maeneo ya viwanda katika Mikoa ya Manyara, Mtwara, Dodoma, Kagera, Njombe, Katavi, Geita na Simiyu.	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa miundombinu ya viwanda katika mikoa ya Manyara, Mtwara, Dodoma, Kagera, Njombe, Katavi na Simiyu; • Kujenga mabanda 10 ya viwanda katika mikoa ya Dodoma (3), Manyara (3) na Geita (4); • Kujenga ofisi za kutolea huduma katika mikoa mipya ya Simiyu na Geita; • Kuimarisha kituo cha kuendeleza teknolojia cha Shinyanga 	<ul style="list-style-type: none"> • kukamilika kwa michoro na mikataba ya ujenzi wa mabanda mabanda matano Geita (4) na Bukoba (1) • kusainiwa kwa mikataba ya ujenzi wa ofisi za kutolea huduma katika mikoa ya Simiyu na Geita • Usanifu wa ujenzi katika mikoa ya Mtwara, Katavi, Dodoma na Manyara unaendelea
	Mfuko wa NEDF	<ul style="list-style-type: none"> • Kutoa mikopo kwa wajasiriamali wadogo na kati kwa ajili ya kuanzisha na kuendeleza viwanda vidogo na kati. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mikopo 1,948 yenye thamani ya sh. 3.344 bilioni imetolewa.
	Maendeleo ya Kongane za Kukuza Viwanda.	Kuendeleza kongane za viwanda katika mikoa ya Kagera (chuma na useremala), Kilimanjaro (maziwa), Mbeya (mchele na	<ul style="list-style-type: none"> • Kutoa mafunzo ya usimamizi wa biashara/viwanda, na ufungashaji wa bidhaa katika Kongano la Mchele – Mbeya • Kuimarisha Kongamano la alizeti – Mtinko Singida kwa

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		alizeti), Mwanza (ngozi) na Singida (alizeti)..	kujenga ghala, mtambo wa kuchuja mafuta na maabara kwa ajili ya kudhibiti ubora wa mafuta
Miradi ya Kufungamanisha Ukuaji wa Uchumi na Maendeleo ya Watu			
6389	Mradi wa Ujenzi wa Miundombinu ya Shule za Msingi na Sekondari kupitia TEA	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa nyumba 8 za walimu katika shule za sekondari zilizo kwenye mazingira magumu; • Ujenzi wa miundombinu ya shule ikijumuisha vyoo 50; • Ujenzi wa miundombinu ya elimu kwa wanafunzi wenye mahitaji maalum katika taasisi 20 za elimu na mafunzo; • Kutoa mikopo kwa taasisi za elimu 10 ili kuwezesha ujenzi wa miundombinu na ununuzi wa vifaa vya kufundishia na kujifunzia; • Kuendelea na ukarabati wa shule za sekondari kongwe za Serikali nchini; na • Kuendelea na ujenzi wa mabweni ya wanafunzi wa kike katika shule za sekondari zilizo kwenye maeneo magumu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa nyumba 8 za walimu wa sekondari umefanyika; • Umetolewa mkopo wa shilingi milioni 700 kwa Chuo Kikuu cha Mzumbe kwa ajili ya kukamilisha ujenzi wa ukumbi wa mihadhara; • Ujenzi wa miundombinu kwa ajili ya wanafunzi wenye mahitaji maalum umewezeshwa katika shule za msingi zilizopo katika halmashauri za Misungwi, Ngara, Bariadi, Singida Vijijini, Ludewa na shule za sekondari za wasichana za Rugambwa na Jangwani; • Ukarabati wa shule 10 kongwe za sekondari umekamilika ambapo ukarabati wa shule nyingine 7 unaendelea; • Ujenzi wa mabweni katika shule 11 za sekondari na shule 1 ya msingi unaendelea katika halmashauri mbalimbali nchini; • Miongozo ya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo imeandaliwa; • Ujenzi wa nyumba 40 za walimu umeratibiwa ambapo nyumba 15 zimekamilika; na • Madarasa 39 na miundombinu ya vyoo imejengwa katika shule 26.
4321	Programu ya Kukuza Stadi za Kusoma, Kuandika na Kuhesabu	<ul style="list-style-type: none"> • Kuandaa, kuchapa na kusambaza mitaala ya elimu ya awali, darasa la kwanza hadi la sita; • Kuhuisha mitaala ya Shahada na Stashahada katika vyuo vya elimu ili kuingiza masuala ya KKK, kuchapa na kuisambaza katika vyuo vyote vya ualimu; • Kuandaa na kuchapa vitabu vya kiada na ziada kwa ajili ya elimu ya awali, darasa la kwanza hadi la sita; na • Ununuzi wa Vifaa kwa ajili ya wanafunzi wenye mahitaji maalum (maschine za nukta 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ufuatiliaji wa mtaala mpya wa elimu ya msingi kuanzia elimu ya awali hadi darasa la nne; • Kukamilika na kupitishwa kwa kiunzi cha uthibiti ubora wa shule; • Ununuzi wa pikipiki 2,894 kwa ajili ya ukaguzi wa shule; • Ununuzi wa magari 5 kwa ajili ya kuimarisha shughuli za uthibiti ubora wa shule; • Kukamilika kwa tathmini ya hali ya vyuo vya maendeleo ya wananchi 55 katika mikoa 26; na • Kukamilika kwa rasimu ya awali ya maudhui ya kieletroniki kwa ajili ya ufundishaji na ujifunzaji.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4312	Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu (kupitia programu ya lipa kulingana na matokeo – P4R)	<p>nundu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kununua vifaa vya maabara awamu ya II; • Kuanza ujenzi wa shule ya kisasa ya sekondari katika Mkoa wa Dodoma; • Ujenzi wa vyumba 2,000 vya madarasa kwa shule za msingi na sekondari; • Ukarabari wa shule 17 kongwe za sekondari; • Ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya maji na vyoo katika shule za msingi 1,000 na sekondari 2,000; na • Kufanya mapitio ya Sheria ya Elimu, Sura ya 353 na Sheria za taasisi zilizo chini ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa michoro ya majengo, makadirio ya gharama za ujenzi (BOQ) kwa ajili ya ujenzi wa ofisi 50 za uthibiti wa ubora wa shule; • Kuendelea na ukarabati na ujenzi wa miundombinu ya vyuo 7 vya ualimu (Tandala, Nchingwea, Tarime, Kinampanda, Mandaka, Patandi na Ilonga) awamu ya pili ambao upo katika hatua mbalimbali, na kuanza kujengwa upya chuo cha Ualimu cha Murutunguru; • Kuendelea na ujenzi wa mgahawa wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 400 kwa wakati mmoja katika Chuo Kikuu cha Kilimo cha Sokoine ambapo ujenzi umefikia asilimia 70; • Kununuliwa kwa magari 54 kwa ajili ya kuimarisha shughuli za uthibiti ubora wa shule na ufuatiliaji na tathmini; • Kukamilika kwa ujenzi wa ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 1,200 kwa wakati mmoja na ujenzi wa maabara kwa ajili ya ufundishaji wa walimu wa sekondari wanaofundisha masomo ya sayansi katika Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa; na • Kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu katika shule 290 (msingi 180 na Sekondari 110) ikijumuisha madarasa 1,308 mabweni 129, nyumba za walimu 8, mabwalo 7, majengo ya utawala 10, maabara 4 na maktaba 1.
4320	Mradi wa Kuchapa Vitabu vya Kiada - Taasisi ya Elimu Tanzania	<ul style="list-style-type: none"> • Kuchapa vitabu vya kiada vya darasa la IV na kidato cha I hadi cha VI; • Kuboresha mitaala ya elimu ya ualimu na kuandaa moduli zake; • Kuratibu na kuendesha programu za ufundishaji na ujifunzaji kupitia TEHAMA; na • Kuendesha mafunzo kazini kwa walimu wa elimu ya msingi na sekondari. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa uandishi wa aina 7 za vitabu vya kiada vya darasa la IV; • Kuboreshwa, kuchapishwa na kusambazwa shuleni kwa vitabu vyote vya kiada aina 17 vya darasa la I – III nakala 8,450,000; • Kuboreshwa kwa mihtasari ya masomo ya kidato cha I – IV kwa mtaala wa 2005 na 2009; • Kuhaririwa na kutafsiriwa kwa moduli za mafunzo kazini kwa walimu wa elimu ya awali kutoka lugha ya kiingereza kwenda lugha ya Kiswahili; na • Kufanyika kwa utafiti kwa ajili ya kukusanya taarifa, maoni na mapendekezo ya kuboresha mtaala wa elimu ya ualimu ngazi ya cheti katika mikoa 10 nchini.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4397	Ujenzi na Ukarabati wa Vyuo vya Ufundi Stadi	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa vyuo vya ufundi stadi vya Kagera, Chato, Chunya, Kiliondi na Nyasa; • Kukamilisha ujenzi wa wa vyuo vya ufundi stadi vya Namtumbo na Kihonda; • Kukamilisha ujenzi wa karakana 11 za vyuo vya ufundi stadi vya mikoa ya Lindi, Pwani na Manyara; • Ujenzi wa mabweni mawili (2) katika Chuo cha Ualimu wa Ufundi Stadi Morogoro; • Kufuatilia ujenzi wa vyuo vya ufundi vya mikoa ya Njombe, Geita, Simiyu na Rukwa; na • Kuendesha na kusimamia mafunzo ya ufundi stadi ya muda mfupi na mrefu katika vyuo vya ufundi stadi 761 nchini. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ununuzi wa mitambo na vifaa vya kufundishia na kujifunzia vya uhandisi umeme katika vyuo vya ufundi stadi vya mkoa wa Mtwara na Chuo cha Ualimu wa Ufundi Stadi cha Morogoro ambapo ufungaji wa vifaa na mitambo hiyo unaendelea; • Ujenzi wa Chuo cha Mafunzo ya Ufundi Stadi cha mkoa wa Njombe unaendelea; na • Ujenzi wa karakana ya teknolojia ya ushonaji katika chuo cha ufundi stadi cha mkoa wa Pwani umefikia asilimia 80.
6333	Ukarabati na Upanuzi wa Chuo cha Ufundi Arusha	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa jengo la madarasa na maabara za fani za madini na vito, uhandisi wa vifaa vya tiba, uhandisi wa mawasiliano ya anga na TEHAMA; • Kukarabati na kununua vifaa vya karakana za useremala, uhandisi magari na uhandisi mitambo; • Kugharamia mafunzo ya muda mfupi na mrefu kwa wafanyakazi 25; • Kuhuisha mitaala 12 ya program za ufundi sanifu; • Kuendeleza shamba la mafunzo ya kilimo na umwagiliaji Oljoro; na • Kununua mashine na mitambo ya kisasa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa bwawa la kuvuna maji ya mvua, mifereji ya umwagiliaji na miundombinu ya umwagiliaji katika shamba la mafunzo ya umwagiliaji Oljoro; • Ununuzi wa vitabu vya fani za umeme, madini, ujenzi na umwagiliaji; • Vifaa na mitambo ya kufundishia imenunuliwa kwa ajili ya karakana 2 za uhandisi magari na karakana 1 ya useremala; • Kuanzishwa kwa programu 3 mpya za <i>Pipe Works, Oil and Gas Engineering</i> (Astashahada), na <i>Electrical and Automation Engineering</i> (Shahada) na kugharamia mafunzo kwa watumishi 54 ambapo watumishi 43 ni wa mafunzo ya muda mrefu na 11 mafunzo ya muda mfupi.
4323	Mradi wa Kuboresha Vyuo vya Ualimu	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi na ukarabati wa vyuo 6 vya ualimu; na • Ukarabati wa miundombinu ya maktaba, na maabara za TEHAMA katika vyuo vya ualimu 35. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chuo cha Ualimu Shinyanga: kukamilika kwa ujenzi wa jengo la ghorofa 2 la nyumba za walimu lenye kuchukua familia 4; kuendelea na ujenzi wa majengo 2 ya bweni yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 152 kila moja na ujenzi wa uzio ambapo umekamilika kwa asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa majengo mawili ya madarasa, maktaba na ukumbi wa mihadhara

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<p>ambapo umekamilika kwa asilimia 60.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chuo cha Ualimu Mpuguso: kuendelea na ujenzi wa mabweni 2 yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 308, nyumba za walimu majengo 3 ya ghorofa na nyumba 1 ya kawaida kwa ajili ya familia 13 ambapo umekamilika kwa asilimia 85; na kuendelea na ujenzi wa maktaba, maabara, ukumbi wa mihadhara na ukumbi wa mikutano ambapo umekamilika kwa asilimia 62. • Chuo cha Ualimu Kitangali: kuendelea na ujenzi wa nyumba 11 za wakufunzi ambapo umekamilika kwa asilimia 68; kuendelea na ujenzi wa madarasa vyumba 16, maktaba, ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 240, na majengo mawili ya mabweni yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 308 ambapo umefikia asilimia 60. • Chuo cha Ualimu Ndala: kuendelea na ujenzi wa nyumba 5 za wakufunzi, majengo 2 ya ghorofa kwa ajili ya wakufunzi yenye uwezo wa kuchukua familia 8 ambapo umekamilika kwa asilimia 70; na kuanza ujenzi wa chuo Awamu ya II unaohusisha mabweni 2 ya ghorofa, madarasa ghorofa 2, jengo la mihadhara, maktaba na maabara ambapo ujenzi upo katika hatua ya msingi.
6352	Ujenzi wa Maabara ya Mionzi ya Nguvu za Atomiki	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ukaguzi wa migodi 6 mikubwa inayofanya kazi na migodi mingine itakayobainika; • Kusajili vyanzo vya mionzi 1,045; na • Kufungua vituo vya Kanda ya Kati katika Mkoa wa Dodoma na Kanda ya Nyanda za Juu Kusini katika Mkoa wa Mbeya. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kukamilisha ujenzi wa maabara ya kisasa Awamu ya Kwanza; • Vituo 23 vinavyotumia mionzi vimekaguliwa na kupatiwa ushauri wa maboresho usalama kwa watumiaji na mazingira; • Wafanyakazi 423 kutoka vituo 68 wamepimwa kiasi cha mionzi; • Vituo vipya 56 vya watumiaji wa vyanzo vya mionzi vimesajiliwa; • Leseni 237 zimetolewa kwa wamiliki wa vyanzo vya mionzi; na • Vifaa vya maabara kwa ajili ya usimamizi na udhibiti wa matumizi salama ya vyanzo vya mionzi vimepokelewa.
4340	Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu	<ul style="list-style-type: none"> • Kutoa mikopo na ruzuku kwa wanafunzi 124,884 wa elimu ya juu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mikopo ya shilingi bilioni 253.98 imetolewa kwa wanafunzi 122,623 wa elimu ya juu ikijumuisha wanafunzi 33,244 wa mwaka wa kwanza na wanafunzi 89,379 wanaoendelea na

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			masomo, na ruzuku imetolewa kwa wanafunzi 351 wanaoendelea na masomo nje ya nchi.
4384	Ujenzi wa Jengo la Kufundishia la Taasisi ya Teknolojia Dar Es Salaam (DIT Teaching Tower)	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ujenzi wa jengo la ghorofa 10 (DIT Teaching Tower) Awamu ya II; na • Kutekeleza miradi 30 ya huduma za ushauri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa asilimia 100 ujenzi wa jengo la DIT Teaching Tower na kufungwa vifaa vya TEHAMA na samani; na • Kuandaliwa kwa mitaala ya kuanzisha kozi mpya za shahada ya umahiri katika uhandisi wa Nishati Endelevu na stahada ya kawaida ya teknolojia ya bidhaa za ngozi katika kampasi ya Mwanza.
6333	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati miundombinu ya chuo na kukamilisha ujenzi wa jengo la maktaba – Kampasi ya Rukwa; • Kuandaa Mpango Kabambe wa upanuzi wa chuo; • Kufanya tathmini ya mali za wananchi waishio katika eneo la hekta 511 la chuo ili kupisha upanuzi wa chuo – Kampasi ya Kuu Mbeya; • Kuongeza eneo la Kampasi ya Rukwa kutoka hekta 48 hadi 500; na • Kuanza ujenzi wa kituo cha atamizi za teknolojia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa michoro ya ujenzi wa chuo cha uhandisi na teknolojia; • Kuendelea kuandaa taarifa ya upembuzi yakinifu; na • Kukamilisha ujenzi wa jengo la maktaba kwa asilimia 57.
4358	Ujenzi wa Taasisi ya Afrika ya Sayansi na Teknolojia ya Nelson Mandela – Arusha (NM-AIST)	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya utafiti na upembuzi yakinifu kwa ajili ya Kampasi ya Tengeru; • Kuandaa Mpango Kabambe wa matumizi ya ardhi – Kampasi ya Tengeru; • Kuandaa michoro kwa ajili ya ujenzi wa jukwaa na miundombinu yake ikijumuisha mfumo wa maji safi kwa ajili ya kiwanja cha michezo; • Kujenga mfumo wa uondoaji maji taka, mabweni ya wanafunzi na majengo ya ofisi (Kampasi ya Tengeru) kwa ajili ya watumishi 200; • Ujenzi wa vyumba 10 vya madarasa, 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufunguliwa kwa vituo vine vya umahiri vya kimataifa ambavyo ni kituo cha umahiri katika ufundishaji endelevu kuhusu chakula na uhifadhi wa virutubisho na usalama wa chakula, kituo cha miundombinu ya maji na nishati endelevu, kituo cha TEHAMA cha Afrika Mashariki, na kituo cha ubunifu wa teknolojia na nishati, na zimeandaliwa program 2 za uzamili na uzamivu ambazo ni <i>PHD in Innovation and Management</i> na <i>MBA in Intellectual Property Right</i>.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		kumbi 6 za mikutano na kituo cha afya; na <ul style="list-style-type: none"> • Kuanzisha maabara maalum na kununua vifaa vya sayansi ya miamba. 	
6365	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi	<ul style="list-style-type: none"> • Kujenga maktaba yenye uwezo wa kuchukua wasomaji 2,500 kwa wakati mmoja; • Kukarabati kumbi za mihadhara, madarasa, mabweni, barabara za ndani, majengo ya ofisi, mfumo wa mawasiliano wa ndani na nyumba za makazi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ukarabati wa madarasa na ofisi katika ofisi za chuo za mikoani na kukamilika kwa ukarabati wa nyumba 6 za makazi, mabweni 16 na majengo 2 ya ofisi.
4383	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Dar es Salaam (DUCE)	<ul style="list-style-type: none"> • Kujenga kituo cha utafiti, kuimarisha miundombinu ya TEHAMA na kukarabati miundombinu ya umeme, kupata ardhi kwa ajili ya upanuzi wa chuo, kufanya upanuzi wa maabara za sayansi, vyumba vya madarasa awamu ya II na mfumo wa maji taka; • Kununua vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa wanafunzi wenye mahitaji maalum; na • Kununua vifaa vya maabara na madawa (chemicals). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya wanafunzi 47 wenye mahitaji maalum na kompyuta 55 kwa ajili ya mfumo wa mtandao wa taarifa za kijiografia, wafanyakazi na maabara ya wanafunzi.
4314	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa (MUCE)	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ujenzi wa ukumbi wa mihadhara, ujenzi wa maabara 2 za sayansi, ofisi, uwekaji umeme jua na uchimbaji wa visima vya maji safi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 1200 kwa wakati mmoja, vyumba 20 vya ofisi za walimu na vyumba 2 vya kuhifadhi mitihani; • Watumishi 78 wamejengewa uwezo katika ngazi mbalimbali ambapo wataalam 67 na waendeshaji 11 wapo masomoni; • Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za kibenki kwa ushirikiano na Benki ya CRDB litakaloweza upatikanaji wa huduma za kifedha kwa wanafunzi na watumishi; na • Zimeanzishwa program za shahada ya uzamili katika elimu kwa masomo ya Kemia, Baiolojia na Jiografia.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
6350	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Dar es Salaam – Kampasi ya Dar es salaam	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanzisha kituo cha kuatamia ubunifu mpya, • Kukarabati bweni Na. 5; • Kukarabati miundombinu ya maji safi na maji taka; • Kujenga kituo cha Buyu Zanzibar awamu ya II; • Kujenga ofisi mpya ya michezo katika viwanja vya michezo vya chuo; • Kuongeza ghorofa 2 na samani katika majengo yaliyojengwa; na • Kuongeza vifaa tiba katika kituo cha afya cha chuo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa asilimia 60 ujenzi wa mfereji wa maji ya mvua katika mabweni mapya; na • Kuendelea na ukamilishaji wa kazi za nje za ujenzi wa jengo la maktaba lenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 2,600, ukumbi wa mikutano wenye uwezo wa kuchukua washiriki 600, na Conficious Institute yenye uwezo wa kuchukua wananfunzi 500 kwa wakati mmoja.
6353	Ujenzi na Upanuzi wa Chuo Kikuu cha Mzumbe	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa mabweni 8 ya wanafunzi, ujenzi wa kumbi 2 za mihadhara, jengo la kitaaluma, kuendelea na ujenzi wa jengo la utawala; • Kuboresha mifumo ya usambazaji maji katika Kampasi Kuu ya Mzumbe; • Ukarabati wa ofisi za watumishi katika Kampasi ya Dar es Salaam; • Ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya Kampasi ya Mbeya; na • Kugharamia mafunzo kwa wanafunzi 36 katika shahada za uzamili na uzamivu. 	Kukamilika kwa ujenzi wa madarasa na jengo la utawala katika Kampasi ya Mbeya.
4381	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo cha Kumbukumbu ya Mwalimu Nyerere	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa miundombinu ya chuo hususan madarasa, nyumba za watumishi, na ununuzi wa samani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa hosteli ya wanafunzi katika kampasi ya Kivukoni yenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 720 kwa wakati mmoja; na • Kununuliwa na kufungwa kwa vifaa vya kufundishia na viti visivyohamishika kwenye madarasa 5 katika Kampasi ya Kivukoni yenye uwezo wa kubeba wanafunzi 692 kwa wakati mmoja.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
6354	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ardhi	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati hosteli za wanafunzi awamu ya IX, madarasa, jengo la uchapishaji, nyumba za watumishi, • Kukamilisha ujenzi wa jengo la madarasa na ofisi awamu ya 5; na • Kujenga hosteli za wanafunzi 2,000 awamu ya I. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ukarabati wa mabweni 5 yenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 457; na • Kugharamia mafunzo kwa wanataaluma 56 wa shahada ya uzamivu na 22 wa shahada ya uzamili, na watumishi waendeshaji 25 wa shahada ya uzamili, 12 shahada ya kwanza na 20 wa stahada.
6345	Kuimarisha Utafiti, Sayansi, Teknolojia na Ubunifu	<ul style="list-style-type: none"> • Kufadhili miradi mipya na inayoendelea ya utafiti katika maeneo ya viwanda, TEHAMA, kilimo, afya, mazingira na maliasili; • Kuendeleza na kuanzisha atamizi za ubunifu; na • Kudhamini watafiti kutoka katika taasisi za utafiti za umma kusoma shahada za uzamivu katika vyuo vya ndani ya nchi na kuimarisha mfumo wa kuhawilisha teknolojia kutoka makampuni ya uwekezaji ya ndani na nje ya nchi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufadhiliwa kwa miradi 20 ya utafiti inayoendelea na kupokelewa kwa mawazo ya miradi 387 katika maeneo ya viwanda, TEHAMA, kilimo, afya, mazingira na maliasili; • Kuendelea na ukamilishaji wa ujenzi wa maabara ya utafiti katika Taasisi ya Utafiti wa Mifugo Tanga; • Watafiti 27 (uzamili 23 na uzamivu 4) wamefadhiliwa katika ngazi mbalimbali za masomo; • Kuandaliwa kwa kiunzi cha kutathmini maombi ya uendelezaji wa ubunifu nchini kupitia mfuko wa Taifa wa Uendelezaji Sayansi na Teknolojia (MTUSATE); na • Kukamilika kwa vijarida vitatu (3) vya taarifa za kisera vinavyotoa ushahidi wa kisayansi katika maeneo ya uziujaji wa uharibifu wa mazao baada ya mavuno, upunguzaji wa migogoro kati ya wakulima na wafugaji, na uvunaji wa mazao ya baharini (Zanzibar).
5427	Hospitali ya Rufaa KCMC	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa wodi na hosteli za wagonjwa wa saratani 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la kutolea huduma za kliniki za Radilojia, kinywa na meno na huduma za kisasa za uzazi; • Kununuliwa viti maalum vya wagonjwa na mashine maalum za x-ray za kinywa, kuongezwa vyumba vya huduma kutoka vitatu (3) vya awali hadi vitano (5); na • Hospitali imefungua duka jipya la dawa na kuwezesha upatikanaji wa dawa muhimu kwa wagonjwa.
5487	Hospitali ya Taifa Muhimbili	<ul style="list-style-type: none"> • Kununua vifaa tiba; • Ujenzi wa wodi ya huduma binafsi; na • Ukarabati wa miundombinu ya kutolea huduma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ukarabati wa jengo la upasuaji wa kina mama wajawazito na kuongeza vyumba vya upasuaji kutoka vyumba viwili (2) hadi vinne (4); • Usimikaji wa lift mbili (2) katika majengo ya Kibasila na Mwaisela;

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika ukarabati na usimikaji wa mfumo wa hewa katika jengo la upasuaji wa kinywa; • Kukamilika ukarabati wa jengo kuu la upasuaji lenye vyumba 8 vya upasuaji ambapo vyumba viwili (2) ni kwa ajili ya kupandikiza figo; • Kukamilika ukarabati wa jengo la kusafisha figo lenye jumla ya vitanda 42 vya kuchujia damu; na • Kuanza kwa ujenzi wa jengo maalum kwa wagonjwa wanaolipia.
5411	Uimarishaji wa Hospitali za Rufaa (Dawa, Vifaa, Vifaa Tiba na Vitendanishi)	<ul style="list-style-type: none"> • Kugharamia ununuzi wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi kwa ajili ya vituo vya kutolea huduma nchi nzima. • Kugharamia ununuzi wa <i>Ultra Sound</i> 60 na <i>X - Ray</i> 6 zitakazotumika katika vituo vya Afya na hasa katika maeneo yenye vifo vingi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kuimarisha upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi katika vituo vya kutolea huduma za afya vya umma. • Hali ya upatikanaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi katika Bohari ya Dawa (MSD) imefikia wastani wa asilimia 81 kwa dawa muhimu 135; na • Hali ya upatikanaji wa dawa, vifaa tiba, vitendanishi na chanjo imefikia wastani wa asilimia 92 kwenye vituo vya kutolea huduma za afya nchini.
5426	Hospitali ya Rufaa Bugando	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati jengo la kliniki za wagonjwa wa nje; • Kukamilisha ujenzi wa jengo la kliniki ya wananchama wa Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya; na • Kununua mashine ya <i>Brachytherapy</i> kwa ajili ya matibabu ya saratani 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa jengo la idara ya tiba ya mionzi pamoja na kufungwa kwa mashine 2 za CT – Scan; • Kununuliwa mashine ya kutibu mionzi ya ndani (Brachytherapy); • Kununuliwa na kusimikwa mashine 6 kwa ajili ya vipimo vya damu, mashine mbili (2) za vipimo vya moyo, na mshine moja ya ultrasound; na • Kuajiriwa kwa wataalam wa tiba ya mionzi watano.
5422	Hospitali ya Rufaa Kanda ya Nyanda za Juu Kusini – Mbeya	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati jengo la daraja la kwanza na kukamilisha ujenzi wa jengo la watoto 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa upanuzi wa jengo la uzazi na mtoto (RCH) katika kitengo cha wazazi Meta kwa kuongezwa vyumba vinne (4) na sehemu ya wagonjwa kusubiria huduma, na upanuzi wa eneo la mapokezi ya wagonjwa; • Kukamilika kwa ujenzi wa wodi za watoto; na • Kuendelea kwa ukarabati na upanuzi wa jengo la kutolea huduma za dharura.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
5491	Taasisi ya Mifupa Muhimbili (MOI)	<ul style="list-style-type: none"> • Kununua vifaa na vifaa tiba vya kisasa kwa ajili ya jengo la MOI Awamu ya III; • Kuanza upasuaji wa vivimbe kwenye mishipa ya damu ya ubongo; na • Kuwajengea ujuzi wataalam wa upasuaji wa kubadilisha nyonga na goti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa Jengo la MOI awamu ya III; • Ununuzi wa vifaa tiba mbalimbali, mitambo na mashine kwa ajili ya upasuaji; • Ununuzi wa mashine za maabara, mashine za radiologia ikiwemo CT-Scan na MRI; na • Ununuzi wa mitambo ya hewa, kufua umeme, na uchomaji taka zitokanazo na huduma za afya.
5412	Taasisi ya Saratani Ocean Road	Kununua vifaa tiba vya kisasa vya uchunguzi na matibabu	<ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa kufungwa kifaa kiitwacho “multi-leaf collimator” katika mashine ya EQ80 kwa ajili ya kuboresha tiba za mionzi ya nje; kununuliwa vyanzo vipya vya mionzi; • Kukamilika kwa ujenzi wa wodi binafsi; • Kukamilika kwa ukarabati wa sehemu tatu za wagonjwa kusubiria huduma; na • Kusimikwa kwa mashine mpya za tiba ya mionzi aina ya “Linear Accelerator” (LINAC) 2 na “CT Simulator”.
5424	Hospitali ya Rufaa ya Magonjwa ya Kifua Kikuu – Kibong’oto	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati wodi ya wagonjwa na maabara; • Kutoa elimu kwa wataalam mbalimbali ili kuwajengea uwezo wa kuanzisha matibabu ya klifua kikuu sugu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuzinduliwa jengo la kutolea huduma kwa waathirika mahali pa kazi; • Kutoa elimu kwa wataalam 239 kutoka mikoa mbalimbali nchini kwa ajili ya kuwajengea uwezo wa kuanzisha matibabu ya kifua kikuu sugu; na • Kuanzisha huduma za afya kwa wachimbaji madini na familia zao.
5425	Hospitali ya Taifa ya Afya ya Akili Mirembe	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ujenzi wa uzio kuzunguka eneo la hospitali; • Kukarabati wodi za wagonjwa; na • Kununua vifaa na vifaa tiba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa jengo la kuhudumia waathirika wa dawa za kulevya katika eneo la Itega ambapo mkandarasi anaendelea na kazi ya kukamilisha ujenzi.
5406	Mradi wa Kudhibiti Magonjwa ya Kuambukiza	Kununua na kusambaza chanjo kulingana na mahitaji.	<ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa chanjo za kudhibiti magonjwa mbalimbali; • Kufungwa mashine mpya 5 zenye uwezo wa kupima sampuli nyingi kwa siku na kubainisha wingi wa virusi vya UKIMWI katika damu na utambuzi wa maambukizi kwa watoto waliozaliwa na kina mama wanaoishi na VVU, • Kuwapatia kina mama wajawazito 1,967,260 huduma za kuzuia maambukizi ya VVU kutoka kwa mama kwenda kwa mtoto; • Kununuliwa na kusambazwa kwa dawa za kifua kikuu na

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<p>ukoma;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa na kusambazwa kwa mashine 189 za “gene-expert” katika wilaya zote nchini na mashine 5 katika hospitali binafsi 5 zilizopo Dar es Salaam kwa ajili ya ugunduzi wa kifua kikuu kupitia vipimo vya vinasaba; • Kuzinduliwa kwa matumizi ya dawa mpya za kifua kikuu kwa watoto; • Kufunguliwa kwa vituo vipya 41 vya kutoa matibabu kwa wagonjwa wa kifua kikuu sugu; • Kusambazwa kwa vyandarua 4,726,763 kwa wananchi bila malipo ili kudhibiti maambukizi ya malaria; na • Kusambazwa kwa lita 236,420 za viudadu vya kibailoia kwa ajili ya kuangamiza viluwilwi vya mbu kwenye mazalia vimesambazwa katika Halmashauri zote nchini.
6545	Usimamizi na Uendelezaji wa Rasilimali za Maji	<ul style="list-style-type: none"> • Utunzaji, uhifadhi na uendelezaji wa rasilimali za maji ili kuhakikisha maji yanakuwepo kwa wakati wote kwa ajili ya maendeleo ya kiuchumi na kijamii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hadi Machi 2018, takwimu za maji zimekusanywa kwenye vituo 475 vya kupima mwenendo wa rasilimali za maji nchini na kuchakatwa; • Vituo 6 vya kupima mtiririko wa maji kwenye mito na vituo 6 vya hali ya hewa vimejengwa katika mabonde ya Ziwa Nyasa, bonde la Ruvuma na Pwaniya Kusini; na • Kuendelea kwa kazi ya kutunza na kuhifadhi rasilimali za maji katika mabonde ya mto Zigi na Wami/Ruvu.
3306	Ukarabati wa miundombinu ya maji mijini	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa miundombinu ya maji ili kuwezesha wateja wapya 200,000 kuunganishwa, • Ujenzi wa magati ya maji 103 pamoja na kuunganisha wateja wapya 50,000 katika mfumo wa majitaka katika Miji Mikuu ya Mikoa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha utekelezaji katika mji wa Bukoba; • Kukamilisha utekelezaji katika manispaa ya Musoma kwa asilimia 98, • kutekeleza mradi katika manispaa ya Kigoma kwa asilimia 80, Lindi asilimia 87 na Sumbawanga kufikia hatua ya majaribio; • kukamilika na kuzinduliwa miradi katika mji wa Sengerema; • kukamilika kwa upembuzi ya kinifu na usanifu wa kina wa kuboresha huduma ya maji katika mji wa Morogoro; na • Utekelezaji wa mradi katika mji wa Geita umefikia asilimia 75.
3307	Upanuzi wa huduma ya maji mijini	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya maji katika miji midogo na miradi ya kitaifa itakayoweza kuunganisha wateja wapya 110,000 maji 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuunganishwa kwa wateja 13,405 kwenye mtandao wa maji safi katika Miji Mikuu ya Wilaya, na Miji Midogo; • Kukamilika kwa mradi wa kuboresha huduma ya maji safi katika Mji wa Bunda kwa kujenga mtandao wa kusambaza maji

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<p>pamoja na vituo vya kuchotea maji kwa asilimia 98;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kwa ujenzi wa mradi wa maji katika mji wa Chalinze ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65; na • Kukamilika kwa usanifu wa kina wa mradi wa Mugango – Kiabakari
3309	Mradi wa maji makao makuu ya mikoa	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa miundombinu ya maji, • Ujenzi wa miundombinu mipya katika miji mikuu ya mikoa mipya ya Njombe, Katavi, Songwe, Geita na Bariadi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuunganisha wateja wapya 35,369 kwenye mtandao wa maji safi katika Miji Mikuu ya Mikoa; • Kuunganisha wateja 105,512 kwenye mtandao wa maji safi katika Jiji la Dar es Salaam; • Kuendelea ujenzi katika miradi ya maji kwa miji ya Njombe, Katavi, Songwe, Geita na Bariadi ambapo ujenzi umefikia asilimia 65 katika mji wa Mpanda na asilimia 95 katika mji wa Njombe,
3403	Mradi wa Maji wa Ziwa Victoria - Shinyanga na Mradi wa maji wa Kahama	Ujenzi wa miundombinu ya maji ili kufikisha maji katika miji ya Kagonwa, Isaka, Tinde, Kwimba, Malampaka, Sumve, Malya, Lagangabilili, Mwanhuzi, Mwaui, Kishapu, Kolandoto na Maganzo.	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha upembuzi yakinifu na kuendelea na usanifu wa kina kwa mradi wa kutoa maji ziwa Victoria kwenda miji ya Busega, Bariadi, Lagangabilili, Maswa na Mwanhuzi; • Kukamilisha asilimia 20 ya ujenzi katika kipande cha Isaka – Kagongwa; • Kukamilisha mradi wa kutoa maji Ziwa Victoria kupeleka katika miji ya Mwaui, Kishapu, Kolandoto na Maganzo; na • Kukamilisha ujenzi wa tanki la maji lenye ujazo wa lita milioni 1.2 katika mji wa Kishapu.
3437	programu ya kuboresha usambazaji wa maji safi na usafi wa mazingira jiji la Dar es Salaam	Kuboresha mifumo ya majisafi katika maeneo ya jiji la Dar es Salaam, Kibaha na Bagamoyo na ujenzi wa miundombinu ya majitaka	<ul style="list-style-type: none"> • Kulaza kilomita 138 za mabomba ya kusambazia maji katika maeneo ya Mbezi – Kiluvya; • Kuendelea na ujenzi wa matenki ya kuhifadha maji katika maeneo ya Changanyikeni, Wazo, Bunju, Bagamoyo, na Salasala; na • Kuchimba visima 41 katika maeneo mbalimbali katika Jiji la Dar es Salaam.
3438	Mradi wa ujenzi wa bwawa la Kidunda	Ujenzi wa bwawa la Kidunda ikiwemo miundombinu ya kuzalisha umeme pamoja na barabara ya urefu wa Km 76 kutoka Ngerengere kwenda eneo la ujenzi	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipwa fidia kwa wananchi 2,603 waliohamishwa kupisha ujenzi wa bwawa na barabara; na • Kukamilisha uchimbaji wa visima vya maji na ujenzi wa barabara pamoja na miundombinu mingine katika vijiji vya Bwira Chini na Juu.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
3439	Mradi wa maji wa Kimbiji na Mpera	<ul style="list-style-type: none"> • Uchimbaji wa visima virefu 20 vya kuzalisha maji, • Kufanya uchunguzi wa mwenendo wa maji katika maeneo ya Kimbiji na Mpera. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ujenzi wa visima 15
3216	Mradi wa upanuzi wa usambazaji wa maji vijijini	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa miundombinu ya maji kutoka mabomba ya maji miradi ya kitaifa kwenda vijiji mbalimbali; • Ukarabati wa mradi wa maji wa Ntomoko; • Ujenzi wa miundombinu ya maji katika maeneo kame ya Dodoma, Singida, Shinyanga, Tabora, Arusha, Pwani, Manyara, Mtwara na Songwe 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kutekeleza miradi 366 iliyopo katika hatua mbalimbali; • Kuendelea kwa ujenzi katika mkoa wa Kigoma; • Kukamilika kwa mapitio ya usanifu wa kina wa mradi pamoja na kutafuta chanzo kingine cha maji katika mradi wa Ntomoko;
3223	Mradi wa kuchimba visima na kujenga mabwawa	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa miundombinu ya maji katika visima vilivyochimbwa, • Ukarabati wa mabwawa na kukarabati miradi isiyofanya kazi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa bwawa la Matwiga (Chunya); na • kuendelea na ujenzi wa bwawa la Mwanjoro (Meatu).
3280	Mradi wa kusambaza maji na usafi wa mazingira vijijini	Kukamilisha miradi yote ya maji inayoendelea kujengwa kwa kila Halmashauri nchini	kutekelezwa kwa miradi 1,493 ambayo imewanufaisha wananchi 21,321,500
3341	Mradi wa maji wa Same-Mwanga - Korogwe	Ujenzi wa miundombinu ya maji kwa ajili ya miji ya Same na Mwanga na vijiji vya Wilaya za Same, Mwanga na Korogwe.	<ul style="list-style-type: none"> • Utekelezaji wa kipande cha nne unahusisha ujenzi wa tanki lenye ujazo wa lita milioni 9, matanki mawili ya ujazo wa lita 300,000 kila moja pamoja na ulazaji wa mabomba kwa asilimia 37; • Kupatikana kwa kibali cha ujenzi wa kipande cha tatu kutoka Serikali ya Kuwait pamoja na kuendelea na taratibu za kumpata Mkandarasi; na • Kukamilika kwa ujenzi katika eneo la tekeo (intake), na kazi ya kurudishia udongo (backfill).
Miradi ya Ujenzi wa Mazingira Wezeshi kwa Uendeshaji Biashara na Uwekezaji			
4211	Ukarabati wa Reli na Uimarishaji wa Tazara	Kununua <i>traction motors</i> 42 pamoja na ununuzi mitambo kwa ajili ya karakana ya kuzalisha kokoto Kongolo.	Hatua za mwisho za zabuni kwa ajili ya ununuzi wa <i>Traction Motors</i> 42 na mitambo (Dumper Truck, excavator and Drill Rig)
4213	Mfuko wa Maendeleo ya Reli	Kuboresha mtandao wa reli ya kwa kujenga reli mpya pamoja na kukarabati reli iliyopo.	Malipo ya awali ya ujenzi wa reli kwa kiwango cha kiwango cha kimataifa

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4218	Ujenzi wa Reli ya Mtwara – Mbambabay na Mchuchuma & Liganga (Km 1,092)	Kukamilisha usanifu wa kina wa njia ya reli kati ya Mtwara - Mbamba Bay na matawi ya Mchuchuma na Liganga kwa kiwango cha kimataifa na kumtafuta <i>transaction advisor</i> atakayekuwa na jukumu la kuunadi mradi na kutafuta fedha za ujenzi wa reli hiyo kwa njia ya PPP.	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa awali kwa ajili ya ujenzi wa reli ya Mtwara - Mbamba Bay na Liganga na Mchuchuma. • Kuendelea na tathimini ya zabuni kwa ajili ya kumpata mshauri wa uwekezaji (Transaction Advisor) wa kuandaa andiko la kunadi mradi kwa wawekezaji kwa mfumo wa ubia.
4219	Usafiri wa Treni Dar es Salaam	Kukamilisha kazi ya upembuzi yakinifu wa ujenzi wa njia mpya za reli Jijini Dar es Salaam, (Pugu – JNIA - Mbagala/Chamazi, - Luguruni/Kibaha - Bunju/Bagamoyo; kumpata <i>Transaction Advisor</i> na kuboresha miundombinu katika stesheni za Ubungo na Pugu.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na kazi ya upembuzi yakinifu. • Kuboreshwa kwa Miundombinu ya reli iliyopo katika Jiji la Dar es Salaam kwa kujenga mchepuko wa njia ya reli kutoka “Ilala block post” hadi Stesheni kuepusha mwingiliano wa treni ya abiria kutoka Stesheni kwenda Ubungo na ile ya mizigo kutoka bandari ya Dar es Salaam.
4223	Ujenzi wa Reli ya Tanga (Mwambani) – Arusha – Musoma (Km 1,108)	Kukamilisha upembuzi yakinifu na usanifu wa awali wa ujenzi wa njia ya reli kwa kiwango cha kimataifa kati ya Arusha – Musoma, pamoja na matawi yake kwenda Engaruka na Minjingu.	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali wa reli ya Tanga - Arusha (Km 438) . • Kuendelea na kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali kwa ajili ya Arusha – Musoma (Km 670) na tawi la kwenda Shinyanga.
4227	Kuboresha miundombinu ya Bandari ya Dar es Salaam	<ul style="list-style-type: none"> • Kuongeza kina na upana wa lango la kuingilia meli zenye ukubwa wa “panamax” • Kuongeza uwezo wa kuhudumia meli na shehena inayopita bandarini. 	<p>Ujenzi wa Gati Na. 1 – 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na usanifu wa Gati Na. 1 – 3; • Kukamilika kwa usanifu na kuanza kwa kazi ya ujenzi wa gati la kuhudumia meli za magari (RoRo berth) kwa kujaza kifusi (backfilling) katika eneo la Gerezani Creek; na • Kukamilika kwa tathimini ya zabuni ya awali ya kumpata mkandarasi wa ujenzi wa kuongeza kina na upana wa lango la kuingilia meli.
4228	Kuboresha miundombinu ya bandari ya Tanga	Kukarabati sehemu ya maegesho ya meli na kupakulia mizigo sambamba na miundombinu mbalimbali ya bandari	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na upembuzi yakinifu, • Kuendelea na ujenzi wa gati namba 2; • Kuendelea na ujenzi wa barabara ya kuingia katika gati namba 2; na • Kukamilisha majadiliano kati ya Serikali na wawekezaji kwa ajili ya ujenzi wa gati la Chongeleani.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4229	Mradi wa upanuzi wa bandari ya Mtwara	<ul style="list-style-type: none"> • Kuboresha mfumo wa usalama; • Kuboresha maegesho ya meli; • Kujenga gati la mafuta la ; na • Kukarabati eneo la gati namba 3 ili kuongeza eneo la kufanyia kazi na kuhifadhi mizigo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa asilimia 20 ya ujenzi wa gati moja (multipurpose terminal) lenye urefu wa mita 300; • Kukamilika kwa asilimia 90 ya ukarabati wa gati la Lindi; na • kukamilika kwa maboresho ya maegesho ya meli.
4230	Kuboresha miundombinu ya bandari za ziwa Victoria	<ul style="list-style-type: none"> • Kuboresha wa mfumo wa usalama; • Ujenzi wa ofisi na jengo la abiria la bandari ya Kyamkwikwi • ukarabati wa miundombinu iliyopo Mwanza South • ujenzi wa bandari kubwa na ndogo za Nyamirembe, Chato na Magarine • Ujenzi wa <i>Dhow Wharves</i> ya Mwigobero; • Uongezaji wa kina katika bandari ya Nansio na Mwanza <i>South</i>; • Kuboresha sehemu ya kushukia abiria Mwanza <i>North</i> na ukarabati wa <i>Link Span</i> ya bandari ya Mwanza <i>South</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ujenzi wa gati za Nyamirembe (Chato) na Magarine.
4231	Kuboresha Miundombinu ya Bandari za ziwa Tanganyika	<ul style="list-style-type: none"> • Kuboresha mfumo wa usalama na wa maegesho ya meli na wa kuhudumia abiria pamoja na mizigo katika vijiji vya Lagosa, Sibwesa, Kabwe na Ujiji ; • Upembuzi yakinifu wa ujenzi wa bandari ya Karema; • Ujenzi wa ofisi na uboreshaji wa miundombinu ya bandari ya Kasanga pamoja na barabara ya kuelekea katika bandari ya Kipili 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa asilimia 90 wa ujenzi wa gati la Kalya/Sibwesa.
4232	Kuboresha Miundombinu ya Bandari za Ziwa Nyasa	<ul style="list-style-type: none"> • Kuimarisha bandari kubwa na ndogo katika Ziwa Nyasa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa asilimia 30 ya ujenzi wa gati la Ndumbi.
4295	Ununuzi na Ukarabati wa Meli kwenye Maziwa Makuu	<ul style="list-style-type: none"> • Ununuzi na ukarabati ya meli katika Maziwa Makuu (Victoria, Tanganyika na Nyasa) 	<ul style="list-style-type: none"> • kupatikana kwa mkandarasi wa ukarabati wa MV Victoria na MV Butiama; • kuendelea na taratibu za kutafuta mkandarasi kwa ajili ya ukarabati wa MV Liemba;

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
			<ul style="list-style-type: none"> • kuendelea na uchambuzi wa zabuni kwa ajili ya ujenzi wa meli mpya katika ziwa Tanganyika; • kuendelea na ujenzi wa meli mpya yenye uwezo wa kubeba abiria 200 na tani 200 za mizigo katika ziwa Nyasa; na • kuendelea na taratibu za kumpata mkandarasi wa ujenzi wa meli mpya katika ziwa Victoria
4156	Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Kigoma.	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa jengo jipya la abiria pamoja na miundombinu yake; • Usimikaji wa taa na mitambo ya kuongezea ndege; • kujenga uzio • Ujenzi wa jengo la uchunguzi wa hali ya hewa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na mchakato wa kumpata mkandarasi.
4159	Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Tabora.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa njia ya pili ya kuruka na kutua ndege, barabara ya kiungio, jengo la uchukuzi wa hali ya hewa, maegesho ya ndege pamoja na usimikaji wa taa na mitambo ya kuongezea ndege 	<ul style="list-style-type: none"> • kukamilika kwa ukarabati wa barabara ya pili ya kuruka na kutua ndege, barabara ya kiungio, upanuzi na ukarabati wa maegesho ya ndege na • kukamilika kwa kazi ya usimikaji wa taa na mitambo ya kuongezea ndege .
4209	Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Mwanza .	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ujenzi wa jengo jipya la abiria na kuendelea na kazi za kurefusha na kujenga barabara ya kuruka na kutua ndege; • Ujenzi wa jengo la mizigo, maegesho ya ndege na viungio vyake, mnara wa kuongezea ndege, kituo cha umeme, na maegesho ya magari; • Kusikimika taa za kuongezea ndege na mfumo wa maji safi, maji taka na maji ya mvua. 	<ul style="list-style-type: none"> • kukamilika kwa barabara ya kuruka na kutua ndege kwa mita 500 na upanuzi wa maegesho ya ndege • kufikia asilimia 65 ya ujenzi wa jengo la mizigo pamoja na jengo la kuongezea ndege
4226	Ujenzi wa Kiwanja kipya cha ndege cha Geita	<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa jengo la abiria, jengo la kuongezea ndege, fensi ya kiwanja, barabara ya kuingia na kutoka kiwanjani na maegesho ya magari kwa asilimia 25 • Ujenzi wa njia ya kuruka na kutua ndege, kiungio na maegesho ya ndege, kwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa njia ya kuruka na kutua ndege, kiungio na maegesho.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		asilimia 100	
	Ujenzi wa Kiwanja kipya cha ndege cha Iringa	<ul style="list-style-type: none"> • Ulipaji wa fidia kwa asilimia 100; na • Ukarabati na upanuzi wa njia ya kuruka na kutua ndege, maegesho ya ndege, barabara ya gari, maegesho ya magari na fensi kwa asilimia 30 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na uthamini wa mali na makazi
4286	Ujenzi wa Kiwanja kipya cha ndege cha Msalato	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa fidia kwa asilimia 100; na • Kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya kiwanja kipya cha Kimataifa cha Msalato 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na kazi ya kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina
4289	Ujenzi wa Jengo la III la abiria katika Kiwanja cha Kimataifa cha Julius Nyerere	<ul style="list-style-type: none"> • Ulipaji wa fidia kwa asilimia 100 • Ujenzi wa jengo pamoja na mindombinu yake kwa asilimia 85 • Ujenzi wa mfumo wa umeme (kV 33) kutoka Gongolamboto kwenda Kipawa kwa asilimia 50 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufikia asilimia 72 ya ujenzi wa jengo la abiria pamoja na miundombinu yake
4190	Itoni - Mkiu - Ludewa Manda (km 211)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami na zege sehemu ya Lusitu - Mawengi (km 50). 	Kukamilisha km 7.60 za ujenzi wa tabaka la msingi la barabara
4148	Tabora-Ipole-Koga- Mpanda (km 373)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa Sehemu ya Tabora - Sikonge (Usesula) (km 30): • Kuanza ujenzi wa sehemu sehemu ya Mpanda - Koga - Ipole - Usesula (km 340). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kujengwa kilomita 22.6 kwa kiwango cha lami kwa sehemu ya Tabora – Sikonge (Usesula)(km30) sawa na asilimia 79.1; • Kusainiwa kwa mikataba ya ujenzi kwa kiwango cha lami kwa sehemu ya Sikonge (Usesula)-Ipole-Koga-Mpanda (km 340), Usesula-Komanga (Km 108), barabara ya kuingia mji wa Sikonge (km7.5), Komanga-Kasinde (km 4.8), Kasinde-Mpanda (km 108) na barabara ya kuingia mji wa Urwira (km 3.7).
4188	Barabara ya Mbeya - Makongolosi - Rungwe – Itigi - Mkiwa (km 528)	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa sehemu ya madai ya Wakandarasi wa barabara ya Mbeya -Lwanjilo na Lwanjilo -Chunya; • Kuanza ujenzi wa sehemu ya barabara ya Chunya Makongolosi na sehemu ya Noranga - Itigi - Mkiwa (km 56.9) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi kwa kiwango cha lami kwa upande wa sehemu ya Chunya - Makongolosi (km43); na • Kuendelea na taratibu za kupata mkandarasi kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango lami sehemu ya Mkiwa – Itigi – Noranga (km 56.9).
4130	Barabara ya Manyoni – Itigi- Tabora (km 259.7)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa sehemu ya 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika ujenzi wa sehemu ya Tabora – Nyahua (km 85),

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		Tabora - Nyahua (km 85), kulipa sehemu ya madai ya Mkandarasi na Mhandisi Mshauri wa ujenzi wa sehemu ya Manyoni – Itigi - Chaya (km 89.3) na kuanza ujenzi wa sehemu ya Nyahua - Chaya (km 85.4).	Manyoni – Itigi - Chaya (km 89.3) na kufanya maandalizi ya ujenzi wa sehemu ya Nyahua – Chaya (km 85.4).
4196	Barabara ya Dodoma Babati (km 251.4)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa sehemu ya Dodoma - Mayamaya, Mayaraaya - Mela na Mela – Bonga. Kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi wa ujenzi wa sehemu za Dodoma - Mayamaya na Bonga - Babati 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha kwa ujenzi wa barabara.
4197	Barabara ya Masasi - Songea Mbamba Bay (km 659.7)	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa malipo ya mwisho ya Wakandarasi na Wahandisi Washauri wa ujenzi wa sehemu za Mangaka - Nakapanya, Nakapanya - Tunduru, Mangaka Mtambaswala, Tunduru - Matemanga, Maternanga – Kilimasera na Kilimasera - Namtumbo; • Kuanza ujenzi wa barabara za Mbinga - Mbamba Bay (km 66), Masasi - Newala - Mtwara (sehemu ya Mtwara - Mnivata); na • Kufanya maandalizi ya ujenzi wa barabara ya Masasi -Nachingwea Nanganga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi wa sehemu ya Mbinga - Mbambabay (km 66) na kuendelea na maandalizi ya ujenzi; • Kufikia asilimia 16 ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu Mtwara – Mnivata (km 50); na • Kukamilika kwa kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa barabara ya Masasi - Nachingwea – Nanganga (km 91.0)
4149	Barabara ya Makutano - Natta Mugumu - Loliondo (km 239) na Loliondo – Mto wa Mbu (km 213)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa kiwango cha lami kwa sehemu ya Makutano -Sanzate; na • Kuanza ujenzi kwa kiwango chalami sehemu za Natta -Mugumu na Mto wa Mbu - Loliondo sehemu ya Waso - Sale (km 49). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufikia asilimia 54 ya ujenzi sehemu ya Makutano-Sanzate (km 50); • Kuendelea na maandalizi ya ujenzi sehemu ya Waso-Sale (km 49); na • Kuendelea na taratibu za kurudia kutangaza zabuni sehemu ya Natta - Mugumu (km 41.6) baada ya wazabuni wa awali kuwa na gharama za juu zaidi ya makisio ya gharama za mradi.
4112	Barabara ya Kigoma - Kidahwe-Uvinza-Kaliua-Tabora (Km 353.7)	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha sehemu ya malipo ya mwisho ya Wakandarasi waliojenga miradi ya Daraja la Kikwete katika Mto Malagarasi, barabara za Kidahwe - Uvinza, Tabora - Ndono na Ndono - Urambo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kwa malipo ya wakandarasi waliojenga miradi ya daraja la Kikwete, barabara za Kidahwe – Uvinza (km 76.6), Tabora – Ndono (km 42) na Ndono – Urambo (km 52); Kaliua – Kazilambwa (km 56) ; • Kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ujenzi wa sehemu ya Kaliua - Kazilambwa • Kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu za Uvinza - Malagarasi (km 51) na Urambo - Kaliua (km 28) 	<p>Urambo - Kaliua (km 28); na</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kusaini makubaliano ya mikopo na mfuko wa OPEC pamoja na mfuko wa ABU-DHABI kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Uvinza - Malagarasi (km 51.1).
4155	Barabara ya Nyanguge - Musoma (km 185.5) na mchepuko wa Usagara Kisesa (km 17) na Bulamba - Kisorya (km 51)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ukarabati wa barabara ya Nyangunge -Simiyu/Mara Border; • Kulipa madai ya Mkandarasi wa sehemu ya Simiyu/Mara boarder - Musoma; Kuendelea na kazi za ujenzi katika sehemu ya Kisesa – Usagara (Mwanza by pass), • barabara ya Nansio - Kisoiya - Bunda - Nyamuswa (sehemu ya Kisorya - Bulamba); • Ukarabati (overlay) wa barabara ya Makutano - Sirari, upanuzi wa barabara ya kwenda uwanja wa ndege wa Mwanza na Daraja la Waenda kwa Miguu la Furahisha; • Kuanza maandalia ya ujenzi wa barabara za Nyamuswa - Bunda -Bulamba na Musoma - Makojo – Busekela 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ukarabati wa sehemu ya barabara ya Simiyu/Mara Border-Musoma (km 85.5); • Kukamilika kwa kazi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Usagara - Kisesa (km 17); • Kuendelea na maandalizi ya ukarabati wa sehemu ya Nyanguge-Simiyu/Mara Border (km 80); • Kukamilika kwa ujenzi asilimia 37.58 ya kazi za ujenzi sehemu ya Bulamba - Kisorya (km 51); • Kuendelea na taratibu za kumpata Mhandisi Mshauri wa kufanya mapitio ya usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa sehemu ya Nyamuswa – Bunda - Bulamba (km 55); na • Kuendelea na kazi ya ukarabati wa barabara ya Makutano - Sirari (km 83).
4164	Barabara ya Kidahwe - Kanyani-Kasulu-Kibondo - Nyakanazi (km 413)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa sehemu ya Kidahwe - Kasulu na Nyakanazi - Kibondo na kukamilisha mapitio ya usanifu; na • Kuanza maandalizi ya ujenzi sehemu ya Kibondo - Kasulu - Manyovu (km 210). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufikia asilimia 56 ya ujenzi kiwango cha lami sehemu ya Kidahwe - Kasulu (km 63); • Kufikia asilimia 41 ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Nyakanazi-Kabingo (km 50); • Kuanza maandalizi ya ujenzi sehemu ya Kabingo – Kibondo – Kasulu - Manyovu (km 300); na • Kuanza taratibu za kumpata mkandarasi kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Nduta – Kibondo – Kabingo (km 87.7).
4115	Barabara ya Marangu – Tarakea Kamwanga/ Bomang’ombe - Sanya Juu (km 173)	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipia sehemu ya malipo ya mwisho ya Wakandarasi wa barabara za Rombo Mkuu - Tarakea na Marangu – Rombo Mkuu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi sehemu za Tarakea-Rongai-Kamwanga (km 32), Tarakea-Rombo Mkuu (km 32), Marangu-Rombo Mkuu na Kilacha-Mwika (km 32); na • Kufikia kwa asilimia 43 ya ujenzi kwa kiwango cha lami

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Ujenzi wa barabara ya Arusha – Moshi Holili/Taveta – Voi sehemu ya Sakina - Tengeru (km 14.10) na njia mbili kwa sehemu ya Arusha Bypass (km 42.41); • Kuendelea na ujenzi wa barabara ya KIA Mererani, Kwa Sadala - Masama – Machame Jet, na Kiborloni - Kikarara - Tsuduni - Kidia; • Kuanza ujenzi wa barabara ya Sanya Juu - Kamwanga. 	sehemu ya Sanya Juu - Elerai (km 32.2).
4129	Barabara ya Isaka - Lusahunga (km 242), Lusahunga Rusumo (km 92) na Nyakasanza - Kobero (km 59)	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa malipo ya mwisho ya madai ya Mkandarasi wa sehemu ya Isaka – Ushirombo (km 132); • Kuendelea na ukarabati wa sehemu ya Ushirombo – Lusahunga; • Maandalizi ya ujenzi wa barabara ya Lusahunga – Rusumo na Nyakasanza – Kobero; na • Maandalizi ya ujenzi wa mizani ya kupima magari huku yakitembea (Weigh in Motion Scale) sehemu ya Mwendakulima (Kahama). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipwa kwa madai ya Mkandarasi wa sehemu ya Isaka Ushirombo (km 132); • Kufikia asilimia 61 kwa kazi ya ukarabati kwa kiwango cha lami sehemu ya Ushirombo – Lusahunga (km 110); na • Kuendelea na kazi ya ukarabati sehemu korofi kwenye barabara ya Lusahunga - Rusumo (km 91) na Nyakasanza - Kobero (km 59).
4124	Barabara ya Sumbawanga - Matai - Kasanga Port (km 112)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na kazi za ujenzi wa barabara ya Sumbawanga - Matai -Kassanga Port; na • Kuanza ujenzi wa barabara ya Matai - Kasesya (km 50). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufikia asilimia 76.1 kwa kazi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya barabara ya Sumbawanga – Matai - Kasanga Port (km 112); na • Kuendelea na maandalizi ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Matai - Kasesya (km 50).
4147	Kidatu - Ifakara Lupilo - Malinyi - Londo Lumecha/Songea (km 396)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ujenzi wa sehemu ya Kidatu - Ifakara (km 68); na • Maandalizi ya kuanza ujenzi wa barabara ya Ifakara - Lupilo - Malinyi - Londo - Lumecha 	Kusainiwa kwa mkataba wa ujenzi wa sehemu ya Kidatu - Ifakara (km 66.9) na daraja la Ruaha Mkuu ambapo kazi za ujenzi kwa kiwango cha lami zinaendelea.
4154	Barabara ya Sumbawanga – Mpanda – Kanyani - Nyakanazi (km 768)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na kazi za ujenzi wa sehemu za Sumbawanga – Kanazi km 75). Kanazi - Kizi - Kibaoni (km 76.6) na Mpanda - 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa sehemu ya Sumbawanga - Kanazi (km 75), Kanazi – Kizi - Kibaoni (km 76.6) na Sitalike-Mpanda (km 36.9); na

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<p>Ifukutwa - Vikonge (km 35);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulipa madai ya Mkandarasi wa ujenzi wa barabara ya Sitalike - Mpanda; • Kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Kibaoni - Sitalike (km 71) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufikia asilimia 43 ya utekelezaji wa miradi sehemu ya Mpanda - Mishamo (km 100), sehemu ya Mpanda –Ifukutwa – Vikonge (km 30).
4162	Barabara ya Mwigumbi – Maswa - Bariadi - Lamadi (km 171.8)	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya malipo ya mwisho ya mkandarasi wa barabara ya Bariadi – Lamadi (km 71.8); • Kuendelea na ujenzi sehemu ya Mwigumbi – Maswa (km 50.3); na • Kuanza ujenzi wa sehemu ya Maswa – Bariadi (km 49.7). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa kiwango cha lami sehemu ya Mwigumbi - Maswa (km 50.3); na • Kuendelea kwa maandalizi ya kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Maswa - Bariadi (km 49.7).
4132	Barabara za Mikoa	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa jumla ya Kilomita 469.50 kwa kiwango cha changarawe; • Kujenga kilomita 58.4 kwa kiwango cha lami; na • Ujenzi wa madaraja 12 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabatiwa jumla ya kilomita 17,055 za barabara kuu na mikoa; na • Kufanyiwa matengenezo ya madaraja 996 ya barabara kuu na za mikoa.
4138	Barabara za Kupunguza Msongamano Jiji la Dar es salaam (km 156.66)	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa sehemu ya madai ya Wakandarasi na Wahandisi Washauri wa ujenzi wa barabara za Kimara - Kilungule External (km 9.0);Tegeta - Kibaoni - Wazo Hill - Goba - Mbezi (Moro RD): sehemu ya Mbezi Mwisho - Goba (km 7.0) na Tangi Bovu – Goba (km 9.0); • Kuendelea na ujenzi wa barabara za Mbezi – Malamba mawili Kinyerezi - Banana (km 14.0); Kimara Baruti -Msewe – Changanyikeni (km 2.60); Kibamba - Kisopwa - Kwembe - Makondeko (km 14.66); Banana - Kitunda - Kivule - Msongola (km 14.7); Ardhi - Makongo • Goba (km 9.0): sehemu ya Goba - Makongo (km 4.0); na Maji Chumvi Chang'ombe - Barakuda; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ujenzi wa kiwango cha lami sehemu ya Kifuru- Malamba Mawili-Msigani (km 4) na Kimara Baruti-Msewe- Changanyikeni (km 2.6); • Kufikia asilimia 15 ya ujenzi sehemu ya Goba-Madale (km 5); • Kukamilika kwa km 4 sehemu ya Kibamba hadi Mlongazila; • Kufikia asilimia 15 ya ujenzi sehemu ya Kitunda - Kivule (km 3.2); • Kukamilika kwa km 3.5 ya barabara ya Ardhi – Makongo – Goba; • Kutangazwa kwa zabuni za ujenzi barabara ya Maji Chumvi - Chang'ombe – Barakuda (km 2.5), barabara ya Mwai Kibaki (km 9.1), Kawe round about - Garden Rd Junction (km 2.9); na • Kuendelea na taratibu za kutangaza zabuni za ujenzi sehemu ya Kongowe – Mjimwema - Kivukoni (km 25.1) na Mji Mwema – Kimbiji (km 27).

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ujenzi wa barabara za Kongowe - Mjimwema – Kivukoni Ferry (One Lane Widening) (km 25.10); • Upanuzi wa barabara ya Mwai Kibaki (km 9.10) Mjimwema – Kimbiji (km 27.0); na Tegeta Kibaoni - Wazo Hill - Goba (km 13.0): sehemu ya Madale - Goba (km 5.0) 	
4161	Ujenzi wa Barabara za Juu	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ujenzi wa 'Flyover' ya TAZARA; • Ujenzi wa <i>interchange</i> ya Ubungo; na • Kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya kuboresha makutano ya barabara katika maeneo ya KAMATA, Magomeni, Mwenge, Tabata/Mandela, Morocco, Buguruni, Selandar (Kinondoni Makaburini), na Selander (Ali Hassan Mwinyi/UN Road Jet). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha kazi ya ujenzi wa TAZARA Flyover kwa asilimia 70; • Kuendelea kwa maandalizi ya ujenzi wa barabara za juu katika makutano ya Ubungo; na • Kuendelea kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya kuboresha makutano ya barabara katika maeneo ya Kamata, Magomeni, Mwenge, Tabata/Mandela, Morocco, Buguruni, Selandar (Kinondoni Makaburini), na Selander (Ali Hassan Mwinyi/UN Road Jet).
4193	Barabara ya Handeni – Kibereshi – Kijungu – Kibaya – Njoro – Olboloti – Mrijochini – Dalai – Bicha – Chambulo – Chemba - Kwa Mtoro - Singida (km 460)	Kuanza maandalizi ya ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya Handeni – Kibereshi – Kijungu – Kibaya – Njoro – Olboloti – Mrijo Chini – Dalai – Bicha – Chambalo – Chemba – kwa Mtoro – Singida.	Kukamilika kwa usanifu wa kina.
4108	Mradi wa Dar es Salaam – Chalinze – Morogoro Expressway (km 200) Sehemu ya Dar es Salaam – Chalinze (km 144).	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa fidia ili kupata eneo kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Dar es Salaam - Chalinze (km 144) kwa kiwango cha "Expressway" kwa utaratibu wa ushirikisha Serikali na Sekta Binafsi (Public Private Partnership PPP); • Kuendelea na ukarabati barabara ya Mlandizi - Chalinze (km 44.24); • Kuanza ujenzi wa barabara ya Ubena Zomozi –Ngerengere (km 11.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na karabati barabara ya Mlandizi - Chalinze (km 44.24) ambapo km 12 zimekarabatiwa; • Kukamilika kwa kazi za upembuzi yakinifu na usanifu wa awali pamoja na utayarishaji wa nyaraka za zabuni; na • Kuendelea na taratibu za kumpata mwekezaji kwa mfumo wa PPP.
4285	Mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka (BRT)	Ujenzi wa miundombinu ya mabasi yaendayo haraka kwa awamu ya II, III na IV	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na hatua za kupata mkandarasi wa ujenzi awamu ya pili; na

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<p>ambapo unajumuisha barabara zifuatazo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Awamu ya II ya BRT itahusisha barabara za Kilwa, Sehemu ya barabara ya Kawawa kutoka Magomeni hadi Chang'ombe, Barabara ya Chang'ombe zenye urefu wa km 20.3 na ujenzi wa Barabara za juu (flyovers) katika makutano ya Chang'ombe na Uhasibu; • Awamu ya III ya BRT itahusisha barabara za Nyerere, Azikiwe, Bibi Titi, Uhuru kutoka katikati ya jiji hadi Gongo la Mboto (km 23.6); na • Awamu ya IV itahusisha barabara za Ali Hassan Mwinyi, Sam Nujoma, na barabara ya Bagamoyo kutoka katikati ya Jiji hadi Tegeta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na taratibu za kumpata mhandishi mshauri wa kufanya mapitio ya usanifu wa kina na usimamizi wa mradi wa awamu ya tatu.
4126	Ujenzi wa Madaraja Makubwa	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipa sehemu ya madai ya Makandarasi waliojenga Daraja la Kilombero (Morogoro) na Daraja la Kavuu (Katavi); • Kuanza ukarabati wa Daraja la Kirumi (Mara); • Kuendelea na ujenzi wa Daraja la Sibiti (Singida), Daraja la Ruhuhu (Ruvuma), Daraja la Momba (Rukwa/Songwe), Daraja la Sukuma (Mwanza), Daraja la Mlalakuwa (Dar es Salaam); na Daraja la Mara (Mara); • Kuanza kwa ujenzi wa daraja la Wami (Pwani), daraja Jipya la Selander (Dar es Salaam), daraja la Magara (Manyara); • Kuendelea na upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa daraja la Simiyu (Mwanza), daraja la Kigongo/Busisi (Mwanza), Daraja la Muhimbili (Dar es Salaam), daraja la Mtera (Dodoma); na 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulipwa kwa sehemu ya madai ya wakandarasi waliojenga daraja la Kilombero (Morogoro) na Daraja la Kavuu (Katavi); • Kuendelea kwa ujenzi wa Madaraja mbalimbali kufikia hatua zifuatazo: daraja la Sibiti (68.58%), daraja la Ruhuhu (50.00%), daraja la Momba (mobilization), daraja la Mlalakuwa (61.00%), na daraja la Mara (50.00%); • Kuendelea na upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa daraja la Simiyu, na daraja la Kigongo/Busisi; • Ujenzi wa daraja la Wami haujaanza kutokana na kuchelewa kwa taratibu za kumpata Mkandarasi wa ujenzi; na • Upembua yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa daraja la Selander kufikia hatua za mwisho.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Kununua Vyuma vya daraja la Dharura (Emergency Bridge Parts). 	
4125	Ujenzi wa maegesho ya vivuko	<ul style="list-style-type: none"> • Upanuzi wa eneo la kuvushia abiria kwenye eneo la Magogoni - Kigamboni (upande wa Kigamboni); • Ujenzi wa maegesho ya Bwina, Bukondo na Zumacheli katika kivuko cha Chato – Nkome na Kitunda Lindi; na • Ujenzi wa maegesho ya Mlimba - Malinyi katika mto Kilombero. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na uthamini wa majengo yatakayopisha upanuzi wa maegesho ya Magogoni – Kigamboni; na • Kukamilika kwa maegesho ya kivuko kitakachotoa huduma kati ya Kitunda na Lindi.
4139	Ununuzi wa vivuko	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha ununuzi wa kivuko kipya chenye uwezo wa kubeba tani 170 kitakachotoa huduma kati ya Magogoni - Kigamboni; na • Ununuzi wa kivuko kipya kitakachotoa huduma kati ya Kigongo - Busisi na Kayenze - Bezi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kununuliwa kwa kivuko cha Magogoni-Kigamboni; na • Kuendelea na ujenzi wa kivuko cha Kingongo - Busisi ambao umefikia asilimia 50.
4144	Ukarabati wa vivuko	<ul style="list-style-type: none"> • Ukarabati wa kivuko cha MV. Pangani II, MV. Sengerema, MV. Kigamboni na MV. Misungwi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa ukarabati wa kivuko cha MV Pangani II.
	Rusumo – Nyakanazi 220kV	<ul style="list-style-type: none"> • Usanifu wa Mradi. • Kutengeneza Makabrasha ya Zabuni ya ujenzi wa Mradi. • Uandaji wa taarifa ya mpango wa Mazingira na ufidiaji. • Kutangaza zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi. • Kulipa fidia kwa waathirika wote wa mradi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa usanifu wa mradi, uundaji wa taarifa ya mpango wa mazingira, utangazaji wa zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi na uhakiki wa wananchi watakaopisha mradi.
3166	North West Grid Extension 400kv Transmission Line (Mbeya – Sumbawanga – Mpanda - Kigoma – Nyakanazi)	<ul style="list-style-type: none"> • Upatikanaji wa vitalu/kiwanja kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya kupozea umeme vya kigoma, mpanda, sumbawanga na momba. • Kufanya upimaji, uwekaji mipaka na tathmini ya viwanja hivyo vya kujenga vituo vya kupozea umeme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na upimaji, na tathmini ya maeneo kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya kupozea umeme vya Kigoma, Mpanda, Sumbawanga, na Tunduma; na • Kukamilisha taarifa za fidia kwa wananchi watakaopisha mradi Kutoka Kigoma hadi Nyakanazi.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
		<ul style="list-style-type: none"> • Uandaji wa taarifa ya uhuishaji mpango wa makazi ya waathirika wa mradi (Resettlement Action Plan-RAP) kutoka Kigoma hadi Nyakanazi. 	
	Somanga Fungu – Kinyerezi 400kV Transmission Line.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea na ulipaji wa fidia kwa wananchi watakaopishwa na mradi. • Kumtafuta Mtaalamu Mshauri wa kutayarisha usanifu wa kifundi (detail design) na kutayarisha makabrasha ya zabuni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuendelea kulipa fidia kwa waathirika wa mradi ambapo kiasi cha Shilingi bilioni 49.5 zimelipwa. • Kuanza kazi ya kudurusu upembuzi yakinifu
3166	North West Grid Extension 220kV (Geita – Nyakanazi).	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya tathimini ya mali zitakazoathirika na mradi na kusainisha kwenye mamlaka za Serikali. • Kulipa fidia kwa waathirika wote wa mradi. • Kutangaza zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi wa njia kuu ya kusafirisha umeme, vituo vya kupoozea umeme na usambazaji umeme vijijini. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanyika kwa uhakiki wa mali zitakazoathirika na mradi; kupatikana kwa mkandarasi atakayejenga njia ya kusafirisha umeme • Kujengwa kwa vituo vya kupooza umeme
	Bulyahulu – Geita 220kV Transmission Line.	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha zoezi la usainishwaji majedwali ya fidia kwa waathirika wa mradi (PAP's) katika eneo la utekelezaji wa mradi na kuyawasilisha Wizara ya Fedha kwa hatua zaidi; na • Kuendelea na taratibu za manunuzi za kuwapata wakandarasi watakaotekeleza mradi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa uhakiki wa fidia kwa wananchi watakaopisha mradi; na • Kuwapata wakandarasi wa utekelezaji wa miradi.
3170	North – East Grid (Dar – Tanga – Arusha) Transmission Line.	<ul style="list-style-type: none"> • Kufidia waathirika wa mradi kwa kipande kati ya Kinyerezi mpaka chalinze. • Kupima na kufanya tathimini ya waathirika wa mradi kwa kipande kati ya Chalinze mpaka Segera. • Kulipa malipo ya awali (advance) kwa Mkandarasi na Mkandarasi mshauri na kuanza usanifu na uzalishaji wa vifaa vya mradi. 	Kukamilisha upimaji na tathimini ya mali za wananchi watakaopisha mradi kwa kipande cha kutoka Kinyerezi-Kiluvya-Chalinze hadi Segera.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
3175	Singida – Arusha – Namanga 400kV Transmission Line.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuhakiki (Detail Survey) njia ya umeme wa msongo wa kV 400 kutoka Singida hadi Namanga. • Usanifu wa Nguzo (Tower) zitakazojengwa. • Majaribio (Test) kuhakiki ubora wa Tower na vifaa vingine vitakavyotumika kwenye ujenzi. • Utafiti wa udongo kwenye maeneo ambayo nguzo (Tower) zitajengwa; • Kuanza ulipaji wa fidia kupata eneo la ujenzi wa njia ya umeme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuhakiki (Detail Survey) njia ya umeme wa msongo wa 400kV kutoka Singida hadi Namanga. • Kufanya usanifu wa Nguzo (Tower) na vifaa vingine vitakavyotumika kwenye ujenzi. • Kufanya majaribio (Test) ya Tower na vifaa vitakavyotumika kwenye ujenzi. • Kufanya utafiti wa udongo kwenye njia ya umeme. • Kuendelea kuhakiki malipo ya fidia yaliyowasilishwa kujiridhisha kabla ya malipo kufanyika.
3169	Rusumo Fall Hydroelectric Project.	<ul style="list-style-type: none"> • Mwajiri (Client) kukamililisha upatikanaji wa maeneo ya nyongeza kwa ajili ya substation. • Mkandarasi kuendelea na maandalizi (mobilization) ya vifaa. • Mkandarasi kukamilisha ujenzi wa kambi ya wafanyakazi wake na miundo mbinu ya barabara. • Kuchepusha mto (river diversion) ili kuanza kuwezesha kuanza ujenzi wa bwawa (dam). • Ujenzi wa kambi ya Mkandarasi. • Kukamilisha maeneo ya kufanyia kazi Wakandarasi na Mshauri. • Nile Equatorial Lakes Subsidiary Action Programme - NESAP na Project Information Unit – PIU kuendelea na shughuli za mazingira zinazohusu Livelihood Restoring Programme - LRP, Local Area Development Plan - LADP na PAPs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuanza ujenzi wa bwawa la kuhifadhia maji, na njia za kupitisha maji; • Kuanza ujenzi wa njia za kupitisha maji, kuanza ujenzi wa eneo la kusimika mitambo (power house) • Kuanza ujenzi wa barabara za kuingia eneo la mradi pamoja na ofisi na nyumba za wafanyakazi

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
3174	Malagarasi Falls Hydroelectric Project.	<ul style="list-style-type: none"> • Kumpata mtaalamu mshauri wa kuboresha upembuzi yakinifu kwa ajili ya ujenzi wa kituo cha kuzalisha umeme, kufanya upembuzi yakinifu kwenye miundombinu ya kusafirisha umeme na kuboresha zabuni kwa ajili ya kumpata mkandarasi • Kuboresha tathmini ya athari za mazingira • Upimaji na uthamini wa eneo la mradi na miundombinu ya kusafirisha umeme 	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanyika kwa uboreshaji wa tathmini ya fidia kwa wananchi watakaopisha mradi • Kuanza upimaji na uthamini wa eneo la mradi wa njia ya kusafirisha umeme • Kupatikana kwa mshauri mwelekezi kwa ajili ya kusimamia utekelezaji wa mradi
3173	Kakono Hydropower Plant.	<ul style="list-style-type: none"> • Kumpata mtaalamu mshauri kwa ajili ya kufanya utafiti zaidi wa kijiolojia, haidrolojia, usanifu wa mitambo na utayarishaji wa zabuni kwa ajili ya mkandasi wa ujenzi wa kituo cha kuzalisha umeme na miundombinu ya kusafirisha umeme • Kuboresha tathmini ya athari za mazingira • Upimaji na uthamini wa eneo la mradi na miundombinu ya kusafirisha umeme 	<ul style="list-style-type: none"> • kukamilika kwa kazi ya kupima na kutathmini eneo la mradi pamoja na njia ya kusafirisha umeme; na • Kupatikana kwa mshauri mwelekezi kwa ajili ya kusimamia mradi.
3113	Miradi ya Nishati Vijijini kupitia REA	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilisha awamu ya Pili ya Mpango Kabambe wa Usambazaji Umeme Vijijini (REA II) • Kuanza kutekeleza Awamu ya Tatu ya Mpango Kabambe wa Usambazaji wa Umeme Vijijini (REA -III) • Kusimamia upatikanaji wa fedha kwa ajili ya kufadhili utekelezaji wa miradi ya nishati 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika utekelezaji wa Awamu ya Pili ya Mpango Kabambe wa Usambazaji Umeme Vijijini (REA - II). Mradi umekamilika kwa asilimia 99 kwa kufikisha miundombinu ya umeme katika vijiji 2,598 na • Kuunganishwa kwa jumla ya vijiji 51 kupitia REA III.
3102	Mradi wa Umeme wa Jotoardhi – Ngozi (Mbeya)	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya tafiti ya athari za kimazingira na kijamii (Environmental and Social Impact Assesment); • Kuajiri Mshauri Elekezi kwa ajili ya kusanifu na kusimamia shughuli za uchorongaji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa andiko la tathmini ya athari ya Mazingira na Jamii (Environmental and Social Impact Assessment, ESIA). • Kuendelea kumtafuta Mshauri Elekezi ambapo kampuni 7 kati ya 15 zilizoonesha nia zimechaguliwa kuendelea na hatua inayofuata.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
4285	Mfumo wa Anwani za Makazi na Postikodi	<ul style="list-style-type: none"> Kuweka muundombinu katika miji mikuu ya mikoa ya Morogoro, Lindi, Mbeya, Dodoma, Kagera, Mwanza, Arusha, Tanga, Kilimanjaro, Dar es Salaam, Unguja Kusini na Geita. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuendelea na kazi ya kuweka nguzo zinazooneshwa majina ya mitaa katika Manispaa za Mkoa wa Dar es Salaam, Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma na Halmashauri ya Wilaya ya Chamwino Kufanyika kwa maandalizi ya kuweka mfumo wa anwani za makazi na Postikodi katika Halmashauri zenye makao makuu ya mikoa ya Morogoro, Mbeya, Kagera, Mwanza, Arusha, Tanga, Kilimanjaro, Shinyanga, Geita na Lindi Kutengeneza mfumo wa kupata taarifa za Postikodi kutoka Hifadhi – Data kwa njia ya simu ya mkononi kwa mwananchi kupiga *152*00#.
		Kuhamasisha Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kuwa Barabara/Mitaa zinakuwa na majina yaliyorasimishwa; kudhibiti ujenzi holela ama mipango-miji dhaifu; na Kuwa na takwimu ya idadi ya Nyumba/Majengo na Mitaa/Barabara katika kila kata;	<ul style="list-style-type: none"> Kutoa elimu ya uwekaji wa muundombinu ya Anwani za Makazi kwa viongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa za Mikoa ya Songwe, Katavi, Mjini Magharibi, Wete, Kigoma, Tabora, Geita na Kagera
		Kushirikisha wadau hususani sekta binafsi katika utekelezaji wa mpango;	Kuhamasisha wadau kushiriki katika utekelezaji wa mradi katika mikoa ya Dar es Salaam na Dodoma.
		Kutoa elimu kwa watendaji na kuhamasisha utekelezaji wa Mpango wa Anwani za Makazi na Postikodi	Kutoa elimu kwa viongozi na watendaji katika mikoa ya Dodoma, Dar es Salaam, Morogoro, Mwanza na Mara.
		Kusambaza na kutoa elimu ya Mwongozo wa Anwani za makazi, Mwongozo wa Postikodi na Sheria Ndogo ya Mfumo wa Anwani za Makazi na Postikodi	Kusambaza miongozo na rasimu ya Sheria Ndogo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa zote.
4283	Ujenzi wa Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano.	<ul style="list-style-type: none"> Kuendelea na Ujenzi wa Awamu ya III ya Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano hadi katika Wilaya zote nchini na kujenga vituo viwili (2) vya kutunzia data (Data Centre) vya Dodoma na Zanzibar 	<ul style="list-style-type: none"> Kukamilisha kwa taratibu za kurasimisha eneo kwa upande wa eneo la ujenzi wa Data centre ya Zanzibar. Kukamilika kwa ujenzi wa kilometa 3,040 katika miji ya Dar es Salaam, Mwanza, Arusha, Tanga, Moshi, Mbeya, Shinyanga, Musoma, Biharamulo, Morogoro na Dodoma Kukamilika kwa taratibu za kumpata mshauri mwelekezi (TBA) kwa ajili ya usimamizi wa ujenzi wa Data Center Dodoma.

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Malengo /Shughuli 2017/18	Shughuli Zilizotekelezwa 2017/18
6226	Mradi wa ujenzi wa Kituo cha kutengeneza vifaa vya TEHAMA kutokana na TEHAMA zinazofikia mwisho wa matumizi	<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya upembuzi yakinifu (feasibility study) wa mradi wa kituo cha kutengeneza vifaa vya TEHAMA kutokana na TEHAMA zinazofikia mwisho wa matumizi; • Kufanya maboresho ya kituo cha kutengeneza programu za TEHAMA (renovation/ face lifting for soft center building) • Kulipa gharama za eneo katika National Internet Data Centre - (NIDC). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kukamilika kwa maandalizi ya hadidu za rejea kwa ajili ya upembuzi yakinifu.

KIAMBATISHO III

BAJETI YA FEDHA ZA MAENDELEO KWA MWAKA 2018/19

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
003	Land Use Planning Commission	5,000,000,000		5,000,000,000
	4951 - Land Use Planning Project	5,000,000,000		
004	Archives	5,178,872,000	-	5,178,872,000
	6285 - Construction of Mwanza Zonal Record Centre	2,000,000,000		
	6286 - Rehabilitation of PO RAMD HQ & National Repository	3,178,872,000		
005	National Irrigation Commission	6,000,000,000	19,820,458,000	25,820,458,000
	4486 - Agricultural Sector Development Programme (ASDP)	6,000,000,000	8,935,387,303	
	5203 - Resources Management For Tourism and Growth Project (REGROW)		3,587,650,000	
	4496 - Expanded Rice Production Project		7,297,420,697.00	
007	Treasury Registrar	1,000,000,000	650,000,000	1,650,000,000
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)	1,000,000,000	650,000,000	
013	Financial Intelligence Unit		248,363,000	248,363,000
	5502 - Building Sustainable Anti Corruption Action in TZ		248,363,000	
014	Fire and Rescue Force	4,500,000,000		4,500,000,000
	6582 - Rehabilitation and Expansion of Fire Services	4,500,000,000		
016	Attorney General's Chambers	2,000,000,000		2,000,000,000
	6389 - Construction of Office Building	2,000,000,000		
019	Office of Solicitor General		248,363,000	248,363,000
	5502 - Building Sustainable Anti Corruption Action in TZ		248,363,000	
021	Treasury	1,234,190,593,840	11,420,674,000	1,245,611,267,840
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)	1,062,000,000	860,000,000	
	4903 - Village Empowerment Fund	60,000,000,000		
	6292 - Regional Support on Budget Process		59,378,000	
	6294 - Performance Budget Support and Management	1,134,128,593,500		
	6244 - Strategic Revenue Generation Project	40,000,000,000		
	6206 - IRDP Expansion	1,000,000,000		
	6573 - Tanzania Statistical Master Plan Project		7,453,789,000	
	5490 - Global Fund Management Project		2,231,452,000	
	6265 - Programme to Support to National Authorizing Office		318,796,000	
	6550 - UNDP Support Programme		208,391,000	
	6508 - Poverty Monitoring Master Plan (PMMP)		288,868,000	
023	Accountant General's Department	2,000,000,000	1,200,000,000	3,200,000,000
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)	2,000,000,000	1,200,000,000	
028	Ministry of Home Affairs - Police	3,000,000,000	749,851,000	3,749,851,000
	5415 - Child Protection and Participation Programme		749,851,000	

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	6107 -Technical Equipments(Radio and Access)	1,000,000		
	6302 - Construction of Office and Quarters Tanzania	2,999,000,000		
029	Ministry Of Home Affairs - Prison	5,000,000,000	35,831,000	5,035,831,000
	6517 - UNICEF Support to Multi sectoral		35,831,000	
	1201 - Enhancement of Prison Industries	2,000,000,000		
	4428 - Enhancement of Prison Farms	3,000,000,000		
030	President's Office and Cabinet Secretariat	94,200,000,000	80,855,489,000	175,055,489,000
	4921 - Property and Formalization Program	1,500,000,000		
	6109 - National Expenses Management Project	80,500,000,000		
	6203 - Support to Prevention of Corruption Bureau	1,500,000,000	1,200,000,000	
	6208 - Strengthening Tanzania Anti Corruption Action (STACA)		494,500,000	
	6220 - Support to Tanzania Social Action Fund	3,000,000,000	71,360,989,000	
	6339 - Rehabilitation of Government House	5,000,000,000		
	6392 - Uongozi Institute Project	1,000,000,000	7,800,000,000	
	6576 - Presidential Trust Fund	1,700,000,000		
031	Vice President's Office	3,000,000,000	2,063,340,000	5,063,340,000
	6309 -Construction of V/P office and Residence in Zanzibar	1,000,000,000		
	6389 - Construction of Office Building	538,800,000		
	5301 - Climate Change Adaptation Programme		1,379,420,000	
	5304 - O Zone Depleting Substance Project	44,000,000	35,920,000	
	5305 - Stockholm Convention Implementation Project	87,500,000	99,000,000	
	5307 - The National Environment Trust Fund	500,000,000		
	6571 - EMA Implementation Support Programme	829,700,000	549,000,000	
032	President's Office, Public Service Mgt	10,939,000,000		10,939,000,000
	6284 - Public Service Reform Program II	3,000,000,000		
	6282 - Development of a Home Grown "HCMIS"	3,939,000,000		
	6284 - Public Service Reform Program II	4,000,000,000		
033	Ethics Secretariat	2,000,000,000	2,050,000,000	4,050,000,000
	6210 - Strengthening anti corruption Program		905,400,000	
	6214 - Strengthening Public Awareness on PLCE		1,600,000,360	
	6389 - Construction of Office Building	2,000,000,000		
034	Ministry Of Foreign Affairs, East Africa, Regional and International Co-operation	10,400,000,000	-	10,400,000,000
	6318 - Rehabilitation of Office Building	2,400,000,000		
	6391 - Acquisition, Expansion and Rehabilitation of Mission	8,000,000,000		
035	Public Prosecutions Division		527,000,000	527,000,000
	5502 - Building Sustainable Anti Corruption Action in TZ		527,000,000	
037	Prime Minister's Office	10,000,000,000	26,391,441,000	36,391,441,000
	6351 - Construction of PMO Building	9,000,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	5306 - Strengthening Climate Change& Early Warning System		286,923,269	
	6575 - Strengthen National Disaster Preparedness & Respon		176,530,200	
	4494 - Market Infrastructure, Value addition and Rural Financing (MIVARF)	1,000,000,000	25,927,987,531	
038	Defense Force	8,000,000,000		8,000,000,000
	6101 - Defense Scheme	1,259,250,000		
	6327 - Construction and Rehabilitation of Buildings	6,740,750,000		
039	National Service	6,000,000,000		6,000,000,000
	6327 -Construction and Rehabilitation of Buildings	6,000,000,000		
040	Judiciary Fund	15,000,000,000	20,973,722,000	35,973,722,000
	6310 - Construction and Rehabilitation of District Court Building	10,000,000,000		
	6314 - Construction and Rehabilitation of High Court Building	2,400,000,000		
	6327 - Construction and Rehabilitation of Buildings	2,600,000,000		
	6215 - Citizen Centric Judicial Modernization Project		20,973,722,000	
041	Ministry of Constitutional Affairs And Justice	1,000,000,000	3,221,196,000	4,221,196,000
	5501 - Citizen Centric Judicial Modernization Project		802,410,000	
	5502 - Citizen Centric Judicial Modernization Project		619,520,000	
	6201 - e-Justice	1,000,000,000		
	6517 - UNICEF Support to multi-sectorial		1,799,266,000	
042	The National Assembly Fund	5,000,000,000	3,315,613,000	8,315,613,000
	6318 - Rehabilitation of Office Building	1,300,000,000		
	6216 - Legislative Support Project II		3,015,612,800	
	6251- Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)		300,000,200	
	6360 - Parliamentary Infrastructure Project	3,700,000,000		
043	Ministry of Agriculture Livestock and Fisheries	82,000,000,000	16,119,516,000	98,119,516,000
	4486 - Agricultural Sector Development Programe (ASDP)	76,853,516,000		
	4493 -Southern Agricultural Corridor of Tanzania (SAGCOT)	2,000,000,000		
	4496 - Expanded Rice Production Project	200,000,000	9,284,519,500	
	4497 -Storage Capacity Expansion Project	2,946,484,000	2,000,000,000	
	4499 -Tanzania Initiative for Preventing Aflatoxin Conta		4,834,996,500	
044	Ministry of Industry, Trade and Investment - Industry	90,500,000,000	2,524,525,000	93,024,525,000
	6260 - Institutional Support	63,250,000,000	2,524,525,000	
	4920 - Tanzania Mini Tiger Plan 2020	10,000,000,000		
	4933 -Export Processing Zone Development	2,000,000,000		
	4949 - Support for Trade Mainstreaming	250,000,000		
	6253 - Support for Gender Mainstreaming in Trade	100,000,000		
	1122 -Lake Natron	2,000,000,000		
	1210 - Revival of General Tyre & Rubber Plantation	200,000,000		
	1214 - Integrated Industrial Development Programme	1,000,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	3161 - Liganga Vanadium Titanium	5,000,000,000		
	3171 - Mchuchuma Coal to Electricity Project	5,000,000,000		
	4486 - Agricultural Sector Development Programme (ASDP)	2,500,000,000		
	4920 -Tanzania Mini Tiger Plan 2020	10,000,000,000		
	4948 -Strengthening Manufacturing Enterprises through Quality and Productivity Improvement KAIZEN	200,000,000		
045	National Audit Office	7,200,000,000	6,512,092,000	13,712,092,000
	6327 - Construction and Rehabilitation of Buildings	6,400,000,000		
	6210 - Strengthening anti corruption Program		248,363,000	
	6233 - Institutional Support to OCAg	400,000,000		
	6245 - Good Financial Governance Programme		5,513,729,000	
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)	400,000,000	750,000,000	
046	Ministry of Education, Science and Technology	618,969,400,000	311,000,002,000	929,969,402,000
	6324 - Construction of Regional Library	2,500,000,000		
	4312 - Education Program for ResultsEP4R		140,000,000,000	
	4371 - Rehabilitation of Schools and Colleges	12,900,000,000	12,340,083,000	
	4391 - Colleges and Institutions Food Ration	21,651,469,000		
	4394 - Block Teaching Practices & Industrial P Training	11,263,531,878		
	4397 - Support Vocational Education & Training	54,000,000,000	52,991,923,000	
	6212 -Construction & Rehabilitation of Government Buildings	1,000,000,000		
	3280 - Rural Water Supply and Sanitation Programme		17,033,235,000	
	4305 - UNICEF Support Programme	1,762,311,400		
	4306 - Agency for Development of Education	500,399,122		
	4320 - Strengthening Tanzania Institute of Education	40,000,000,000		
	4321 - Primary Education Development Programme LANES		4,000,000,000	
	6235 - Strengthening Inspectorate	1,500,000,000		
	4390 - TZ Secondary Education Quality Improvement SEQUIP		25,000,000,000	
	4323 - Teachers Education Support Programme (TESP)		20,241,960,000	
	2228 - Support on Research and Development		5,240,883,600	
	4314 - Mkwawa University College of Education Project	2,000,000,000		
	4340 - Higher Education Students Loans	427,554,000,000		
	4341 - Construction of Mwl J.K. Nyerere Univer	1,000,000,000		
	4385 - DSM University College of Education	2,000,000,000		
	4392 - Education and Skills for Productive JobESPJ		29,062,102,500	
	6353 - Mzumbe University Construction	2,500,000,000		
	6354 - Rehabilitation and Expansion ARDHI	2,500,000,000		
	6361 - Rehabilitation and Expansion Project SUA	8,000,000,000		
	6364 - Construction of Mloganzila Academic Medical Centre	1,800,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	6365 - Rehabilitation and Expansion MoCU	2,000,000,000		
	6390 - Tanzania Education Authority	10,000,000,000		
	6574 - National Carbon Monitoring Centre		1,432,875,000	
	4381 - Mwalimu Nyerere Memorial Academy	1,000,000,000		
	6229 - Rehabilitation of Folk Development Colleges(FDCs)	2,000,000,000		
	6363 - Rehabilitation of Arusha Technical College	1,000,000,000	1,295,319,000	
	4296 - Tanzania Innovation System (TANZIS)	1,500,000,000	5,089,351,000	
	4358 - Nelson Mandela Project	1,000,000,000		
	4384- DIT Teaching and Learning Materials	1,000,000,000		
	6333 - Mbeya University of Science and Technology MUST	2,000,000,000		
	6345 - Research and Development Fund (COSTEC)	8,000,000,000	1,680,000,000	
	6352 - Tanzania Atomic Energy Commission Laboratory	1,000,000,000		
048	Ministry of Lands, Housing and Human Settlements Development	20,000,000,000	10,537,602,000	30,537,602,000
	6327 - Construction and Rehabilitation of Buildings	1,100,000,000		
	2326 - Planning, Surveying and Land Tilting Programme	8,000,000,000		
	4943 - Land Tenure Support Programme	2,000,000,000	10,000,000,000	
	4953 - Land Tenure Support Programme	1,000,000,000	537,602,000	
	2324 - International Boundaries	2,273,000,000		
	2328 - Promotion of Appropriate Technology for Affordable Housing	500,000,000		
049	Ministry of Water and Irrigation	443,214,034,677	229,999,999,000	673,214,033,677
	3308 - Water Sector Institutional strengthening	19,826,634,677	1,210,950,000	
	3436 - Monitoring and Coordination of WSDP	6,022,400,000	8,828,950,000	
	2325 - Support Implementation of WSDP	2,365,000,000	2,060,100,000	
	6545 - Development and Management of Water Resources	27,000,000,000	14,000,000,000	
	3435 - Water Quality and Ecosystem Management	3,000,000,000	4,700,000,000	
	3306 - Rehabilitation and Expansion of Urban Water Supply	25,300,000,000	55,200,000,000	
	3307 - Expansion of Urban Water Supply	62,500,000,000	33,400,000,000	
	3309 - Regional Head Quarter Water project	9,000,000,000		
	3340 - Masasi Nachingwea Water Project	2,000,000,000		
	3342 - Kahama Nzega Tabora Water Project	1,000,000,000	20,000,000,000	
	3403 - Lake Victoria Shy/Kahama Water Supply	12,000,000,000	11,000,000,000	
	3437 - Improvement of DAWASA Project	19,500,000,000	43,000,000,000	
	3438 - Kidunda Dam Construction Project	3,000,000,000		
	3439 - Kimbiji and Mpera Water Project	10,000,000,000	4,109,999,000	
	6275 - Management Support to Urban Utilities	10,700,000,000	490,000,000	
	3216 - Expansion and Rehabilitation of Rural Water Supply	24,390,000,000	6,090,000,000	
	3223 - Borehole Drilling and Dams Construction	12,000,000,000		
	3280 - Rural Water Supply and Sanitation Programme	170,000,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	3341 - Same Mwanga Korogwe Water Project	18,000,000,000	17,000,000,000	
	6276 - Management Support to LGAs	5,610,000,000	8,910,000,000	
050	Ministry of Finance and Planning	19,642,534,660	9,148,282,000	28,790,816,660
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)	6,376,000,000	2,950,000,000	
	6326 - Construction and Reh. of Treasury Building	1,844,285,000		
	6274 - National Carbon Monitoring Centre		6,198,282,000	
	6369 - Rehabilitation of ESAAMLG HQ Building	1,000,000,000		
	6388 -Modernization of MOFP ICT Infrastructure	10,422,250,000		
051	Ministry of Home Affairs	15,000,000,000		15,000,000,000
	6501 - National Identity Card	15,000,000,000		
052	Ministry of Health, Community Development, Gender, Elderly and Children	376,800,000,000	184,959,999,000	561,759,999,000
	5416 - Health Plans and Management	800,000,000	5,906,642,000	
	5409 - Support to Maternal Mortality Reduction		12,200,000,000	
	5411 - Strengthening of Referral Hospitals	270,400,000,000	3,944,590,000	
	5412 - Ocean Road Cancer Institute	14,500,000,000		
	5419 - Jakaya Kikwete Cardiac Institute	2,000,000,000		
	5422 - Mbeya Referral Hospital	5,000,000,000		
	5423 - Mtwara Referral Hospital	1,000,000,000		
	5424 – Kibong'oto Infectious Disease Hospital	1,900,000,000		
	5425 - Mirembe Mental Health Hospital	2,000,000,000		
	5426 - Bugando Medical Centre	500,000,000		
	5427 - Kilimanjaro Christian Medical Centre	500,000,000		
	5428 - Benjamin Mkapa Hospital	200,000,000		
	5487 - Muhimbili National Hospital	20,000,000,000		
	5491 - Muhimbili Orthopaedic Institute (MOI)	8,000,000,000		
	2208 - National Institute for Medical Research	200,000,000		
	5406 - Control Of Communicable Diseases/Vaccines	30,000,000,000	56,749,289,000	
	5492 - HIV and AIDS Control Programme		84,938,230,000	
	5498 - Support to TB/Leprosy Control Programme		33,301,648,000	
	2204 - Human Resource Development	800,000,000	119,600,000	
053	Ministry of Health - Community Development, Gender, Elderly and Children - Community Development	1,500,000,000	3,413,845,000	4,913,845,000
	6330 - Rehabilitation of Community Development Training Institute	550,000,000		
	6550 - UNDP Support Programme		413,845,000	
	5414 - Child Survival and Development		1,200,000,000	
	5451 - Support to Social Welfare Services	950,000,000	1,800,000,000	
055	Commission for Human Rights and Good Governance		1,796,938,000	1,796,938,000
	6202 - Legal Services Facilities		1,140,970,000	

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	6550 - UNDP Support Programme		569,973,618	
	6579 - Inspection of Juvenile Detention Facilities		85,994,382	
056	President's Office, Regional Administration and Local Government	283,642,430,000	61,471,111,000	345,113,541,000
	6380 - Rehabilitation of PMO RALG s Building office DOM	300,000,000		
	6529- Monitoring and Evaluation of Public Programme	700,430,000		
	4169 - Support Road Maintenance & Rehabilitation		2,777,928,783	
	4170 - Support Road Maintenance and Rehabilitation	272,642,000,000		
	4285 - Dar es salaam Rapid Transport Programme	10,000,000,000		
	6403 - Tanzania Strategic Cities Programme		5,955,779,000	
	6405 - Urban Local Government Strengthening programme		27,773,602,000	
	6580 - DSM Metropolitan Development Project		5,191,130,000	
	6251 - Public Finance Management Reform Programme (PFMRP)		1,500,000,000	
	3280 - Rural Water Supply and Sanitation Programme		332,000,000	
	4486 -Agricultural Sector Development Programe (ASDP)		500,000,000	
	5308 -Decentralizing Climate Financing Project		660,482,000	
	4313 - Primary Education Development Programme		6,562,939,717	
	4305 - UNICEF Support Programme		776,582,500	
	5420 - Basic Health Service		4,974,300,000	
	5421 - Health Sector Basket Fund		1,579,782,000	
	5493 - Global Fund HIV		2,886,585,000	
057	Ministry of Defense and National Service	220,000,000,000		220,000,000,000
	6103 - Defense Scheme	22,000,000,000		
058	Ministry of Energy	1,489,741,000,000	175,400,000,000	1,665,141,000,000
	3177 - Energy Sector Development and Coordination Project	1,658,000,000		
	3102 - New and Renewable Energies	32,500,000,000	11,050,000,000	
	3110 - Tanzania Access Expansion Project		11,080,000,000	
	3113 - Rural Energy Agency & Rural Energy Fund	375,383,000,000	36,700,000,000	
	3121 - Makambako Songea 220 kv, 300km	7,000,000,000	6,000,000,000	
	3147 - Transfer to TANESCO	61,000,000,000	19,250,000,000	
	3157 - Iringa Singida Shinyanga (BPIT)		2,500,000,000	
	3163 - 240MW Kinyerezi Gas Fired Plant	4,000,000,000	8,000,000,000	
	3164 - 150MW Natural GAS fired Plant Kinyerezi	164,000,000,000		
	3166 - North West Grid Extension Project	31,000,000,000	13,800,000,000	
	3169 - Rusumo Falls Hydroelectric		3,000,000,000	
	3170 - North East Grid (Dar Tanga Arusha 400kw)	34,800,000,000	13,000,000,000	
	3172 - Rufiji Hydro Power Project	700,000,000		
	3173 - Kakono Hydro Power Project	2,000,000,000	2,050,000,000	
	3174 - Malagarasi Hydro Power Project	1,500,000,000	2,800,000,000	

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	3175 - Singida Arusha Namanga Transmission Line Project		15,000,000,000	
	3178 - Sustainable Energy for All Project	500,000,000	2,500,000,000	
	6298 - Institutional Support		1,200,000,000	
	3115 - Petroleum Sub Sector Development Project	18,700,000,000	12,000,000,000	
	3162 - Construction of Natural Gas pipeline MtwaraDar es salaam	1,500,000,000		
	3176 - East African Crude Oil Pipeline Project	54,200,000,000		
	6298 - Institutional Support		15,470,000,000	
060	Ministry of Industry, Trade and Investment - Trade and Investment	7,000,000,000		7,000,000,000
	4486 - Agricultural Sector Development Programme (ASDP)	1,400,000,000		
	6260 - Institutional Support	5,600,000,000		
061	National Electoral Commission	5,000,000,000		5,000,000,000
	6583 - Electoral Support Programme	5,000,000,000		
062	Ministry of Transport	2,300,739,947,853		2,300,739,947,853
	6267 - Institutional Support	6,000,000,000		
	4213 - The Railway Infrastructure Fund	252,639,947,853		
	4218 – Mtwara Mbamba Bay, Liganga & Mchuchuma Rail	3,000,000,000		
	4219 - Dar es salaam City Commuter Train Project	1,500,000,000		
	4223 - Tanga Arusha Musoma Railway Project	2,000,000,000		
	4281 - Construction of New Standard Gauge Railway	1,500,000,000		
	4290 - TMA Radar, Equipment and Infrastructure	20,000,000,000		
	4294 - Aircraft Acquisition and Maintenance	495,600,000,000		
	4295 - Procurement and Rehabilitation of Marine Vessels MSCL	20,000,000,000		
064	Ministry of Livestock Dev. & Fisheries - Fisheries	3,000,000,000	4,126,680,000	7,126,680,000
	4486 - Agricultural Sector Development Programme (ASDP)	1,696,500,000		
	4701 - South West Indian Ocean Fisheries Governance and Shared Growth (SWIOFish)	1,303,500,000	4,126,680,000	
065	Prime Ministers' Office - Labour, Youth Development, Employment & Disabilities	16,000,000,000	1,400,000,000	17,400,000,000
	6218 - ILO Support Project		1,400,000,000	
	6581 - Support National Skills Development Programme	15,000,000,000		
	4952 - Youth Development	1,000,000,000		
067	President's Office, Public Service Recruitment Secretariat	750,000,000	-	750,000,000
	6225 - Enhancement of e Recruitment System	750,000,000		
068	Ministry of Works, Transport and Communication - Communication	15,000,000,000	-	15,000,000,000
	4383 - Strengthening Institutional Capacity	350,000,000		
	4234 - National Postal Codes and Addressing System	4,000,000,000		
	6226 - e Waste Management and ICT Hardware Assembly Centres	650,000,000		
	4283 - The National ICT Backbone Infrastructure	10,000,000,000		
069	Ministry of Natural Resources and Tourism	3,000,000,000	26,978,082,000	29,978,082,000

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	5203 - Resources Management For Tourism and Growth Project (REGROW)	500,000,000	2,751,120,000	
	4809 - KILORWEMP		1,494,193,471	
	4810 - Capacity Building in Game Reserves	1,000,000,000		
	4811 - Sustainable Management of Natural Resources		11,969,405,536	
	4631 - Enhancing the Forest Nature Reserves Network for Biodiversity Conservation in Tanzania		1,364,097,000	
	4646 - Participatory Forest Management (REDD and CCIP)		757,825,000	
	4647 - Private Plantation and Value Chain in Tanzania		5,950,860,993	
	4648 - Capacity Building in Forestry and Beekeeping	500,000,000		
	5202 - Construction of Theme Park in DSM City		2,690,580,000	
	6367 - Utalii House Phase II Project	500,000,000		
	4649 - Capacity Building in Forestry and Beekeeping	500,000,000		
092	TACAIDS	3,000,000,000	7,300,000,000	10,300,000,000
	5494 - Mainstreaming HIV/AIDS in National Development		634,930,777	
	5495 - Global Fund HIV/AIDS Prevention Project		6,551,937,223	
	5488 - AIDS Trust Fund	3,000,000,000		
	6550 - UNDP Support Programme		4,000,000	
093	Immigration Department	10,000,000,000		10,000,000,000
	6301 - Construction of Immigration Regional Offices	10,000,000,000		
096	Ministry of Information, Culture, Arts and Sports	8,700,000,000		8,700,000,000
	6293 - Liberation Heritage Program	1,000,000,000		
	6385 - Construction of Malya Sport College	150,000,000		
	6523 - National Sports Complex	1,500,000,000		
	4279 - Expansion of TBC Coverage	5,000,000,000		
	6567 - Public Information	1,050,000,000		
098	Ministry of Works, Transport and Communication - WORKS	1,386,165,670,000	435,927,599,000	1,822,093,269,000
	6267 - Institutional Support	250,000,000		
	4125 - Ferry, Ramps and Vending Machines	1,697,000,000		
	4139 - Procurement of Ferries	9,043,000,000		
	4144 - Rehabilitation of Ferries	2,260,000,000		
	6327 - Construction and Rehabilitation of Buildings	17,450,000,000		
	4107 - Access Road Rufiji Hydro Power Project	10,000,000,000		
	4108 - Dar es salaam Chalinze Morogoro Express Way	9,300,000,000		
	4109 - Wazo Hill Bagamoyo Msata Road	9,100,000,000		
	4110 - Usagara - Geita - Bwanga - Kyamyorwa Road	18,000,000,000		
	4112 - Kigoma Kidahwe Uvinza Kaliua Tabora	30,900,000,000	8,330,000,000	
	4115 - Marangu Tarakea Rongai Kamwanga/Sanya	18,050,000,000	15,745,000,000	
	4117 - Nangurukuru Mbwemkulu Road	100,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	4118 – Dodoma Manyoni Road	400,000,000	6,665,000,000	
	4122 - Nelson Mandela(Port Access) Road	100,000,000		
	4123 - Dumila Kilosa Road	6,300,000,000		
	4124 – Sumbawanga Matai Kasanga Port	8,500,000,000		
	4126 - Construction of Brigdes	30,300,000,000	16,660,000,000,000	
	4127 - New Bagamoyo Road (Kawawa JctTegeta)	2,800,000,000		
	4128 - Kyaka Bugene Kasulo Road	9,000,000,000		
	4129 – Isaka Lusahunga Rehabilitation	28,000,000,000	22,493,000,000	
	4130 – Manyoni Itigi Tabora Road	14,780,000,000	13,120,000,000	
	4131 - Korogwe Handeni road	100,000,000		
	4132 - Regional Roads Rehabilitation	35,012,670,000		
	4133 – Mwanza Shinyanga Boarder Road	700,000,000		
	4134 – Handeni Mkata Road	100,000,000		
	4138 – De-Congestion of DSM Road	20,000,000,000		
	4143 - Ndundu Somanga Road	1,500,000,000		
	4147 – Kidatu Ifakara Road	900,000,000	15,745,000,000	
	4148 - Tabora Ipole Koga Mpanda Road	11,000,000,000	47,235,000,000	
	4149 - Makutano Nata Mugumu/Loliondo Mto wa Mbu	23,800,000,000		
	4150 – Ibanda Itungi Port	17,000,000,000		
	4151 – Tanga Horohoro Road	-		
	4152 - Nzega Tabora Road	2,800,000,000		
	4154 - Sumbawanga Mpanda Nyakanazi Road	24,850,000,000		
	4155 - Nyanguge Musoma / Kisesa Bypass	20,150,000,000	2,000,000,000	
	4160 – Magole Mziha Road	6,000,000,000		
	4161 - Dar es salaam Road Flyovers and Approaches	500,000,000	50,352,000,000	
	4162 – Mwigumbi Maswa Bariadi Lamadi Road	20,000,000,000		
	4163 - IPole Rungwa Road	1,000,000,000		
	4164 - Kidahwe Kasulu Kibondo Nyakanazi Road	25,200,000,000		
	4165 - Mafia Airport Access Road	307,000,000		
	4166 - Dodoma University Road	6,500,000,000		
	4167 - Kigamboni Bridge	5,500,000,000		
	4170 - Support Road Maintanance and Rehabilitation	636,166,000,000		
	4172 - Providing Lane Enhancement	500,000,000		
	4173 - Widening of Pugu Road (JNIA Pugu)	100,000,000		
	4174 - Widening of Kimara Kibaha Road	20,000,000,000		
	4175 - Upgrading of Kisarawe Mlandizi	100,000,000		
	4176 - Widening of Bandari Road	100,000,000		
	4178 - Upgrading of Pugu Bunju Road	1,200,000,000		

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	4179 - Construction of Weighbridge Dar Port	1,500,000,000		
	4180 – Tunduma Sumbawanga Road	10,000,000,000		
	4181 – Kagoma Lusahunga Road	14,500,000,000		
	4182 – Arusha Namanga Road	2,000,000,000		
	4183 – Singida Babati Minjingu Road	900,000,000	1,000,000,000	
	4185 - Mbagala Road (Kilwa Road)	3,800,000,000	5,550,000,000	
	4186 - Msimba Ruaha Mbuyuni Mafinga (TANZAM)	37,100,000,000	44,359,000,000	
	4187 - Korogwe Mkumbara Same Road	100,000,000		
	4188 - Mbeya Makongolosi Road	16,800,000,000		
	4189 – Chalinze Segera Tanga Road	5,000,000,000		
	4190 - Itoni Ludewa Manda	13,000,000,000		
	4192 - Ruvu Bridge	-		
	4193 - Handeni Kibaya Singida Road	1,000,000,000		
	4195 - Dodoma Iringa Road	3,000,000,000		
	4196 – Dodoma Babati Road	4,300,000,000	27,740,000,000	
	4197 – Masasi Songea Mbamba Bay Road	35,600,000,000		
	4198 - Access Road to Uongozi Institute	1,500,000,000		
	4285 - Dar es salaam Rapid Transport Programme	5,000,000,000	41,828,599,000	
	6383 - Construction of TANROADS Headquarters	6,000,000,000		
	4136 - Road Safety Activities	2,210,000,000		
	6221 - Institutional Support to Safety and Environment	141,000,000		
	6567 - Institutional Support	1,500,000		
	4171 - EMA Implementation Support Programme	147,500,000		
	4156 - Construction of Kigoma Airport	1,410,000,000	960,750,000	
	4158 - Construction of Mpanda Airport	500,000,000		
	4159 - Construction of Tabora Airport	1,495,930,000	8,890,500,000	
	4206 - Construction of Songwe Airport	3,724,000,000		
	4209 - Construction of Mwanza Airport	15,550,000,000		
	4210 - Construction of Arusha Airport	2,100,000,000		
	4220 - Construction of Mtwara Airport	12,848,000,000		
	4221 - Construction of Sumbawanga Airport	1,440,000,000	11,000,000,000	
	4222 - Construction of Shinyanga Airport	2,630,000,000	12,585,000,000	
	4224 - Rehabilitation of Kilimanjaro International Airport	2,530,000,000		
	4226 - Development of Regional Airports	39,960,000,000	22,477,500,000	
	4286 - Construction of Msalato Airport	2,418,500,000	3,100,000,000	
	4287 - Construction of Bukoba Airport	2,200,000,000		
	4289 - Construction of Terminai III JNIA	26,193,570,000	40,986,250,000	
099	Ministry of Livestock Dev. & Fisheries - Livestock	5,000,000,000	-	5,000,000,000

Vote	Vote Name	2018/19		Total
		Estimates		
		Local	Foreign	
	4486 - Agricultural Sector Development Programme (ASDP)	5,000,000,000		
100	Ministry of Minerals	16,800,000,000	2,820,964,000	19,620,964,000
	1118 - Regional Mining Offices Development	100,000,000		
	1119 - Sustainable Management of Mineral Resources	6,600,000,000	2,500,000,000	
	3152 - Tanzania Extractive Industrial Transparency Initiative	1,500,000,000	320,964,000	
	3160 - Kiwira Coal Mines and 200MW Power Plant	8,600,000,000		
	RS & LGAs	992,619,999,500	465,671,419,000	1,458,291,418,500
		9,874,393,482,530	2,130,879,996,000	12,005,273,478,530

KIAMBATISHO IV

RATIBA YA UTEKELEZAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA, 2018/19

NA.	SHUGHULI	MUDA	MHUSIKA	MATUMIZI YA TAARIFA
1.	Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2018/19	• Juni 2018 – Julai 2019	Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala na Taasisi za Umma	
2.	Kuwasilisha Mpango-kazi na Mpango wa Mtiririko wa Fedha za miradi ya Maendeleo	• Juni 2018	Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala na Taasisi za Umma	Uchambuzi na Kupendekeza utoaji wa fedha za maendeleo
3.	Kuwasilisha Taarifa ya Utekelezaji wa miradi ya Maendeleo	• Sept. 2018 • Jan. 2019 • April 2019 • Sept. 2019	Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala na Taasisi za Umma	Kubaini mafaniko na changamoto za utekelezaji na kushauri hatua za kukabiliana na changamoto
4.	Kufuatilia Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo ya Kipaumbele	• Sept. 2018 • Jan. 2019 • April 2019 • Sept. 2019	Wizara ya Fedha na Mipango kwa kushirikiana na Sekta husika	Kubaini mafaniko na changamoto za utekelezaji na kushauri hatua za kukabiliana na changamoto
5.	Kuwasilisha maombi ya Uhamisho wa fedha za Maendeleo	• Jan – June 2019	Wizara na Taasisi za Umma	Kufanya marekebisho katika Utekelezaji wa miradi kwa kuzingatia uzoefu uliopatikana katika nusu ya kwanza ya mwaka 2018/19